VIÊN GIÁC

SỐ NR 249

TẠP CHÍ CỦA KIỀU BÀO VÀ PHẬT TỬ VIỆT NAM TỴ NẠN TẠI CỘNG HÒA LIÊN BANG ĐỨC

Zeitschrift der Vietnamesen und Buddhistischen Vietnamflüchtlinge in der Bundesrepublik Deutschland

PL. 2.566 NĂM THỨ 44 - THÁNG 6 NĂM 2022 - JAHRGANG 44. JUNI 2022 - AUSGABE IN VIETNAMESISCH

Đại Lễ Phật Đản Sanh lần thứ 2646 năm nay rất đặc biệt, dầu cử hành bất cứ ở chùa nào trên thế giới. Bởi lẽ suốt hơn hai mùa Phật Đản Sanh, Phật tử không được tự do về chùa lễ bái từ những năm 2020 đến nay. Do vậy chùa nào lần nầy cũng mang một sắc thái trang nghiêm thanh tịnh lắng sâu qua sự cầu nguyện hay ngay cả trong những câu chuyện thăm hỏi bên lề Đại Lễ. Liên Hiệp Quốc cũng đã gửi đi bức thông Điệp đầy chất liệu Từ Bi và Trí Tuệ. Hội Đồng Tăng Già Thế Giới (World Buddhist Sangha Council) cũng đã long trọng tổ chức đón mừng ngày ra đời của Thái Tử Tất Đạt Đa tại các nước Á Châu vô cùng trọng thể. Qua bức Tâm Thư của Viện Tăng Thống Giáo Hội Phật Giáo Việt Nam Thống Nhất từ trong nước gửi ra cũng như các bức Thông Điệp của Phật Giáo Liên Châu từ Hoa Kỳ, Canada, Úc, Âu Châu v.v… cũng đã thể hiện tinh thần cộng sinh, không bạo lực và không hận thù bởi sự đói khát đang xảy ra khắp nơi trên thế giới hay chiến tranh đang xảy ra tại Ukraine do Nga gây hấn. Bất cứ ở hoàn cảnh nào thì Phật Giáo vẫn dùng con mắt trí tuệ và tấm lòng từ bi để nhận diện sự khổ đau và tìm cách ban vui cứu khổ cho mọi loài chúng sanh.

Tổ Đình Viên Giác Hannover cử hành lễ Phật Đản, Phật Lịch 2566 năm cũng rất đặc biệt. Bởi lẽ năm nay chùa không tổ chức đêm văn nghệ cúng dường ngày Đản Sanh của Ngài, thay vào đó là một đêm hoa đăng rạng ngời ánh Đạo được tổ chức tại Quan Âm Các vào tối ngày 14 tháng 4 âm lịch, nhằm ngày 14 tháng 5 năm 2022 dưới sự điều hành nhuần nhuyễn của Đại Đức Thích Hạnh Định và Đại Đức Thích Hạnh Giới cùng với hơn 200 chư Tôn Đức Tăng Ni và đồng bào Phật tử tham dự. Lễ hoa đăng nhằm chia xẻ những nỗi khổ đau nơi trần thế của dịch bệnh Corona trong suốt hơn hai năm qua, thế giới đã tiễn đưa không biết bao nhiêu triệu người vắn số. Dẫu cho các chính phủ, các y Bác sĩ, các bệnh viện đã tận tình chữa trị cho nhiều căn bệnh ngặt nghèo; nhưng ở đâu và cái gì cũng bị quá tải; nên tử thần đã mang đi nhiều hình hài và tâm thức không luận ở độ tuổi nào. Đúng là căn bịnh lịch sử, cả mấy thế kỷ chưa từng kinh qua. Rồi chiến tranh do Nga gây hấn từ ngày 24 tháng 2 năm 2022 với Ukraine khiến cho Âu Châu bị ngộp thở bởi làn sóng tỵ nạn hơn 15 triệu người vượt biên giới qua các nước láng giềng. Thế là Âu Châu lại tiếp tục cưu mang những người vì tránh bom đạn và hai chữ tự do đã bỏ nước ra đi, giống như hoàn cảnh của người Việt Nam chúng ta vào ngày 30 tháng 4 năm 1975; nên chúng ta có rất nhiều sự đồng cảm. Chiến tranh ai thắng ai thua rồi cũng sẽ về một mối. Chưa thấy kết quả là gì sau gần 3 tháng giao tranh, cả hai bên đều tổn thất nặng nề, nhà tan cửa nát, người chết không mồ. Thật là quá khủng khiếp cho một giai đoạn lịch sử như vậy. Phần cầu nguyện của tất cả chúng ta nhằm chia xẻ sự khổ đau của nhân loại và đốt lên những ngọn lửa hồng để thắp sáng niềm tin cho những người say men chiến thắng như Putin, khiến cho hàng hàng lớp lớp nhiều thế hệ đang chiến đấu cũng phải khinh tởm chiến tranh và thù hận.

Vào cổng chùa năm nay tất cả đều phải kiểm tra nhanh Covid-19, nhằm tránh sự lây lan trong cộng đồng, tuy rằng chính phủ đã dỡ lệnh phong tỏa trong sự dè chừng. Bởi vậy Thầy Trụ Trì Thích Hạnh Bổn cũng muốn nhiều người được an vui khi đi lễ Phật; nên mới đề nghị biện pháp nầy. Tuy vậy cả ngày thứ bảy 14 tháng 5 năm 2022 đã có 800 người về chùa lễ Phật và ngày 15 tháng 5 nhằm đúng vào rằm tháng 4 âm lịch, trời trong mây tạnh đã có hơn 1.000 người về chùa tham dự lễ chính. So với các lễ lớn hằng năm của chùa Viên Giác thì lễ Phật Đản năm nay chỉ mới đạt đến con số một phần ba của mọi năm. Tuy nhiên đây vẫn là con số đáng khích lệ để Vu Lan năm nay chùa sẽ đón quý Phật tử về chùa lễ bái nhiều hơn lễ Phật Đản vừa rồi. Cho hay khi người ta mất đi một cái gì đó, kể cả người thân hay của cải, người ta hay nhớ lại một chặng đường, một tình cảm, một nhân duyên v.v… nên cầu nguyện là cơ hội tốt để hướng thượng và hướng về nội tâm trong những nghịch cảnh của đời thường như thế nầy, quả là những điều rất đáng được trân quý.

Sáng sớm ngày rằm tháng tư, sau thời Kinh Lăng Nghiêm chư Tăng Ni đã làm lễ kiết giới An Cư Kiết Hạ 3 tháng cho đến Rằm Tháng Bảy lễ Vu Lan. Đây là truyền thống của người xuất gia đã có lâu đời, kể từ khi Đức Phật còn tại thế. Những ngày An Cư Kiết Hạ là những ngày thúc liễm thân tâm, tu

hành tinh tấn, nhằm củng cố năng lực nội tại của người xuất gia trong khi hành Phật sự đây đó trong chín tháng còn lại của một năm. Chùa Viên Giác tại Hannover kể từ năm 1984 đến nay, gần 40 năm như thế chưa bỏ một mùa An Cư Kiết Hạ nào.

Đại Lễ Phật Đản lần thứ 2646, Phật Lịch 2566, dương lịch 2022 năm nay Hòa Thượng Phương Trượng Tổ Đình Viên Giác Hannover ban Đạo Từ rất đặc biệt nhắm đến hai việc chính là: Xây dựng Học Viện Phật Giáo Viên Giác trong thời gian tới, nằm phía sau tượng đài Quan Âm trong hiện tại để cung ứng cho việc mở các phân khoa, Phạn ngữ, Hoa ngữ và Việt ngữ cho người Việt cũng như người ngoại quốc, nhằm tiếp tục xiển dương giáo pháp của Phật Đà qua việc đào tạo dịch thuật các kinh điển trực tiếp từ tiếng Sanskrit sang Việt ngữ. Học Viện sẽ được xây thành 5 tầng gồm tầng hầm, tầng trệt và 3 tầng trên; có nhiều phòng học, thư viện, chỗ ở cho Giáo Thọ Sư, các học viên, hội trường, nhà Thiền cũng như nhà tưởng niệm, Đại Sảnh, nhà bếp, nhà vệ sinh công cộng v.v... Kinh phí chắc hẳn rất cao; nhưng hy vọng rằng "trăm tay sẽ vỗ nên kêu" và chúng ta sẽ thành tựu công trình nầy cũng như công trình xây dựng Tổ Đình Viên Giác kể từ năm 1989 trước đây. Trong thời gian sắp tới chùa sẽ gửi thông tin chi tiết đến quý vị và mong rằng chư Tăng Ni cũng như Phật tử khắp nơi xin góp mỗi người một niềm tin vào chánh pháp, một bàn tay thực tế để xây dựng đạo mầu, thì chúng ta sẽ sớm đạt thành như nguyện ước.

Việc kế tiếp Hòa Thượng đã đề cập đến Hội Đồng Hoằng Pháp và Hội Đồng Phiên Dịch Tam Tạng Lâm Thời đã được hình thành trong một năm qua dưới sự Cố Vấn của Hòa Thượng Thích Tuệ Sỹ cùng Giáo Sư Trí Siêu Lê Mạnh Thát, là hai viên ngọc quý của Phật Giáo Việt Nam Thống Nhất ngày nay cùng sự hỗ trợ đắc lực của chư Tăng Ni và Phật Tử khắp nơi trên thế giới; nên Thanh Văn Tạng đã được hình thành gần 40 tập; mỗi tập dày độ 500 trang gồm Trường A Hàm, Trung A Hàm, Tạp A Hàm, Tăng Nhất A Hàm, Luật Tứ Phần Tỳ Kheo Giới Bổn Tăng và Ni, Luận Câu Xá cùng Tạp Tạng như: Lục Độ Tập Kinh, Kinh Hiền Ngu v.v... sẽ được ra mắt với tất cả thính chúng vào ngày 17.7.2022 (chủ nhật) nhằm ngày lễ vía của Đức Quan Thế Âm Bồ Tát 19 tháng 6 âm lịch. Giáo Hội sẽ có hướng dẫn rõ ràng để tất cả quý Phật tử năm châu có thể vào Zoom để sinh hoạt chung và mừng cho sự hình thành sơ bộ của Thanh Văn Tạng, trước khi thực hiện tiếp Bồ Tát Tạng và Mật Tạng. Cả hai Hội Đồng nầy, Hòa Thượng Phương Trượng Tổ Đình Viên Giác đều được công cử giữ vai trò Chánh Thư Ký vào tháng 11 & 12 năm 2021. Đây là một vinh hạnh, mà cũng là một trách nhiệm rất nặng nề với tuổi đời đã ngoài 70 như vậy.

Tiếp đến là lễ tấn phong đệ tứ Trụ Trì Tổ Đình Viên Giác cho Đại Đức Thích Hạnh Định, thay thế Đại Đức Thích Hạnh Bổn kể từ ngày rằm tháng tư năm Nhâm Dần. Khai Sơn Phương Trượng từ năm 1978 đến năm 2003 là 25 năm, Hòa Thượng Phương Trượng đã trao lại cho đệ nhất Trụ Trì là Thượng Tọa Thích Hạnh Tấn làm Trụ Trì từ năm 2003 đến năm 2008. Đệ nhị Trụ Trì là Đại Đức Thích Hạnh Giới từ năm 2008 đến năm 2017 và đệ tam Trụ Trì là Đại Đức Thích Hạnh Bổn kế tục từ năm 2017 đến năm 2022 và bây giờ Đại Đức Thích Hạnh Định đã trở thành đệ tứ Trụ Trì của Tổ Đình Viên Giác Hannover và sẽ tiếp tục gánh vác những công việc trọng đại sắp đến của Tổ Đình. Kính mong chư Tôn Đức Tăng Ni và quý đồng hương Phật tử khắp nơi hỗ trợ cho Đại Đức Thích Hạnh Định để hoài bão tiếp dẫn hậu lai, báo Phật ân được thành tựu như ước nguyện. Đại diện của Gia Đình Phật Tử Việt Nam Đức Quốc đã dâng lời tác bạch lên vị cựu cũng như tân Trụ Trì rất xúc động.

Sau lễ tấn phong là lễ tắm Phật, đã được mọi người lần lượt lên trước hình tượng Đản Sanh của Ngài múc nước rưới vào thân thể Ngài để nguyện cầu được trong sạch như trí tuệ của Như Lai, mặc cho cuộc đời ác trược có chi phối; nhưng chúng con vẫn mong muốn được chứng vào pháp thân của chư Phật. Tiếp đến là lễ cúng chư vong linh tại chùa và 17 giờ chiều, quý Thầy trong bổn tự đã tụng thí thực cô hồn để cầu cho âm siêu, dương thái.

Tờ báo Viên Giác của chúng ta ra đời tại Đức từ đầu năm 1979. Mỗi năm báo ra 6 số vào những tháng chẵn và cho đến nay đã trải qua 44 năm liên tục. Số báo nầy là số VG 249 mà quý độc giả đang đọc. Có thể nói báo Viên Giác là một trong những tờ báo Đạo sống có tuổi thọ lâu đời nhất kể cả ở trong lẫn ngoài nước. Tất cả đều nhờ vào tình thương của chư Tôn Đức Tăng Ni trợ duyên cùng Ban Biên Tập thiện nguyện và sự đóng góp không ngừng nghỉ của các độc giả bốn phương. Tuy rằng vật giá leo thang phi mã; nhưng Viên Giác vẫn giữ giá cũ; nên phần thiếu hụt cũng bị lạm chi khá nhiều trong thời gian qua. Vậy kính xin chư Tôn Đức Tăng Ni và quý vị độc giả xa gần xin hoan hỷ gia tâm hỗ trợ nhiều hơn nữa để Viên Giác vẫn còn tồn tại với mọi người. Công đức ấy thật là vô biên khó thể nghĩ bàn. Xin chân thành niệm ân tất cả quý vị.

• ***Ban Biên Tập Báo Viên Giác***

BÀI PHÁP THOẠI NHÂN LỄ PHẬT ĐẢN SANH LẦN THỨ 2646, PL. 2566

Dharma Talk on the occasion of 2646th VESAK Day, Buddhist Calendar 2566.

• HT. Thích Như Điển

Nam Mô Bổn Sư Thích Ca Mâu Ni Phật.
Kính bạch chư Tôn Đức Tăng Ni,
Kính thưa quý Phật tử khắp nơi trên thế giới,

Ngày Đản Sanh lần thứ 2646 của Thái tử Tất Đạt Đa đã về với người con Phật khắp đó đây. Chúng ta là Phật tử, dầu tại gia hay xuất gia cũng không có ai quên được ngày trọng đại nầy. Bởi lẽ Ngài xuất hiện nơi đời nầy chỉ có một mục đích duy nhất là "mở bày cho tất cả chúng sanh được thấy rõ và nhập vào tri kiến Phật". Đây là một công hạnh cao cả của một vị Bồ Tát ở giai đoạn cuối cùng trước khi thành Phật.

Ngài đã đến cõi Ta Bà nầy và trụ thế 80 năm. Do vậy chúng ta kỷ niệm ngày Đản Sanh cũng có nghĩa là kỷ niệm ngày Thành Đạo và ngày Nhập Diệt của Ngài. Cho nên Phật Lịch 2566 năm là mốc thời gian được tính từ khi Ngài đã thị tịch Niết Bàn cho đến nay. Tuy nhiên ngày sinh, ngày xuất gia, ngày thành đạo của Ngài cho đến nay giữa hai truyền thống Bắc và Nam Tông của Phật giáo vẫn chưa nhất quán. Kể từ xa xưa ở một số nước như Trung Hoa, Việt Nam và Nhật Bản đều cử hành ngày Đản Sanh của Ngài nhằm vào ngày mồng 8 tháng 4 âm lịch. Nhưng chữ Vesak có nghĩa là ngày trăng tròn, mà mồng 8 thì trăng chưa thể tròn được; nên sau nầy ở Việt Nam các chùa thường chọn cử hành lễ Đản Sanh của Đức Phật trong các ngày từ ngày mồng 8 đến ngày Rằm tháng Tư theo lịch âm. Trong khi đó ở Nhật Bản, là một quốc gia theo Phật giáo Đại Thừa, cho tới nay vẫn cử hành ngày lễ Đản Sanh vào ngày 8 tháng 4; nhưng theo dương lịch chứ không phải âm lịch và ngày nầy người Nhật gọi là "Hana Matsuri". Nhiều quốc gia Nam Tông khác theo truyền thống lâu đời và Phật Giáo chiếm đại đa số; nên Thái Lan, Lào, Cam Bốt cử hành ngày Đản Sanh của Đức Phật như là ngày bắt đầu của một năm mới. Ngay cả cử hành những ngày lễ theo âm lịch của một số nước Á Châu khác như Tây Tạng, Bhutan, Mông Cổ, Trung Hoa, Việt Nam cũng vẫn không giống nhau hoàn toàn. Đôi khi sai biệt vài ngày, đôi khi sai biệt cả tháng, nhất là những tháng nhuần.

Đối với Phật giáo Đại thừa đa phần cho rằng Thái tử Tất Đạt Đa xuất gia năm 19 tuổi, sau đó tu khổ hạnh 6 năm trong núi Hy Mã Lạp Sơn và những năm sau đó là một khoảng thời gian bỏ trống, rồi Ngài thành đạo lúc 30 tuổi. Và cuối cùng là thuyết giảng giáo pháp suốt 49 đến 50 năm sau để nhập Đại Bát Niết Bàn vào năm Ngài 80 tuổi. Trong khi đó Phật giáo Nam Truyền thì cho rằng Thái Tử Tất Đạt Đa xuất gia năm 29 tuổi, 6 năm tu khổ hạnh và thành đạo lúc 35 tuổi. Như vậy Đức Phật theo cái nhìn bên Nam Truyền chỉ chuyển pháp luân có 45 năm. Thuyết nầy đa số các học giả cả Nam lẫn Bắc Truyền ngày nay trên thế giới đều chấp nhận. Ngày nay các nước theo Phật Giáo cả Nam và Bắc truyền đều chấp nhận năm sinh và năm nhập diệt giống nhau; còn các sự kiện khác trong đời Ngài, có rất nhiều sự khác biệt; nên chúng ta thường hay nói Phật Lịch năm nay là năm thứ 2566 là vậy. Nghĩa là tuổi thọ của Ngài 80 năm.

Đức Phật Thích Ca Mâu Ni là một Đức Phật lịch sử; nghĩa là Ngài có sinh ra, có lập gia đình, sinh con rồi từ giã cuộc đời ô trược nầy để dấn thân vào con đường khổ hạnh, và cuối cùng thành đạo quả với danh hiệu được tôn xưng là Thích Ca Mâu Ni Phật. Nếu tính ngày sinh của Thái Tử Tất Đạt Đa vào ngày 15 tháng 4 năm 624 trước TL (2646-2022) thì có nghĩa là Thái tử đã sinh ra tại Vườn Lâm Tỳ Ni, Ấn Độ vào đầu thế kỷ thứ 7 trước Tây Lịch. Tuy nhiên các nhà học giả trên thế giới ngày nay vẫn chưa đồng ý với lập luận nầy. Có nơi cho rằng Ngài sinh ra vào thế kỷ thứ 6 và nhiều nơi còn cho rằng Ngài sinh vào thế kỷ thứ 5 trước Tây lịch nữa. Dẫu cho các nhà nghiên cứu về lịch sử nhân loại đối với cuộc đời của Đức Phật Thích Ca Mâu Ni chưa rõ ràng đi chăng nữa, thì Đức Phật Thích Ca vẫn là một Đức Phật lịch sử, vì sự thị hiện của Ngài bằng xương bằng thịt là thật có trong cõi đời nầy. Từ đó, cách đây không lâu Liên Hiệp Quốc cũng đã công nhận ngày lễ Tam Hợp (Vesak) nầy.

Sau khi Ngài chứng quả thành Phật dưới cội Bồ Đề, Ngài đã tư duy rằng có nên mang giáo lý thậm thâm vi diệu nầy đi vào cuộc đời để tế độ nhân sinh chăng? Cuối cùng nhờ chư Thiên thưa thỉnh nên Ngài đã ở lại với đời để chuyển bánh xe pháp, sau 49 ngày đêm thiền tọa dưới cội Bồ đề tại Bồ Đề Đạo Tràng. Trong khi đó Ma Ba Tuần cũng khuyến thỉnh Ngài Nhập Niết Bàn liền.

Bởi lẽ nếu ánh sáng giác ngộ hiện hữu thì Ma Ba Tuần khó có cơ hội tồn tại nơi thế gian nầy và Đức Phật đã hứa rằng: "Khi nào ta độ được các chúng đệ tử Ưu bà tắc, Ưu bà di, Sa di, Sa di ni, Thức xoa ma na ni, Tỳ kheo, Tỳ kheo ni đầy đủ thì ta sẽ vào Niết Bàn". Đây là lời hứa và Đức Phật đã thực hiện lời hứa nầy khi Ngài 80 tuổi.

Từ dưới cội Bồ đề, ánh sáng chân lý đã được truyền đạt đến khắp nơi trên thế giới ngày nay về chân lý tối thượng của Tứ Diệu Đế, của Tam Pháp Ấn (Vô thường, Khổ và Vô ngã), của 37 phẩm trợ đạo v.v... Dĩ nhiên là trong khi du hành đây đó, Đức Phật của chúng ta đã nói nhiều pháp khác nhau để độ cho nhiều người trong các giai cấp của xã hội Ấn Độ thời bấy giờ, tùy căn cơ, trình độ cũng như hoàn cảnh v.v… và cuối cùng mục đích ấy chỉ mang lại sự giác ngộ giải thoát cho loài người và chư Thiên là chính.

Bây giờ chúng ta có thể học tập theo những kinh điển của Nam Truyền, Bắc Truyền, Mật Tông v.v… tuy cách thực tập của mỗi nước có khác nhau, nhưng chung quy: Tứ Diệu Đế, Thập Nhị Nhân Duyên, 37 phẩm trợ đạo, Vô thường, Khổ, Không, Vô ngã v.v… đều là những nền tảng căn bản của tất cả những truyền thống nầy. Sau nầy khi Phật giáo truyền về phương Bắc Ấn Độ thì có Mật Giáo như: Tây Tạng, Bhutan, Mông Cổ v.v… tại đây Phật Giáo thể hiện vào giáo lý nầy một cách thiết thực với phong tục tập quán và hoàn cảnh thời tiết, xã hội tại đó; nên các vị Tổ Sư đã đi sâu vào lãnh vực hành trì mật chú một cách miên mật. Trong khi đó Tánh Không qua Trung Quán, Bát Nhã, Đại Trí Độ Luận v.v… lại dễ dàng thích nghi hơn với các xứ Phật giáo khác như: Trung Hoa, Nhật Bản, Đại Hàn và Việt Nam.

Ngày nay Phật Giáo có mặt khắp năm châu bốn biển trên quả địa cầu nầy, đều thể hiện rõ nét về những đặc điểm của từng tông phái được truyền vào và người Tây phương đang thực hiện. Ví dụ: những người Âu Mỹ ngày nay sống rất năng động và gặp rất nhiều khó khăn về lãnh vực tâm linh trong cuộc sống hằng ngày. Vì vậy họ tìm đến Phật giáo để giúp họ giải tỏa những rạn nứt của gia đình, làm sao họ có thể không bị trầm cảm, không bị công ăn việc làm chi phối v.v… Do vậy họ cần Thiền thực tập để lấy lại sự quân bình. Từ đó các vị Đạo Sư của các Tông phái Phật giáo ngày nay tại Âu Mỹ, họ hay cho các Phật tử nầy thực tập Thiền Chánh Niệm đếm hơi thở, mà tiếng Phạn gọi là: Anapanasatti (An Bang Thủ Ý Kinh). Đây là Thiền đếm hơi thở, tập cho Thiền sinh khi hít vào cũng như khi thở ra làm chủ được hơi thở của mình, đem tất cả mọi sinh hoạt trở về với chánh niệm như: khi ăn ta biết ta đang ăn, khi làm việc ta biết rằng ta đang làm việc, ta hít vào và thở ra ta biết rằng ta đang hít vào và thở ra v.v…

Kế tiếp các vị Đạo Sư mới dạy cho họ Thiền Chỉ (Samatha) và Thiền Quán (Vipassana). Với Thiền nầy khi Đức Phật còn tại thế, Ngài đã dạy cho các vị Tỳ kheo, Tỳ kheo ni thực tập và đã chứng được các quả vị đầu tiên của Tu Đà Hoàn hoặc Tư Đà Hàm trong bốn Thánh quả. Về sau nào là có quán về thân bất tịnh, quán tâm vô thường, quán pháp vô ngã, quán thọ thị khổ của Thiền Đại Thừa nữa; nên ngày nay Thiền Học tại Tây Phương rất đa dạng. Đó là chưa kể về Thiền Tào Động hay Thiền Lâm Tế của Trung Hoa, Đại Hàn, Nhật Bản và Việt Nam đã đang và sẽ truyền đạt đến mọi người con Phật tại đây, khiến cho bông hoa Phật Giáo càng ngày càng tỏa ngát hương thơm tại các xứ sở nầy. Đây là một niềm an vui đối với những Phật tử của chúng ta khi nghe và biết được những diễn biến lịch sử truyền thừa nầy.

Tịnh Độ Tông vẫn có chân đứng tại các xã hội Âu Mỹ ngày nay; nhưng đa phần do người Á Châu chúng ta mang đến thực tập qua câu Phật hiệu: Nam Mô A Di Đà. Thỉnh thoảng đâu đó chúng ta vẫn thấy những tín đồ Phật Giáo Âu Châu niệm Phật tại các chùa Nhật Bản, Trung Hoa, Đại Hàn và Việt Nam, nhưng số lượng nầy rất ít. Bởi lẽ người Âu Mỹ thích Thiền hơn Tịnh Độ. Đây là một điều dễ hiểu, bởi lẽ Thiền có tính cách nguyên thủy khởi đi từ thời của Đức Phật. Còn Tịnh Độ tuy cũng do Đức Phật giảng dạy, nhưng Tông Phái nầy chỉ phát triển về sau qua các vị Đại Sư Trung Hoa, Đại Hàn, Nhật Bản và Việt Nam truyền thừa; chứ ở nơi Phật Giáo Nguyên Thủy hầu như không nghe nói đến nhiều về những pháp hội niệm Phật cả hằng trăm, hằng ngàn, hằng vạn người tham gia như ở những nước Đại Thừa Á Châu ngày nay.

Người Á Châu chúng ta đa phần bị ảnh hưởng bởi tục thờ cúng Ông Bà của Trung Quốc, nên sau thời kinh bao giờ cũng kèm theo những lễ nghi khác như: cúng giỗ, kỷ niệm ngày sinh, ngày mất v.v… trong khi đó người Âu Mỹ rất xa lạ với những tập tục nầy. Dĩ nhiên là họ vẫn làm quen; nhưng khó thâm nhập vào tư tưởng hiện thực của người phương Tây. Hy vọng rồi dần dà người Âu Mỹ cũng sẽ hiểu ra giữa Phật giáo và dân tộc có những nghi lễ đan xen với nhau như vậy.

Khi chúng tôi đến làm việc Đạo tại các xứ Âu Mỹ nầy, cái khó khăn nhất là làm sao hội nhập được vào đời sống văn hóa và tôn giáo bản địa ở

nơi đây. Bởi lẽ sự hội nhập nó không có nghĩa là đồng hóa. Vì bị đồng hóa có nghĩa là chúng ta làm mất đi bản sắc Dân tộc của mình. Điều nầy có nghĩa là người ngoại quốc đến từ Á Châu, một mặt phải hội nhập và mặt khác phải bảo tồn và phát huy nền văn hóa gốc của mình, mà Phật giáo giữ một vai trò rất quan trọng. Bởi vậy khi chúng tôi tiếp xúc với các chính quyền địa phương hay với các tôn giáo khác, chúng tôi thường hay so sánh như thế nầy. Văn hóa và văn minh của những xứ Âu Mỹ ngày nay trên thế giới không thiếu sự góp mặt của Thiên Chúa giáo và Tin Lành cùng nhiều tôn giáo khác nữa. Ví dụ Thiên Chúa giáo biểu trưng cho hương thơm của một loại hoa hồng; trong khi đó giáo lý của Tin Lành không khác với hương của loài hoa cẩm chướng và Phật giáo của chúng tôi, vốn là một tôn giáo xa lạ từ phương Đông được truyền đến Âu Mỹ chừng 200 năm nay giống như một loài hoa sen. Tuy mọc lên từ bùn nhơ nước đọng, nhưng loài hoa nầy đã mang đến những hương thơm ngào ngạt diệu kỳ. Hiện tại giờ đây trong vườn hoa tâm linh của chúng ta tại các xứ Âu Mỹ nầy, khi xuân sang không phải chỉ có một loài hoa hồng hay hoa cẩm chướng tỏa hương thơm ngát, mà còn có thêm một loài hoa sen nữa cũng đang phơi bày sắc và hương, làm cho vườn hoa tôn giáo của chúng ta càng ngày càng tươi đẹp và có nhiều màu sắc hơn.

Ngay trong thời điểm nầy, tại Á Châu chúng ta cử hành lễ Phật Đản Sanh lần thứ 2646 và Phật Lịch 2566 tại các chùa cũng như những diễn đàn Phật Pháp Online, thì tại Âu Châu chiến tranh đang bùng phát một cách dữ dội tại Ukraine, khiến cho rất nhiều người chết và thương vong cũng như có hơn 10 triệu người đã bỏ nước ra đi, đa phần là đàn bà và trẻ con; còn đàn ông ở lại chiến đấu với quân đội của Nga. Chiến tranh thực sự chẳng có lợi cho ai cả, mà con người vì tham, sân, si nên mãi quay cuồng với những tranh chấp và hận thù, khiến cho thế giới nầy càng ngày càng bị rơi vào cảnh đói nghèo, tang thương đổ nát. Đức Phật cũng đã từng dạy cho chúng ta rằng: "Hận thù không thể dứt sạch được hận thù. Chỉ có lòng từ bi mới có thể chấm dứt được hận thù". Như vậy cuối cùng rồi sẽ có một bên thua và một bên thắng trận; nhưng kết quả là gì, như chúng ta đều đã biết. Do vậy chúng ta những người Phật tử nên nhân danh từ bi, để kêu gọi các bên tham chiến hãy gạt bỏ hận thù để xây dựng một quê hương, một dân tộc hùng mạnh hơn bằng con đường từ bi và tha thứ. Có như vậy thế giới nầy mới sớm hòa bình và an lạc.

Đại dịch Covid 19 đã lây lan khắp nơi trên quả địa cầu, sau hơn 2 năm vẫn chưa chấm dứt mà dịch nầy vẫn còn biến thể với nhiều hình thức khác nhau, đã có hằng triệu người chết, hằng trăm triệu người bị nhiễm bệnh và công ăn việc làm, sự sản xuất bị đình trệ trên mọi phương diện, khiến cho lòng người càng trở nên ngờ vực hơn với phương pháp ngừa bệnh của các chính quyền và việc chữa trị bệnh của các loại thuốc. Chúng ta phải biết ơn các chính phủ đã vì dân mà giúp cho nạn dịch bớt lây lan, phải cảm niệm công đức của những y Bác Sĩ đã quên thân mình, hy sinh thời gian và hạnh phúc gia đình của mình đã xả thân vào trận đại dịch nầy, để cứu giúp không biết bao nhiêu là căn bịnh nan y của thời đại được sống trở lại cuộc sống bình thường. Đây là những hành động thực tế, chúng ta không được phép quên. Ngoài sự cầu nguyện giúp đỡ ra, chúng ta phải thành tâm sám hối tội lỗi của mỗi người đã gây ra từ vô thỉ cho đến ngày nay, khiến cho quả địa cầu nầy hết khả năng chịu đựng được nữa; nên thiên tai lụt lội, động đất, sóng thần đã nổi lên khắp đó đây. Ngay từ bây giờ chúng ta phải nên thực hiện lời Phật dạy rằng:

"Tất cả việc xấu chớ làm
Nên vâng làm các điều tốt
Tự trong sạch ý chí của mình
Ấy là lời chư Phật dạy".

Từ nước Đức xa xôi, nhân ngày Phật Đản lần nầy chúng tôi xin chắp hai tay cầu nguyện cho thế giới hòa bình, nhân sinh an lạc và cầu nguyện cho tất cả chúng ta luôn niệm tâm từ bi, thực hành hạnh hỷ xả để cho muôn loại chúng sanh trên quả địa cầu nầy được an lạc và có tuổi thọ dài lâu.

Kính cảm ơn tất cả quý vị.

Thích Như Điển

(Bài đọc nầy bằng tiếng Anh có phụ đề Anh ngữ, Việt ngữ, Hoa ngữ và Nam Dương ngữ trên hệ thống Youtube của Hòa Thượng Thích Huệ Hùng, Phó Chủ Tịch Hội Đồng Tăng Già Thế Giới (WBSC), đang Trụ Trì chùa Tỳ Lô tại Singapore và các chùa tại Indonesia – Bản dịch ra tiếng Anh của Sư Cô Giác Anh đăng trên các trang nhà Phật giáo)

ĐIỀU KIỆN VÀ QUANG MINH THỊ HIỆN ĐẢN SANH CỦA ĐỨC THẾ TÔN

● **Thích Nữ Giới Hương**

Cuộc sống nhân loại trải qua nhiều thời kỳ, con người không ngừng biến đổi để thích nghi với hoàn cảnh sống, từ đó cũng thay đổi tâm tính của mình, từng giai đoạn hình thành của lịch sử nhân loại, con người sống được vui vẻ hơn, hạnh phúc hơn hoặc đau khổ hơn vì đắm chìm trong ngũ dục. Khi tam tai (*tai họa về dịch bệnh, chiến tranh binh đao, đói kém*), tám nạn (*nạn đọa trong địa ngục, súc sinh, ngạ quỷ, cõi trời Trường thọ thiên, biên địa, sáu căn không đầy đủ, tà kiến và sinh thời không có Phật*) diễn ra trên cõi đời, thì lúc đó chư Phật và Bồ Tát sẽ xuất hiện để điểm thị giúp chúng sanh thoát nẻo khổ sanh tử luân hồi.

Cách đây hơn 2600 năm, tại đất nước Ấn Độ (nay là Nepal), Bồ Tát Hộ Minh (tiền thân của Đức Phật Thích Ca) từ cung trời Đâu Suất giáng sanh xuống thế giới ta bà, trong hình thức voi trắng sáu ngà, nhập thai Mẫu Hậu Maya, phu nhân của Vua Tịnh Phạn, đang cai trị đất nước Ca-tỳ-la-vệ.

Bồ Tát Hộ Minh từ cõi trời Đâu Suất giáng sanh. Sự giáng trần của Bồ Tát Hộ Minh được miêu tả chi tiết trong cuốn Mi-Tiên Vấn Đáp (Milinda Panha).[1] Vào kiếp áp chót tại cung trời Đẩu-suất-đà, Bồ Tát Hộ Minh trước khi giáng thế, ngài quán xét nơi nào và khi nào thích hợp để đản sanh để cứu độ muôn loài. Ngài đúc kết với 8 điều kiện như sau:

1. Thời kỳ thích hợp (Kàlam viloketi): Trong thời kỳ này có quá nhiều chúng sanh mê dại không biết phải trái, đắm chìm trong khổ đau của ngũ dục. Đây là lúc ngài ra đời độ sanh.

2. Khi Tuổi thọ của chúng sanh thích hợp (chiều giảm) (Ayum viloketi): Dân chúng cõi Ta bà (trái đất hành tinh xanh này) sống trung bình khoảng một trăm tuổi, chứ không phải 84 ngàn tuổi, trường thọ như Kinh Di Lặc[2] thường nói. Như vậy, tuổi thọ của chúng sanh đang giảm xuống, vì ít làm thiện, tạo nhiều ác nghiệp, nên ngài cần phải thị hiện để hướng dẫn chúng sanh tu tập, tăng phước, tăng thọ.

3. Trong bốn châu[3] (châu nào thích hợp - Dìpam viloketi): ngài chọn Nam Thiện bộ Châu là nơi thích hợp để đản sanh.

4. Quốc gia nào thích hợp (Desam viloketi): Ngài chọn Ấn Độ bởi lẽ Ấn Độ đông dân, nghèo khổ, nhưng biết hướng đến tâm linh, nên nhiều bậc thánh hiền và triết gia phát nguyện tái sanh sinh tại đây để cứu khổ.

5. Gia tộc thích hợp (Kulam viloketi): Ngài chọn sanh trong dòng họ Sakya Thích Ca. Một dòng tộc nhiều đời nhiều kiếp tu tập và có đầy đủ phước báu của loài người.

6. Chọn Phụ Mẫu thích hợp (Janettim viloketi): Ngài chọn Hoàng hậu Maya làm Phật Mẫu và Vua Tịnh Phạn làm phụ thân. Vì Vua và Hoàng hậu trong nhiều kiếp quá khứ và hiện tại phát nguyện tu trì và muốn con cái sống trí huệ.

7. Chọn ngày đản sinh (Màsam viloketi): ngài chọn Mồng 8 tháng 4 âm lịch (Phật giáo Nguyên Thủy cho rằng ngày rằm tháng 4). Đây là mùa xuân, thời tiết tốt đẹp, mùa màng xanh tươi trăm hoa đua nở, là thời điểm tốt để đản sanh trong vườn thượng uyển Lâm-tì-ni, dưới bóng cây vô ưu.

8. Chọn nơi nào để ngài xuất gia tu học thích hợp và sẽ giúp đưa đến chứng quả giác ngộ (Nekkhamma viloketi): Ngài chọn Bồ-đề-đạo-tràng, Bihar, Ấn Độ, vì nơi đây được xem là lỗ rún, và là trung tâm của trái đất, nơi có khí thiêng linh địa.

Trong Đại Phương Quảng Phật Hoa Nghiêm Kinh[4], phẩm 38, đã mô tả mười Quang Minh Thị

[1] Mi Tiên Vấn Đáp (Milinda Panha), Dịch giả: Hòa thượng Giới Nghiêm (Maha Thera Thita Silo)
Tỳ kheo Giới Đức hiệu đính, ấn bản 2003.
https://thuvienhoasen.org/a969/mi-tien-van-dap

[2] Kinh Di Lặc Hạ Sanh Thành Phật
http://www.huongsentemple.com/index.php/vn/phat-phap/nghi-la-ha-ng-nga-y/6302-ii-1-cung-giao-thua

[3] Theo khoa cổ vũ trụ học Phật Giáo, và theo vũ trụ quan Ấn Độ xưa có bốn châu trong thế giới Ta Bà, tứ hướng xung quanh núi Tu Di, trong vũ trụ (trái đất của chúng ta) có 4 châu:, Bắc Cu-Lư Châu *(Uttara-kuru),* Tây Ngưu-Hóa Châu *(Godana*) và Đông Thắng-Thần Châu *(Purva-Videha)* và Nam Thiệm-Bộ Châu *(Jambudvipa).* https://thuvienhoasen.org/a28887/nui-tu-di-va-tu-chau-thien-ha

[4] Đại Phương Quảng Phật Hoa Nghiêm Kinh, phẩm 38, Ly Thế Gian.

Hiện của Đức Phật Thích Ca (tức Bồ tát Hộ Minh) từ cõi Đâu Suất khi đản sanh nơi thế giới Ta bà như sau:

1. Đại quang minh "An lạc trang nghiêm" được phóng ra từ dưới chân của Ngài, chiếu khắp cõi Đại Thiên thế giới. Tất cả ác đạo và những chúng sanh hoạn nạn được quang minh chạm đến, đều khỏi khổ, được an lạc. Được an lạc rồi và biết sắp có bực đại nhơn kỳ đặc xuất hiện tại thế gian.

2. Biết đại Bồ Tát sắp giáng sanh, chư thiên đem vô lượng thực phẩm và lễ vật đến cúng dường.

3. Đại quang minh "Thanh Tịnh Cảnh Giới" được phóng ra từ bàn tay phải của Ngài, mang đến sự trang nghiêm thanh tịnh cho tất cả Đại Thiên thế giới.

4. Đại quang minh "Thanh tịnh trang nghiêm" được phóng ra từ đầu gối của đại Bồ Tát, chiếu sáng khắp cung điện của chư Thiên. Chư Thiên hội tựu đem tràng hoa, y phục và phẩm vật đến cúng dường, và theo hộ trì Bồ Tát từ lúc *hạ sanh nhẫn đến nhập Niết bàn*.

5. Đại quang minh "Vô năng thắng tràng" được phóng ra từ trong tâm trang nghiêm của chữ "Vạn", chiếu khắp tất cả thế giới mười phương đến thân của tất cả Kim Cang lực sĩ. Bấy giờ có trăm ức Kim Cang lực sĩ đều vân tập theo hầu hạ Ngài đại Bồ Tát từ lúc *giáng sanh nhẫn đến lúc nhập Niết Bàn.*

6. Đại quang "Phân biệt chúng sanh" được phóng ra từ tất cả lỗ lông trên thân thể của Ngài, chiếu khắp Đại Thiên thế giới, chạm đến thân thể của tất cả Bồ Tát. Và các vị Chư Bồ Tát đó theo cúng dường và hộ trì đức Như Lai giáo hóa chúng sanh.

7. Đại quang minh "Thiện trụ quán sát" chiếu đến nơi các vị Bồ Tát sẽ sanh ra. Khi quang minh này đã chiếu xong, những Bồ Tát quán sát Diêm Phù Đề, nơi nào thích hợp mà hiện thọ sanh, để giáo hóa các chúng sanh.

8. Đại quang minh "Nhứt thiết cung điện thanh tịnh trang nghiêm" được chiếu đến bụng của Hoàng hậu và ngài sẽ thác sanh vào đó. Quang minh chiếu xong, Hoàng Hậu yên vui, thành tựu đầy đủ tất cả công đức, và trong thai mẫu có các quảng đại trang nghiêm với đại ma ni bửu, để cưu mang hình thể hài nhi của đại Bồ Tát.

9. Đại quang minh "Thiện Trụ" chiếu sáng. Từ chư Thiên Tử đến các Phạm Thiên khi sắp lâm chung được quang minh chạm đến thân thể, đều được trụ thọ mạng, kéo dài mạng sống để có thời gian cúng dường đại Bồ Tát từ lúc *mới hạ sanh nhẫn đến nhập Niết Bàn*.

10. Đại quang minh "Nhựt nguyệt trang nghiêm" thị hiện những hạnh nghiệp của Bồ Tát chiếu sáng để trời và người lúc bấy giờ được hiển thị được hạnh nghiệp của *Bồ Tát ở cung Đâu Suất, ở thai nhi, ở sơ sanh, hoặc ở cuộc sống xuất gia, hay đã Thành đạo, hoặc thấy chuyển Pháp luân, ở hàng ma, và nhập Niết Bàn.*

Trời người chào đón Đức Thế Tôn đản sanh

Khi mười hiển thị đã xảy ra cũng là lúc Phật giáng thế hoằng dương Phật Pháp cứu độ muôn loài. Chúng sanh nào chạm được quang minh đó, thời cảm an lạc, tinh tấn hành đạo.

Hạnh phúc thay! Thế giới ta bà của chúng ta đã có đủ tám điều kiện và mười quang minh thị hiện thích hợp để bậc thánh nhân từ bi thị hiện với vô lượng quang minh hy hữu cứu khổ sáu đạo trầm luân.

Hạnh phúc và may mắn thay! chúng ta được nhận thông điệp giải thoát của Ngài và được sống cùng tăng đoàn, được học Phật pháp, và tu học để được giải thoát.

Mùa Phật đản lại về trên đất khách
Chút tâm thành con xin chúc Thế Tôn
Thêm một năm Phật Đạo được vuông tròn
Giúp nhân thế xa lìa nơi bể khổ…

Nam Mô Lâm-tì-ni, Vô ưu thọ hạ, thị hiện Đản sanh,

Bổn Sư Thích Ca Mâu Ni Phật tác đại chứng minh.

Chùa Hương Sen, mùa Phật đản PL 2566, tháng 4 năm 2022

Thích Nữ Giới Hương
Huongsentemple@gmail.com

https://thuvienhoasen.org/a25245/kinh-hoa-nghiem-dai-phuong-quang-phat-quyen-1-va-2

CHẾT TUY XA MÀ GẦN
(Plaidoyer pour le Bonheur)

- Tác giả Matthieu Ricard
- Bs thú y Nguyễn Thượng Chánh chuyển ngữ.

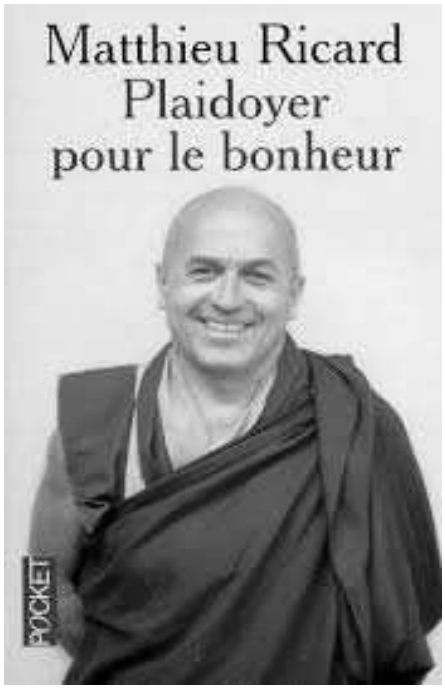

Chết tuy xa mà gần. Xa, vì chúng ta nghĩ rằng nó chỉ đến sau nầy mà thôi; gần vì nó có thể xảy ra bất cứ lúc nào.

Chết là điều cầm chắc, nhưng lúc nào là điều không ai có thể tiên liệu trước được.

Khi giờ ra đi đã đến rồi thì không một lời lẽ nào có thể thuyết phục bắt nó phải chờ được, không một quyền lực nào đẩy lùi được nó, không có tiền của nào mua chuộc được, cũng như không có một sắc đẹp nào có thể rù quến nó được hết.

Như dòng thác chảy ra biển cả,
Như vầng nhật nguyệt khuất dần sau rặng núi hướng Tây,
Ngày cũng như đêm, thời gian và khoảnh khắc đều trốn đi,
Kiếp phù sinh dần dần trôi qua không tiếc nuối.

Comme le torrent qui court vers la mer,
Comme le soleil et la lune qui glissent vers les monts du couchant,
Comme les jours et les nuits, les heures, les instants qui s'enfuient,
La vie humaine s'écoule inexorablement.
(Padmasambhava, Đại sư Tây Tạng, người đã đem Phật giáo vào Tây Tạng vào thế kỷ thứ 8-9. M.Ricard dịch).

Đối với người biết trích lấy tinh khí của cuộc sống thì chết không có nghĩa là sự suy tàn cuối cùng, nhưng là sự kết thúc trong thanh tịnh của một đời sống trọn vẹn: một cái chết êm đềm là kết quả của một cuộc sống tốt đẹp.

Văn hào Victor Hugo đã từng nói: "Sống hạnh phúc thì chết vinh quang" (*C'est le bonheur de vivre qui fait la gloire de mourir*).

Hãy nhớ đến cái chết để trân quý mỗi giây phút trong cuộc sống hiện tại.

Làm sao đương đầu với cái chết mà không quay lưng lại với cuộc sống?

Làm sao nghĩ tới cái chết mà không thất vọng, không sợ hãi cũng như không cắt đứt hết tất cả mọi lạc thú và sung sướng trong đời?

Etty Hillesum có nói: "Loại bỏ cái chết ra khỏi cuộc đời, chúng ta không thể sống trọn vẹn được, còn chấp nhận cái chết trong lòng cuộc sống, sẽ mở rộng và phong phú hóa cuộc đời của chúng ta hơn".

Bởi vậy, cách chúng ta tư duy đến cái chết của bản thân sẽ ảnh hưởng không ít đến phẩm chất của cuộc sống. Có người thì hốt hoảng, nhưng có người thì không màng quan tâm đến nó, và người khác thì ngắm nhìn cái chết như một thực thể không thể tránh khỏi. Thái độ nầy giúp chúng ta trân quý và tận hưởng giá trị mỗi giây phút đang trôi qua trong cuộc sống.

Cái chết nhắc nhở chúng ta phải quan tâm và tránh phung phí thời gian trong những cuộc vui chơi vô ích.

Mọi người đều bình đẳng trước cái chết, nhưng chúng ta khác nhau về thái độ và cách chuẩn bị giây phút lâm chung của chính mình.

Tốt hơn hết là chúng ta nên biết cách lợi dụng nỗi lo sợ trước cái chết hơn là có thái độ thờ ơ với nó.

Chúng ta không sống trong nỗi thù hằn với cái chết, nhưng vẫn phải ý thức về sự mong manh của kiếp nhân sinh. Chúng ta không nên thờ ơ nhưng phải biết trân quý thời gian còn lại trong phù sinh.

Cái chết thường đến bất ngờ mà không cần báo trước: đang có một sức khỏe tốt, đang thưởng thức một bữa tiệc vui cùng bạn bè trong khung cảnh tuyệt vời, biết đâu đó có thể đó là lúc chúng ta đang sống những giây phút cuối cùng đời mình.

Chúng ta đành bỏ lại cho người thân, cuộc hàn huyên gián đoạn, dĩa thức ăn lỡ dở và những dự án chưa hoàn tất.

Không có gì để tiếc nuối hết?

Nếu biết lợi dụng tối đa tiềm năng phi thường mà sự sống đã mang đến cho mình, thì tại sao mình phải giày vò tiếc nuối làm chi trước cái chết.

Dù cho thời tiết có ưu đãi hay không đi nữa thì người nông dân nào đã cày, đã gieo mạ, đã chăm sóc và chu toàn vụ mùa rồi thì họ không có lý do gì phải tiếc nuối cả.

Chúng ta chỉ có thể tiếc nuối khi chúng ta chểnh mảng và thiếu sự quan tâm mà thôi.

Người nào biết lợi dụng mỗi khoảnh khắc trong cuộc sống để tự rèn luyện thành một người hoàn thiện hầu đóng góp vào hạnh phúc của tha nhân thì người đó có quyền được chết với tâm thanh tịnh.

Không còn gì cả.

Cái chết cũng không khác hơn gì một ngọn lửa đã tắt liệm, một giọt nước tan thấm vào lòng đất khô cằn.

Nếu cuộc phiêu lưu không dừng nơi đây thì chết chỉ là một trạm trong hành trình mà thôi.

Như Phật giáo đã nói tâm thức của chúng ta đã từng sống và sẽ còn sống mãi trong vô số kiếp nữa.

Vậy khi gần đến phút lâm chung, sẽ không thích hợp nếu chúng ta âu lo là mình sẽ bị đau đớn hay không nhưng cần phải tự vấn là mình đã sẵn sàng chưa trước ngã rẽ quyết định nầy.

Trong tất cả mọi trường hợp, vào những tháng cuối cùng của cuộc đời chúng ta cần phải giữ cho tâm trạng được thanh tịnh hơn là rơi vào trong một trạng thái lo âu.

Tại sao chúng ta phải giày vò với ý tưởng là phải bỏ lại người thân, bỏ lại tài sản để rồi sống trong sự chán ghét thân xác mình?

Như Đại Sư Sogyal Rinpoché đã giải thích: "Chết tượng trưng cho sự hủy hoại tối thượng và không tránh khỏi của những gì chúng ta gắn bó nhất: đó là chính chúng ta. Bởi vậy những lời dạy về vô ngã (*sans-égo*) và bản chất của trí tuệ có thể giúp ích cho chúng ta". (Đại Sư là tác giả của tác phẩm nổi tiếng Tạng Thư Sống Chết).

Khi đến giờ phút sắp ra đi, chúng ta cần phải giữ cho tâm được thanh tịnh, vị tha và buông xả. Như thế chúng ta tránh được sự giày vò tinh thần và thể xác. / -

• **Nguyễn Thượng Chánh**

THÁNG TƯ GỌI THẦM

Tháng Tư thường giấu nỗi buồn
Lên non tìm những suối nguồn lãng quên
Nhìn dòng nước chảy dịu êm
Ưu tư cũng mất, ưu phiền cũng tan!
Nhìn lên bát ngát non ngàn
Bao nhiêu u uẩn bàng hoàng vụt bay…

Chợt nghe như tiếng gió lay
Giọng buồn vọng tự chân mây cuối trời
Để rồi ra biển vọng khơi
Nhớ con thuyền… chở một đời xa quê!
Bâng khuâng nhớ… lời hẹn thề
Ngỡ tan theo sóng vỗ về chim âu…?

Bồi hồi trở lại lũng sâu
Với bình nguyên… với cơ cầu dễ thương
Vườn ưu tư vốn đã ươm
Từ khi dừng bước trên đường định cư
Tháng Tư… Ôi, lại Tháng Tư
Đưa ta vào cõi sa mù xa xưa…

*

Giờ đây ngồi tựa song thưa
Giọt buồn u uất, giọt mưa u trầm.
Tháng Tư, nghe tiếng gọi thầm,
Quê hương mình mãi luân trầm hay sao?!

Hamburg, những ngày mưa tuyết
Đầu tháng 04.2022

• **Tùy Anh**

LÝ TƯỞNG CỦA NGƯỜI BỒ TÁT

Chương II

Bài 10
Sự bừng tỉnh của con tim Bồ Đề hay *bodhicitta-utpada*

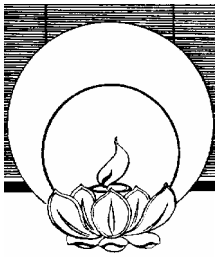

(tiếp theo VG 244)

Đến đây chúng ta đã có một ý niệm về người bồ-tát, và vấn đề kế tiếp là phải làm thế nào để trở thành một người bồ-tát ? Bước đầu tiên để bước vào lý tưởng tuyệt vời ấy là gì ? Câu trả lời khá ngắn gọn là : nếu muốn trở thành một người bồ-tát thì phải đánh thức "con tim Bồ Đề" của mình, và chính mình phải vận dụng tất cả con người của mình để hướng vào sự Giác ngộ, với mục đích tối thượng là sự tốt lành của tất cả chúng sinh.

Tiếng Phạn gọi sự kiện ấy là *bodhicitta-utpada*. Thuật ngữ này là một trong số các thuật ngữ quan trọng nhất của Phật giáo Đại thừa. Như chúng ta đã biết, chữ *bodhi* trong chữ *bodhicitta* có nghĩa là bừng sáng hay tỉnh ngộ (thức tỉnh). Chữ *citta* trong Phật giáo có nghĩa rất rộng mang nhiều sắc thái khác nhau, chữ này có thể hiểu là tâm thức (spirit/mind/esprit), tư duy (thought/pensée), tri thức (conciousness/ awareness/ conscience), tim (heart/ coeur/ tâm)..., hoặc cũng có thể hiểu một cách thật bao quát gộp chung tất cả các thứ ấy *(điều này cho thấy tâm thần hay tâm thức (mind) của chúng ta vô cùng phức tạp, hiện ra dưới nhiều thể dạng khác nhau, tạo ra cho mình các tư duy và xúc cảm đủ loại. Các tư duy và xúc cảm ấy luôn ở thể dạng dấy động, tạo ra cho chúng ta các cấp bậc "hiểu biết" khác nhau, từ u-mê cho đến sáng suốt. Sự sinh hoạt đa dạng đó của tâm thức chúng ta được diễn đạt bằng nhiều thuật ngữ khác nhau tùy theo từng trường hợp. "Citta" là một thuật ngữ mang ý nghĩa bao quát nói lên sự vận hành đa dạng đó của tâm thức. Tu tập Phật giáo là tìm hiểu sự vận hành đó của citta để biến cải nó)*. Chữ *utpada (trong chữ bodhicitta-utpada)* đơn giản chỉ có nghĩa là dâng lên, bùng lên, nói một cách thi vị hơn thì đấy là sự thức tỉnh. Tóm lại thuật ngữ *bodhicitta-utpada* thường được dịch là "sự dâng cao *(dâng trào, bùng lên)* của tư duy Giác ngộ", thế nhưng cách gọi đó lại hoàn toàn lầm lẫn *(bodhicitta không hẳn là một cái gì đó của riêng mình, một thứ tư duy hay xúc cảm nào đó của chính mình bùng lên bên trong tâm thức mình)*.

Chúng ta có thể tha hồ suy nghĩ về sự Giác ngộ, đọc thật nhiều sách nói về Giác ngộ, ngẫm nghĩ về Giác ngộ, nói lên sự Giác ngộ, và sau đó chúng ta kết luận : "Giác ngộ gồm có trí tuệ và cả từ bi". Chúng ta cứ nghĩ rằng khi đã nói lên được câu đó thì có nghĩa là mình đã hiểu được hết về chủ đề này. Thế nhưng dù chúng ta có nói lên hoặc suy nghĩ như thế nào đi nữa, thì cũng sẽ không thể nào làm cho bodhicitta (Bồ Đề tâm) dâng cao bên trong chính mình được. Suy tư về Giác ngộ nhất định sẽ không đủ để biến mình trở thành một người bồ-tát được. Tóm lại, bodhicitta không phải chỉ đơn giản là một sự "suy nghĩ" về Giác ngộ, mà là một cái gì đó to lớn hơn nhiều. Guenther *(Günther Anders, 1902-1992, là một triết gia người Áo, gốc Đức)* dịch chữ này là "thái độ tỉnh giác" (awake attitude/ attitude éveillée/ thái độ tỉnh thức), thế nhưng đối với cá nhân tôi, thì tôi vẫn thích dịch chữ này là "quyết tâm Giác ngộ" (awakened will/ volonté d'Éveil/ ý chí Giác ngộ), hoặc trong trường hợp trên đây thì thiết nghĩ nên dịch là "con tim giác ngộ" (bodhi heart/coeur de bodhi) *(có nghĩa là bodhicitta không phải chỉ là tư duy, tức thuộc lãnh vực lý trí, mà còn là một sự "giác ngộ của con tim" mình)*.

Các cách dịch trên đây về chữ bodhicitta *(thái độ tỉnh giác, quyết tâm giác ngộ, con tim giác ngộ)* sát nghĩa hơn so với cách dịch là "tư duy Giác ngộ" *(xin nhắc lại là chữ bodhicitta được dịch sang Hán ngữ là bồ-đề tâm/ 菩提心)*. Thật ra không có một cách dịch nào hoàn toàn trung thực cả. Thế nhưng đấy không phải là lỗi của tiếng Anh *(hay tiếng Pháp, tiếng Hán, tiếng Việt hoặc bất cứ một thứ tiếng nào)* mà đúng hơn là lỗi của chữ nghĩa (ngôn từ) nói chung. Thật vậy, chữ "bodhicitta" là một thuật ngữ lệch lạc, không

nói lên được ý nghĩa của bodhicitta là gì. Bodhicitta hoàn toàn không phải là một thể dạng tâm thần, một sự sinh hoạt hay một chức năng nào cả. Đương nhiên bodhicitta cũng không phải là một thứ tư duy mà các bạn cũng như tôi có thể có *(có thể tạo ra hay hiện ra trong tâm trí mình)*. Chuyện ấy *(bodhicitta hay Bồ Đề tâm)* không dính dáng gì với tư duy cả, cũng không phải là một thứ quyết tâm nào cả, như chúng ta vẫn thường nghe nói. Bodhicitta không phải là một thứ quyết tâm của riêng mình, nhưng cũng không phải là một sự "ý thức", với ý nghĩa là một sự "ý thức" về sự kiện có một cái gì đó gọi là sự Giác ngộ.

Bodhicitta biểu trưng cho một sự hiển lộ *(manifestation/ biểu lộ, phát lộ, bộc lộ)*, có thể hiểu như là một sự bùng dậy *(irruption/trỗi dậy, bộc phát, tuôn trào)* bên trong chính mình về một cái gì đó thật siêu việt *(vượt hơn chính mình)*: một sự hiển lộ từ bên trong những cảm nhận bình dị của mình về một cái gì đó mang bản chất hoàn toàn khác hẳn với mình.

Năm skandha

Tác giả của một trước tác ngắn nhưng thật sâu sắc mang tựa là *Bodhicittavivarana ("Bình giải về Bodhicitta" một trước tác nổi tiếng của Nagarjuna/Long Thụ, gồm 112 tiết thơ, Hán dịch là "Bồ Đề tâm luận")* cho biết bodhicitta là một cái gì đó "vượt lên trên tất cả những gì có thể dùng để xác định nó", có nghĩa là nó không thuộc vào năm thể loại skandha" *(kinh sách tiếng Hán dịch chữ skandha là "uẩn", người chuyển ngữ các dòng này lâu nay dịch là "cấu hợp", vậy chúng ta hãy kiên nhẫn xem nhà sư Sangharakshita sẽ giải thích như thế nào về chữ skandha dưới đây)*.

Skandha thông thường được xem là các thành phần có thể mô tả và phân loại được, tạo ra bất cứ một sự hiện hữu nào *(một con người hay một cá thể nào)* và bất cứ một hình thức cảm nhận nào [của cá thể ấy] về mọi hiện tượng (phenomenal experiences). Sự phân loại *(mổ xẻ, phân tích)* này vô cùng quan trọng trong tư tưởng Phật giáo *(Phật giáo phân tích, xác định và phân loại các thành phần từ vật chất, giác cảm cho đến tâm thần tạo ra một cá thể, đưa đến một khái niệm triết học, một sự hiểu biết siêu việt, nói lên một tầm nhìn thật bao quát về sự hiện hữu của con người trên cả hai phương diện "vật lý" và tâm lý")*. Nếu muốn nắm bắt được một vài hiểu biết nào đó về triết học và siêu hình học Phật giáo thì nhất thiết phải nắm vững ý nghĩa của năm skandha *(cấu hợp/ uẩn)* là gì.

Thêm một lần nữa chữ skandha là một thuật ngữ gần như không thể nào dịch được đúng với ý nghĩa mà nó muốn nói lên *(chữ skandha cũng như chữ bodhicitta trên đây là các thuật ngữ đặc thù của Phật giáo, rất sâu sắc và khó dịch, kinh sách Tây phương giữ nguyên tiếng Phạn, Phật giáo Việt Nam dùng tiếng Hán)*. Nghĩa từ chương của nó là "thân cây" (tree trunk/tronc d'arbre), *(skandha là tiếng Phạn, tiếng Pali là khandha, có nhiều nghĩa: "thân của một cội cây", "một đạo quân", "một đống hỗn tạp"..., thế nhưng các ý nghĩa này dường như cũng nói lên được một khía cạnh nào đó của chữ skandha, chẳng hạn như "thân cây" là một hình thức trung gian: một mặt làm phát sinh ra cành lá, hoa, quả trong không gian, một mặt bắt rễ trong đất, rút tỉa các "chất liệu" tồn lưu trong một nơi sâu kín, để liên kết với "môi trường" gồm oxy, khí các-bon, ánh sáng, nhiệt độ..., để tạo ra cành lá và hoa quả. Một đạo quân thì gồm có binh sĩ các cấp, giữ các vai trò khác nhau biểu trưng cho các chức năng của cơ thể, vị lãnh đạo đoàn quân là tâm thần. Một đạo quân thua trận, chạy tán loạn, ném cờ xí và vũ khí, cũng tương tự như sự "trống không" hay tánh không của một cá thể)* và cách dịch thường thấy là sự "kết hợp" (aggregate/ agrégat/ một sự liên kết hay nối kết), đôi khi cũng được dịch là "một khối", "một đống" (mass, pile, amas) *(kinh sách Hán ngữ dịch chữ này là "uẩn", năm skandha là "ngũ uẩn"* (五 蘊)**,** *chữ uẩn* (蘊) *có nghĩa là "tích chứa", "gom góp". Người chuyển ngữ các dòng này lâu này thường dịch chữ skandha là "cấu hợp" với ý nghĩa là một sự "liên kết" và "tương tác" giữa các thành phần tạo ra một cái gì đó)*.

Skhanda thứ nhất là *rupa* có nghĩa là ***"hình tướng của thân thể"*** *("body shape", chẳng hạn như vóc dáng, màu da, tiếng nói, mùi hôi..., Hán dịch là "sắc" hay "sắc giới". Xin lưu ý skandha là một khái niệm nhất thiết áp dụng cho sự hiện hữu của một cá thể, các chữ "sắc" hay "sắc giới" mang ý nghĩa tổng quát, do đó không được sát nghĩa lắm)*, tức là những gì có thể nhận biết được bởi các cơ quan giác cảm *(tức là màu da, vóc dáng, mập ốm, râu tóc, tiếng nói, v.v… như đã được ghi chú trên đây)*. Skandha thứ hai là

vedana tức là ***"cảm giác"*** *("sensation"/có nghĩa là các cảm nhận, chẳng hạn như thích thú, đớn đau, hay không thích thú cũng không đớn đau, Hán dịch chữ này là "thọ uẩn")*. Skandha thứ ba là *samjna*, chữ này thường được dịch một cách khái quát là sự ***"nhận thức"*** *("perception", tức là sự diễn đạt của tâm thức về các đối tượng mà nó nhận biết, Hán dịch là "tướng uẩn")*, nhận thức ở đây có nghĩa là nhận biết một cái gì đó như là một sự kiện hay một vật thể nào đó, chẳng hạn như nhận thấy một cái gì đó trước mặt mình và gọi cái ấy là một cội cây (a tree) *(trông thấy một cái gì đó lù lù trước mặt và nhận biết được đấy là một gốc cây, sự nhận biết đó là sự "diễn đạt" của tâm thức)*. Skandha thứ tư là *samskara*, chữ này thường được một số học giả dịch là "sức mạnh hướng dẫn" *(governing forces/ forces dirigeantes, tức là các động lực xui khiến, thúc giục mình tạo ra các xu hướng tâm thần, và cũng là nguyên nhân sâu xa nhất làm phát sinh ra karma/nghiệp, kinh sách tiếng Hán dịch chữ samkara là "hành uẩn")*, tuy nhiên cũng có thể dịch chữ này dễ hiểu hơn là "các sinh hoạt tâm thần mang tính cách chủ ý hay chủ tâm *(volitional activities/ acts of will, đó là các "hành động tâm thần mang tính cách cố tình", nói lên một sự tính toán hay hoạch định nào đó. Thiết nghĩ cũng có thể dịch chữ samskara là "tác ý", vừa ngắn gọn và vừa nói lên được một "hành động chủ tâm và ý thức" bên trong tâm thần. Sau hết cũng xin mạn phép nhắc lại là karma/nghiệp cũng sẽ bắt đầu phát sinh và ghi khắc trong tâm thức cùng lúc và song hành với sự phát sinh của "tác ý")*. Sau hết *skandha* thứ năm là *vijnana* hay ***"tri thức"*** (consciouness), là sự ý thức xuyên qua năm chức năng của năm giác quan vật lý (ngũ giác) và tâm thức *(mind/ spirit/ tâm thần, tức là giác quan thứ sáu)* ở các cấp bậc khác nhau *(sự "ý thức" có thể là một tình trạng u mê, lầm lẫn - chẳng hạn như sự ý thức của những người bệnh tâm thần - hoặc tinh tế và sáng suốt, v.v. Đối với Phật giáo, tâm thần hay tâm thức - /mind/ spirit - cũng là một giác quan, do đó một cá thể có sáu giác quan: ngũ giác và não bộ. Sự vận hành của "não bộ" làm phát sinh ra tư duy và xúc cảm, sự phát sinh đó được dựa vào và căn cứ vào các cảm nhận của ngũ giác khi tiếp xúc với môi trường bên ngoài, nhưng đồng thời cũng chịu ảnh hưởng từ những gì tồn lưu và cất chứa bên trong nội tâm từ trước của một cá thể, chẳng hạn như các kinh nghiệm cảm nhận từ trước của cá thể ấy, các ảnh hưởng của giáo dục mà cá thể ấy đã được tiếp nhận, v.v., nói chung là karma/ nghiệp của chính cá thể ấy)*.

(Những gì trên đây rất khúc triết và tế nhị, do đó xin mạn phép nêu lên thêm vài ghi chú nhằm xác định ý nghĩa của một vài thuật ngữ có thể gây ra lầm lẫn, chẳng hạn như các chữ "Tâm thức" /spirit, mind, và "Tri thức"/ consciousness. Hai thuật ngữ này có nghĩa như thế nào ?

Tâm thức *là một thuật ngữ mang ý nghĩa rất rộng, có thể hiểu như là "tâm thần" hay "nội tâm", phản ảnh từ sự sinh hoạt tâm lý hỗn độn và phức tạp bên trong một cá thể. Sự sinh hoạt đó gồm tư duy và xúc cảm đủ loại, các thứ này phát sinh từ hai nguồn cung ứng: nguồn cung ứng thứ nhất là các cảm nhận về môi trường bên ngoài xuyên qua sự vận hành của lục giác - ngũ giác và não bộ, nguồn cung ứng thứ hai là các ảnh hưởng tạo ra bởi các kinh nghiệm cảm nhận cá nhân từ trước, cùng các ảnh hưởng của giáo dục, và sâu kín hơn nữa là các tác động của karma/nghiệp ghi khắc và tồn lưu trên dòng "tri thức" của một cá thể.*

Tri thức *trái lại được hình dung như một dòng luân lưu của sự hiểu biết, liên hệ mật thiết với thời gian và không gian, hoặc cũng có thể xem như là mang "bản chất" không gian và thời gian, nếu có thể nói như vậy. Vai trò của tri thức là tồn lưu và chuyển tải các dấu vết ghi khắc và lưu lại bởi các sự sinh hoạt của tâm thức/ spirit/ mind - nhất là các "tác ý" - và các hậu quả tạo ra bởi các hành động trên thân thể, chẳng hạn như ngôn từ và các động tác. Phật giáo gọi các dấu vết ghi khắc trên dòng tri thức đó là karma/nghiệp)*.

Trong toàn bộ các thể dạng hiện hữu vật-lý và tâm-lý (psycho-physical existence) của chúng ta, không có bất cứ một thứ gì lại không thuộc vào các thể loại đó *(tức là năm skandha hay năm "cấu hợp" nói đến trên đây)*. *"Tâm kinh"* (*Prajnaparamita-sutra*) một bản kinh của Đại thừa, mở đầu bằng câu chuyện về vị Bồ Tát Avalokiteshvara (Quán-thế-âm) lắng sâu vào thể dạng Hoàn thiện của Trí tuệ *(Perfection of Wisdom, chữ Perfection/ hoàn thiện được dịch từ chữ Paramita trong tiếng Phạn, có nghĩa là "sang được bờ bên kia" hay "đạt được mục đích" và cũng có nghĩa là "một sự hiểu biết hoàn hảo,*

siêu việt. Kinh sách Hán ngữ dịch âm chữ Paramita là Ba-la-mật) để chiêm nghiệm về thế giới, và nhận thấy trong thế giới chỉ gồm có năm thứ skandha mà thôi, ngoài ra không có gì khác cả *(đây là một câu tóm lược ngắn gọn và dễ hiểu của nhà sư Sangharakshita. Trong kinh Paraprajnaparamita-sutra/ "Tâm Kinh", Sariputra/Xá-lợi-Phất hỏi Bồ Tát Quán-thế-âm: "Nếu muốn luyện tập về sự Hoàn thiện sâu xa của Trí tuệ thì phải làm thế nào?". Bồ Tát Quán-thế-âm trả lời như sau: "Phải suy tư đúng đắn và thường xuyên về sự kiện năm thứ cấu hợp/ skandha hoàn toàn "trống không" về bản chất nội tại", có nghĩa là trong thế giới chỉ toàn là skandha, ngoài ra chỉ là sự trống không mà thôi)*. Vị Bồ-tát Avalokiteshvara nhận thấy sự hiện hữu tâm-lý và vật-lý *(tức là một cá thể gồm sự sống và các sinh hoạt tâm thần)*, có nghĩa là toàn thể một sự hiện hữu phát sinh từ điều kiện *(entire conditioned existence)* cũng chỉ vỏn vẹn gồm có năm thứ ấy, không có gì khác cả. Ở cấp bậc của sự hiện hữu do điều kiện mà có (conditioned co-production), không có gì [thật sự] hiện hữu cả, chẳng có gì xảy ra cả, cũng chẳng có bất cứ một thứ gì mà lại không thuộc vào một hay nhiều thứ trong số năm thứ skandha.

Sau đó Ngài Sariputra, qua sự cảm ứng của Đức Phật, đã cất lời hỏi vị "Bồ-tát Đại chúng sinh cao quý Avalokiteshvara" như sau : "Vậy các người con trai (sons) của dòng tu tập phải làm thế nào để đạt được sự hoàn thiện (paramitra) sâu xa của trí tuệ ?". Vị Bồ Tát Đại chúng sinh cao quý Avalokiteshvara bèn trả lời Ngài Sariputra như sau: "Này Sariputra, nếu các người con trai (sons) và con gái (daughters) của dòng tu tập mong cầu đạt được sự hoàn thiện sâu xa của trí tuệ thì phải thường xuyên suy tư thật đúng đắn về sự kiện năm thứ cấu hợp, tự nơi chúng, hoàn toàn trống không về bản chất nội tại *(năm thứ skandha/ cấu hợp chỉ là "trống không" hay "tánh không", nói một cách khác mở rộng hơn thì đó là sự "trống không" của mọi hiện tượng trong thế giới và của cả thế giới. Người chuyển ngữ cũng xin mượn dịp này để nhắc lại là chữ "tánh không" không nói lên được ý nghĩa của chữ Sunyata trong tiếng Phạn là sự "trống không"/ emptiness, bởi vì khi đã là "trống không" thì nó không có cái "tánh" nào cả)*.

Thế nhưng cũng có một thứ không thuộc vào năm thể loại skandha : đó là bodhicitta/ Bồ Đề tâm. Điều đó có nghĩa là bodhicitta là một cái gì đó hoàn toàn nằm ra bên ngoài thế giới, vượt lên trên thế giới. Bodhicitta không phải là một tư duy, một xu hướng tâm thần, một sự suy nghĩ hay một khái niệm nào cả, tuy nhiên nếu bắt buộc phải dùng ngôn từ để nói, thì bodhicitta là một kinh nghiệm cảm nhận sâu xa (a deep experience) ở một cấp bậc siêu nhiên, có thể làm chuyển biến toàn diện con người của mình.

Suy tư về Trời

Quyển sách *Bodhicittavivarana (tập sách bình giải về bodhicitta của Long Thụ đã được nói đến trên đây)*, tiếp tục cho biết đặc tính chủ yếu của bodhicitta là một sự trống không (tánh không) vĩnh viễn (perpetual emptiness). Điều này có thể khiến chúng ta liên tưởng (nên hiểu đây chỉ là một sự liên tưởng, không phải là một sự tương đồng) *(câu trong hai dấu ngoặc này là lời ghi chú thêm của người dịch tiếng Pháp)* đến một sự kiện nào đó trong Ki-tô giáo. Khi một người Ki-tô giáo "nghĩ đến Trời" (think of God/ penser à Dieu), dù mình là một người rất ngoan đạo đi nữa, thì điều đó cũng chỉ có thể xem như là một hình thức cảm nhận tâm linh (a spiritual experience). Dù nghĩ đến Trời như là một vị lớn tuổi ngồi trên mây, hoặc một con người thật tinh khiết, hay bất cứ gì khác, thì người này cũng chỉ đơn giản "nghĩ" đến Trời thế thôi. Thế nhưng nếu người này cho biết thêm là mình cảm nhận được Chúa Thánh Thần (Holy Spirit/Saint Esprit) "hiện xuống" với mình, thì đấy lại là chuyện khác. Nếu chúng ta cho rằng giữa sự suy nghĩ về sự Giác Ngộ và sự suy nghĩ về Trời có một sự tương đồng nào đó, thì giữa sự hiển hiện của bodicitta và sự hiện xuống của Chúa Thánh Thần mang đầy sức mạnh, cũng sẽ có một sự tương đồng như thế.

Thế nhưng trên phương diện khái niệm thì sự tương đồng trên đây không thể khỏa lấp được sự khác biệt giữa bodhicitta và Chúa Thánh Thần. Nếu đem so sánh hai khái niệm thì tất chúng ta sẽ thấy rằng khái niệm bodhicitta thuộc lãnh vực tâm lý (psychological concept) không phải là một khái niệm về vũ trụ học (cosmological concept). Có một sự khác biệt thật rõ ràng giữa khái niệm về Trời, với ý nghĩa chính thống (orthodox) nêu lên trong tín ngưỡng Ki-tô, và khái niệm về bodhicitta được hiểu với ý nghĩa chính xác của nó. Dầu sao cũng không nên quá bám víu vào

ngôn từ, nếu nêu lên thuật ngữ về "Trời" với ý nghĩa thật rộng, chẳng hạn như là một thành phần siêu nhiên nào đó trong vũ trụ, thì phải chăng cũng có thể xem ý niệm về Trời hàm chứa một cái gì đó chung với khái niệm về boddhicitta (dù rằng hai khái niệm này trên phương khái quát nêu lên hai bối cảnh tâm linh hoàn toàn trái ngược nhau) *(câu giữa hai dấu ngoặc này là lời ghi chú trong bản dịch tiếng Pháp. Thật vậy, khái niệm về Trời dù được hiểu thật bao quát đi nữa thì cũng là một sức mạnh trong thiên nhiên để những người có đức tin cầu khẩn, trong khi đó bodhicitta cũng là một sức mạnh, thế nhưng là một sức mạnh nội tâm, một sự dâng trào của sự ý thức và hiểu biết bên trong nội tâm của con người)*.

Sự hiển hiện của bodhicitta là một sự cảm nhận tâm linh thật sâu xa. Tuy nhiên sự cảm nhận đó không phải là một kinh nghiệm cảm nhận mang tính cách cá nhân. Thật vậy boddicitta còn có một đặc tính căn bản khác được nêu lên trong tập sách *Bodhicittavivarana (trước tác của Nagarjuna đã được nói đến trên đây)*, đó là đặc tính phi-cá-nhân. Người ta có thể bảo rằng bodhicitta hiện lên bên trong người này hay người khác, hoặc cũng có thể nghĩ rằng có thật nhiều bodhicitta khác nhau (chẳng hạn như boddhicitta của bạn, của người ấy hay của tôi) tương tự như nhiều thứ tư duy rạng ngời hiện lên riêng biệt bên trong người này hay người khác. Người ta có cảm giác là có vô số bodhicitta thật tuyệt vời hiện lên với vô số những con người khác nhau, khiến mỗi người trở thành một vị Bồ Tát. Thế nhưng không đúng là như vậy. Chỉ có một bodhicitta duy nhất và tất cả mọi người đều dự phần trong đó, hoặc tất cả mọi người cùng làm cho nó hiển lộ, [chỉ có một điều khác biệt duy nhất là] ở các cấp bậc khác nhau [tùy theo trình độ của mỗi người].

Điều đó có nghĩa là boddhicitta dường như chỉ có thể hiện lên trong một tập thể tâm linh *(một Tăng đoàn chẳng hạn)*, trong một bối cảnh tương giao và tương trợ thật mạnh trên phương diện tâm linh. Tuy nhiên cũng nên hiểu rằng sự thăng tiến trong việc tu tập tâm linh cũng có thể thực hiện được một mình, và nhiều người cũng đã thành công. Thế nhưng hầu hết trong số chúng ta đều cần đến sự giúp đỡ của những người khác cùng bước theo một con đường tu tập chung *(việc hành thiền cũng vậy, tự mình có thể hành thiền, thế nhưng hành thiền chung với nhiều người khác sẽ có một sự trợ lực giữa tất cả mọi người. Hành thiền chung trong một khung cảnh thiêng liêng, trang nghiêm với một sự yên lặng bao trùm, chẳng hạn như trong một thiền đường/ dojo thì sự trợ lực đó sẽ càng mạnh và càng hữu hiệu hơn. Hành thiền một mình tương đối khó hơn, thế nhưng đôi khi cũng thuận lợi hơn, phù hợp hơn với sự sinh hoạt hằng ngày của mình. Dầu sao khi mới bắt đầu học hỏi thì tốt hơn hết nên hành thiền chung với nhiều người khác, nhất là cần có một vị thầy lão luyện chỉ cho mình tư thế ngồi thật đúng)*. Dù là đơn độc, chẳng hạn như trong lúc ẩn cư một mình, chúng ta vẫn có thể tiếp xúc với các thành viên khác trong cùng một tập thể, bằng cách nghĩ đến sự hiện diện của họ *(bên trong tâm thức mình)*. Sự kết nối đó giữ một vai trò vô cùng tích cực, thế nhưng khả năng liên kết mang tính cách tâm thần đó không phải là một lý do để không quan tâm đúng mức đến các phương tiện tiếp xúc trực tiếp hơn. Bodhicitta mang tính các siêu-cá-nhân (supra-individual), nhưng cũng không phải là tập thể (collective), khái niệm này quả không phải dễ nắm bắt.

Hãy trở thành một con người tự chủ

Nếu muốn đạt được một sự cảm nhận siêu-cá-nhân (supra-individual) thì trước hết phải tạo được cho mình một cấp bậc thật sự nào đó về tích cách cá thể (individuality) và sự tự chủ (autonomy), và điều này không phải là dễ. Có nhiều giai đoạn [luyện tập] được xác định thật rõ rệt giúp mình trở thành một con người tự chủ.

Ở giai đoạn khởi đầu, tình trạng tự chủ chưa xảy ra, mà chỉ là một thể loại (species) hay một nhóm nào đó *(khi mới bước vào con đường tu tập, chúng ta chưa nhận thấy được vị trí của mình ở đâu cả).*

Sau đó thì sự tự chủ mới dần dần hiện ra, thế nhưng đấy cũng chỉ là giữa những người trong cùng một nhóm mà thôi. Dựa vào đó người ta có thể phân biệt được ba thể loại người : thể loại thứ nhất là những người bị chi phối bởi toàn thể nhóm, thể loại thứ hai là những người chỉ biết đến cá nhân mình (individualist), loại người thứ ba là những người nổi loạn (rebel) chống lại nhóm, thế nhưng vẫn tự xem mình là thuộc chung trong nhóm.

Giai đoạn tiếp theo là một người nào đó đã hoàn toàn thoát ra khỏi nhóm, và xa hơn nữa người này hoàn toàn tự do kết đoàn với những người tự chủ khác, điều này có thể được xác định như là một tập thể tâm linh (spiritual community) *(một tăng đoàn nào đó chẳng hạn).*

Thế nhưng người ta vẫn có thể tiếp tục tiến xa hơn nữa. Sự hiển hiện của bodhicitta là một sự cảm nhận vượt lên trên và xa hơn cấp bậc mà một số người tự chủ cùng kết hợp và hợp tác với nhau một cách tự do *(bodhicitta vượt cao hơn và xa hơn sự sinh hoạt của một tăng đoàn)*. Thế nhưng sự hiển hiện đó của bodhicitta [chỉ có thể] được sinh ra từ sự tương tác thật cường mạnh giữa những người tự chủ với nhau. Sự hiển hiện đó không mang tính cách cá nhân, tương tự như một người với tư cách là một cá thể, nhưng cũng không phải là tập thể, như là một cái gì đó thuộc chung của tất cả mọi người. Ở cấp bậc này quả hết sức khó để giải thích bằng ngôn từ về những gì xảy ra. Thế nhưng, sau cùng thì thật hết sức rõ ràng, người ta có thể bảo rằng khi nào tri thức hiện ra với một số người tự chủ nào đó ở một cấp bậc thật cao, thì bodhicitta cũng sẽ hiển hiện *(tăng đoàn thì đông, nhưng dường như sự tự chủ thì hiếm hoi, trong trường hợp đó phải chăng bodhicitta chỉ là một cảm tính yếu ớt ? Đối với một tập thể dân tộc nào cũng vậy, những người ngoan ngoãn và những người chỉ biết đến cá nhân mình là số đông, những người tự chủ thì rất ít, trong trường hợp đó tinh thần yêu thương dân tộc và con người phải chăng cũng chỉ là một cảm tính mơ hồ ?)*.

Sự kiện bodhicitta không phải là một thứ sở hữu hay một sự thành đạt mang tính cách cá nhân được đề cập trong một phân đoạn của một bản kinh Đại thừa là *Vimalakirti-nirdesa* (*Kinh Duy-ma-cật*). Kinh này thuật lại câu chuyện 500 licchavi trẻ tuổi *(licchavi là người dân của một vương quốc mang tên là Licchavi, ngày nay thuộc bang Bihar. Kinh đô của vương quốc này vào thời bấy giờ là Vaisali/Tỳ Xá Ly nơi cư ngụ của Vimalakirti/ Duy-ma-cật. Theo học giả người Đức Hans Wolfgang Schuman trong quyển Le Bouddha historique/Đức Phật lịch sử, bản dịch tiếng Pháp, nxb Sully, 2011, thì Đức Phật từng ấn cư kiết hạ hai lần tại nơi này : đó là lần kiết hạ thứ 5 vào năm -524, và lần kiết hạ thứ 45 vào năm -484)* ước mong đạt được bodhiocitta và cùng nhau hiến dâng lên Đức Phật 500 chiếc lọng. Đức Phật bèn biến 500 chiếc lọng thành một tấm màn thật rộng lớn. Không cần phải nói, ai cũng biết là chuyện đó không phải là dễ như mình tưởng.

Năm trăm chiếc lọng ráp lại thành một tấm màn duy nhất. Tấm màn đó nói lên một sự cảm nhận trong một bối cảnh hoàn toàn mới lạ *(một tấm màn rộng lớn)*, vượt lên trên tất cả mọi ý niệm về cá tính và cả sự khác biệt *(500 chiếc lọng)*. Phật giáo nhìn hiện thực như là một sự đa dạng, nhưng cũng là một sự đồng nhất giữa những sự khác biệt, hoặc là những sự khác biệt bên trong sự đồng nhất *(bodhicitta hiện lên với một cá thể, nhưng cũng là của tất cả chúng sinh, và đó cũng chính cốt lõi của Đại thừa. Đấy cũng là một cái gì đó thật khẩn thiết đối với các xã hội vô cùng ích kỷ ngày nay)*.

Kinh *Avatamsaka-Sutra* (*Kinh Hoa Nghiêm*) nói lên ý niệm này qua hình ảnh các tia sáng đủ màu, tỏa ra khắp hướng, đan vào nhau và hòa lẫn với nhau. Toàn thể không hóa thành một cái gì đó duy nhất thế nhưng lại là một đơn vị đơn thuần. Sự khác biệt phản ảnh sự đơn thuần và sự đơn thuần làm hiển hiện sự khác biệt *(trong số gần tám tỷ người trên hành tinh này, không có hai người giống nhau. Thế nhưng chỉ có một nhân loại "duy nhất", và một nhân loại duy nhất thì tạo ra gần tám tỷ người khác nhau. Một người tu hành chân chính trông thấy "toàn thể nhân loại" xuyên qua "một con người duy nhất", và nhìn vào "một con người duy nhất" để trông thấy "toàn thể nhân loại")*.

Một khía cạnh khác của bodhicitta được nêu lên trong Đại thừa qua hình ảnh của một con trăng tròn: bodhicitta hiện lên với từng người, tương tự như mặt trăng phản chiếu trong từng vũng nước, từng ao hồ cũng như trong toàn thể các đại dương. Hình ảnh mang tính cách biểu trưng trên đây nói lên một khía cạnh nào đó của bodhicitta, thế nhưng nếu là hình ảnh, thì cũng như tất cả những hình ảnh khác, đều có một giới hạn. Bodhicitta không có nghĩa là một vật thể bất động nào đó ở tận trên trời và chỉ có các hình ảnh phản chiếu của nó hiện lên bên trong mỗi con người: bodhicitta trên thực tế năng động hơn như thế rất nhiều.

Bures-Sur-Yvette, 31.05.20
Hoang Phong chuyển ngữ

(còn tiếp)

TÔI HỌC PHẬT

• Thị Tâm Ngô Văn Phát

Phật Pháp cao siêu rất nhiệm mầu
Trăm ngàn muôn kiếp khó tìm cầu
Con nay nghe thấy chuyên trì tụng
Nguyện tỏ Như Lai nghĩa rộng sâu

Phật pháp, là Giáo pháp của đức Phật Thích Ca Mâu Ni. Phật là một trong ba ngôi quý Tam Bảo (Phật, Pháp, Tăng). Phật pháp có đến tám mươi bốn ngàn pháp môn tu học. Pháp môn nào cũng có thể đưa người tu hành đến cõi giải thoát. Tùy theo căn cơ và sự thông minh hiểu biết của mỗi người mà tự chọn lấy Pháp môn tu, hay thỉnh ý Thầy Bổn Sư xin hướng dẫn.

Riêng tôi, vì không có duyên đến sớm với Phật, mãi đến ngày 08.05.1983 (lúc đó 54 tuổi) tôi mới Quy Y Tam Bảo. Thầy Bổn Sư truyền giới cho tôi là Đại Đức Thích Như Điển. Tôi tên Ngô Văn Phát, Thầy ban cho tôi Pháp danh là Thị Tâm,

Kể từ ngày quy y, tôi mới bắt đầu phát tâm học Phật. Trước hết, tôi cố gắng giữ vẹn toàn 5 giới cấm của người Phật tử tại gia là:

1- Không sát sanh
2. Không trộm cắp
3- Không tà dâm
4- Không nói đối
6- Không uống rượu

Và nguyện:

1- Nguyện bỏ các điều ác
2- Nguyện làm các việc lành
3- Giữ thân tâm thanh tịnh
4- Làm Phật tử chân chánh

Thầy Bổn Sư còn đưa cho tôi nhiều Kinh điển để tự học, ngoài ra tôi còn học thêm Phật Pháp do quý Thầy Cô giảng dạy.

Theo sự hiểu biết của tôi, nếu tính cả **Kinh-Luật-Luận** thì hệ thống sách vở của Phật Giáo quá, quá nhiều, người Phật tử lớn tuổi tại gia như tôi làm sao đọc và học với hành cho hết được. Vì vậy, tôi chọn một Pháp Môn mà quý Thầy Cô thường giảng là nếu chuyên hành trì thì sẽ chứng, Pháp Môn đó là: **Tụng Kinh A Di ĐÀ & niệm Phật A Di Đà**

Kể từ năm 2007, mỗi sáng tôi tụng kinh A Di Đà (tiếng Việt). Khi xong, tôi niệm Phật A Di Đà. Trước khi niệm Phật, tôi đọc bài kệ Buông Xả như sau:

Buông ra hãy buông ra
Tất cả đều do ta
Thứ gì cũng gom góp
Sao kham nổi đường xa

Buông ra hãy buông ra
Tất cả đều do ta
Nước tự nhiên im lặng
Làm cho dậy phong ba

Buông ra hãy buông ra
Tất cả đều do ta
Bỏ quên tự tánh giác
Ôm hoài mối tình ma

Buông ra hãy buông ra
Tất cả đều do ta
Trong cảnh giới giải thoát
Ta lại tự trói ta

Buông ra hãy buông ra
Giũ sạch hết tạm giả
Cho nhẹ gánh đường xa

Buông ra hãy buông ra
Chặc giữ từng sát na
Niệm, niệm, niệm Phật……
Nam Mô A Di Đà Phật,
Nam Mô A Di Đà Phật,
Nam Mô A Di Đà Phật…

Tôi niệm Phật độ 20 phút, tiếp theo là đọc lời phát nguyện kính dâng lên Phật A Di Đà:

Lời Phát Nguyện:

Kính lạy Phật A Di Đà
Con nay xin phát nguyện
Thường xuyên đảnh lễ Ngài
Cho đến lúc lâm chung
Thân không bệnh tật (1 lạy)

Kính lạy Phật A Di Đà
Con nay xin phát nguyện
Thường xuyên đảnh lễ Ngài
Cho đến lúc lâm chung
Tâm không điên đảo phiền não (1 lạy)

Kính lạy Phật A Di Đà
Con nay xin phát nguyện
Thường xuyên đảnh lễ Ngài
Cho đến lúc lâm chung
Không tham đắm ngũ dục (1 lạy)

Kính lạy Phật A Di Đà
Con nay xin phát nguyện

Thường xuyên đảnh lễ Ngài
Cho đến lúc lâm chung
Tâm niệm Phật Di Đà (1 lạy)

Kính lạy Phật A Di Đà
Con nay xin phát nguyện
Thường xuyên đảnh lễ Ngài
Cho đến lúc lâm chung
Xả ly Ta Bà khổ (1 lạy)

Kính lạy Phật A Di Đà
Con nay xin phát nguyện
Thường xuyên đảnh lễ Ngài
Cho đến lúc lâm chung
Tâm nguyện sanh Tịnh Độ (1 lạy)

Kính lạy Phật A Di Đà
Con nay xin phát nguyện
Thường xuyên đảnh lễ Ngài
Cho đến lúc lâm chung
Con thấy Kim Thân Phật (1 lạy)

Kính lạy Phật A Di Đà
Con nay xin phát nguyện
Thường xuyên đảnh lễ Ngài
Cho đến lúc lâm chung
Ngài phóng quang tiếp độ (1 lạy)

Kính lạy Phật A Di Đà
Con nay xin phát nguyện
Thường xuyên đảnh lễ Ngài
Cho đến lúc lâm chung
Liên Hoa con hóa sanh (1 lạy)

Kính lạy Phật A Di Đà
Con nay xin phát nguyện
Thường xuyên đảnh lễ Ngài
Khi vãng sanh Tịnh Độ
Hoa nở tâm khai ngộ (1 lạy)

Kính lạy Phật A Di Đà
Con nay xin phát nguyện
Thường xuyên đảnh lễ Ngài
Khi vãng sanh Tịnh độ
Chứng ngộ pháp Vô Sanh (1 lạy)

Kính lạy Phật A Di Đà
Con nay xin phát nguyện
Thường xuyên đảnh lễ Ngài
Khi vãng sanh Tịnh Độ
Chóng viên thành toàn giác.(1 lạy)

Trước khi chấm dứt buổi kinh sáng, tôi đọc:

Lời Khấn Nguyện

Kính lạy Mười Phương Phật (1 lạy)
Kính lạy Mười phương Pháp (1 lạy)
Kính lạy Mười Phương Tăng (1 lạy)

Xin chứng giám lòng con
Với tất cả tâm thành
Dâng lên lời khấn nguyện

Xin cho con mãi mãi
Lòng tôn kính vô biên
Hơn biển rộng mênh mông
Dâng lên Mười Phương Phật

Xin cho con mãi mãi
Lòng thương yêu không cùng
Trải thế giới Tam Thiên
Đến chúng sanh vô tận

Xin cho khắp muôn loài
Sống yên lành bên nhau
Không ganh ghét oán thù
Không chiến tranh chết chóc

Xin cho kẻ bất thiện
Biết tin có luân hồi
Có nghiệp báo trả vay
Để quay đầu hướng thiện

Xin cho người mù được sáng
Người điếc được nghe
Người nghèo được ấm no
Người ốm đau mau bình phục

Xin cho loài cầm thú
Thoát được kiếp ngu si
Tái sanh vào cõi người
Biết nghe được Phật Pháp

Xin các Vong Linh vất vưỡng
Trong cõi giới u huyền
Thoát nghiệp đói triền miên
Quy y và siêu thóat

Xin cho nơi địa ngục
Chúng sanh đang đọa đầy
Khởi được tâm từ bi
Để xa lìa cảnh khổ

Cúi xin Mười Phương Phật
Chư Bồ Tát Thánh Hiền
Đem chánh pháp thiêng liêng
Sáng soi nghìn thế giới

Cho chúng con mãi mãi
Dù sanh về nơi đâu
Đều gặp Pháp nhiệm mầu
Để nương theo tu tập

Cho con biết khiêm hạ
Biết tôn trọng mọi người
Tự thấy mình nhỏ thôi
Việc tu còn kém cỏi

Cho vòng tay con rộng mở
Biết san sẻ cúng dường
Biết giúp đỡ yêu thương
Đến những người cùng khổ

Con nguyện tâm con vui sướng
Khi thấy người thành công
Hay gây tạo phước lành
Như chính con làm được

Con nguyện tâm con bình thản
Trước nghịch cảnh của đời
Dù bị mắng bằng lời
Hay bằng điều mưu hại

Con nguyện vòng vây tham ái
Rời khỏi tâm con
Để cho trái tim con
Biết yêu thương tất cả

Kính lạy Mười Phương Phật
Đau khổ đã nhiều rồi
Vô lượng kiếp luân hồi
Đắng cay và mỏi mệt

Nay con dâng lời nguyện
Giải thoát quyết tìm về
Giác ngộ quyết lìa mê
Độ sanh đền ơn Phật

Xin cho con giữ vững
Được chí nguyện tu hành
Không một phút buông lơi
Không một giờ xao lãng

Giữ vẹn toàn giới hạnh
Với thiền định lắng sâu
Với trí tuệ nhiệm mầu
Phá tan dần chấp ngã

Con nguyện tâm con tỉnh táo
Không kiêu mạn tự hào
Dù tu tiến tới đâu
Vẫn tự tìm chỗ dở

Con nguyện đi mãi mãi
Không dừng lại giữa đường
Đến tuyệt đối vô biên
Tâm đồng tâm chư Phật

Rồi trong muôn vạn nẻo
Cửa sanh tử luân hồi
Con nguyện mãi mãi không thôi
Độ sanh không dừng nghỉ

Kính lạy Mười Phương Phật
Kính lạy Mười Phương Pháp
Kính lạy Mười Phương Tăng

Xin chứng giám lòng con
Lời khấn nguyện sắc son
Dâng lên ngôi Tam Bảo

Nam Mô Bổn Sư Thích Ca Mâu Ni Phật. (1 lạy)
Nam Mô Bổn Sư Thích Ca Mâu Ni Phật. (1 lạy)
Nam Mô Bổn Sư Thích Ca Mâu Ni Phật. (1 lạy)

Lời cuối

Hơn 15 năm qua, tôi chuyên trì tụng kinh A Di Đà và Niệm Phật A Di Đà. Với lòng tín ngưỡng vô biên nguyện cầu Ngài từ bi gia hộ cho tôi thân không bệnh tật, nếu có bệnh tật thì bệnh tật tiêu trừ, tâm không phiền não, trí tuệ sáng suốt vv…

Năm vừa qua, tôi 92 tuổi đã bị hai lần đột quỵ, thập tử nhứt sanh, nhưng đều được cứu sống, không bị bại xuội. Trước là nhờ sự tận tình chữa trị của quý Bác Sĩ, sau tôi linh cảm là nhờ lực từ bi của Phật A Di Đà cứu tôi, vì sau cơn mê tôi tỉnh dậy, tôi liền niệm Nam Mô A Di Đà Phật liên tục, sau đó tôi cảm thấy thân tâm bình thản, nhẹ nhàng v.v…

Hiện giờ, tôi ở một mình, tự lo từ A tới Z nên thường va chạm với cuộc sống thường tình, nhưng tâm tôi luôn bất động giữa dòng đời vạn động. Nhờ vào đâu? Nhờ tôi Học Phật nên tôi biết được luật tự nhiên Vô Thường của Tạo Hóa để từ đó tôi biết buông xả, phá tan dần chấp ngã để một ngày nào đó tôi sẽ nhẹ nhàng lên thuyền Bát Nhã, giã từ bến Mê sang qua bờ Giác.

• Thị Tâm Ngô Văn Phát

Ghi chú:

Những đoạn thơ văn trên đây Tác Giả đã học thuộc lòng từ nhiều năm nay của nhiều đoạn kinh văn khác nhau được sưu tập lại.

THƠ ĐƯỜNG

HT. THÍCH NHƯ ĐIỂN dịch

Nguyên tác:

登寶臺山

地僻臺逾古，
時來春未深。
雲山相遠近，
花徑半晴陰。
萬事水流水，
百年心語心。
倚欄橫玉笛，
明月滿胸襟。

Hán Việt: Đăng Bảo Đài Sơn
Địa tích đài du cổ,
Thời lai xuân vị thâm.
Vân sơn tương viễn cận,
Hoa kính bán tình âm.
Vạn sự thủy lưu thủy,
Bách niên tâm dữ (ngữ) tâm.
Ỷ lan hoành ngọc địch,
Minh nguyệt mãn hung khâm.
(Trần Nhân Tông)

Phỏng dịch Thơ Việt:
Lên núi Bảo Đài
Đất vắng, lầu càng cũ
Xuân mới về chưa lâu
Bóng xa gần mây núi
Ngõ hoa rợp nắng chao
Nước trôi hoài thế sự
Lòng nhủ mãi kiếp nào
Lan can nâng sáo quý
Ngực sáng ánh trăng cao.
(Lê Mạnh Thát)

Lên núi Bảo Đài
Đài xưa đất vắng hoang vu,
Phải chăng chốn cũ sa mù là đây.
Xuân qua xuân lại chốn nầy,
Rượu xuân chuốc mãi hơi cay chửa nồng.
Xa gần xưa vẫn còn mong,
Mây bay nước biếc mà lòng vấn vương.
Nắng đầu xuân đượm hơi hương,
Hoa kia trước ngõ còn thương nhớ người.
Nước non muôn việc cho đời,
Nước kia theo mãi sáng ngời trong ta.
Trăm năm giấc mộng vèo qua,
Dặn lòng hai chữ mặn mà thủy chung.
Tựa bên hiên đứng ngại ngùng
Nâng cao sáo ngọc tiếng lòng chơi vơi
Ngoài kia trăng sáng ngập trời,
Trăng soi trước ngực, trăng rơi quanh thềm.
(Thích Như Điển)

Dịch nghĩa:

Lên núi Bảo Đài

Đất (nơi đây là nơi) hẻo lánh, (nên) đài (càng) thêm cổ kính,
Theo thời tiết, mùa xuân (nơi đây) về chưa lâu.
Núi mây (nhìn) như xa, như gần,
Ngõ hoa nửa rợp bóng, nửa nắng chiều.
Muôn việc như nước tuôn (theo) nước,
Trăm năm lòng lại nhủ lòng.
Tựa lan can nâng ngang chiếc sáo quý như ngọc,
Ánh trăng sáng rơi đầy trước ngực.

Ghi chú:

Bảo Đài sơn (寶臺山): Núi Bảo Đài. Địa danh nầy trùng tên rất nhiều nơi, còn có tên khác là Long Đại, thuộc châu Ái; ở Bảo Lộc cũng có; ở xã Động Mạc, huyện Vọng Danh, huyện Đông Triều, Hải Dương cũng có. Núi Bảo Đài trong bài thơ nầy, nhiều nhà nghiên cứu cho rằng đây là ngọn núi thuộc dãy núi ở Yên Tử, huyện Đông Triều, nay thuộc tỉnh Quảng Ninh.

PHẬT ĐẢN NĂM 2646
TẠI TỔ ĐÌNH VIÊN GIÁC HANNOVER – MỘT TIẾN TRÌNH MỚI

● Phù Vân

Theo chuyến tàu RE từ Hamburg chúng tôi đến ga xe lửa Hannover hơn 11 giờ ngày 14.5.2022; rất may có người em kết nghĩa đón về chùa Viên Giác. Thế mà cũng gần đúng ngọ ngày 14 tháng Tư âm lịch trong dịp lễ Phật Đản sanh năm 2646, Phật lịch 2566.

Khi lên Chánh điện lễ Phật, lòng chúng tôi xao xuyến niềm vui và cũng bùi ngùi sau mấy năm dịch bệnh lây lan, nay mới có dịp về chùa. Ngước nhìn lên tôn tượng vẫn thấy Phật mỉm cười bao dung từ ái.

Trở xuống hội trường, muốn tìm quý Thầy quý Cô đảnh lễ, nhưng nhằm vào thời điểm ngọ trai; nên quý anh chị trong „bếp chùa" sửa soạn đãi chúng tôi một bữa ăn thật thịnh soạn như chùa vẫn luôn phục vụ đầy đủ cho khách thập phương. Nhìn những gương mặt tươi vui rạng rỡ tiếp khách, dù biết rằng quý anh chị luôn túi bụi với công việc, nhưng lòng vẫn luôn cởi mở đón khách. Chúng tôi cảm thấy bữa ăn thật ngon miệng hơn không những chỉ bằng thức ăn mà còn bằng tấm lòng hoan hỷ của các anh chị ấy nữa.

Sau đó chúng tôi đi „trình diện" đảnh lễ quý Thầy, Cô - những người thật thân thương kính mến. Không ai có nhiều thì giờ, chỉ năm, mười phút, nhưng mỗi vị đều hoan hỷ trao cho chúng tôi những nụ cười thân thiện bằng mắt, bằng môi - ngay cả Hòa Thượng Phương Trượng cũng chỉ vài lời dặn dò và Thầy Trụ Trì vui vẻ hẹn gặp lại.

Niềm vui lại tăng nồng ấm lên khi chúng tôi dạo quanh bên ngoài, dù „hàng quán" không chen chúc như trước, dù khách không đông nghẹt như những ngày lễ Phật của những năm trước khi chưa có „nàng Covid-19" xuất hiện trên thế giới ta bà này; nhưng mọi anh chị em đặc trách trong các quầy hàng vẫn vui cười thăm hỏi nhau. Có người chúng tôi quen từ trước, có người mới làm quen hôm nay, nhưng ai cũng tặng cho nhau một „nụ hoa sen A Di Đà Phật" mỗi lần chào nhau.

Tôi ra cổng – một cổng được mở duy nhất bên hông chùa, do các cháu trong Gia Đình Phật Tử Tâm Minh ở Hannover đảm trách phần Corona Test cho Phật tử về chùa dự lễ. Đây là sự an toàn cần thiết cho mọi người như trong Thư Mời Tham dự lễ Phật Đản 2646 của chùa gởi cho mọi người ngày 04.4.2022. Từ đó chúng tôi được biết trong 2 ngày 14 và 15.62022 cũng đã có một số người bị dương tính (Positiv) phải trở về nhà; và cũng có rất nhiều người chỉ đem lễ vật vào lễ Phật rồi trở về ngay. Những người này còn giữ gìn cẩn trọng hơn cả yêu cầu của chùa. Số dây đeo tay màu lục nhạt của những người đã Test âm tính nghe đâu cũng gần 2.000 sợi cũng hết…

Tôi đến đảnh lễ tượng Phật Thích Ca Đản Sanh trong Huê Viên Quán Thế Âm, sau đó trầm lặng ngồi trên ghế; nghĩ đến những bạn đạo đồng lứa tuổi 80 như tôi, nay tôi không còn gặp lại ở chùa trong dịp lễ này. Hầu hết họ đã về với Phật A Di Đà, hay không còn sức để đến chùa nữa. Lứa tuổi 70 cũng thưa dần, rồi họ cũng sẽ lần lượt ngồi trên bàn linh của chùa- nay cũng tăng dần những gương mặt thân quen. Ôi! Thời gian trôi qua không chờ đợi ai, không dung thứ ai! Định luật vô thường mà. Tôi vẫn thầm niệm ân chư Phật, chư Bồ Tát hằng ngày đã cho tôi sức khỏe, còn đi lại và nguyện làm được những việc gì có ý nghĩa; rồi cũng xin thanh thản ra đi khi vô thường đến!

Buổi chiều đúng 14 giờ 30 Thứ Bảy 14.5 tề tựu lên chánh điện dự thời Pháp thoại của Hòa Thượng Phương Trượng và của Hòa Thượng Ananda đến từ Hòa Lan.

Mở đầu Hòa Thượng Phương Trượng chào mừng số Phật tử đến tham dự lễ, dù không đông nhưng thật trang nghiêm thanh tịnh lắng nghe Hòa Thượng giảng pháp. Hòa Thượng cho biết lần này Hòa Thượng không nhắc đến lịch sử ngày Đức Phật Đản sanh- ngày Ngài mang Ánh Đạo Vàng sọi rạng cõi ta bà, làm nảy sinh lòng từ bi và trí tuệ cho mọi người, mở con đường sáng cho mọi người tu tập hướng đến giải thoát. Ngày Phật Đản cộng với Ngày Thành Đạo và Ngày Nhập Diệt mà Phật Giáo Thế giới gọi chung là Ngày Vesak.

Trong ngày Phật Đản Sanh thì có hiện tượng nhạc trời reo vang, có chư Thiên khắp các tầng trời đến chúc mừng, có rồng phun nước nóng và rồng phun nước lạnh…, nhưng ngược lại trong Ngày Phật Nhập Diệt thì có những hạng người đến mong phá hoại Giáo Pháp Như Lai, một bắt nguồn từ vô minh của các đạo giáo và thế tục bên ngoài và một phát sinh từ những tham vọng của Tăng đoàn bên trong. Ngoài các Giáo sĩ Bà La Môn, vì không muốn có ai hơn vị Giáo chủ của mình, nên họ quyết tâm hại Phật. Tiếc thay trong Tăng đoàn lại có Đề Bà Đạt Đa là người em cô cậu với Đức Phật cũng đã nhiều lần mưu toan ám hại Đức Phật, ví dụ Đề Bà Đạt Đa âm mưu với người quản tượng thả con voi điên ra phố đúng lúc đoàn của Đức Phật đi đến. Mọi người hoảng hốt chạy trốn, nhưng khi voi điên thấy Đức Phật thì nó trở nên hiền lành quỳ hai chân trước xuống, dùng đầu và vòi vái lạy đức Phật, sau đó còn dùng vòi hút bụi bẩn nơi chân Đức Phật thổi ngược lên đầu mình rồi từ từ đứng dậy đi thụt lùi cho đến khi bóng Đức Phật mất hút từ xa mới thong thả trở về chuồng (Kinh Cullavaga)... Lại có thêm Ma Ba Tuần, hay Thiên Ma là Ma trên trời biểu hiện một phần cái thiện và cái ác của thế giới này. Người ác thì làm việc ác; còn những người nghĩ mình là người thiện, mà vì vô minh che lấp nên lại có hành động bất thiện… Ma Ba Tuần thường sử dụng năng lượng vũ trụ để làm việc ác, bởi thiên ma sống trên cung trời nhớ thuở trước thường làm việc ác, nên tìm cách phá hoại những người tu mà nội điển còn non kém. Khi biết được đã đúng lúc, đúng thời Đức Phật nhập Niết Bàn, nên Ma Ba Tuần mới tới hối thúc Phật mau mau diệt độ. Đức Phật hứa ba tháng sau khi hội đủ Tứ Chúng (Tỳ kheo, Tỳ kheo Ni, Ưu Bà Tắc, Ưu Bà Di) để Ngài trao truyền Giáo Pháp Như Lai…

Sở dĩ mọi âm mưu bắt nguồn từ vô minh của ngoại đạo tà giáo cũng như những tham vọng bất chính của Tăng đoàn đều bất thành vì Giáo Pháp của Như Lai được Tứ Đại Thiên Vương bảo vệ hay còn được gọi là Tứ Đại Kim Cương - một vị mặc áo xanh, tay cầm thanh bảo kiếm; một vị mặc đại bào màu trắng, tay ôm cây đàn tì bà; một vị mặc đại bào màu lục, tay cầm cây dù nạm ngọc trai, một vị mặc áo đại bào màu đỏ có con rồng quấn trên tay, là những cảnh vệ bảo vệ chùa bảo vệ Phật pháp mà còn có trách nhiệm trông nom bốn phương giữ cho mưa thuận gió hòa (Ảnh tượng của Tứ Đại Thiên Vương chùa Viên Giác được treo trên tường trong chánh điện đối diện với tôn tượng Phật Thích Ca).

Sau đó là phần giảng về ý nghĩa ngày Phật Đản sanh bằng tiếng Anh của HT Ananda đến từ Hòa Lan và được ĐĐ Thích Hạnh Định dịch ra tiếng Việt khá lưu loát.

Vào lúc 20 giờ ngày Thứ Bảy, nếu như thông lệ của những ngày đại lễ là chương trình văn nghệ do các GĐPT đảm trách, nhưng cảm thông với hiện trạng đau thương tang tóc của cuộc chiến tàn khốc do Nga xâm lược Ukraine, nên Ban tổ chức đã thay đổi chương trình thành buổi lễ đốt nến cầu nguyện cho Hòa Bình do những ngọn nến của Phật tử tâm thành trong những lời kinh cầu „Nam Mô Bổn Sư Thích Ca Mâu Ni Phật" từng bước theo quý Chư Tăng Ni đi diễu Phật một vòng quanh Huê Viên Quán Thế Âm, rồi lần lượt sắp thành chữ PEACE thật lớn trước Quan Âm Các.

Tâm thật an lạc trong giấc ngủ, đến sáng hôm sau, chủ nhật 15.5, từ 9 giờ 30 là lễ Khánh Đản dưới sự chủ trì của nhị vị HT Thích Như Điển và HT Ananda cùng với một số Chư Tăng Ni tại Âu Châu. Khởi đầu các em trong GĐPT làm lễ dâng hoa cúng Phật. Dù tiết mục này thường có trong các ngày đại lễ, nhưng mỗi lần các anh chị trưởng thường uyển chuyển từng tiết điệu và các em đoàn sinh lại nhịp nhàng mềm dẻo trong từng bước chân, từng vũ điệu, thật đẹp, thật trang trọng dễ thương…

Kinh Khánh Đản được đại chúng tụng thật trang nghiêm, hòa điệu. Số ít Phật tử dù không thuộc kinh cũng nương nhau tụng niệm, nên tấm lòng biết ơn dâng lên Đức Phật một cách chân thành trọn vẹn.

Trong phần Đạo từ, Hòa Thượng Phương Trượng chỉ sơ quát về ý nghĩa ngày Phật Đản sanh, nhưng Hòa Thượng lại trình bày khá nhiều, khá chi tiết về:

- Lớp học chữ Phạn hiện do Đỗ Quốc Bảo, Giáo sư Tiến sĩ tại Đại Học Heidelberg phụ trách nhằm đào tạo Chư Tôn Đức hay Cư sĩ (hiện có 38 học viên gồm 1/3 chư Tăng, 1/3 chư Ni và 1/3 Cư sĩ)
- Hội Đồng Phiên Dịch Lâm Thời Đại Tạng Kinh mà Hòa Thượng là Chánh Thư Ký của Hội Đồng này.
- Dự án xây dựng Học Viện Phật Giáo trong Huê Viên Quán Thế Âm. Họa đồ đang chờ Cơ quan Xây Dựng Đức cứu xét và cấp giấy phép xây cất, với 5 tầng (kể cả tầng hầm).

Phần kế tiếp là giới thiệu Ban Chấp Hành Chi Bộ Giáo Hội PGVNTN Đức Quốc nhiệm kỳ 2022-2026 với thành phần như sau:

- Chi Bộ Trưởng: Đ.Đ Thích Hạnh Định
- Chi Bộ Phó Ngoại Vụ: Đ.Đ Thích Hạnh Giới
- Chi Bộ Phó Nội Vụ: T.T. Thích Hạnh Hòa
- Thủ Quỹ: Ni Sư Thích Nữ Huệ Châu
- Thư Ký: Sư Cô Thích Nữ Tuệ Đàm Nghiêm

Phần quan trọng trong buổi lễ này là lễ Tấn phong đệ tứ trụ trì. Dưới sự chứng minh của Hòa Thượng Phương Trượng Tổ Đình Viên Giác, Đ.Đ Thích Hạnh Bổn, đương kim trụ trì đọc lời tác bạch niệm ân Sư phụ và Tứ Chúng đã hỗ trợ và trợ duyên cho mình để hoàn thành trách nhiệm trong 5 năm qua. Đ.Đ Thích Hạnh Bổn trao khay đựng Bình Bát và Y phục truyền thừa lại cho Đ.Đ Thích Hạnh Định, tân trụ trì thứ tư. Đ.Đ Thích Hạnh Định tiếp nhận và quỳ lạy Phật Tổ và quý Sư Tổ đồng thời phát nguyện tuân theo di huấn và hứa đem hết khả năng để hoàn thành trách nhiệm được giao phó.

Các vị Huynh trưởng GĐPT tặng quà lưu niệm và cảm tạ Đ.Đ Thích Hạnh Bổn, vị Thầy Cố Vấn Giáo Hạnh trong 5 năm qua; đồng thời cũng tặng quà mừng Đ.Đ Thích Hạnh Định, vị Thầy Cố Vấn Giáo Hạnh trong 5 năm sắp tới. Huynh trưởng Phạm Công Hoàng đọc thơ và đoàn sinh GĐPT đồng ca bài Giã Từ và Tri Ân quý Thầy cựu và tân Cố Vấn Giáo Hạnh…

Phần không thể thiếu là nghi lễ tắm Phật. Phật tử tuần tự nối đuôi nhau theo sau Chư Tôn Đức để tắm Phật, bởi hơn ai hết Phật tử hiểu rất rõ ý nghĩa của Nghi lễ Tắm Phật. Tắm Phật là một trong những nghi thức phổ biến của Lễ hội Phật Đản hằng năm. Đó không những là một nghi thức truyền thống đơn thuần mà còn là một pháp môn tu tập của người Phật tử nhằm gột rửa tâm tham sân si. Tắm Phật là một phương tiện mang lại cho người Phật tử sự thánh thiện, thanh tịnh và an lạc viên mãn trong đời sống tâm linh. Và chân chính cao quý hơn nữa là có thể truyền thừa chánh pháp cho quần sinh.

*

Tham dự gần như trọn vẹn 2 ngày Đại lễ Phật Đản năm 2646 từ 14 và 15 tháng 5.2022, vẫn còn những ấn tượng lắng đọng trong lòng. Dù buổi lễ lần này số người tham dự ít hơn những năm trước khi chưa có dịch bệnh lan tràn, nhưng tinh thần mọi người đều khởi sắc với tín tâm. Lòng mọi người hân hoan hơn, tin tưởng hơn vào lòng nhân đạo, lòng từ bi cảm nhiễm đến nỗi đau thương tang tóc của nhân dân Ukraine thể hiện qua đêm thắp nến cầu nguyện hòa bình cho Ukraine và cho cả dân tộc Nga nữa.

Xin mọi người hãy cố giữ ngọn nến đêm nguyện cầu mãi soi sáng từ tâm của chúng ta.

Hamburg, 16.5.2022
Phù Vân
(Photo: **Nguyên Trí NVT)**

HÌNH ẢNH MỘT VỊ SƯ GIÀ

• Vũ Ánh Oakland, CA

Mùa hè năm ấy có lẽ là một mùa hè nóng bức oi ả nhất của thập niên tám mươi tại miền Bắc. Trại giam Ba Sao, Nam Hà thuộc tỉnh Hà Nam Ninh như nằm yên dưới sức nóng như thiêu đốt, ngay cả về đêm cái nóng như vẫn còn âm ỉ, mọi thứ như tỏa ra hơi nóng – những bức tường, những sàn lót gạch hung hung đỏ, cái sân tráng xi măng trước mặt, ngay cả cái ván lót trên sàn nằm cũng toát ra hơi nóng. Những người tù nhân chính trị chế độ cũ như trong một lò ngục tối trên trần gian, ban ngày thì lao động khổ sai đổ mồ hôi không phải đổi lấy bát cơm mà đổi lấy ít thức ăn độn như khoai hay sắn hay bo bo mà vẫn không đủ no, ban đêm thì cố dỗ giấc ngủ trong cái nóng như nung như đốt ấy trong cái cảnh nằm xếp hai từng như cá đóng hộp trong buồng giam. Mồ hôi lại đổ ra cho đến khi mệt lả người đi thì giấc ngủ chập chờn mới đến.

Cái nóng kinh người đã kéo dài cả tháng nay và đồng ruộng đã nứt nẻ, các em bé chăn trâu mà Trung và các bạn gặp trên đường đi lao động cũng môi khô và chui vào các bụi cây trú nắng. Các giếng nước cũng từ từ khô cạn đưa đến nạn thiếu nước trầm trọng cho cả dân chúng những làng bên ngoài lẫn những người tù khốn khổ trong trại.

Buổi trưa hôm đó cũng như mọi ngày sau khi lao động về, ăn xong phần ăn trưa ít ỏi, các người tù cố nằm dỗ giấc ngủ ngắn để lấy sức lao động buổi chiều thì thấy một vị Sư già đang ngồi ngoài sân nắng trong thế kiết già cả nửa tiếng đồng hồ và mặt ngước nhìn thẳng lên trời.

Những khi hạn hán thì Thầy vẫn cầu nguyện như thế và sau đó chiều tối hay trước nửa đêm thể nào mưa giông cũng kéo đến. Đêm nay cũng thế, Trung cố dỗ giấc ngủ để mà mai còn sức trả cái nợ lao động nhưng không làm sao nhắm mắt được, mồ hôi trên người cứ nhỏ từng giọt như làm cho sức khỏe của anh cạn dần đi theo đêm. Anh nhớ tới thằng bạn thân nằm bên cạnh nói với anh hồi chiều rằng chỉ ước ao ông Trời cho một trận mưa chứ đã tù cả chục năm rồi cũng chẳng mơ ước xa xôi gì ngày trở về nữa.

Thế rồi, như một phép lạ những làn gió mát từ đâu từ từ thổi đến, len lỏi vào những khung cửa sổ, luồng dưới những cánh cửa buồng giam và từ xa xa vài lằn chớp nhoáng lên bên trời. Chẳng bao lâu sau thì những giọt mưa, ôi những giọt mưa Cam Lồ của Trời ban xuống như thêm sức mạnh cho những người tù biệt xứ lưu đày. Các buồng giam không ai bảo ai đều thức dậy và tung mùng ra để được hít thở những giây phút mát rượi của làn gió lùa vào trại giam.

Vô tình Trung nhìn xuống nơi vị Sư già giam cùng buồng với anh, Thầy vẫn như còn đang ngồi thiền trong mùng, mặt quay vào tường trong thế kiết già. Trung chợt hiểu và các bạn anh cũng hiểu rằng chính nhờ Thầy cầu nguyện mà đã có trận mưa đêm nay. Vị Sư già đó chính là Trung Tá Quyền Giám Đốc Nha Tuyên Úy Phật Giáo của QLVNCH – Thượng Tọa Thích Quảng Long, một người tù xuất chúng đã làm cho kẻ thù phải cúi đầu kính nể. Giang sơn của thầy cũng là một tấm chiếu, hai bộ quần áo tù, và một cái chăn đỏ Trung Quốc như mọi người và nằm một dãy với các Đại Đức Tuyên Úy khác.

Anh nhớ đến Thầy Khuê, một vị Tuyên Úy Phật Giáo và Tam Đẳng Huyền Đai Nhu Đạo võ đường Quang Trung, một vị Đại Đức mà anh rất mến thương và kính trọng, đã từng nói với anh rằng nếu nói về đạo Phật, về sự tu hành thì hãy lấy Thầy Long mà làm gương; đừng vì một vài vị Tuyên Úy đã không nghiêm giữ được giới răn mà hiểu lầm về đạo Phật mà mất đi niềm tin.

Anh nhớ lại câu chuyện lúc mới bước chân vào trại giam Long Thành sau khi Sài Gòn sụp đổ và hầu như mọi người đều không biết bấu víu vào đâu, niềm tin vào các tôn giáo cũng bị lung lay thì một sự việc đã xảy ra làm mọi người đều kính trọng Thầy, nhất là khi biết hai Tòa đại sứ bạn đã đến đón Thầy đi di tản trước đó nhưng Thầy đã khẳng khái chối từ và thanh thản bước chân vào trại giam.

Trong thời gian mới bị giam giữ, một hôm Thầy được gọi ra làm việc để gặp hai vị Sư quốc doanh là Thượng Tọa Thích Minh... và Thích Thiện... Hai vị này ra sức thuyết phục và chiêu dụ Thầy để thầy ủng hộ phong trào "Phật giáo yêu nước", và nói sẽ bảo lãnh cho Thầy ra khỏi tù ngay để nhờ Thầy góp công góp sức xây dựng phong trào Phật Giáo Yêu Nước này. Hai vị sư này chính là người mà Cảnh Sát Đặc Biệt thuộc lực lượng Cảnh Sát Quốc Gia đã bắt giam trước năm 1975 vì hoạt động cho Cộng Sản. Thích Minh ... đã bị đày ra Côn Đảo, còn Thích Thiện ... thì thường được gọi là Ôn TĐ. Sau đó chính Thượng Tọa Thích Quảng Long là người đã đứng ra bảo lãnh cho họ ra khỏi tù để ăn năn hối cải mà trở về lại con đường tu hành vì họ đã bị lộ hình tích. Không ngờ ông trời trớ trêu để có ngày họ lại đến trại Long Thành và đối đầu với Thầy trong hoàn cảnh đặc biệt này của đất nước.

Thầy nhìn hai vị Sư quốc doanh kia và từ tốn chậm rãi nhưng thật cương quyết Thầy nói: *"Các ông đã dựng nên cái phong trào "Phật Giáo yêu nước" ấy thì các ông cứ tiếp tục công việc mà các ông đã làm, còn tôi là một Tuyên Úy trong quân đội và tôi sẽ theo chân các Phật tử trong các trại giam, họ đi đến đâu thì tôi cũng sẽ đi đến đấy với họ cho tới cùng. Thôi các ông về đi".*

Và sau đó Thầy chấp nhận việc chuyển trại ra Bắc mở đầu cho một quãng đời biệt xứ lưu đày. Những ai có may mắn gặp Thầy trong trại giam Thầy đều kính trọng vị Sư già này, người mà lúc nào cũng như mỉm cười, hòa nhã, giản dị, khiêm tốn và giúp đỡ tất cả mọi tù nhân mỗi khi Thầy có phương tiện.

Năm 1976, Thầy cùng một số Tuyên Úy chuyển trại từ Nam ra Bắc và bị giam giữ tại trại 1 Sơn La hay còn gọi là trại Mường Thái là nơi mà trước kia Pháp đã từng giam giữ những tù nhân bị án lưu đày. Năm sau thì Thầy có tên trong số những tù nhân di chuyển về trại Yên Hạ, trại giam này nằm dưới thung lũng và bao vây chung quanh bởi những dãy núi đá vôi, thuộc huyện Phù Yên, tỉnh Sơn La. Trại Yên Hạ là nơi chuyên giam giữ những tử tội hình sự cướp của giết người mà đã được nhà nước "khoan hồng" tha cho tội chết.

Chỉ hơn một năm sau thì các tù nhân này dần dần kiệt sức vì lao động khổ sai, thiếu dinh dưỡng, thiếu ăn nhất là thiếu chất mỡ và đường, và vì khí độc từ dãy núi đá vôi phả vào từ chung quanh. Bởi thế chỉ sau một thời gian ngắn chuyển trại từ trong Nam ra ngoài Bắc, ai nấy đều gầy như bộ xương còn biết đi. Khi đi lao động hay đi trở về trại, người ta chỉ thấy những bộ quần áo tù phấp phới bay mà chẳng thấy da thịt đâu. Thế rồi sau bốn năm trời giam cầm và lưu đày, một số những người tù lần đầu tiên được nhận một gói nhỏ tiếp tế rất quý giá từ gia đình trong Nam gửi ra, một số khác thì vẫn chưa nối lại được sợi dây với gia đình trong Nam.

Trong gói nhỏ mà các Phật tử gởi cho Thầy Long có 15 cục đường móng trâu, lúc đó ai mà có được 5 cục đường như thế thì đã là thần tiên rồi, nhưng Thầy từ từ đem ra phân phát hết 15 cục đường quí giá đó cho những người cùng buồng. Ưu tiên những tù nhân nào mà đã kiệt lực thì được một cục, những người đau ốm khác thì mỗi người được nửa cục mà thôi, còn riêng Thầy thì không có một miếng đường nào hết. Những người tù này khi nhận được cục đường từ tay Thầy phân phát đã không cầm được nước mắt trước tấm lòng vị tha, quảng đại vô biên của một vị sư mà tâm đã định và huệ đã ngời sáng.

Thầy cũng không thoát được những vụ hỏi cung, một hình thức tra tấn tinh thần những người tù khốn khó này trong trại giam. Một tên cán bộ từ Hà Nội vào với mái tóc hoa râm có vẻ là một viên chức cao cấp thuộc Bộ Nội Vụ đã hỏi cung Thầy trong ba ngày liên tiếp. Hắn vứt cho thầy tờ giấy để tối về khai báo những tội lỗi đã chống đảng, nhà nước và nhân dân trước kia khi hoạt động ở Sài Gòn cho Nha Tuyên Úy Phật Giáo của chế độ Việt Nam Cộng Hòa. Sáng hôm sau, khi kêu ra làm việc tiếp tục, Thầy đã nộp bản khai báo cho hắn, vừa xem xong thì hắn đùng đùng nổi giận ném tờ khai xuống bàn và quát tháo:

"Anh khai báo thế này hả? Tại sao anh lại chép Chú Đại Bi vào đây? anh muốn tù rục xương ra không?".

Vẫn thái độ bình tĩnh và từ tốn của một vị cao tăng, Thầy chậm rãi trả lời:

"Thì đây chính là những gì mà tôi đã làm và đã tụng niệm khi xưa, có thế thôi!".

Hắn với vẻ mặt hầm hầm liệng cho Thầy một tờ giấy khác để khai báo lại một cách thành khẩn để được sớm khoan hồng. Sáng ngày hôm sau, Thầy nộp cho hắn một tờ thứ hai và trên tờ đó Thầy chép lại thật nắn nót bài Kinh Bát Nhã. Đến đây thì hắn nổi điên lên và mạt sát Thầy thậm tệ và đe dọa rằng Thầy sẽ tù mọt gông và đừng mong sẽ được hưởng lượng khoan hồng. Thầy ung dung trả lời rằng:

"Các ông cứ việc giam giữ tôi bao lâu cũng được, tôi chỉ xin các ông hãy thả hết những

người tù chính trị chế độ cũ mà các ông đang giam giữ mà thôi".

Từ đó đến sau, chúng ít khi kêu Thầy ra hỏi cung nữa cho đến mãi năm 87, trước khi có một đợt thả lớn tại trại Ba Sao Nam Hà thì trong các vị Tuyên Úy bị hỏi cung có tên Thầy. Nhưng đặc biệt lần này chúng gọi Thầy bằng Thầy chứ không gọi là anh như trước nữa, tuy nhiên chúng vẫn dụ dỗ Thầy nhận tội để được khoan hồng. Thầy trả lời rằng các ông cứ thả hết các ông Đại Đức Tuyên Úy ra đi vì họ chẳng có tội lỗi gì hết tất cả đều do tôi và họ đều làm theo chỉ thị của tôi hết, muốn gì thì cứ giữ tôi ở lại đến bao lâu cũng được. Chúng đành chào thua và chỉ vài tháng sau thì Thầy có tên trong danh sách được thả ra khỏi trại cùng với tất cả các Đại Đức và những vị Mục Sư, Linh Mục khác trong các Nha Tuyên Úy quân đội.

Thầy ở tù mười hai năm, một năm trong Nam và mười một năm lưu đày trong những trại giam được dựng lên nơi rừng thiêng núi độc miền Bắc.

Về miền Nam, Thầy trở lại chùa Giác Ngạn trên đường Trương Minh Ký cũ ở Sài Gòn để lại lo Phật sự, cúng kiến giúp đỡ các gia đình Phật tử. Khi đi đâu tụng kinh T
hầy vẫn đơn sơ trong chiếc áo nâu sồng và phe phẩy chiếc quạt đã sờn rách và môi luôn nở nụ cười hiền hậu giống như một ông già nhà quê chất phác hiền lành.

Chùa Vĩnh Nghiêm có mời Thầy ra nhưng Thầy vẫn ở lại Giác Ngạn – ngôi chùa mà Thầy góp công xây dựng lên và trụ trì cho tới khi mất nước – cho tới khi Thầy viên tịch vài năm sau đó.

• Vũ Ánh Oakland, CA

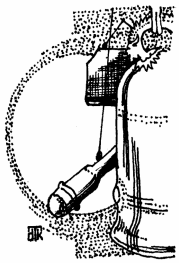

TIẾNG KINH CẦU CHO UKRAINE

Những bàn tay ! Nắm chặt những bàn tay !
Những ánh mắt, lòng khẩn cầu tha thiết.
Lời Khấn Xin vang lên, vang lên, Giữa trần ai
Trời cao, Biển rộng, Xin Thượng Đế.
Các Đấng Tối Linh. Cứu Khổ nhân gian !

U-Krai-ne. Đổ nát hoang tàn
Ngày như đêm hoang vu mù tối.
Tiếng kêu la bi thảm rền vang.
Lời Nguyện Cầu. Dâng lên Thượng Đế !

Lời Nguyện Cầu. Các Đấng Tối Linh.
Xin ban Phước cứu độ nhân sinh.
U-Krai-ne. U-Krai-ne.
Tiếng Kinh Cầu . Xóa tan lửa đạn.

Tiếng Kinh Cầu. Cao vút tầng mây,
Tiếng Kinh Cầu. Rền vang xa ... mãi,
U-Krai-ne. U-Krai-ne.
Khắp nhân loại cùng nhau hướng về.

Bốn phương trời vang vang khắp nơi ...
Tiếng Kinh Cầu Cho : U-Krai-ne. U-Krai-ne.
Triệu những Tấm Lòng.
Triệu con Tim luôn luôn bừng cháy ...

Phút Linh Thiêng ! Muôn triệu bàn tay.
Tuổi thơ em tâm hồn rực sáng.
Bà mẹ kia tay súng tay con,
Cùng chung lưng bảo vệ Quê Hương .

• Tuệ Nga
Oregon. Miền Tây Bắc,
Tháng Ba ngày 26/3/2022
Chiến Tranh Ukraine.

TIẾNG KINH CẦU CHO UKRAINE *(Thơ Tuệ Nga. Nhạc Hoàng Tịch Lặng) Ngọc Quy*
https://www.youtube.com/watch?v=Cf_VEDX4PFA&ab_channel=yvy09

Sheet music:
TIẾNG KINH CẦU CHO UKRAINE *(Thơ Tuệ Nga. Nhạc Hoàng Tịch Lặng)*

KIẾP NÀY, KIẾP SAU

• Hoàng Quân

Một chị bạn mở cuộc thăm dò ý kiến những đôi uyên ương cao niên. Hỏi, trong túp lều tranh có bao nhiêu trái tim vàng xin ông tơ bà nguyệt xe thêm kiếp nữa.

Bà sốt sắng tham gia chương trình. Bà không dám trả lời cho ông. Nhưng bà nghĩ, rất có thể ông nói "không". Vì, có lần bà đang lim dim thổn thức theo lời ca của một trong những bài hát bà mê nhất đời *Trăm năm dù lỗi hẹn/ Nghìn năm vẫn không quên/ Vẫn nhớ y nguyên* thì ông lay phắt bà ra khỏi cơn mơ với lời bàn "vớ vẩn".

Thuở ông bà còn là vợ chồng son, dù chẳng *là gái trong song cửa*, nhưng lúc đó, trong mắt bà, ông quả thật là *mây bốn phương trời.* Những năm ấy, hai vợ chồng không nhất thiết phải có *râu tôm, ruột bầu*, mà ăn uống gì, cả hai cũng *chan*, cũng *húp,* cũng *gật đầu khen ngon*, miễn là ngồi bên nhau.

Bà không nhớ rõ, từ lúc nào hai ông bà thôi không còn ngâm nga, *ôi đẹp sao là thuở ban đầu.* Mức độ ông chẳng, bà chuộc gia tăng tỷ lệ thuận với những mùa thu ông bà chung đếm.

Thời bà còn miệt mài đèn sách đại học, ông lắc đầu khi nhìn bàn học của bà. Những cuốn tạp chí Việt ngữ nằm lẫn lộn giữa các sách giáo khoa, tự điển. Bên cạnh những bài vở bà ghi chép ở giảng đường là những thư từ bà nhận được hoặc bà đang viết. Bà vừa hí hoáy làm bài tập, vừa ngắm nghía mấy tấm hình ở Việt Nam gởi qua. Ông thấy mệt mắt lắm:

- Nếu bàn học của em gọn gàng hơn, chắc chắn em sẽ học giỏi tới đâu.

Bà tỉnh queo:

- Em học được tới đây là nhờ bàn học em như vậy. Em để đồ đạc theo thứ tự hợp lý của em. Anh nghe ông văn thi sĩ Paul Claudel nói nè: *Die Ordnung ist die Lust der Vernunft, aber die Unordnung ist die Wonne der Phantasie. Ngăn nắp là niềm vui của lý trí. Nhưng lộn xộn mới là niềm vui cho trí tưởng tượng.*

Cuối tuần, bà dọn dẹp lau chùi nhà cửa. Thỉnh thoảng, chiến dịch vệ sinh của bà bị đình trệ ở tủ sách. Bà đang lau lau, chùi chùi, chợt thấy một cuốn truyện bà đọc đã lâu. Bà lật lật vài trang, thấy lý thú. Thế là bà tháo găng tay, dựng chổi sát tường, ngồi đọc sách ngon lành. Ông đi ngang, vướng mắt:

- Em bận đọc sách thì để anh làm.

- Dạ, không, để từ từ, chút nữa em tiếp tục.

Ông khó chịu:

- Đời anh ghét nhứt là tật làm nửa chừng, rồi bỏ tùm lum ra đó.

Bà cười cười lấy lòng:

- Có gì mà anh phải ghét cho mệt người. Miễn sao tới chiều, em xong việc thì thôi.

Giờ thì bà rề qua lật cuốn *Album,* xem hình cũ thời đứa con còn nhỏ. Chà, mới có cách đây hơn hai chục năm mà ông bà xem trẻ ra phết. Vợ chồng con cái cười toe toét, mặt mày tươi rói. Nhìn hình, rồi ngó mặt ông nhăn nhăn như khỉ ăn ớt, chắc ông đang nói thiệt, chứ không phải nhỏng nhảnh giống như bài hát *con gái nói ghét là thương.* Thôi, tránh... khỉ chẳng xấu mặt nào. Bà xếp cuốn *Album*, uể oải cầm chổi, túm khăn tiếp tục thi hành "bổn phận công dân".

Vợ chồng người bạn đến chơi. Bốn người rân ran chuyện trò. Ông pha cà phê. Bà cẩn thận dọn cái dĩa để bỏ muỗng. Khuấy đường xong, ông vẫn để cái muỗng trong cốc cà phê khi uống. Bà trỏ trỏ cái dĩa. Ông làm lơ, không phản ứng. Bà chợt nhớ chuyện giễu, tưng tửng kể. Người kia đến gặp bác sĩ, khai bệnh: „Thưa bác sĩ, mỗi khi uống cà phê, mắt tôi bị đau buốt". Bác sĩ chẳng nghe tim, bắt mạch, mà chỉ nhìn bệnh nhân, tủm tỉm: „Ông không cần thuốc thang gì cả ông ạ. Mỗi khi nâng cốc cà phê, ông chỉ việc lấy cái muỗng ra là khỏi bệnh ngay". Chị bạn cười ha ha: "Trời, y chang chuyện nhà tui". Ông sa sầm. Khi khách đã về, ông hầm hầm:

- Sao em cứ gây chuyện hoài vậy?

Bà ngạc nhiên:

- Chuyện gì vậy anh?

- Em có nhất thiết phải *blamieren* anh trước mặt mọi người không?

Bà vẫn ngơ ngác, chưa hiểu. Ông nói:

- Chuyện hồi nãy muỗng cà phê đó.

Bà vỡ lẽ:

- Ồ, chuyện giỡn thôi mà.

Ông lẩm nhẩm:

- Anh thấy không có gì vui cả.

Điều làm ông bực nhất là lối hành xử kiểu nói có sách, mách có chứng của bà. Đứa con hỏi đường về thăm nhà ngoại nội xa gần. Ông nói:

- Về ngoại gần 500 cây số. Về nội hơn 300 cây số.

Bà ngó ông một cái sắc lẻm, rồi ào ào bật *computer* (thuở xưa chưa có *smartphone*). Bà vào *internet* loay hoay một hồi, đọc to:

- Đây nè. Về bên ngoại là 412 cây số. Còn về bên nội là 391 cây số. Tức là chênh lệch nhau 21 cây số thôi. Nói như anh, giống như về bên ngoại xa gấp đôi về bên nội.

Ông chăm chú trước màn hình, vừa lòng vòng trong chợ amazon, tìm mua vài món phụ tùng xe hơi, vừa ê a hát *cầu ân ái đêm nay gẫy một nhịp rồi*. Bà đang ở phòng khác, thoắt một cái, chạy ào đến bên ông, nói không kịp thở:

- Không phải là cầu ân ái mà *cầu thân ái* anh ơi. Nhạc sĩ Trầm Tử Thiêng nghe được, ổng đau lòng lắm.

Ông quay qua ngó bà, nghĩ bụng, chỉ vậy, bà cũng ầm ĩ. Ông nhún vai:

- Ca sĩ còn hát sai lời hà rầm kìa, chết chóc gì đâu.

Ông chợt nhớ, bà thường sắc giọng bắt bẻ: "Em chúa ghét ca sĩ sửa lời bài hát vô tội vạ".

Ông định phân trần rằng, ông chẳng phải ca sĩ. Nhưng bà đang chăm chú nhìn *tablet,* quẹt quẹt. Có nói, bà chả để ý. Mấy phút sau, giọng ca sĩ Hoàng Oanh trong trẻo, *Một ngày vào thuở xa xưa...* Bà xuýt xuýt cho ông nghe rõ *cầu thân ái đêm nay gẫy một nhịp rồi...*

Từ đó, ông gạch bỏ bài hát khỏi danh sách những nhạc phẩm ruột của ông.

Bà ra rả nhắc ông quan tâm đến chuyện bảo vệ môi trường. Có dịp, bà tường thuật ngay:

- Anh biết không? Việc sử dụng nước của nhân loại tăng mười lần trong khi dân số địa cầu tăng chỉ bốn lần...

Ông nói ngay để bà "tắt máy":

- Biết rồi, khỏi kể.

Thường thường, ông mặc cho bà cắp củm với mấy xô nước rửa rau. Nhưng ông dặn đi, dặn lại bà, khi có khách, bà nên bỏ lệ dùng nước rửa rau để tưới cây. Bà nhíu mày:

- Ủa, lấy nước rửa rau tưới cây đâu có mất vệ sinh.

- Đúng rồi. Nhưng người ta thấy em xài nước vậy, họ nghĩ mình kẹo.

Bà bật cười:

- Ui, nếu họ nghĩ vậy, thì thấy hoặc không thấy, em đích thị là kẹo kéo rồi.

Nhóm bạn đến nhà ông bà đàn đúm nấu nướng. Mỗi người một tay, xúm lại đổ bánh xèo. Bà đem bịch rau người bạn vừa mang tới đi rửa. Ông liếc liếc. Bà thản nhiên xách mấy bình tưới cây để cạnh bồn rửa. Dường như không ai để ý, khi bà bưng thau nước rửa rau đổ vào bình tưới cây. Ông nhẹ nhõm. Mười người mà không khí ồn ào náo nhiệt như chợ trời. Bà trỏ mấy bình nước tưới cây:

- Nè, các bạn nhìn mấy bình nước này có nhận thấy tui là người hiền không?

- Không. Mấy bình nước liên quan gì đến hiền hay dữ.

Bà vờ nghiêm mặt:

- Có người hiền lành, người hiền hậu, người hiền từ... Nhưng tui thì hiền tạ. Tức là hiền lắm, hiền đến một tạ.

Bà ngưng một chút, rồi cười hì hì:

- Mà hiền tạ cũng là là... hà tiện.

Bạn bè cười ồ:

- Có lý, có lý.

Thấy thời cơ thuận lợi, bà bắt đầu bài diễn văn. Nguồn nước không phải vô tận. Mình phải tiện tặn để dành cho đời sau. Mình không nên phung phí nước sạch...

Các bà nhao nhao:

- Khỏi lo. Gì chớ chuyện xài nước tui cũng hiền tạ một cây. Xài không kỹ, trả tiền lủng túi, méo mặt luôn.

Mấy người bạn vui vẻ hưởng ứng đề tài nước non của bà. Nhưng ông buồn trong bụng. Bà chẳng bao giờ chịu nhượng bộ ông, cho dù lời yêu cầu nhỏ tẹo.

Trong nhà bếp người bạn, bà đang phụ giúp bày biện bánh trái để cả nhóm trà dư tửu hậu chuyện phiếm. Giọng ông sang sảng: "Thị trường chứng khoán hấp dẫn không thua gì truyện trinh thám. Mấy loại khẩu phần của các hãng xe hơi... Nhưng không bằng các hãng về năng lượng dầu mỏ...". Bà giật bắn cả người. Ông lại nói nhầm chữ rồi. Bà chạy lên phòng khách, cười cười, xìa vô ngồi cạnh, khèo khèo, ghé tai ông, thì thào:

- Cổ phần anh à, chứ không phải khẩu phần.

Ông khựng một chút:

- Ừ, ừ, cổ phần, khẩu phần gì cũng vậy.

Câu chuyện sau đó kém phần rôm rả. Bà hơi áy náy làm ông cụt hứng. Nhưng ông cứ nhắc đi

nhắc lại chữ "phần ăn", rồi lỡ người bạn nào đó tưởng thị trường chứng khoán buôn bán "phần ăn" sao. Trên đường về, ông tỏ ra rất bực dọc:

- Anh kỵ nhứt cái tật nhảy vô họng khi người khác nói chuyện.

Bà nghĩ, đúng là làm ơn mắc oán. Lẽ ra ông phải mừng, vì bà giúp ông sửa sai kịp thời chứ. Tuy vậy, biết ông đang giận, bà dịu giọng phân bua:

- Thường thì em đâu có nhắc. Nhưng trong trường hợp này hai chữ hoàn toàn khác biệt.

Ông cắt lời:

- Ai mà chẳng hiểu anh nói về *Aktien*. Đâu cần em phải làm tài lanh sửa lưng.

Ô vậy ra, câu ca dao *Chồng giận thì vợ bớt lời/ Cơm sôi bớt lửa chẳng đời nào khê* sai bét. Điệu này, bà phải tắt bếp luôn cho rồi. Nghĩ vậy. Bà im re. Không khí "hờn anh, giận em" kéo dài cả ngày.

Ông bà dự định quét vôi trần nhà bếp. Trần nhà màu trắng, sau nhiều năm hít thở cá kho, thịt rim, giờ đã hơi ngà ngà vàng. Ông nói:

- Kỳ này mình thay đổi màu khác, lạ một chút.

Bà bàn bạc:

- Thôi anh ạ. Bếp nhà mình chật quá, màu sắc này nọ không hợp đâu. Mình sơn lại màu trắng, nhìn cho thoáng.

Ông lửng lơ:

- Để coi.

Ông đón bà ở phi trường sau chuyến công tác. Ông hí hửng:

- Anh có món quà đặc biệt cho em.

Bà mừng rỡ:

- Cám ơn anh. Cho em coi đi. Hồi hộp quá.

- Đâu được. Về nhà mới thấy.

Bà cảm động ghê. Tội nghiệp ông. Ở nhà lui cui một mình cả tuần, chắc buồn lắm. Vậy mà, cũng có quà cho mình. Vừa bước vô nhà, ông kéo tay bà phăng phăng xuống bếp, ra dấu cho bà nhìn lên. Ông hớn hở:

- Thấy chồng em chiến không!

Bà ngó trần nhà màu tím, tắt tiếng. Nhà bếp như càng chật hẹp hơn vì màu tối của trần nhà. Bà lắp bắp:

- Mà, mà sao anh sơn màu tối dữ vậy?

Ông chưng hửng. Tưởng bà thể nào xuýt xoa khen ông giỏi. Khen trần nhà mới đẹp. Ai ngờ, bà cứ ngó trần nhà, rồi ngó ông, vẻ thất vọng.

- Chị Mai ngắm trần nhà, khen quá trời. Màu này chị ấy thích lắm.

- Ủa, ở đâu mà lại có chị Mai chen vô đây?

Ông giảng giải:

- Chị Mai hỏi anh khi nào ra *Baumarkt,* cho chị theo ké, mua chậu cây. Sẵn dịp, có chị đi cùng, anh hỏi ý kiến chị. Chị đề nghị màu tím. Anh thấy cũng được.

Bà rầu rĩ. Khi không, ông chiều ý chị hàng xóm, bỏ ngoài tai lời bàn bạc của vợ. Ông bực dọc. Đã hì hục cả ngày sơn phết cho kịp, làm quà đón vợ, chẳng được tiếng cảm ơn, chỉ thấy mặt bí xị của bà. Thế là không khí trong nhà ông bà cả ngày buồn buồn như màu tím của trần nhà bếp.

Nhiều điều bà làm, ông thấy sao gai mắt. Lắm điều ông nói, bà nghe sao chói tai. Theo ngôn ngữ thời thượng, chắc là ông "oải" bà lắm. Còn bà, cũng "ớn chè đậu" rồi. E rằng cả ông lẫn bà sẽ nộp hai tờ đơn xin miễn gia hạn hợp đồng tơ hồng cho kiếp mai.

Bà mở bộ phim nhiều tập "Chuyện chúng mình". Coi kìa, cảnh này mặt ông quạu cọ, cảnh kia mặt bà cáu kỉnh. Ngó bộ con vi khuẩn "không ưa, ghét, kỵ" có mặt khắp nơi trong mọi sinh hoạt của ông bà.

Ví dụ, niềm thương là hạt đậu xanh, nỗi ghét là hạt đậu đỏ. Cứ mỗi lần thì thầm "thương ghê", thì nhón hạt đậu xanh bỏ vào lọ. Còn mỗi khi lầm bầm "ghét quá", thì nhón hạt đậu đỏ. Nào, bây giờ ông bà thử trưng lọ hạt đậu của mình lên bàn coi. Ô! Sao cả hai lọ lắm đậu đỏ thế này, chỉ loe ngoe vài hạt đậu xanh. Nguy rồi! Người xưa đã cảnh cáo: *Ghét của nào, trời trao của ấy*. Ông bà phải kịp thời thay đổi chiến lược, chiến thuật. Cả hai phải mau mau chuyển đậu đỏ thành đậu xanh. Nghĩa là, trong kiếp này, cả hai phải thương nhau nhiều hơn, phải cố gắng tránh không đụng đến động từ "ghét". Có vậy, mới hy vọng ông tơ bà nguyệt sẽ đáp ứng nguyện vọng không tái ngộ kiếp sau.

(06.11.2020)

* Nghĩa tiếng Việt của những chữ tiếng Đức trong bài:

- *Aktien*: cổ phiếu, cổ phần
- *blamieren*: bêu xấu, chọc quê
- *Baumarkt*: Chợ/cửa hàng bán vật liệu xây dựng

* Trích lời trong các nhạc phẩm:

- *Con gái*, nhạc sĩ Ngọc Lễ
- *Người em sầu mộng*, nhạc sĩ Y Vân, thơ thi sĩ Lưu Trọng Lư
- *Nghìn năm vẫn chưa quên*, nhạc sĩ Phạm Duy
- *Chuyện một chiếc cầu đã gãy*, nhạc sĩ Trầm Tử Thiêng
- *Tâm khúc,* nhạc sĩ Nguyên Chương
- *Thuở ban đầu*, nhạc sĩ Phạm Đình Chương

THỨC TỈNH

● Chúc Thanh

Luận là một sĩ quan Quân Lực VNCH trước 30/04/1975 của miền nam Việt Nam, sau ngày Quốc Hận, anh đã trải qua một thời gian dài cải tạo 6 năm của phe thắng cuộc man rợ.

Đầu năm 1982 anh được trở về với gia đình. Năm sau, thấy khó sống nổi với cộng sản, gia đình thu xếp cho một mình anh đi vượt biên.

Anh nhớ rõ lần đầu tiên ra bến bãi, sau 2, 3 ngày trốn lủi ở bờ cát Bà Rịa Vũng Tàu, anh lên được ghe ra tàu lớn.

Nhưng rồi chẳng may tàu lớn chạy được khoảng ½ giờ thì công chuyện đổ bể vì việc mua bến bãi của chủ tàu có trục trặc hay bị công an làm phản gài bẫy sao đó…

Có những tiếng súng nổ ầm ầm, tặc tặc, có những tiếng quát tháo la hét dữ dằn, có tiếng la khóc thảm thương…

Anh biết phận mình, vội bỏ chạy thục mạng không quay đầu lại, bơi, nhào, lặn, lủi… đành mất của, anh chạy riết men theo một xóm làng ở xa xa có chỗ cây cối thưa thớt, có chỗ rậm rì.

Có những bụi gai, anh chạy không kể đất trời và gai đâm, sỏi nhọn sóc dưới chân… có lẽ thoát thân nhờ can đảm khổ cực sau bao năm chiến tranh.

Anh thoát xa chỗ súng đạn, anh men theo xóm làng lạ lẫm vắng vẻ về quá Bà Rịa. Khá lâu có lẽ đã 3, 4 giờ sáng. Anh không dám dừng lại dù ở một vài nơi thấy có ánh đèn leo lét.

Khi thấy mình đã vượt xa, thật xa chốn lâm nguy, anh Luận đi chầm chậm lại để thở và bất ngờ anh đụng Tam quan một ngôi chùa cổ quạnh hiu… bên trong tối om, anh ngồi tựa cổng chờ.

Một lúc lâu không nghe động tịnh gì nguy hiểm vây quanh, anh bạo dạn gõ cửa chùa, thôi đây là cửa Phật, anh tự nghĩ ta cùng đường rồi, phó thác thân vào chốn Từ Bi! May ra…

Tiếp đón anh, sau một lúc lâu, cửa hé mở là một chú tiểu trẻ, năng nổ mau mắn dắt anh vô gặp thầy trụ trì.

Thầy đã khá đứng tuổi, phong độ chắc chắn hiền hòa qua ái ngữ… thầy nhìn anh 1, 2 giây rồi từ tốn nói rằng:

- Thôi, đừng ngại, tôi biết anh là ai rồi, sa cơ lỡ vận, đã tới đây thì ở lại đây…

Anh yên tâm nghỉ ngơi ít ngày cho khỏe rồi tính sau.

Anh được thầy cho gối, chăn, chiếu ngủ nghỉ. Anh được thầy cho ăn uống thanh đạm tương, cơm, chao, nhưng no đủ.

Một tuần lễ trôi qua, anh theo thời khóa nhà chùa, dù ngủ ở một nơi kín đáo sau hậu liêu, nhưng mỗi sáng sáng mỗi tối tối nhà chùa công phu chuông mõ niệm Phật… anh đều lồm cồm bò dậy, chỉnh trang gọn ghẻ áo quần, ra một góc trong chánh điện, quỳ mọp, nghe kinh.

Tiếng chuông thanh tịnh ngân nga, tiếng mõ dìu dặt độ niệm, tiếng thầy trụ trì vang vang nhịp nhàng:

… Quán tự tại Bồ Tát hành thâm bát nhã ba la mật đa thời, chiếu kiến ngũ uẩn giai không, độ nhất thiết khổ ách…

Anh quỳ trong một góc tối của chánh điện lòng mơ hồ như cảm nhận xung quanh một niềm vui chan hòa tràn đầy nhân ái, không sợ hãi, không lo lắng, an nhiên tự tại… không có những ngụp lặn, trầm luân của cuộc đời xô đẩy đầy bão tố.

Anh, có lần, khi nghe kinh đã quên đi cảnh sa cơ lỡ bước, đang tạm trú ở thiền môn, cho đến một hôm đó, thầy trụ trì gọi anh ngồi cùng uống trà, rồi ngài từ tốn truyền dạy:

– Tôi nhắm là anh đã khỏe hơn đôi chút, có lẽ thời vận đưa đẩy, khuya nay có một chuyến vượt biên tôi quen, tôi gửi anh đi với họ, tôi đã nhắn họ tới đón anh, vào nửa đêm, đừng sợ, tôi biết họ lo chu đáo lắm… kỹ lưỡng và bảo đảm. Anh yên trí dùng cơm tối, khuya này, tôi đưa anh theo họ.

Anh đang lưỡng lự, chần chờ, thì thầy lớn nói thêm, giọng chắc chắn từ tốn khoan hòa, mà như ra lệnh:

- Anh không nên ở một chỗ lâu hơn, đã tới lúc có cơ hội tốt thì anh nên ra đi, anh còn những bổn phận trách nhiệm ở ngoài đời. Tôi, chúng tôi ở nơi này luôn cầu nguyện cho anh. Can đảm lên…

Khuya hôm đấy, trời tối mịt mùng nhưng êm ả, êm dị thường, hai thầy, một già một trẻ đi hai bên cùng anh ra cổng, cái cổng Tam Quan mà khi mới tới anh đã ngồi đó yên lặng hàng giờ… rồi có một người tới đón.

Trước đó thầy trẻ đã tặng anh một chung trà mạn sen thơm ngát như mọi ngày, nay có pha thêm vài lát sâm vị ngọt và dìu dịu… đắng.

Còn thầy trụ trì tới sát bên anh và trao cho anh một bọc nylon nhỏ trong có gói một bộ áo quần, một phong thư và một số tiền và vàng để anh phòng thân!

Thầy dặn cẩn thận:

- Tiền và vàng thì cất kỹ trong người, bộ áo quần bỏ gọn trong sắc tay và cả phong thư, phong thư thì lên tàu lớn hãy đọc, nhưng nếu bất cập thì liệng ngay bì và thư đi. Và khi đã đọc xong rồi, cũng vất bỏ lá thư đi và lòng đừng vướng bận…

Thầy tiễn anh đi rất mau như gió thoảng, nhưng không quên chúc anh thượng lộ bình an và hứa với anh, các thầy sẽ ngày ngày niệm Phật cầu nguyện cho anh thoát vòng lao lý.

Chuyến đi đó may mà như thầy dự đoán, đã bình an trót lọt. Sau một tuần lễ, hình như vậy, hơi lệch lạc giữa trời nước mênh mông, cuối cùng, anh và tất cả đồng cảnh đã đến được bến bờ tự do, trại tỵ nạn Hồng Kông… anh luôn nhớ về chùa, nhớ hai thầy ở nhà, đi, rồi lại mong ngày tái ngộ thầy, vì băn khoăn không hiểu cơ duyên nào đưa đẩy mà anh gặp thầy và được thầy chăm lo cho anh y cha mẹ chăm lo con cái, còn hơn thế nữa!

Anh suy nghĩ về thầy, anh nhớ những buổi công phu tụng niệm:

Nguyện ngày an lành, đêm an lành,
Đêm ngày sáu thời đều an lành,
Tất cả các thời thường an lành,
Xin nguyện từ bi thường gia hộ,
Nam mô tiêu tai giáng cát tường Bồ Tát"

Anh nhớ những bữa cơm đơn giản mà thoải mái… anh nhớ mãi cái chăn cái gối chùa cho anh nằm ngủ… nhớ từng lời nói của thầy… có lúc anh cứ tự hỏi sao thầy lo cho anh chu đáo quá… mà có khi anh đã quên khuấy, quên bẵng cả gia đình trong giây lát…

Để bớt suy nghĩ, anh xin học thêm anh văn, rồi ra ngoài làm việc.

Ở tạm trại tỵ nạn, người ta cũng cho anh làm việc, xứ sở Hồng Kông tự do năm 1980-1982 khá thoải mái, anh được làm ở một nhà hàng ăn lớn… Soái Kình Lâm II, tuy nhiều việc nhưng với một người tháo vát như anh đâu có vất vả chi lắm. Ngày qua mau và chiều tối, thu dọn xong quán ăn, người chủ rộng rãi đã cho anh mang khá nhiều đồ ăn bán còn dư về trại, anh chịu khó mang xách về nơi tạm cư cho những đồng hương.

Anh tự bảo lòng phải luôn tu thân theo lời Phật dạy, chia sẻ những gì ta có với tha nhân.

Anh nhớ lại, có những lần, thầy trụ trì đã kể là trong đời có người hay làm việc ác và họ thường xuyên làm ác. Có người làm việc thiện, và họ chỉ làm việc thiện theo thói quen… điều đó không sao, đó là quy luật bù trừ… để mọi người trong xã hội có thể sống được bên nhau, rồi tự nhiên có một lúc nào đó, sẽ có sự thay đổi, cứ chờ xem, cái gì rồi cũng đổi thay…

Cầm được tí tiền trong tay, anh yêu đời hơn và nguyện sẽ cố gắng làm việc cho mình, cho mọi người xung quanh.

Anh có bao nhiêu dự tính lúc bấy giờ, anh sẽ đi định cư tại Mỹ, một đất nước tự do và sẽ đi học đi kiếm tiền thoải mái… anh sẽ cưu mang gia đình vợ con, anh sẽ làm việc tích cực để có ít tiền bạc bội thu… anh sẽ trở về khi có thể để gặp thầy, để cám ơn, để trùng tu lại ngôi Tam Bảo nhỏ bé, hoang tàn và thân thương đó…

Anh có bao nhiêu là dự tính và bên cạnh chương trình dự tính hồn nhiên đó, anh cũng không quên, mà cứ tiếc hùi hụi là đã làm mất, là không đọc được phong thư tiễn biệt của thầy…
Phong thư đó và bọc áo quần, trong lúc chao đảo từ thuyền nhỏ lên tàu lớn, anh đã rớt xuống nước, vội không vớt lên được… chả biết thầy căn dặn gì, hay có ghi cho anh một địa chỉ để liên lạc định cư không? Anh có phải tìm ai đó giùm thầy không?

Anh hơi ray rứt, nhưng không sao, anh bảo lòng cố gắng học, vừa làm việc sớm, phải có tiền để ổn định thu xếp mọi hoàn cảnh… và để có thể trở về quê hương trong điều kiện sớm nhất.

Anh tâm niệm luôn cám ơn nước Mỹ đã cho anh tự do và cơ hội thực hành ý nguyện.

Mười ba năm sau, anh Luận đã ổn định công ăn việc làm và mang được gia đình vợ con sang.
Nước Mỹ thật là bao dung và công bằng nhân ái, nhờ những chương trình trợ giúp của chính phủ, nhờ những tích cực đóng góp của các hội thiện nguyện công và tư nhân… anh được sang Hoa Kỳ, về Oakland, gần gia đình người bảo trợ. Người bảo trợ ưu ái giúp đỡ năm đầu tiên, họ lo lắng cho anh nhà ở, việc học, việc làm… chẳng thua cha mẹ, chẳng thua thầy đã lo cứu mạng anh.

Anh đáp ứng chu đáo những tấm lòng vàng và vượt thắng hoàn cảnh khó khăn… trước mọi sự hài lòng, anh tạo dựng, trong không lâu, một cuộc sống mới tạm ung dung nơi đất khách quê người.

… Rồi một hôm đó, lòng lâng lâng thoải mái, anh trở về quê cũ, quê Việt Nam, anh tìm lại ngôi chùa xưa cỏ phủ đầy rêu phong mát lạnh,

Cỏ phủ đầy kỷ niệm yêu thương, … Chùa Thái Vân ở Bà Rịa Vũng Tàu
Chùa của thầy Thiện Niệm và thầy Tịnh Quang…

* * *

Anh gặp lại thầy trẻ, thầy Tịnh Quang ở cổng chùa, thầy nhận ra anh ngay, hơi vui mừng luống cuống, rồi thầy hoan hỉ dắt anh vô trong gặp thầy trụ trì, thầy Thiện Niệm, ân sư lớn ngày xưa đó…

Thầy già đi nhưng không thay đổi nhiều, một chút hao gầy và lưng còng xuống, nhưng thầy vẫn đầy ắp nét tự tại và khoan hòa kín đáo.

Thầy trò đàm đạo thăm hỏi hồi lâu, anh hoan hỉ và cảm động là anh về cám ơn các thầy, nhất là ơn thầy đã lo lắng thu xếp cho anh đi.

- Con cảm ơn thầy!

- Anh cám ơn tôi sau, tôi cảm ơn anh trước đã… thầy dõng dạc nói từng chữ, rõ ràng… không bối rối.

Anh không hiểu vì sao thầy lại cũng cám ơn anh? Anh tròn mắt, rồi thố lộ là đã lỡ làm rớt xuống biển lá thư của thầy… thầy bảo không sao, không có gì quan trọng, trong thơ thầy chỉ dặn anh bảo trọng lấy thân và ráng lo cho gia đình. Này nhé, tôi kể đây, rồi anh sẽ hiểu nhiều hơn, ngày xưa, 13 năm trước, giữa năm 1973 hay 1974 gì đó, tôi đã gặp anh, chúng ta đã gặp nhau trong một hoàn cảnh trái ngang, hai chúng ta ở hai chiến tuyến đối nghịch, giữa vùng hỏa tuyến tam giác Công Thanh, Dĩ An, Nhơn Trạch vào lúc chiến tranh Nam Bắc Việt Nam bước vào lúc gay go nhất nhì, vâng, có thế, là chúng ta đã gặp nhau ở chùa Phước Thanh, chùa nằm bên bờ sông Sâu (Nhơn Trạch)… trên bản đồ hành quân, sông Sâu sâu thiệt, bờ sông rất dốc và rất dài, lăn xuống đó nguy hiểm vô cùng… Dĩ An không xa nằm sát chiến khu D! Đêm đó, một đêm giáp rằm, trời khá sáng và trong. Anh và Trung úy Lịch, dẫn đầu một trung đội tác chiến từ Đại Phước, muốn băng ngang lô cao su, vòng ngoài kho đạn để về Phú Hội, Xóm Hố, hành quân vào tuần lễ kế đó.

Từ chiến khu D, tôi là một cán bộ CS, đội áo nhà chùa, tôi đi ngược đường anh, tôi từ xóm Hố, Phú Hội xuống Đại Phước, tôi ôm theo một ôm hoa huệ thật lớn, hoa huệ Phú Hội đẹp, mang về để cúng chùa Phước Thanh, cùng với hoa, chủ yếu là tôi mang tài liệu hồ sơ mật, để do thám đường đi nước bước, lấy sơ đồ chôn rockets của kho đạn thành Tuy Hạ.

Thầy chợt ngưng kể, ngừng lại uống trà… và như cố ý để cho anh hồi tưởng, nhưng anh đó, anh chau mày bất lực:

"… Giữa bể dâu trong mưa nắng xoay vần,
Ta dốt nát, ta trần truồng như cọng cỏ"

…. Rồi thầy tiếp tục:

- Số là tôi có một cô em gái dạy học ở trường trung học quận lỵ, nên tôi đi về vùng đó không mấy khó khăn. Số là hôm 14/7 đó, tôi tới chùa Phước Thanh từ lúc chiều, lợi dụng ngày chùa tổ chức cầu siêu và tưởng niệm 5 vị Đại Đức bị sát hại ở Đà Lạt. Lúc làm lễ, có Thiếu Tá yếu khu trưởng ra truy điệu, tôi lẫn vào chùa và lấn lá ở lại đó qua một đêm. Chùa nằm sát cổng kho đạn trung ương.

Đêm đó anh đóng quân tại chùa, vừa bảo vệ vị yếu khu trưởng ban ngày, vừa trách nhiệm an ninh ban đêm.

Một, hai người lính của anh đã gặp tôi và dẫn tôi tới gặp anh. Trong túi sắc đeo ở vai, tôi có đầy tài liệu chỉ cách rình mò kho đạn và người, để len lỏi để liên lạc, tôi cũng có một cây súng lục nhỏ tự động và hãm thanh, vừa để tự vệ và tấn công khi cần, tất cả ấn sâu dưới chuông mõ và một bộ kinh Pháp Hoa. Lúc đó tôi rất lo sợ. Tôi thật sợ anh trong một thoáng, nhưng kịp trấn an khi nhìn ra dáng vẻ không một chút nào sát khí của anh. Anh rất bình thản khi hỏi tôi: từ đâu đến và thầy muốn đi đâu?

Tôi tự tin bảo là:

- Tôi ở một ngôi chùa gần đây, bên Giồng Ông Tố, tôi đi độ niệm đám tang trong ngày, về quá trễ, nước sông qua Giồng ròng xuống sâu quá, thuyền không bơi nổi, nên tôi xin ở lại đêm nơi này, mai, sớm mai tôi về bên đó!

Anh thoát ngó tôi từ đầu tới chân, rồi khoát tay bảo lính:

- Cho ổng một phần lương khô, chắc ổng đói bụng! Để cho ổng ngủ ở góc kia đi, mai ông về bên Giồng, đuổi ra, đi đêm, sợ ông gặp Việt Cộng là toi mạng!

Khỏi khám xét, được cho ăn, cho ngủ, sợ ra đi là bị chết ư? Và cho cả các anh, cho cả chúng tôi? Sự khác biệt giữa hữu thần và vô thần ló dạng, thái độ của anh lính Cộng Hòa độ lượng quá, làm cho thái độ Cộng Sản của tôi tự dưng biến đâu mất trong giây phút. Tôi tự hỏi lòng: „Người ta không giết mình không lẽ mình đi giết người ta sao?". Tâm tôi buông vũ khí xuống! «Lòng chợt từ bi bất ngờ».

Các anh mệt và ngủ say, có anh trằn trọc, có anh ngáy ó o…

Tôi câm lặng và tôi đã không bắn anh nổi. Vì sao ư? Tôi tư lự, chợt tôi nghe văng vẳng ở xa xa, rồi thật gần:

Tiếng kim khánh lao xao quanh tháp Quan Âm.

Rồi có tiếng chuông lay động.
Ngọn khói hương thiết tha

Gió đùa trên mái chùa, lá vẫn bay sào sạc… Mà tại sao anh không giết tôi? Anh lại tha cho tôi đi? Dù anh là lính chiến được quyền sát thương

kẻ thù, một kẻ thù nguy hiểm như tôi, là một cán bộ nằm vùng, là một người tu hành giả dạng ma quái? Dù là người tu hành lộng giả, tôi cũng nhớ ra điều răn thứ nhất của phái quy y ngũ giới là không sát sanh.

Tôi ngó nhìn tượng phật Quan Âm lần nữa, ánh mắt ngài mới dịu dàng làm sao, tôi hạ bớt căng thẳng, thì ra nhìn khuôn mặt dửng dưng đôn hậu và hiền hòa từ bi của anh khi ngủ, tôi nhớ tới câu hát hay nhất của nhạc sĩ TCS, mà người ta gọi là đầy tư tưởng phản chiến.

Ôi, chúng ta chém giết nhau mãi mà làm gì? Oan oan tương báo chẳng chịt chồng chéo cắt không ra, gỡ không rời, thôi lúc này phải đến giờ tháo gỡ, hỉ xả, tôi đã mở ra được một cái nút thắt chặt bao lâu trong lồng ngực… anh, chính anh đã mở giùm tôi… cảm ơn!

"- Khi anh tha tôi đi" "và khi tôi tha anh ra đi" là lúc tôi và anh đã gặp nhau, hai ta gặp nhau trong một sát na từ bi của Phật pháp…

Rồi mắt sáng rỡ, trái tim nồng ấm tình người, từ đó tôi ẩn dật, lui vào sám hối và thật sự quay đầu về làm con Phật:

Trang nghiêm đài sen ngự tòa,
Đại hùng từ phụ Thích Ca
Đệ tử lắng lòng thanh tịnh,
Bàn tay chắp thành liên hoa,
Cung kính hướng về điều ngự,
Dâng lời sám nguyện thiết tha.

Tôi bỏ địa bàn Nhơn Trạch, tôi lùi xa Long Thành, lùi xa hơn nữa, tôi về Bà Rịa, kiếm một am vắng vẻ, từ bỏ trần tục, chỉ xin được tu hành. Lúc mới quay về nương tựa Tam Bảo, họ cũng điều tra, hạch hỏi, hăm dọa, theo dõi tôi nhiều lắm, nhất là người đồng sự tính bắn tôi, phải lẫn trốn họ, có lúc tôi đã bị bắt giam và bị cách ly với mọi người.

Nhưng từ khi thời mở cửa bắt đầu, thì may quá, họ bận lo kiếm tiền, họ đã chán hăm dọa và bỏ mặc cho tôi tu hành.

Tôi không có thầy, không có bổn sư truyền giới, tôi tự học đạo theo kinh sách và dự các buổi hoằng dương chánh pháp của các vị chân tu để hiểu Phật pháp qua chánh niệm giới định tuệ.

Cũng có nhiều khó khăn lúc tự học, nhưng đó là con đường nhất quán và không có con đường nào khác ngoài Tam Bảo.

Khi anh thất bại vượt biên, anh chạy đến chúng tôi là tôi đã quy y Phật pháp tăng được nhiều năm. Phải đó.

Câu chuyện từ trước nay, chuyện cá nhân, chuyện gia đình và xã hội và quốc gia trộn lẫn vào nhau xảy ra đã lâu và anh đã đa đoan công việc, anh đã quên tôi.

Nhưng tôi thì không làm sao quên được anh. Tôi không quên anh được vì nhờ anh tha mạng, cái tâm từ bi nơi anh khiến tôi thức tỉnh, tôi ra khỏi cơn ác mộng, làm một con người rất người và tìm thấy Phật pháp.

Cơ duyên này tôi mang ơn đời này và đời sau và đời đời không hết… A Di Đà Phật.

… Từ khi anh chạy giạt vào chùa Thái Vân này 13 năm trước, tôi nhận ra anh ngay, là ân nhân đời đời đã đến để mình đáp lễ một chút gì trong muôn một…

Thầy ngưng tìm nước uống. Luận sửng sốt đứng lên đáp lễ:

- Thầy dạy quá lời, đó chỉ là vô tình đưa đẩy, vì khi thầy nhủ lòng "người ta không giết mình, vô lẽ mình đi giết người ta?" Nói ra câu đó, thì không phải là Cộng sản một chút nào!

- Anh Luận, không, không có gì là vô tình trong cuộc đời, mọi sự việc xảy ra đều theo một trật tự sắp xếp, lắp ráp vào nhau như một cái Puzzles coi như một cái khuôn đúc sẵn gồm nhiều mảnh đóng khít khao vào nhau không một kẽ hở…

Tôi, tôi chỉ nghĩ tới câu nói then chốt đó, sau khi được anh tha mạng, cho ăn và tha cho đi… đã nói là chúng ta gặp nhau trong một sát na của từ bi mà! A Di Đà Phật.

- Con đã hiểu, nay con về đây trước là do nhớ cảnh nhớ người. Sau là cũng để tạ ơn cảnh tạ ơn người.

- Lại vòng vo, văn hoa nữa, chạy sém chết, sém mất mạng… vẫn vòng vòng văn chương quá…

- Thiệt tình là con muốn tạ ơn nhà chùa, dù gì con cũng mang ơn thầy cứu giúp lúc sa cơ lỡ vận, nhất là lỡ độ đường vượt biên… nay con trở về, vui mừng thấy thầy còn khỏe, bạch thầy, con muốn cúng dường chút ít hiện vật hiện kim để trùng tu ngôi tam bảo nầy… để thầy hoằng dương chánh pháp, để Đàn Na Tín Thí quanh đây có chỗ nương tựa tâm linh. Thật sự ra con làm vậy, chỉ là mặt nổi, còn tự trong thâm sâu, con không biết con phải làm gì để báo đáp ơn thầy, ơn các thầy… ơn của Tam Bảo…

- Anh à, anh phải nói là ơn Tam Bảo, thì đúng hơn là ơn của tôi… tôi, chính tôi, bần tăng này, cũng mang ơn kia mà, nhiều lắm…

- Bạch thầy, chúng ta cùng có cơ duyên với nhau, gặp nhau và tìm thấy nhau trong kiếp nạn, rồi trong Phật pháp nhiệm màu… A Di Đà Phật.

● Chúc Thanh

Gởi anh Phù Vân để cùng chuyển hóa khổ đau
Paris, mùa kiếp nạn, Covid 19

HỮU LOAN
TÀI NĂNG VÀ SỰ MÂU THUẪN TRONG TƯ TƯỞNG CŨNG NHƯ TRONG THI CA

• Đỗ Trường

(Viết nhân 10 năm ngày mất của thi sĩ Hữu Loan)

Thế hệ tôi ở miền Bắc trước 1975, dường như rất ít người biết đến nhà thơ Hữu Loan. Bởi, thơ ông không được in ấn, nhắc nhở đến. Nếu không có văn học, âm nhạc miền Nam, và sự cởi trói cho các văn nghệ sỹ vào những năm cuối của thập niên tám mươi, thì thơ văn, cũng như con người Hữu Loan vẫn còn nằm đó, hóa thạch với thời gian. Hữu Loan viết không nhiều. Và cùng Trần Dần, Lê Đạt… ông là người tiên phong trong việc cách tân thơ Việt ngay từ những ngày đầu kháng chiến. Do vậy, tính mộc mạc, dân dã trong thơ Hữu Loan đã được mọi tầng lớp người đọc yêu mến, đón nhận. Song giống như các nhà thơ cùng thời, không phải bài thơ nào của Hữu Loan cũng đạt được những điều mong muốn. Tuy nhiên có thể nói, Hữu Loan là một trong những linh hồn và nhà thơ có sức sống lâu dài nhất của thi ca kháng chiến (ở giai đoạn 1946-1954).

Đi sâu vào nghiên cứu, ta có thể thấy, Đèo Cả và Màu Tím Hoa Sim là hai bài thơ hay, và tiêu biểu nhất cho sự nghiệp sáng tạo của Hữu Loan. Cùng tính chân thực, nhưng nếu Đèo Cả đậm chất hào sảng, phóng khoáng, thì Màu Tím Hoa Sim mang nặng chất trữ tình, bi thương của người lính. Ngoài ra, sự mâu thuẫn trong tư tưởng, trong thi ca của ông cũng là những vấn đề được đặt ra.

Lật lại văn học sử kháng chiến, thấy một điều lý thú. Bởi, cùng năm 1946, hai tú tài, người Thanh Hóa, ở mặt trận Tuy Hòa, chung một cảm xúc, đã cho ra đời hai thi phẩm rất mới lạ về cả nội dung, lẫn thi pháp nghệ thuật. Nó như một luồng gió mới, thổi vào thơ ca gà gật của ngày đầu kháng chiến vậy. Đó là Trần Mai Ninh với Nhớ Máu, và Hữu Loan với Đèo Cả. Tuy nhiên, hai bài thơ có số phận hoàn toàn khác nhau. Nếu "Nhớ Máu" lạnh tanh, với những câu thơ ẳng ặc máu, đọc lên phải dựng tóc gáy, được đưa vào giảng dạy nơi học đường, thì Đèo Cả kể từ sau 1956 đã hóa đá cùng Hữu Loan.

Có thể nói, Hữu Loan đến với thi ca khá muộn, bằng bài thơ đầu tay Đèo Cả, ở cái tuổi ba mươi. Ngay từ bài thơ đầu, ông đã bộc rõ tài năng với lối cách tân độc đáo, và đã mở ra một con đường thơ riêng của mình. Cùng giọng điệu mới, với từ ngữ dân dã, (khẩu ngữ) những câu thơ bậc thang, Hữu Loan đã làm cho nhịp thơ dứt khoát, nhất là khi miêu tả, bộc lộ cảm xúc, rung động có tính đa chiều. Vâng, và cái cảm hứng lãng mạn, với khuynh hướng sử thi ấy, làm cho Đèo Cả mang đậm nét bi tráng, nhưng cũng rất đỗi tĩnh tại:

"Biệt nhau
rừng hoang canh gà
Râu ngược
chào nhau
bên vách núi…
Sau mỗi lần thắng
Những người trấn Đèo Cả
Về bên suối
Đánh cờ
Người hái cam rừng
Ăn nheo mắt
Người vá áo
Thiếu kim
Mài sắt
Người đập mảnh chai
Vểnh cằm
Cạo râu..."

Dù viết về chiến tranh, nhưng tính nhân bản, tình đồng đội xuyên suốt trang thơ Hữu Loan. Cái hào sảng, can trường của người lính trong Đèo Cả, đọc lên tưởng chừng đâu đó phảng phất bóng hình, hồn vía của những tráng sĩ, người lính trong dân ca, ca dao, hay trong Chinh phụ ngâm của Đặng Trần Côn vậy. Có thể nói, cùng với đoàn quân, người lính không mọc tóc trong Tây Tiến của Quang Dũng, người lính tóc râu trùm vai rộng trong Đèo Cả của Hữu Loan là hình tượng độc đáo nhất của văn học sử Việt Nam. Và nó cũng là những bài thơ hay nhất, hào khí, và bi tráng nhất về người lính của thi ca kháng chiến (1946-1954):

"Dưới cây bên suối độc
cheo leo chòi canh
như biên cương
tóc râu trùm
vai rộng
Không nhận ra người
làng
rau khe

cơm vắt
áo phai màu chiến trường
ngày thâu
vượn hú
đêm canh gặp hùm
lang thang
Gian nguy
lòng không nhụt"

Núi bia cao ngất, mù sương, một khung cảnh chết, song chỉ với hình ảnh một cái quán, hay một chòi nghỉ chân dọc đường, tác giả điểm lên đó một sự sống, một câu thơ sống. Nó như một bức tranh ký họa sinh động, giàu hình tượng (khái quát) về sự rùng rợn, và khốc liệt ở nơi chiến trường vậy:

"Đèo cả!
Đèo cả!
núi cao ngất
mây trời Ai Lao
sầu đại dương
dặm về heo hút
Đá bia mù sương
Bên quán Hồng Quân
người
ngựa
mỏi
nhìn dốc
ngồi than
thương
ai
lên
đường! ... "

Phải nói, Màu tím hoa sim là một trong những bài thơ được nhiều người yêu mến nhất, bởi cái tính chân thật. Cả bài thơ như một lời tự sự, hay một tiếng bi ai về cái chết của người vợ trẻ hậu phương của người lính nơi trận tiền. Không phải chỉ có Màu tím hoa sim, mà sau này, những Khúc Thụy Du của Du Tử Lê, hay Khúc Tình Buồn, Cô Bắc Kỳ Nho Nhỏ của Nguyễn Tất Nhiên, đều được viết ra từ cảm xúc về những mối tình thực của mình. Do vậy, nó gây nhiều hứng cảm đi sâu vào lòng người đọc một cách sâu sắc. Từ cảm xúc chân thực như vậy, cùng khẩu ngữ giàu nhạc tính rất dễ lay động người nhạc sỹ khi chuyển thành ca khúc. Thật vậy, những câu chuyện tình sử ấy, đều trở thành những giai thoại dưới nét nhạc của Phạm Duy, Anh Bằng, hay Duy Khánh… khắc sâu trong lòng người vậy.

Tuy nhiên, với tôi, Màu tím hoa sim không phải là bài thơ hay nhất của Hữu Loan. Nhưng nó là một trong những bài thơ tình bi đát hay, và chân thật nhất của người lính, kể từ khi có thơ mới cho đến nay:

"…Từ chiến khu xa
Nhớ về ái ngại
Lấy chồng thời chiến binh
Mấy người đi trở lại
Nhỡ khi mình không về
thì thương
người vợ chờ
bé bỏng chiều quê...

Nhưng không chết
người trai khói lửa
Mà chết
người gái nhỏ hậu phương

Một chiều rừng mưa
Ba người anh trên chiến trường Đông Bắc
Được tin em gái mất
trước tin em lấy chồng

Chiều hành quân
Qua những đồi hoa sim
Những đồi hoa sim
những đồi hoa sim dài trong chiều không hết
Màu tím hoa sim
tím chiều biền biệt…"

Đi sâu vào đọc, và nghiên cứu, ta có thể thấy, Hữu Loan có sự mâu thuẫn khá sâu sắc về tư tưởng cũng như trong thơ văn. Bởi, trước khi về quê thồ đá, ông có đến ít nhất là ba bài tụng ca, được viết vào khoảng những năm 1955-1956. Một thứ đại kỵ với thơ ca đích thực. Nó hoàn toàn trái ngược với nhân cách, con người cũng như thơ ca Hữu Loan trước và sau đó. Với tôi, cái sự mâu thuẫn này của ông quả thực khó lý giải. Được biết, ở thời gian đó Hữu Loan có tham gia đội Cải cách ruộng đất. Chắc chắn ông là người chứng kiến và hiểu rất rõ về nó. Nhưng bài Chờ Đội Về, không những ông đã viết ngược lại với những hiện thực ấy, mà còn cổ xúy cho cuộc chiếm đoạt, đấu tố long trời lở đất này. Bài tụng ca này, được Hữu Loan viết và in vào tháng 2-1956 trên báo Văn. Vâng, đọc nó ta có thể hiểu thêm rằng, dù cách tân hay với hình thức nghệ thuật nào đi chăng nữa, dạng những bài này của tác giả "Màu Tím Hoa Sim" chỉ dừng lại ở mức vè không vần mà thôi:

"-- Ai đã về quê tôi?
Nước sông Hồng
Quanh năm
Chảy mật
Ruộng hai mùa
Mông mênh biển vàng
Nhưng bần cố nông
Vẫn là những kẻ
Mất thiên đường
Lang thang
Trong hỏa ngục.
Vải ấm Đảng cho
Bần cố nông
Không được mặc
Gạo no Đảng cho
Bần cố nông
Không được ăn
Địa chủ
và tay chân
Đem bán chia nhau... "

Khó hiểu, và bất ngờ hơn nữa, trong cùng một thời điểm Hữu Loan viết bài ngợi ca: Chế Độ Ta, khác hẳn với sự châm biếm, đả kích ở bài: Cũng Những Thằng Nịnh Hót. Sự mâu thuẫn, nhức nhối này, làm cho người đọc một cảm giác "Cây gỗ vuông chành chạnh" Hữu Loan, dường như còn một khuôn mặt khác nữa:

"…Chế độ ta
Đến đâu
Mặt trời theo
Đến đấy
Chế độ ta
Đã dạy
Cho mặt trời
Công bình…
Chế độ ta
Không còn hành khất
Không còn người ăn sương
Nhân loại cần lao
Lớp lớp
Lên đường
Mặc áo muôn màu
Hát muôn thứ tiếng
Tay nắm tay thân mến
"Ta giữ hòa bình
Cho chế độ ta đây…"

Có thể nói, Hữu Loan có cái nhìn méo mó về Hà Nội và Saigon, cũng như cuộc di cư của hơn một triệu đồng bào miền Bắc 1954, khi ông viết bài Đêm vào tháng 5/1956. Quả thực, dưới cái tư tưởng, quan điểm phiến diện như vậy của Hữu Loan, Hà Nội trước kia, và Saigon hôm nay (1956), hiện lên trong thơ như một thứ ung nhọt, giang mai cùng mã tấu. Sự đĩ điếm, bỉ ổi ấy, càng rõ nét hơn dưới phép so sánh của ông: *"Đêm Hà Nội/ Ngày nay/ Như em nhỏ nằm tròn/ Ru trong nôi chế độ".* Cái khía cạnh này, trong thơ Hữu Loan, dường như ít được các nhà nghiên cứu, và phê bình nhắc đến:

"… Hốt hoảng gọi nhau
Không kịp vớ áo quần
Những đêm Hà Nội ngày xưa
Lõa lồ
Mình đầy ung độc
Đã xuống tàu đêm
Vào Sài Gòn
Tất cả
Những đêm Sài Gòn
Ngày nay
Đêm giang mai
Tẩu mã
Đang mưng
Cấp cứu gấp vạn lần
Những đêm xưa Hà Nội
"10$ 1 cốc cà-phê
100$ 1 con gái…"
Quảng cáo đóng đầy
Ngực đêm
Như áo ngủ Sài Gòn
Đêm Hà Nội
Ngày nay
Như em nhỏ nằm tròn
Ru trong nôi chế độ
Những đèn dài đại lộ
Như những tràng hoa đêm
Nở long lanh
Trong giấc ngủ
Bình yên"

Sau 1954, những thi sĩ, nhà văn cùng thời như, Chế Lan Viên, Xuân Diệu, hay Nguyễn Tuân… đều phải đảo bút, úp mặt quay lưng vì cuộc sống là điều dễ hiểu. Song với Hữu Loan một nhà thơ thẳng thắn, và can trường là một điều thật khó lý giải. Do vậy, cần lắm một sự nghiên cứu của các bậc tiền bối từ trong nước ra đến hải ngoại, để làm sáng tỏ một cách chân thật nhất về nhà thơ tái năng, đáng kính Hữu Loan.

Leipzig ngày 4-3-2020
Đỗ Trường

(Một số dẫn chứng của bài viết, trích từ những bài thơ sưu tầm của nhà nghiên cứu Lại Nguyên Ân- Xin cảm ơn ông)

BUỒN TRÔNG CỬA BIỂN CHIỀU HÔM

• **Thái Công Tụng**

1. Dẫn nhập

Xin mượn câu thơ trong Kim Vân Kiều nói về cửa biển làm đề tài bài viết:

*Buồn trông **cửa biển** chiều hôm*
Thuyền ai thấp thoáng cánh buồm xa xa.

Trong Cung Oán ngâm khúc, cũng nhắc đến cửa biển:

*Sóng cồn **cửa bể** nhấp nhô*
Chiếc thuyền bào ảnh lô xô mặt ghềnh

Nhiều nền văn minh cổ đại trên thế giới phát xuất từ các môi trường cửa biển, ví dụ: sông Tigre và sông Euphrate ở Trung Đông, châu thổ sông Nil ở Ai Cập, châu thổ sông Hằng ở Ấn Độ.

2. Vài đặc tính các cửa biển

Sông ngòi phát xuất từ miền núi cao dần dà xuôi dòng chảy ra biển; chỗ gặp là cửa sông hay cửa biển. Dòng sông nước ngọt khi gặp phải biển tạo ra vùng nước không mặn như nước biển, không ngọt như nước sông; đó là vùng nước lợ (brackish water).

Nước mặn ngoài biển có khoảng 35g muối hòa tan trong một lít nước biển trong khi nước sông chỉ chứa dưới 1g. Tỷ trọng nước biển khoảng 1,025 g/ml trong khi nước sông là 1g/ml. Nước lợ ở cửa sông không mặn như nước biển và không ngọt như nước sông và chỉ chứa dưới 10g muối/l.

Cửa biển là một hệ sinh thái động, có liên hệ với biển cả với tác động của thủy triều lên xuống mỗi ngày. Có lúc **nước ròng**:

Buồn trông ngọn nước mới sa
Hoa trôi man mác biết là về đâu

Có lúc thủy triều lên mà nông dân thường gọi là **nước lớn:**

*Bìm bịp kêu **nước lớn** anh ơi*
Buôn bán không lời, chèo chống mỏi mê.

Có những cửa biển nước triều lên rất mạnh:

*Triều đâu **nổi sóng đùng đùng***
Hỏi ra mới biết là sông Tiền Đường.

Không phải mọi cửa biển đều giống nhau vì cửa biển tùy theo lưu vực, lưu lượng của dòng sông và các phụ lưu, tùy theo địa chất, khí hậu, ngọn gió và các can thiệp của loài người. Nếu lưu vực rộng và lưu lượng dòng sông lớn thì cửa biển cũng rất rộng: cửa biển sông Saint Laurent ở Canada, cửa biển sông Amazone ở Bresil rất rộng. Nhưng nếu những dòng sông ngắn, lưu lượng nhỏ thì cửa sông chảy ra biển cũng rất hẹp: những cửa sông miền duyên hải Trung Việt không rộng bằng những cửa biển của sông Hồng hay sông Mekong.

Cửa biển cũng có nhiều loại:

-cửa biển đồng bằng duyên hải, do nước đại dương tràn ngập vào các chỗ thấp ven bờ biển.

-cửa biển ngăn cách đôi chút với đại dương bởi những đồi cát duyên hải và chỉ thông thương với đại dương qua những cửa biển nhỏ hoặc qua các phá (lagune) như phá Tam Giang. Những cửa biển loại này thường gặp các vùng nhiệt đới. Ở Bắc Mỹ, thường gặp các cửa biển loại này ở North Carolina, New Jersey.

-cửa biển vịnh hẹp (fjord) được tạo thành khi các tảng băng bào mòn và đào sâu các thung lũng dòng sông, nên có hình chữ U. Loại cửa biển này có thể gặp ở Đông Canada, Alaska, British Columbia.

-cửa biển do các vận động kiến tạo như núi lửa, đất trượt, đứt gãy: cửa biển San Francisco do chuyển động của đứt gãy San Andreas nên nhiều vùng thấp của các sông Sacramento và San Joaquin bị ngập.

Tại mọi cửa biển, nước biển vào ra tùy theo mức dao động của thủy triều. Nước ngoài biển đi vào cửa biển sẽ bị nước ngọt từ sông suối làm loãng; mức độ loãng tùy thuộc vào thể tích nước sông suối, mức độ thủy triều lên xuống, bốc hơi nhiều hay ít. Với sự tiếp xúc của cả hai loại nước, -nước biển và nước sông-, do đó vùng cửa sông cung cấp một nguồn chất dinh dưỡng cao trong nước và trầm tích. Điều này đã làm cho cửa sông trở thành một trong những nơi có môi trường sống tự nhiên sinh sôi nhất trên thế giới.

Hệ sinh thái cửa biển không những có biến thiên về mực nước triều lên xuống mỗi ngày mà còn có biến thiên về độ mặn và độ đục. Cửa biển

là nơi dòng nước chảy chậm lại nên phù sa có dịp lắng tụ xuống, tạo ra những cánh **rừng ngập mặn** rộng hàng ngàn ha, **đầm lầy mặn, bãi bồi ven biển và cửa sông**. Những cánh rừng này được ví như bức tường xanh bảo vệ đê biển, làng xóm khỏi bị tàn phá bởi gió bão, nước biển dâng, và cả thảm họa sóng thần nếu xảy ra.

Rừng ngập mặn

3. Các chức năng quan trọng của các cửa biển

31. Hội tụ dinh dưỡng

Cửa biển là nơi hội tụ dinh dưỡng nên có nhiều loài sinh vật sinh trưởng từ cá sông, cá nước lợ, cua, tôm. Cửa biển không lạnh như ngoài đại dương, không sâu như ở biển cả nên bức xạ mặt trời có thể xuyên qua nhiều lớp nước và là tiền đề cho sự sản xuất bậc 1 như phiêu sinh vật.

32. Vườn ương của đại dương

Cửa biển thường được mệnh danh là vườn ương của đại dương vì nhiều động vật sử dụng cửa biển để sinh đẻ; thực vậy, nhiều loài như cá saumon, hàu v.v… có một phần thời gian chu kỳ sống ở cửa biển. Như một vườn ương cho sự sống của biển, rừng ngập mặn cung cấp nguồn lợi thủy sản phong phú như tôm, cua, cá, trai, sò, rong câu...

33. Chức năng lọc

Cửa biển giúp lọc lại các trầm tích phù sa và các chất ô nhiễm trước khi dòng chảy trôi ra biển, tác động tốt đến đời sống ở đại dương với các loài sinh vật biển.

34. Nơi sinh trưởng của một số loài

Nhiều đàn cò thường sử dụng những rừng ven biển làm nơi sinh trưởng vì cửa biển vừa có rừng ngập mặn, vừa có nhiều mồi ăn (cá, tôm…)

35. Nơi sinh sống

Loài người cũng tận dụng cửa biển làm nơi giải trí, nghỉ mát và sinh sống**.** Trong 32 thành phố lớn nhất trên thế giới thì có 22 nằm ngay tại vùng cửa biển như New York, Thượng Hải, Tokyo, Bombay, Calculta v.v.

36. Nuôi thủy sản

Cửa biển cũng là tài nguyên giúp nuôi tôm cá. Những vùng ven biển có chế độ bán nhật triều thuận lợi cho việc cấp thoát nước cho các ao nuôi tôm cua.

4. Vài cửa biển ở Việt Nam

41. Miền Bắc

Hệ thống sông Hồng đổ ra Vịnh Bắc Bộ qua nhiều cửa sông như:

- Cửa Ba Lạt: cửa chính, ở bờ biển giáp ranh Nam Định và Thái Bình.
- Cửa Lạch Giang (sông Ninh Cơ) ở tỉnh Nam Định.
- Cửa Đáy (sông Đáy) ở tỉnh Ninh Bình.
- Cửa Lân ở Tiền Hải (Thái Bình).
- Cửa Trà Lý (sông Trà Lý) ở tỉnh Thái Bình.
- Cửa Diêm Điền (sông Diêm Điền) ở Thái Thụy (Thái Bình).
- Cửa Hà Lận ở tỉnh Nam Định.

Khác với các cửa sông khác ở miền Bắc như: cửa Ba Lạt, cửa Thái Bình, cửa Văn Úc,... vùng biển **cửa sông Đáy** phát triển thiên về xu hướng bồi tụ mạnh nhờ có nguồn bồi tích rất dồi dào từ hệ thống sông Hồng và cửa sông nằm ở vùng bờ biển lõm, tránh được các hướng sóng chính có tác động mạnh ở ven biển đồng bằng sông Hồng.

Ca dao ta cũng nhắc đến cửa biển:

*Lênh đênh qua **cửa** Thần Phù,*
Khéo tu thì nổi vụng tu thì chìm.

Cửa Thần Phù vốn là một cửa biển hiểm yếu xa xưa nằm trên tuyến đường thủy hành quân Nam tiến của người Việt nên được gắn với nhiều truyền thuyết ly kỳ trong dân gian và sử sách. Cửa Thần Phù ngày nay đã bị phù sa bồi đắp và trở thành vùng đất nằm cách bờ biển hơn 10 km.

42. Miền Trung

Nghệ An có Cửa Lò, Cửa Hội (chỗ sông Lam đổ ra biển).

Quảng Bình có cửa Nhật Lệ, cửa sông Gianh.

Quảng Trị có cửa Tùng, Cửa Việt; Cửa Tùng của sông Bến Hải, là một cửa nhỏ thôi nhưng có bãi biển đẹp; thời tiền chiến học sinh Lào cũng có đến bãi này nghỉ hè vì xứ Lào không có biển.

Cửa Việt của sông Quảng Trị là nơi quân đội Việt Nam Cộng Hòa và Cộng quân Bắc Việt kịch chiến nhất là để giành đất trước khi ký Hiệp Định Ba Lê.

Thừa Thiên có Cửa Thuận. Cửa Thuận ở Thừa Thiên cách thành phố Huế 15 km về phía Đông Bắc. Tháng Tám năm 1883 quân Pháp mở cuộc tấn công cửa Thuận An. Thành Trấn Hải

thất thủ sau trận hỏa pháo dữ dội từ chiến thuyền Pháp; mất tiền đồn bảo vệ, kinh thành Huế bị uy hiếp khiến triều đình nhà Nguyễn bị buộc phải ký Hòa ước năm Quý Mùi, công nhận nền bảo hộ của Pháp.

Quảng Nam có Cửa Đại gần Hội An v.v…

Những cửa biển với nhiều bãi cát ven biển và độ thoai thoải của bãi tắm, với nhiều hải sản quý và ngon có tiếng như mực nang, tôm he, tôm hùm, cá chim, cá thu, cá nụ và cá đé với cách chế biến món ăn rất đặc biệt của dân địa phương là những nơi giải trí và hấp dẫn du khách.

Bình Định có Cửa Thị Nại với nhiều cuộc giao tranh Việt Chàm cũng như giữa quân nhà Nguyễn với quân Tây Sơn.

Phú Yên có cửa Sông Ba phát nguyên từ miền cao nguyên chảy qua An Khê, Cheo Reo qua khỏi đập Đồng Cam để chảy ra biển. Phú Yên cũng có đầm Ô Loan là đầm nước lợ trên 1.500 hecta, nhận nước ngọt từ sông suối và ăn thông ra biển qua cửa Lễ Thịnh, đưa nước biển vào đầm khi thủy triều lên.

Những tỉnh khác miền Trung cũng có những cửa biển như Phan Thiết (với những cơ sở chuyên làm nước mắm Phan Thiết), như Nha Trang với du lịch.

43. Miền châu thổ Cửu Long

Bắt đầu từ thủ đô Phnom Penh của Campuchia, sông Mekong chia làm 2 nhánh chảy vào đồng bằng: sông Tiền và sông Hậu:

- Sông Tiền với 4 sông nhỏ chảy ra biển.

- Sông Mỹ Tho ra biển với các Cửa Đại, Cửa Tiểu.

- Sông Ba Lai (nhưng hiện nay bị hệ thống cống đập Ba Lai ngăn lại để giữ ngọt).

- Sông Hàm Luông ra biển với cửa Hàm Luông.

- Sông Cổ Chiên chảy giữa hai tỉnh Kiến Hòa (Bến Tre) và Vĩnh Bình (Trà Vinh), ra biển bởi hai cửa Cổ Chiên và Cung Hầu.

- Sông Hậu chảy ra biển qua 3 **cửa** là cửa Định An (về phía tỉnh Vĩnh Bình Trà Vinh), cửa Bassac (hay Bassac) và cửa Trần Đề (về phía tỉnh Ba Xuyên).

Hai trong số chín cửa sông Cửu Long là Ba Lai và Bassac đã bị nghẽn và nước đã không còn lưu thông được nữa. Nguyên nhân bị nghẽn của sông Bassac do các cồn cát ở hai cửa sông này phát triển mạnh tạo nên rào chắn lớn làm nghẽn đường chảy của cửa sông. Còn nguyên nhân nghẽn sông trên của sông Ba Lai là do tác động của con người, do xây dựng hệ thống cống đập.

5. Các vấn nạn về môi trường cửa biển Việt Nam

Vì cửa biển là nơi giao tiếp giữa nước ngọt và nước mặn, giữa đất và biển cả nên với dân số tăng, với biến đổi khí hậu, các cửa biển cũng gặp nhiều vấn nạn môi trường. Hầu hết các hệ sinh thái ven bờ biển của Việt Nam đều đang bị suy thoái một cách nghiêm trọng do bị khai thác quá mức, bị đe dọa nặng nề bởi ô nhiễm chất thải, lắng đọng trầm tích và ô nhiễm tràn dầu. Nhiều rừng ngập mặn bị phá hủy mà mất loại rừng này chính là làm mất bãi đẻ của các loài thủy sản, mất nơi cư trú di cư của các loài chim nước, chức năng chống phèn hóa, ngăn ngừa xói lở bờ biển, hạn chế tác hại của bão lũ, triều cường.

Môi trường biển bị ô nhiễm nặng do chất thải từ hoạt động công nghiệp, nông nghiệp và nuôi trồng thủy sản, chất thải sinh hoạt. Nên chất lượng trầm tích, đáy biển là nơi cư trú của nhiều loài sinh vật đáy cũng ô nhiễm quá mức theo quy định của hầu hết các chuẩn quốc tế... Vì vậy, cần phải triển khai các giải pháp đồng bộ để bảo vệ và phát triển bền vững hệ sinh thái này.

Riêng hệ sinh thái thảm cỏ biển được xem là hệ sinh thái có năng suất sinh học cao, là nguồn cung cấp thức ăn cho các loài hải sản. Số loài cư trú trong vùng thảm cỏ biển thường cao hơn vùng biển bên ngoài từ 2 đến 8 lần. Nhưng cũng giống như rạn san hô, thảm cỏ biển đang mất dần diện tích, một phần do tai biến thiên nhiên, một phần do lấn biển để xây dựng các công trình và làm đầm, ao nuôi thủy sản.

51. Nạn bồi lắng

Bồi lắng tại các cửa lạch gây khó khăn cho ngư dân đưa thuyền vào ra cửa biển cũng như lúc neo đậu tránh thiên tai. Sự hình thành tự phát bến cá, các xưởng sửa chữa tàu thuyền nhỏ lẻ, các hộ kinh doanh ngang nhiên xây dựng lấn chiếm ra khu vực dọc triền sông nên nhiều bến cảng không đủ độ sâu cần thiết để các phương tiện ra vào khai thác, bốc dỡ hàng hóa, tránh trú thiên tai. Ngoài ra, nạn bồi lấp cửa biển cũng là hậu quả của phá hoại rừng đầu nguồn.

52. Nạn ô nhiễm

Ô nhiễm biển từ đất liền với rác thải, chai nhựa, chai thủy tinh, rác đô thị tác động đến

chất lượng của nước. Nhiều chất độc hại như chất hóa học, kim loại nặng, hệ thống cống rãnh dơ bẩn, đào xới, lấp đất, cào bùn, xây cất nhà cửa, thiết lập ngư cảng, ô nhiễm với rác thải, chai nhựa, chai thủy tinh, rác đô thị v.v… đều có thể làm ảnh hưởng tới hệ sinh thái của cửa sông. Nhiều chất độc hại như chất hóa học, kim loại nặng, cũng tác động xấu đến môi trường cửa biển. Nhiều rừng ngập mặn bị phá hủy mà mất loại rừng này là mất bãi đẻ của các loài thủy sản, mất nơi cư trú di cư của các loài chim nước, chưa kể đến các chức năng khác như ngăn ngừa xói lở bờ biển, hạn chế tác hại của bão lũ, triều cường. Nhiều khu bảo tồn biển ở Nha Trang (Khánh Hòa), Phú Quốc (Kiên Giang), Cù Lao Chàm (Quảng Nam) chịu tác động từ tình trạng xây dựng cơ sở phục vụ hoạt động du lịch. Còn các khu bảo tồn biển Hạ Long (Quảng Ninh), Hòn Cau (Bình Thuận) bị đe dọa từ các hoạt động kinh tế vùng bờ. Phá rừng ngập mặn để xây dựng công trình đã làm mất nơi cư trú, sinh sản của thủy sản.

Ô nhiễm bờ biển

6. Mạng lưới thức ăn tại các cửa biển

Tại các cửa biển, có các sinh vật sản xuất, tiêu thụ và phân hủy:

- **Sinh vật sản xuất** là sinh vật bắt đầu của chuỗi thức ăn vì nó trực tiếp tạo ra chất hữu cơ từ chất vô cơ. Đây là những sinh vật tự dưỡng sử dụng **năng lượng của ánh sáng mặt trời** để tổng hợp chất hữu cơ hoặc sử dụng nguồn năng lượng từ các phản ứng hóa học. Những phiêu sinh vật và cỏ biển (sea weed) là cơ sở hạ tầng sản xuất…

- Sinh vật tiêu thụ là những sinh vật dị dưỡng, không tự tổng hợp được chất hữu cơ mà phải lấy chất hữu cơ bằng cách tiêu thụ sinh vật dị dưỡng hoặc các sinh vật tự dưỡng.

- Sinh vật phân hủy chất hữu cơ thành vô cơ.

Bức xạ mặt trời tại các cửa biển giúp cho sự sản xuất sơ khởi. Mạng lưới thức ăn ở các cửa biển khởi nguyên từ sự hoán chuyển năng lượng mặt trời sang năng lượng thức ăn, nhờ phiêu sinh thực vật và động vật. Những loài cây trong rừng ngập mặn tại cửa biển, lau sậy, cỏ biển khi chết đi sẽ bị các vi khuẩn phân hủy và trở nên thức ăn cho các động vật nhỏ như ốc, sâu, cá nhỏ, tôm nhỏ… rồi các sinh vật nhỏ này lại là thức ăn cho các sinh vật lớn hơn như cá lớn, chim, cò… và cuối cùng là loài người (xem sơ đồ).

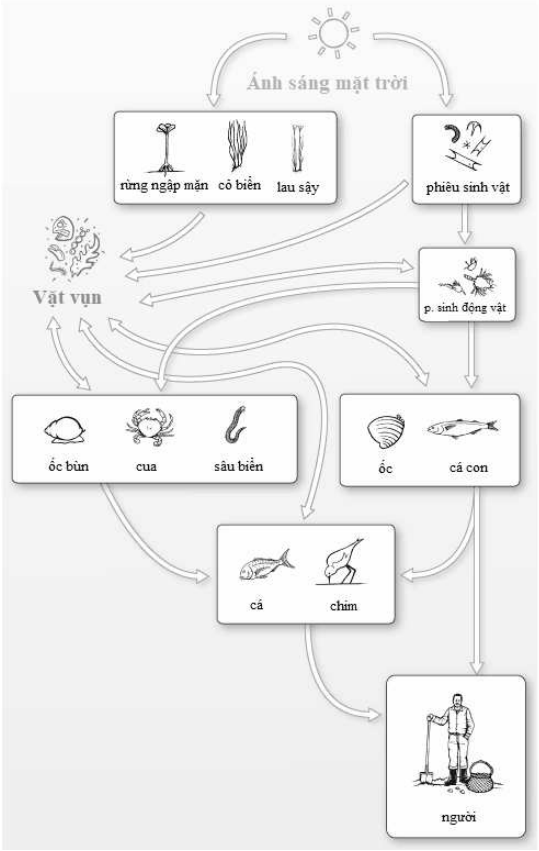

7. Kết luận

Các cửa biển là những hệ sinh thái tinh tế, giúp ích thức ăn cho cá, tôm, cua, là nơi chốn sinh đẻ của nhiều loài sinh vật hoang dã. Tuy vậy, do vùng ven biển gần bờ của nhiều miền đang có dấu hiệu khai thác nguồn lợi quá mức, nên nguồn lợi hải sản có xu hướng giảm dần về trữ lượng, sản lượng và kích thước cá đánh bắt… Đặc biệt, sức ép dân số gia tăng cùng với sự phát triển đô thị và các khu công nghiệp tại khu vực này đã và đang ảnh hưởng xấu đến sự đa dạng sinh học, đe dọa đến sự phát triển bền vững của cư dân đang sinh sống tại các vùng ven biển. Do đó, cần tăng cường rừng ngập mặn, tăng cường đa dạng sinh học vùng đầm phá ven biển, thiết lập các khu bảo tồn biển, phát triển ngư thuyền trọng tải lớn đánh cá xa bờ để giải tỏa áp lực trên các cửa biển. Nhiều cửa biển có những bãi cát trắng và dài có thể đóng góp rất nhiều về nhiều mặt **du lịch**. Vài địa điểm cũng có thể là những nơi đóng ghe, tàu. Những hệ sinh thái cửa biển với rừng ngập mặn, với thủy triều lên xuống mỗi ngày có nhiều khả năng đóng góp vào phát triển nuôi cá, tôm…

• Thái Công Tụng

THANH MAI TRÚC MÃ

● **Lâm Minh Anh**

Một sớm sáng Xuân cụ Lý đang thoải mái thả người trên băng ghế dựa làm bằng tre đặt ở giữa vườn, khoan khoái thưởng thức trà ngon và ngắm bông hoa cây kiểng chung quanh. Chợt nghe tiếng bước chân từ cổng vào, cụ đưa mắt nhìn ra và rất ngạc nhiên khi thấy Tân hôm nay đến cùng với một thiếu nữ lạ. Hai người lễ phép cúi đầu chào rồi không đợi cụ Lý hỏi, Tân nhanh nhảu giới thiệu Lam Ngọc, tên cô bạn gái của mình. Cụ Lý vui vẻ mời cả hai dùng trà. Tân nhìn ngắm quanh vườn và chú ý đến khóm trúc xanh mướt đẳng sau ghế dựa, bên cạnh đó không xa là một cây mai đang trổ hoa vàng rực rỡ. Khung cảnh đẹp và lãng mạn làm anh chàng nhớ đến "Thanh Mai Trúc Mã" mà từ lâu không được rõ nghĩa lắm bèn thưa cụ Lý:

- Phải chăng đây là cây mai, cây trúc được Lý Bạch đề cập trong Trường Can Hành, một điệu nhạc phủ? Cụ Lý không vội trả lời, trầm ngâm chặp lâu, rồi hỏi ngược lại cả Tân và Lam Ngọc biết gì về bài thơ trên?

Tân vội trả lời:

- Dạ, với cháu thì Trường Can là tên một bến nước ở hạ lưu sông Dương Tử, còn là tên của một làng tại đây nữa, nó thuộc Giang Tô đất Giang Nam của Trung Hoa ngày nay. Giang Tô xưa có Tô Châu đã từng là đế đô nước Ngô, nước Việt thời Chiến Quốc, là Ngô quận Cối Kê thời nhà Tần, là Kiến Nghiệp, hoặc Kiến Khang (xưa kia tên gọi Kim Lăng). Thời nhà Đường đất Giang Nam đã cực thịnh, với thắng cảnh u nhã, là nơi tụ họp trai thanh gái lịch vui chơi hẹn hò; là nơi sinh hoạt đặc trưng của văn hóa nông nghiệp Bách Việt, khác với lối sinh hoạt du mục của tộc Hán. Nó đã lôi níu thi Tiên Lý Bạch (701-762) ghé qua đây, và để lại bài thơ *Trường Can Hành.*

Trường Can Hành thuật chuyện tình từ nhỏ đến lớn của cặp *thanh mai trúc mã*, một đôi trai gái ở làng Trường Can. Chuyện tình đầy thi vị duyên dáng thuở mười ba cỡi ngựa trúc bỡn cợt mơ xanh. Nhưng khi tuổi đôi tám là chuyện tình nghĩa vợ chồng nguyện sống bên nhau trong gian khó, khắn khít quấn nhau không muốn rời, nguyền giữ lời thề ước mãi mãi ôm chân cầu giống như Vi Sinh. Lỡ xa nhau chàng tận *Cù Đường Diễm Dự*, má hồng buồn phôi pha ngày tháng, nhưng nếu khi chàng về đến Tam Ba (Ba Quận, Ba Đông và Ba Tây) là nàng muốn thẳng đến *Trường Phong Sa* nghênh đón mà chẳng quản đường sá xa xôi.

Ông Lý thầm cảm phục tiếp lời:

- Vậy là hai cháu đã rõ đất Giang Nam xưa là đất của Bách Việt, là Trạch Quốc trong bài *Kỷ Hợi Tuế* của Tào Tùng. Chuyện thanh mai trúc mã trong *Trường Can Hành* là dấu vết "*nòi tình*" của tộc Việt. Nhưng hai cháu chưa rõ ngữ nghĩa từ cổ trong bài là những từ nào nè.

Lam Ngọc mau mắn:

- Thưa Bác, mấy cháu phân vân với từ "sàng" trong câu *Nhiễu sàng lộng thanh mai*. Cháu đọc lại đoạn có câu này:

Trường Can Hành
Thiếp phát sơ phú ngạch
Chiết hoa môn tiền kịch
Lang kỵ trúc mã lai
Nhiễu sàng lộng thanh mai
妾髮初覆額
折花門前劇
郎騎竹馬來
繞床弄青梅

Với khổ thơ này, bản dịch của cụ Trần Trọng San là:

Khi tóc vừa buông trán
Hái hoa trước cổng chơi
Chàng cưỡi ngựa tre đến
Quanh giường tung trái mai

Còn bản dịch của cụ Trúc Khê – Ngô Văn Triện là:

Tóc em mới kín trán,
Trước cửa bẻ hoa đùa.
Chàng cưỡi ngựa trúc lại,
Quanh ghế tung mơ chua.

Trần Trọng San và Trúc Khê, người thì nhà giáo, người thì nhà báo nhưng hai cụ đều uyên thâm Nho học, vì sao với từ "sàng", người thì dịch là "giường", người thì dịch là "ghế" ạ.

Ông Lý cả cười:

- Có lắm người đã từng nói "dịch" là "diệt" để ám chỉ chuyện dịch ngoại văn. Dịch văn học nước ngoài, người dịch phải am hiểu ngôn ngữ và tường tận văn hóa của người nước ngoài, bên cạnh cũng phải am hiểu tường tận ngôn ngữ và văn hóa của nước mình thì mới chọn lựa được từ ngữ thích đáng để dịch. Thiếu sót một trong hai yếu tố trên mà cầm bút dịch thì chẳng khác nào diệt ý chí, giết nết na của nguyên bản người viết. Nhưng với bản dịch của hai cụ Trần Trọng San

và Ngô Văn Triện đều thể hiện đúng nguyên ngữ của *Trường Can Hành* hai cháu ạ.

Ngày xưa, từ *Sàng* với chữ Nho hay chữ Nôm có tự dạng [床] hoặc [牀], nghĩa thông thường của chúng là giường để nằm, nên từ đây mà có *Long sàng* [龍床] nghĩa là giường Rồng, chỉ cho giường của Vua, *Đông sàn*g [東床] nghĩa là giường ở phía Đông, chỉ chàng Rể quý, là Rể Đông sàng theo giai thoại nhà thư pháp Vương Hy Chi đời Tấn chỉ nhờ nằm giường ở phía Đông mà được kén làm rể.

Theo *Tả Truyện* [左傳] còn gọi là *Tả Thị Xuân Thu*, Sàng [牀] được cắt nghĩa là vật dụng bằng gỗ có tựa để ngồi, ngồi yên ổn như dựa vào tường (Sàng viết: An thân chi tọa giả - 牀曰:安身之坐者), ta có thể hiểu ngay đó là hình ảnh cái ghế dựa.

Còn *Quảng Nhã* [广雅] trong Huấn Hỗ học [訓詁学], sách có giải thích Hồ sàng [胡床] là loại giường của tộc Hồ, có thể bắc đỡ, mang chở, hoặc ngồi lên được như ngồi trên ghế (Hồ sàng trang, tải, tọa dã - 胡床 裝,載,坐也), nên từ đây mà có những từ như Cầm sàng [琴床] nghĩa là cái Giá để đặt cây đàn cầm, Thái sàng [菜床] nghĩa là cái Sạp rau…

Còn có sách cũng trong Huấn Hỗ học mà Bác lại quên mất tên, sách cắt nghĩa *Sàng* còn là lan can bao quanh miệng giếng (Sàng: tỉnh thượng vi lan - 床:井上圍欄).

Nếu xét hình ảnh cậu bé lấy nhánh trúc giả làm ngựa để cỡi (trúc mã), tung ném trái mơ xanh (thanh mai) trêu chọc cô bé đang chơi trước cửa, mình tạm gác ý nghĩa lan can bao quanh miệng giếng mà chỉ xét từ *Sàng* với nghĩa là vật dụng có thể ngồi, có thể nằm được như cụ Trần Trọng San và cụ Ngô Văn Triện đã dịch.

Chắc hai cháu nhớ trong bài Tĩnh Dạ Tư [靜夜思] cũng của Lý Bạch, bài cũng có dùng từ *Sàng*:

Sàng tiền minh nguyệt quang,
Nghi thị địa thượng sương.
Cử đầu vọng minh nguyệt,
Đê đầu tư cố hương.

Hình ảnh ngẩng đầu lên nhìn vầng trăng sáng, cúi đầu xuống lại thấy nhớ quê nhà, ta thấy được *Sàng* không ở trong buồng ngủ, trong phòng, mà nó ở ngoài trời. Ở ngoài trời nên trước sàng đầy ánh trăng, khi ngẩng đầu lên là thấy được Trăng. Trong bài *Trường Can Hành* cũng vậy, *Sàng* không hẳn là giường để riêng nằm ngủ trong buồng, nó có thể đặt ngoài hiên để ngồi chơi, đặt ngoài sân để nằm hóng mát. Với tộc Việt thì *Sàng* ở đây có thể là cái Ghế, có thể là hình ảnh mộc mạc của cái Sạp, cái Chõng tre, hoặc khá hơn là Tràng kỷ, chúng dễ dàng di chuyển đặt ở bất kỳ chỗ nào thấy thích hợp.

Ông Lý khẽ khàng sang ấm trà ra tách:

- Uống nước với Bác đi hai cháu.

Hai cụ Trần Trọng San và Ngô Văn Triện với 2 bản dịch, mỗi người mỗi vẻ nhưng đều hoàn tất đúng chức năng của người dịch. Điều quan trọng nữa là còn ở chỗ cảm thụ của người đọc. Sự liên tưởng trong mỗi người, người này sẽ nhận ra những hình ảnh của bài thơ có khác với người kia. Ví như với câu "*Nhiễu sàng lộng thanh mai*", có thể hiểu "Cậu bé cưỡi ngựa trúc chạy quanh giường, ném trái mơ xanh trêu chọc cô bé". Nhưng cũng có thể thấy dưới hình ảnh "Cậu bé cưỡi ngựa bằng nhánh trúc với roi ngựa bằng cành mơ, chạy quanh "sàng" bỡn đùa cô bé". Giữa người viết và người đọc, văn chương có biến thiên nghiệm số là vậy.

Thấy Tân có vẻ đăm chiêu, ông Lý đẩy tách trà sang:

- Uống đi cháu. Cháu trầm ngâm vì lẽ gì nè.

Tân rụt rè:

- Thưa Bác, liên tưởng ra hình như *Trúc Mai* của *Kim Vân Kiều* khác với *Thanh mai Trúc mã* của *Trường Can Hành* phải không Bác !

- Ừ, theo Bác thấy thì có 2 điều khác. Điều thứ nhất, đôi lứa Kim Trọng và Thúy Kiều hoặc Thúc Sinh – Thúy Kiều không phải là đôi lứa bên nhau thuở tóc còn để chỏm như cặp *thanh mai trúc mã* trong *Trường Can Hành*.

Điều thứ hai, Trúc Mai dùng trong *Kim Vân Kiều* với tự dạng chữ Nôm là [竹枚], trong khi chữ Nôm vẫn có từ Mai [梅] đồng tự dạng với Mai trong *thanh mai trúc mã*. Ví dụ với câu:

Tái sinh chửa dứt hương thề
Làm thân trâu ngựa đền nghì trúc mai

"Đền nghì trúc mai" trong Kiều, theo Bác biết được viết là 填儀竹枚.

Chữ Mai [枚] trong *Truyện Kiều* của Nguyễn Du không phải hoa Mơ [梅] trong thơ Lý Bạch, nhưng dù sao Trúc Mai của *Kim Vân Kiều* vẫn được hiểu là tình cảm lứa đôi nguyện mãi trọn lời thệ ước không thay lòng đổi dạ, như đốt Trúc bao giờ cũng thẳng ngay.

Chỉ với "*Nhiễu sàng lộng thanh mai*", một già hai trẻ bên nhau chuyện trò quên cả nắng Xuân đã ngập cả hiên nhà.

• Lâm Minh Anh

HOA GẠO VÀ CÁI ĐÓI 60 NĂM TRƯỚC

● **Bùi Xuân Đính**

Đang là mùa hoa gạo – loài hoa cho sắc màu đỏ thắm từ loài cây bình dị, tôn thêm vẻ đẹp của làng quê vào giữa tiết Xuân. Mấy ngày rồi, có biết bao hình ảnh, nhiều bài viết về hoa gạo. Riêng tôi, nhìn cây và hoa qua ảnh mà thấy bồi hồi nhớ đến cái đói, nạn đói mà tôi, gia đình tôi và làng quê tôi phải chịu 60 năm trước.

Tôi không bao giờ quên được những ngày đó, sau cái Tết Nhâm Dần – 1962, miền Bắc đã bước qua "đỉnh cao muôn trượng", nhưng quê tôi đói lắm, vì như lời mẹ tôi "Chúng nó thắt dân". "Chúng nó" mà mẹ tôi gọi ở đây là hợp tác xã, còn "thắt", sau này tôi mới hiểu là chính sách cải tiến quản lý hợp tác xã, xóa bỏ hoa lợi được chia theo ruộng đất, trâu bò của xã viên khi đóng góp vào HTX. Nhà tôi góp vào hợp tác xã 1 mẫu 8 sào, nên nguồn hoa lợi này rất lớn, đồng nghĩa với mất một nguồn thu nhập lớn, trong khi hợp tác xã làm ăn bết bát, năng suất lúa chẳng hơn thời trước là bao, thóc lúa thu bị "thất năm, tán bảy", cán bộ hợp tác xã chè chén quá đà. Tháng Hai lịch âm, tháng 3 lịch dương, còn 2 tháng nữa mới đến vụ gặt, lúa vẫn đang thì con gái, nên xóm làng "náo động" vì đói. Nhà tôi một ngày chỉ được 2 bữa cơm mà sắn, ngô trội hơn cơm đến mấy phần, bữa tối thì ăn cháo toàn cải bắp. Sang tháng Ba thì cái đói đến điểm cùng. Không mấy nhà trong làng nổi lửa ba bữa một ngày. Trong xóm tôi có gia đình đến ngày giỗ bố, chỉ bày lên bàn thờ bát ngô bung. Nhà tôi cứ 3 giờ sáng, mẹ tôi dậy bung ngô, mỗi người được một bát, còn một ít để đến bữa trưa nấu lẫn với chút gạo, gọi là có cơm. Bố tôi phải gác rá ngô tít trên cao, để anh em tôi không "ăn vụng" được. Nhưng đến 10 giờ, cái đói nó vật. Tôi và em tôi bắc ghế lấy ngô xuống ăn. Dù chỉ một bát, nhưng cũng ảnh hưởng đến bữa trưa của cả nhà với 6 người. Bố tôi đi chợ về, thấy rá ngô bị vơi, đã mang roi ra, định vụt, và anh em tôi cũng sẵn sàng chịu đòn. Nhưng rồi, bố tôi lại cất roi và tôi thấy cổ ông nghẹn nghẹn. "Tháng Tám đói qua, tháng Ba đói cùng". Câu mà bố tôi nói với tôi khi đó, tôi mới thấm. Mọi thứ rau dại ở ngoài đồng có thể ăn được bị vặt trụi. Nhà nhà phải tìm đến các loại cây, rau vừa lớn (rau khoai lang, mồng tơi, cà bát…). Nhưng cũng chẳng được là bao, vì hợp tác xã cho trồng hạn chế, vừa phải hái dè chừng, vì sợ ảnh hưởng đến sức lớn của cây. Một số người đã vượt con ngòi, sang đồng làng bên để hái trộm rau khoai lang của làng đó, nhưng bị canh giữ nghiêm ngặt. Một buổi tối, qua bữa "cơm" một lúc lâu, mà anh tôi đi đâu không thấy về. Mẹ tôi lo lắng, bồn chồn, giục bố tôi đi tìm. Bố tôi vừa ra khỏi nhà thì anh tôi về, bê theo một rổ phủ đầy rạ vụn lên trên, nhưng bên dưới là rau lang và vài quả cà bát, hái được từ đồng làng bên. Thì ra anh tôi và hai người khác, thấy dân quân làng đó về ăn cơm, không có người canh, đã vượt ngòi sang hái. Mẹ tôi van xin anh tôi: "Đói thì chịu, đừng làm thế con ạ, họ mà bắt được thì chỉ có què, ăn còn chả đủ, lấy đâu tiền thuốc thang".

Làng tôi có một cây gạo rất to và cao, ở ngay ven đường liên xã, chỗ trước cửa đình làng bây giờ. Trước đây, hoa gạo chỉ để ngắm, chẳng ai ăn gì thứ hoa ấy. Nhưng năm 1962 đói, lũ trẻ chúng tôi và cả lớp tuổi anh chúng tôi (sinh 1948-1949) ném hoa gạo cho rụng xuống để ăn, lúc đầu ăn cái "cộp" gạo (phần quả gạo bắt đầu hình thành), sau "cộp" gạo hết, ăn cả cái cánh của hoa gạo. Vì cây ngay ven đường, ném bằng tre, đá, rất dễ trúng người qua lại, một nhóm trẻ phải phân công hai đứa "gác" ở hai đầu đoạn đường có cây gạo, khi có người đi qua thì hô "dừng". Những đứa khác có sức hơn thì ném. Sái cả tay mà có khi chẳng được mấy hoa rơi xuống. Hoa, cộp nào rơi thì nhanh tay nhặt và lui vào để ném tiếp. Cứ thế, ngày qua ngày, lớp hoa ở các cành dưới cũng hết, đến cuối vụ chỉ còn hoa ở mấy cành trên cao, sức trẻ con không thể ném tới. Cũng lúc vụ gặt chiêm đang đến gần.

Cây gạo và cái đói 60 năm trước không bao giờ phai nhòa trong ký ức tuổi thơ tôi. Tôi, gia đình và làng quê tôi còn chịu thêm trận đói năm tiếp theo (1963), còn dữ dội hơn. Đến tháng 12/1963, nhà tôi rời quê đi lập quê hương mới ở xã Yên Bình, huyện Lương Sơn, tỉnh Hòa Bình, thoát khỏi cái đói và "ném cộp gạo". Tôi cũng không rõ cây gạo đó mất từ bao giờ.

(Nguồn: FB Bùi Xuân Đính)

CẢM NIỆM THƯƠNG ĐAU

• **Dr. Tôn-Thất Hứa**

Thay lời tựa: ghi lại dưới đây nỗi lòng của một Công tôn nữ qua một lần gặp gỡ vào tháng 03.2007 tại Huế.

• Mong những hàng chữ dưới đây nói lên được cái khổ đau của kiếp người…

bắt phong trần phải phong trần
cho thanh cao mới được phần thanh cao (Truyện Kiều – Nguyễn Du)

*"Có chăng trên thế gian này một giọt lệ mà tưởng chừng như xuất phát từ cõi hư vô" tạm dịch "*Y a-t-il de par le monde une larme qui semble naitre de rien"- Guyau, thi sĩ Pháp.

Phải nói là những giọt nước mắt chảy âm thầm, những lúc nước mắt trào mà không có tiếng nấc thở than chính là những giọt lệ đau thương nhất của người tha hương, của những ai cảm thấy thiếu tình thương, mất tình người, mất tình quê hương ngào ngạt và của những người đang quờ quạng đi mò mẫm để tìm cho được một tình gia đình mặn nồng, của những cặp vợ chồng đang gặp sự đắng cay của cuộc đời đang mò mẫm tìm cho được cái tình chăn gối, cố hiểu cho rành rẽ ngọt bùi nghĩa phu thê…

Vâng, có lúc trăng mọc rồi trăng lặn, trăng nằm chênh chếch trên bầu trời xa thẳm hiu quạnh đen tuyền màu u uẩn như giọt nước mắt khổng lồ thổn thức ai oán trong cõi trần tục. Trăng tròn hay khuyết dạng lưỡi liềm, trăng sắc như dao, trăng không đâm vào quả tim mà lòng vẫn quặn đau. Tiếng gió rì rào hàng cây lá vẫn không làm cho trăng tươi. Trăng ủ rũ, trăng tư lự, trăng ngẩn ngơ, trăng buồn, trăng rọi vào tâm tư lũ con gái xa quê ăn chờ ở chực & đi lấy chồng hờ... Nước mắt trong đêm vắng ánh trăng rọi qua hàng cây để làm sôi dậy cuộc sống giản dị của cháu, của một người con gái Huế. Cũng như hàng vạn người con gái Việt khắp ba miền, cháu đã theo chồng đi về chốn tạm ẩn phương bắc xa xôi để tìm một lối thoát cho cuộc sống đói khát đeo đuổi gia đình ngay từ lúc cháu lọt lòng mẹ. Quê mẹ nghèo quá, chợt thương mẹ và thương mình. Đã bao năm mẹ nằm một mình, hẳn mẹ cô đơn & lạnh lẽo trong đêm dài tịch mịch, trong mơ màng hiu quạnh với tiếng thở vắn dài... Còn cháu thì hơi thở của chồng xoắn xít quanh, vâng, cháu nằm bên chồng nhưng... mà tại răng (1) sương đêm vẫn hoang lạnh. Nghe tiếng ngáy đều đều của chồng mà vẫn thấy cô đơn lẻ loi. Cháu vẫn xa lạ với người đàn ông đang gác chân chéo qua người. Chồng cháu sống sót sau một tai nạn lưu thông chiếc xe cháy rụi. Vụ cháy xe để lại trên khuôn mặt những vết thương nhăn nhúm làm cho khuôn mặt ghê sợ và hung bạo. Cũng may là còn có cặp mắt đôn hậu đối chiếu với nét mặt cau có do những vết sẹo bỏng để lại sau tai nạn chết người.

Cuộc sống gia đình cháu sau chinh chiến răng mà thảm khóc thần sầu. Ôi chao răng mà sau ngày thống nhất thì hận thù được thăng hoa mớm quả... Tình người mò mãi không ra mà quanh mô (2) đây chỉ có tình... nghi và hận thù. Ba đi học tập cải tạo, mẹ là một cô giáo tiểu học. Mẹ gồng gánh dẫn đàn con về quê nội, từ giã đô thị ồn ào, giã từ dĩ vãng, chia tay cuộc sống an bình ngày xưa. Mẹ tảo tần chăn bầy con, bới xách cho chồng trong trại học tập. Mẹ là hình ảnh sống động của một thiếu phụ Nam Xương trong lòng dân tộc. Rồi Ba cũng được thả về sau vài năm „học làm người" của xã hội mới. Ba lại ra đi tìm cuộc sống để nuôi gia đình vào cái lúc mà... cột đèn đường mà đi được thì cái trụ nhà cũng đi theo luôn... Ba đi tìm tương lai cho gia đình, Ba ơi!! Ba đi không đến bờ, thuyền chở Ba đi không cập bến. Ba gởi mình dưới đáy biển bao la ở một phương trời xa lạ, không có ai thắp cho một nén hương, đắp cho một nấm mồ!!! Ba ơi, Ba hết phiền não không còn trầm tư trong đôi mắt ôn nhu như ngày nào. Chỉ tội nghiệp cho Ba ra đi trước khi về quê nội bên kia cầu Hiền Lương nằm tận ngoài Thanh-Hóa để thăm mộ tổ tiên đã ấp ủ trong lòng từ ngày ba lọt lòng. Ba ghé cõi nhân gian ngắn ngủi nhưng để lại nỗi khổ đau suốt đời trong hồn người quả phụ; nụ cười quá hiếm hoi trên môi má đã tắt lịm từ ngày Ba vĩnh viễn ra đi. Má vượt qua nỗi chết của tâm hồn, thể xác gắng gượng sống cho đám con thơ dại. Ba ơi, Ba ra đi bỏ lại mẹ con chúng con, bạn bè thân yêu. Ba vẫn sống mãi với chúng con như một bản nhạc trác tuyệt, như những tiếng sóng vỗ triền miên cửa bể Thuận An. Vĩnh biệt Ba, âm dương cách biệt. Rồi một ngày mô đó gia đình sẽ đoàn tụ nơi cõi vô minh.

Sau khi đất nước thanh bình, con người không cần phải học hành mà chỉ cần có gạo đầy lu, có cơm chín trong nồi... có thực mới vực được đạo mà, đói rách mồng tơi còn sức lực mô nữa để mà đuổi ruồi quạt muỗi. Mẹ là một giáo viên tiểu học, đất nước thanh bình ai cũng nghèo, người ta cần gạo cơm chứ đâu cần học đạo

nghĩa thánh hiền. Mẹ là một kẻ bại trận trong một trận chiến không có quy ước. Kẻ mạnh hiếp kẻ yếu, bọn người ăn trên ngồi trước thì dùng áp lực đe dọa bọn người thấp cổ bé miệng, với nanh vuốt sắc nhọn, họ đã áp dụng cho bằng được cái chiêu bài thủ thuật "đầu tiên" (tiền đâu). Cũng tại nơi đây, vì không chống nổi những hiếp đáp của những con người tự gán vào mình cái nhãn hiệu mới: thay mặt nhà nước áp bức tụi dân ngu khu đen, niềm tin cũng vỡ tan dần, người dân lành phải tìm chỗ nương tựa để sống, đi vùng kinh tế mới chỉ vì một niềm tin mãnh liệt: ít nhất niềm tin mới cũng sẽ đem lại cơm no áo mặc. Trong thời điểm gạo châu củi quế, mẹ bất lực không tìm được thức ăn cho vào mồm nhưng vẫn còn mặc cảm sợ lũ con thất học, mẹ vẫn cố ra sức nhồi chữ nghĩa vào đầu đám con. Chút vốn liếng sách vở thánh hiền không đem được sự no ấm cho các dạ dày lép xẹp của chị em cháu, có chăng chỉ rọi sáng thêm cái tâm tư khắc khoải… Cái nghèo túng tăng dần, nỗi bâng khuâng lan tỏa, gia đình không làm răng thoát khỏi màng lưới đang bủa vây của đói rách và túng quẩn…

Vào một ngày định mệnh, cháu đã thét lên và vùng dậy, khép mắt lại để đi tìm tương lai ở những vùng trời xa lạ, sống lây lất với những con người chưa hề quen biết như loài chùm gởi. Ở đây cháu không làm người nữa, cháu biết rõ ràng là thân cháu sẽ như một món hàng ngoài chợ, quên hết ngượng ngùng của cái thời con gái còn trinh nguyên, dẹp đi cái kiêu hãnh của cái tuổi dậy thì, cháu đứng trơ trẽn khoe bày tấm thân ngà ngọc... nơi mà ranh giới người và súc vật ảo ảo thật thật, mờ nhạt hư vô. Tại chốn này cháu gặp chồng cháu. Giữa chốn chợ người, chồng cháu tương đối còn chút tình người đã làm cho cháu quên đi được cái mặc cảm cháu là món hàng sống, biết khóc, biết cười, biết nói, biết đau, biết tủi và biết hận. Mẹ Việt Nam nghèo quá, bàn tay mẹ ốm yếu quá dù lòng mẹ có bao la như biển Thái Bình ngọt ngào, tuôn chảy như nước trong nguồn, mẹ Việt Nam vẫn không giữ nổi được cả lũ chục ngàn con gái túng thiếu trên mảnh đất quê hương yêu dấu như chùm khế ngọt ươn mình trơ tráo trước những cặp mắt thèm thuồng cái mùi khác giống của nhóm đàn ông xa lạ đến từ Hàn Quốc, Đài Loan... đầy tâm bệnh, dị dạng thân thể hay thiếu cả bản năng của một thằng con trai.

Sau này cháu mới té ngữa ra là chồng cháu đã chọn ngay cháu giữa hàng vạn cô gái Việt đang bán trôn nuôi miệng, bán mình nuôi thân vì anh đã tìm nơi cháu khuôn mặt phảng phất hình ảnh của người tình năm xưa. Chồng cháu đã giật mình tưởng chừng như đã tao ngộ cùng cô láng giềng đã thầm yêu trộm nhớ thuở còn trai tơ. Tất nhiên người con gái ngày xưa đã chẳng bao giờ đoái hoài đến cậu thanh niên tật nguyền dị dạng và bây giờ chồng cháu. Cháu mới biết được tại răng chồng cháu đã chọn ngay cháu mà không cần vạch mắt cạy miệng ra khám và nhiều thứ đê tiện nữa... như những người đàn ông khác. Cháu cám ơn Trời Phật đã ban cho một trùng hợp huyền diệu này qua sự ngẫu nhiên đó cho cháu cơm ăn no, áo mặc ấm và đền ơn sinh dưỡng mẹ bằng một số tiền đầy đủ mua thuốc men. Cháu âm thầm nuốt hận để sống trong gia đình với một người chồng xấu xí, dị hình, không cùng một ngôn ngữ và không đồng một quá khứ... Còn gia đình chồng nhìn chòng chọc với một con mắt lãnh đạm tràn đầy miệt khinh.

Mẹ vẫn dạy cháu có chi mô mà con phải bận tâm, mặc cho cuộc hôn nhân lệch lạc nhưng cái nghĩa vợ chồng bền chặt hơn tình yêu lãng mạn. Mẹ cầu mong đứa con gái cưng vẫn cứ sánh bước trên đường đời, phủi sạch đi những lớp bụi phong trần của thế gian. Cháu nhớ ơn chồng nhưng chưa yêu chồng được, mà thật như rứa (3), cứ mỗi lần ân ái, cháu phải nhắm lại cặp mắt để che đậy cái e dè, sự ngại ngùng khi những vết sẹo dọc ngang trên khuôn mặt nứt nẻ bắt buộc cận kề nhau. Vì chưa yêu chồng cháu, chưa ghen gió ghen máy với người yêu trong mộng của chồng. Cháu tự an ủi khi con người nghèo khổ quá cơ cực, quá tuyệt vọng thì những băn khoăn nhất không phải là yêu, ghét, giận, hờn... Ở cái xứ ni (4) với hoàn cảnh đang có trong tay thì cứ ngu ngơ nhỏ nhẹ như cỏ cây, phẳng lì như phiến đá, có tai không nghe, có mắt không thấy, có miệng không nói thì tâm hồn cháu sẽ được an tịnh hơn là suy tư chao động để cho lòng chất thêm những niềm khổ đau. Cháu phải tập yêu chồng cháu, vị cứu tinh của cháu và đời sống vật chất của gia đình. Cho đến lúc ni sự biết ơn vẫn đè nặng trên hồn cháu hơn là nỗi rạo rực của sự yêu thương.

Sống trong nghèo đói vẫn có khuyết điểm của sự đói rách. Cái nghèo như màn đêm dày đặc như cái mền phủ thân thể đắp kín những giấc mơ tươi đẹp của đời con gái. Trong đêm khuya, những ánh sáng lập lòe của con đốm trên bãi tha ma không đủ để thắp sáng những giấc mơ đầu đời của tuổi dậy thì, những cơn gió heo mây không đủ để mang đi những suy tư của đám người cùng đinh chỉ lo từng hột gạo nở trên

cây lúa, nồi cơm trên bếp. Cháu không có những mộng mơ của tuổi dậy thì.

"... Hãy cố gắng để trở thành như một dòng sông có khả năng chuyên chở trong đục của cuộc đời và nguyện cho đời mình sẽ là mặt đất để hứng chịu những sạch dơ của nhân thế"- Hòa Thượng Thích Như Điển.

Xé ruột nát gan mỗi khi cháu gặp những cô gái Việt Nam thất thểu trên đường ở một vùng xa lạ, nơi chợ trời họp phiên hay siêu thị đầy ắp hơi người. Tim cháu nao nao xúc động khi nhìn thấy những cô gái Việt Nam bước đi xiêu vẹo, ánh mắt hoang mang thảng thốt chất chứa nỗi buồn vô tận. Những vết tím bầm trên mí mắt, thâm tím trên môi... Chắc chắn các chị đã đón nhận những trận đòn chí tử, những cái tát nẩy lửa. Cháu không tưởng tượng ra được những cảnh tượng đó, không hình dung ra cảnh tan thương lẻ loi đó. Trong đám người thân tàn ma dại, tiếng nói thều thào trong cõi hư vô đầy cảm thương, với ánh mắt vô vọng nhìn cháu trong ước ao thèm thuồng: chị có may mắn, một chồng một vợ, còn tụi tui không hơn một con chó nằm ngửa hứng người này rồi sấp lưng cho thằng khác đè... riết ra không biết ai là chồng thật. Với một giọng gay gắt bằng tiếng Quảng Nam: gia đình thèng (5) ni vô hậu, đã không những thèng cha đẻ ra nó, tôi cũng còn phải ngủ cả mấy anh em nhà nó, chỉ thiếu mấy thèng cháu của nó chưa kịp lớn lên. Ôi là cái nhục nhã cái cảnh làm điếm che đậy bởi vẻ đẹp một gia đình đông phương "tam đại đồng đường" của thèng chồng nhà tui. Chu cha ơi, ngoài cái thằng bỏ tiền ra đem tôi về đây, còn bắt tôi phải đón nhận tụi đàn ông trong làng trong xã để nó thanh toán nhanh số tiền nợ khi nó mang tôi về đây. Ôi cha ơi, ôi mẹ ơi, kiếp trước tui ở ác, kiếp ni tui phải chịu, chèn đẹt ơi! Tụi hắn là những thằng cai ngục, chúng kiểm soát từng hơi thở, ghi chép cả đường kinh nguyệt của bọn tui. Mà thật, cháu đã quá may mắn, cháu không bị đánh đập, cháu không bị chuyền tay người ni qua kẻ khác, nhưng tim cháu vẫn khắc khoải, hồn cháu vẫn cô đơn, tâm tư đau đớn với nỗi tủi nhục cho đám con cái Trưng - Triệu. Chúng cháu ôm ấp một niềm đau, không có tuổi thanh xuân, có nơi nào trên quả đất này tuổi hai mươi là cái tuổi phải đi vào đường cùng, bước vào ngõ hẹp như quê hương Việt Nam tôi? hạnh phúc chỉ là ngữ trừu tượng còn tương lai thì bập bềnh như sóng đại dương, cái tuổi rơi vào vực thẳm giăng đầy chông mìn và bẫy sập. Chưa kể những rẻ khinh trong ánh mắt người bản xứ, cháu tự hỏi lũ con gái chúng cháu đã làm nên tội tình chi ngoài cái ước mơ vượt khỏi cảnh khốn cùng, đỡ đần mẹ cha, giúp đỡ anh em. Cháu không ngại ngùng với 7 tỷ cái miệng cười thế gian trần tục trên quả đất này, mà chỉ mong là 81 triệu người cùng tiếng nói cùng màu da đừng khinh miệt xỉ vả những cánh chim phiêu bạt đáng thương của lũ con gái chúng cháu.

...
mẹ già ngồi im bóng
mái tuyết sương mang con bạc lòng
chiều nay gởi tới quê xưa
biết là bao thương nhớ cho vừa
trời cao chìm rơi xuống đời
biết là bao sầu trên xứ người

(Thuyền viễn xứ - Phạm Duy)

Tiếng quạ kêu làm cháu rưng rưng khóc, tiếng chim kêu nơi quê chồng răng mà thê lương và ảo não: về mô, về mô! biết mô mà về đây. Chúng cháu đã nhận cái xứ này làm quê hương nhưng cũng tại nơi đây biết bao nhiêu thân phận con gái Việt Nam đã bị vùi dập đọa đầy. Quê cha đất tổ không xa mấy nhưng mờ ảo như đã khép lối đường về. Cái nghèo đói sau lần thống nhất đất nước đã tiêu diệt linh hồn dân tộc, vắm nát thân xác đám con gái phải bán mình đổi vài ngàn đô la nuôi gia đình túng quẩn. Cháu nhớ những ngày đứng bên bờ sông An Cựu nhìn đám bèo lênh đênh trên dòng nước, lòng cứ tìm hỏi đám lục bình trôi về mô. Giờ chừ (6) bâng khuâng nhớ lại đám bèo chợt ngậm ngùi té ra số phận mình ăn nhờ ở đậu như bụi cây chùm gửi nổi trôi phương nao. Biết sẽ ra răng ngày mai, thương thay cho mảnh đời trôi giạt giữa dòng đời bạc bẽo.

Trong tâm tư của cháu vẫn còn quyến luyến quê hương mình. Một quê hương không biết nuôi dưỡng, bảo vệ cho đám con gái yếu đuối đa cảm, nước mắt tràn đầy cứ mỗi đêm về của đám cò đi ăn đêm phải lấy chồng xa. Bao nhiêu tiếng khóc của người Việt Nam tỉ tê nức nở, khóc cho mình, cho cha mẹ anh em và cho những giấc mơ sớm bị vùi dập. Lỗi ai nhận? trách nhiệm về ai? Nơi chôn nhau cắt rốn không có một bộ mặt nào đầy tư cách và đủ can đảm để nhận tội để sửa sai điếm nhầm cái quấy và cứ như rứa, từng đoàn con gái thiêu thân vẫn cứ ào ạt như nước tràn thác vỡ ra đi. Bao nhiêu con thiêu thân đã rụi cháy trong ngọn lửa hững hờ và bao nhiêu đứa con gái tìm được sự may mắn trong cuộc sống ly hương!!! Dẫu nhiều đắng cay, dẫu nhiều oái ăm, quê hương ta còn đó, làm răng mà quên cho đành!!!

Rồi một ngày, cháu không có tháng, con người uể oải với những cơn nôn mửa bất thường. Cháu giật mình khi biết là sắp làm mẹ, một đứa trẻ sắp ra đời mặc dù cháu có muốn hay không! Kết quả tự nhiên của sinh lý và lẽ trường tồn của thế gian! Cháu nhớ lại những cảm giác ngây ngất trước những kỳ diệu của đời sống. Trong tim cháu nảy ra một mối tình cảm mới... tuy mong manh nhưng thật là dào dạt. Eo ôi, cha ơi mẹ hỡi! Trong cơ thể cháu đang có sự kết tạo một sinh vật, một hình hài nhỏ bé đang thành hình trong con người cháu.

Cái u trầm của màn đêm dày đặc giảm xuống, ngày lại bớt lê thê của muộn phiền. Nước mắt chào đời của đứa con chưa chảy xuống trần thế, nhưng ước vọng hạnh phúc đã vội vươn lên cao. Nhiệm mầu thay! Cái bào thai tượng hình đang giỏ từng giọt nước cam lồ trong thân thể cháu, đang ào ạt tuôn vào dòng máu đổ những gáo nước hồi sinh lên tâm hồn héo úa của cháu. Ngọn lửa đã bốc cháy từ khối tro tàn lạnh phai, cháu đã sống dậy từ cõi địa ngục trần gian, cháu đã phác họa muôn màu cho đứa con bé nhỏ tập tễnh bước vào đời những bước ngây thơ trong trắng. Cháu đã nuôi dưỡng những giấc mơ của tuổi trẻ, chín tháng mười ngày trôi nhanh trong háo hức và băn khoăn tư lự. Đứa con chưa mở mắt chào đời nhưng quả tim đứa trẻ đã chứa đầy bao nhiêu tâm sự của mẹ, giấc ngủ nuôi bằng những điệu hò nồng nàn. Cháu sẽ nuôi con cháu bằng sữa mẹ, bằng trái tim tha thiết tình hoài hương, với dòng máu Lạc Hồng đầy niềm tin mãnh liệt. Con sẽ yêu thương quê ngoại như má con luôn luôn trân trọng nơi chốn má đã khóc khi bước vào đời.

Con ơi, khi khôn lớn con bước theo vết chân Ba, con về quê ngoại tìm người bạn đường. Con hãy nhìn bằng cặp mặt trìu mến và bằng quả tim Bồ Tát. Con đừng hàm hồ xử dụng bàn tay thô bạo thèm thuồng tràn đầy dục vọng sẽ gây ra vỡ vụn tình yêu, làm tan nát những quả tim mảnh khảnh, nhỏ nhít và đáng thương. Tội lắm cho đời người con gái, cái ám ảnh hung bạo ban đầu sẽ kéo dài cho đến khi nhắm mắt xuôi tay. Con có biết chăng sau những nụ cười gần như vô cảm là những tiếng nỉ non, thút thít não nề, ai oán. Con có hay trốn sau tấm thân toàn vẹn là những tâm hồn tơi tả với những đắn đo, sợ hãi, tủi hờn vì bão tố bao phủ chung quanh đang hăm he muốn bóp chết người con gái. Nội tâm đang bão lụt tơi bời. Trong tâm tư của mẹ vấn vương lời ngoại kể về quê hương êm đềm của ngày xưa cũ như một câu chuyên cổ tích. Mẹ vẫn nuôi niềm mơ ước về một ngày mai quê ta hết nghèo đói, đám con gái đang tuổi dậy thì không làm thân con cò lặn lội đường xa, làm dâu xứ lạ đầy ê chề và tủi nhục sau cái ngày định mệnh khắt khe của tổ quốc Việt Nam.

thôi con còn nói chi con
sống nhờ đất khách chết chôn quê người

Con theo mẹ về thăm quê ngoại, con sẽ hỏi tại răng quê ngoại nghèo quá, tiêu điêu buồn bã quá… Sao mà nơi đây có nhiều người với cái nhìn đăm chiêu, mang đôi mắt xa xăm, u hoài như đôi mắt của mẹ. Mẹ cũng như con không bao giờ thấy được những ngày hội hè đình đám của làng của xã, mùa gặt hái là mùa của nụ cười nở trên môi mọi người. Tiếng sáo dập dìu trên khắp nẻo đường quê hương, tiếng cười đùa trẻ thơ tạo ra những khúc nhạc tuyệt vời của làng quê năm cũ, những năm đang còn trong lửa khói của bom đạn. Ta sẽ bao giờ nghe được tiếng hò trong thanh trên những cánh đồng bát ngát để thấy mình cũng đơm hoa như những cánh đồng ngập lúa. Thanh bình đã đến… nhưng bao nhiêu cảnh chia ly, sự điêu tàn diễn ra hàng ngày. Bao giờ thanh bình thật sự mới đến!

Mẹ sẽ đặt tên cho con là Việt, Việt là bắt đầu hai chữ Việt Nam, tên một quốc gia mà tổ tiên ông bà con đã khổ công bành trướng và gìn giữ. Con không đẻ ra ngay trên mảnh đất hình chữ S của ông cha để lại nhưng con phải lấy hình ảnh của Trần Bình Trọng, tinh thần uy dũng của Trần Quốc Tuấn, gương sáng của con cháu trong dòng họ Nguyễn Phước, tổ phụ Tôn-Thất Thuyết cùng Tôn-Thất Liệt, Tôn-Thất Đạm và Tôn-Thất Thiệp, tất cả đã tìm cái chết hiển thánh, chọn cái chết tử đạo cho tổ quốc Việt Nam trước hành động xâm chiếm đất nước của thực dân Pháp và cho sự toàn vẹn nước nhà. Sự toàn vẹn của tâm linh con người chẳng khác gì toàn vẹn lãnh thổ một quốc gia. Trước đây qua bao thăng trầm thế sự, bao cuộc bể dâu, tổ tiên Việt Nam trên bề dài lịch sử 4.000 năm văn hiến đã đem máu xương dựng nước và giữ nước, nay bỗng nhiên mảnh đất của ông cha để lại bị bọn ngoại bang láng giềng manh tâm cưỡng chiếm. Cái ý đồ tham lam lại được sự hỗ trợ sự vọng ngoại bởi cái hình ảnh mỉa mai "thương cha thương một, thương ông thương mười". Con ơi, "tay nhớp thì rửa bằng nước, nước dơ phải rửa bằng máu". Hãy nhớ tới lời nhắn nhủ của tiền nhân năm nào tại bờ bể cửa Tùng tỉnh Quảng Trị của Hoàng tử Vĩnh San – là vua Duy Tân sau này.

Qua bao nhiêu khúc quanh đói rách, thăng trầm của thế sự, xa quê hương, hướng về quê,

mẹ cảm thấy mình chín chắn trưởng thành, lòng yêu mến quê cha đất tổ bùng lên mãnh liệt. Hơn bao giờ hết mẹ thấy mẹ rất gắn bó với quê nhà đang còn trong lận đận lầm than.

Việt Nam, Việt Nam quê hương xa xôi quá, có bao giờ tổ quốc Việt Nam nhớ đến đàn chim lạc đàn. Xin một ngày quê tôi thật sự an bình để những người con Việt Nam có thể trở về đất mẹ. Ngày ấy những giấc mơ sẽ thật sự đâm chồi nở hoa, cho trái tim mẹ Việt Nam xanh tươi với một màu hy vọng.

Ngày ấy đêm đêm sẽ thôi những tiếng khóc của con cái mẹ đang sống ly hương, của đám con gái mẹ sống lạc loài ở phương bắc.

Ngày ấy chúng con thôi hết kiếp người luân lưu nhục nhằn.

Xin một ngày, giấc mơ sẽ thực hiện được.

Chữ Tâm từ Mẹ

Ở đời học lấy chữ tâm
Tấm lòng người Mẹ âm thầm gửi trao
Tình Mẹ biển rộng, trời cao
Dạy con chữ hiếu ngày nào bé thơ

Cho con được biết bây giờ
Chữ Tâm con học vẫn thơ sáng ngời
Hôm nay Mẹ đã qua đời
Mẹ về với đất với trời bình yên

Tiếc thương hình bóng mẹ hiền
Ngày nào thơ dại bên hiên con nằm
Hình dáng này Mẹ đã chăm
Từ khi thai nghén trong lòng bấy lâu

Tình Mẹ như biển đậm sâu
Xa rồi con nhớ bạc đầu chẳng nguôi
Công ơn dưỡng dục dạy nuôi
Cho con được biết làm người có TÂM

Mẹ ơi! yên giấc ngủ nồng
Mẹ về cửa Phật mà không bận lòng
Mẹ cười con đã trưởng thành
Chữ Tâm Mẹ dạy trước mành con ghi
Nhớ Mẹ ấy cứ mỗi khi
Nhìn về cõi Phật Mẹ đi an lòng
Dòng đời có đục có trong
Lời Mẹ căn dặn đường vòng chớ đi
Xa Mẹ con nhớ những gì
Mẹ đã dạy dỗ khi đi ra đời
Hôm nay Mẹ đã ở nơi
Thiên đàng Mẹ đến một lời chia xa...

(Hạnh Ngân)

Dr. Tôn- Thất Hứa

Kính dâng hương hồn thân phụ, nhạc phụ, nhạc mẫu đã cho con hết tình phụ và mẫu tử. Công cha nghĩa mẹ biết trả làm răng đây.

Công ơn sinh thành của Mẹ như nước trong nguồn chảy ra.

Mẹ ơi! xác con bên này mà hồn con bên nớ, Bến Ngự thân yêu.

Trao trọn tình yêu thương cho vợ tôi Ánh Ngân & hai con Thục Anh & Bảo Anh.

(viết xong ngày 13. 05. 2007, lễ các Bà Mẹ)

Ghi chú:
(1) Răng (tại răng): tại sao (tiếng Huế)
(2) Mô (ở mô): ở nơi nào, nơi đâu
(3) Rứa (như rứa): như vậy
(4) Ni (xứ ni): xứ này
(5) Thèng: thằng (tiếng Quảng Nam)
(6) Chừ: bây giờ

RỬA CHÉN... TẮM LIÊU

Rửa chén xin chớ xem thường
Quý Ông mà rửa Bà thương hơn nhiều

Xin có bài thơ dzui về Archimedes tìm ra nguyên lý sức đẩy của nước nhờ "rửa chén" và "tắm...liêu".

Ác-si-mét tìm ra nguyên lý
Chỉ vì ông hay bị vợ nhăn
Thường khi sau mỗi bữa ăn
Bát không thèm rửa, chén quăng vô thùng
Vợ nhiều lúc nổi xung hờn giỗi
Ông vội vàng xin lỗi rửa ngay
Ngày kia thùng nước đang đầy
Chén quăng vào nước tràn ngay ra ngoài
Làm một cú thứ hai để thử
Chén từ từ thả nổi xem sao
Thế rồi nước vẫn cứ trào
Lấy luôn số nước đem vào tính ra
Thấy chén nổi nghĩ là sức đẩy
Thử nhiều lần cứ thấy y bon
Tắm xong áo chữa kịp choàng
Quá mừng nên để thằng con ra ngoài.

Tồng ngồng vừa chạy, vừa la:
Ơ-rờ-ka... Eureka... ta đã tìm ra...
Hahaha....

● **Trần Thế Thi**

MẸ ƠI!

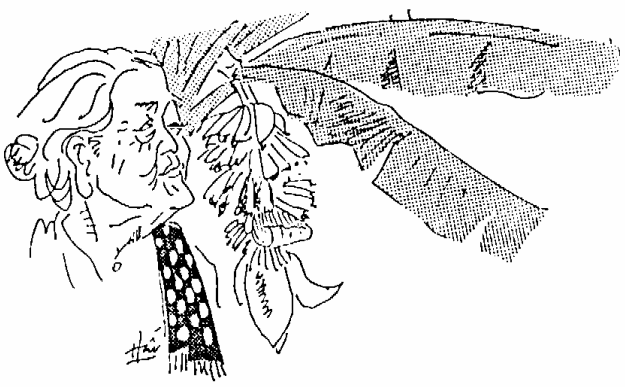

• Nguyễn Thị Tịnh Thy
(Tiến sĩ- Giảng viên Đại học Sư Phạm Huế)

Khi Cha nói với Mẹ rằng
Ta là dòng giống của Rồng
Nàng là dòng giống của Tiên
sống với nhau hoài không đặng
Sao Mẹ không nhắc Cha câu gừng cay muối mặn
Sao Mẹ không trả lời Cha
Đi mô đem thiếp đi cùng
đói no thiếp chịu lạnh lùng thiếp theo
Khi Cha bảo Mẹ đem năm mươi con lên núi
Sao Mẹ không trả lời Cha
Lấy chồng thì phải theo chồng
chồng đi đường rắn đường rồng cũng theo
Khi Cha hứa với Mẹ nếu gặp khó khăn
Nàng hãy cùng các con gọi to về biển
Sao Mẹ không trả lời Cha
Chúng ta thà no đói có nhau
râu tôm nấu với ruột bầu
thuận vợ thuận chồng tát biển Đông cũng cạn
Sao Mẹ chấp nhận để một trăm đứa con phải chia ly đôi ngả
Để cuống rốn chúng con bị cắt đứt làm hai
Sao Mẹ chịu khổ đau một mình mà không nói với ai
dắt díu năm mươi con đi lên miền núi thẳm
để năm mươi thiếu vắng hơi mình
Ước chi ngày xưa Mẹ cứ bên Cha cho trọn nghĩa tình
dù vất vả đắng cay
dù chịu nhiều cơ cực
nuôi chúng con bằng nước sông Hồng
với cơm tấm, ổ rơm
bên ướt Mẹ nằm...
Để đêm đêm dưới ánh trăng rằm
Chúng con được nghe lời Mẹ dạy
Rằng anh em như thể tay chân
Chị ngã em nâng
Gà cùng một mẹ...
Chúng con lớn lên
Cách núi ngăn sông
Xa mặt cách lòng
Năm mươi đứa xa cha như nhà không nóc
Năm mươi đứa thiếu mẹ quên chín chữ cù lao
không biết quý câu một giọt máu đào
bao bận nồi da xáo thịt
Chúng con chia nhà Mẹ thành hai ngõ
ngõ Đàng Ngoài và ngõ Đàng Trong
ngõ bên này và ngõ bên kia sông
Vì danh lợi
vì tiền tài
vì nhiều điều khác nữa
mà có ngày xem nhau là nước lửa
Rồi bất hiếu bàn nhau
rạch ngang mình Mẹ
cầu Hiền Lương đè nặng buồng tim.

Mẹ ở đâu giữa hai miền Bắc Nam
Khi bao con gái của Mẹ hóa thành hòn vọng phu
bao con trai thành chiến sĩ trận vong hoặc thành liệt sĩ
Dẫu ở bên nào
cũng đều là con Mẹ
tàn hại lẫn nhau
Đứa nào cũng nói trước nói sau
là vì muốn chấm dứt nỗi đau
vì muốn giúp Mẹ được nối liền thân ngọc
nên đứa nào cũng súng gươm hằn học
trút xuống đầu nhau vô số nỗi tai ương
Làm sao có thể nối liền vết thương
bằng phát súng nhát gươm
chứ không phải bằng sợi chỉ
sợi chỉ dài se từ những tình thương
Nhân danh gì mà chúng con ngợi ca
hoặc chì chiết sự sống lẫn cái chết của nhau
Nhân danh gì mà gọi nhau là địch
đếm xác anh em xây thắng lợi cho mình
Ai cũng nói là yêu Mẹ với tất cả tâm tình
Ai cũng bảo là hoàn toàn vì Mẹ
Càng yêu Mẹ nhiều càng phải giết anh em?
Mẹ có ngờ đâu
các con lớn khôn
không muốn hát câu nhiễu điều phủ lấy giá gương
không muốn hát câu bầu ơi thương lấy bí
mà thích hát trên những xác người
Chúng con hát trên những xác người bài hát hân hoan
Chúng con say sưa ngợi ca lý tưởng của mình

không nghĩ đến Mẹ thế nào khi nhìn anh em con chém giết
Chẳng có ai cần biết
Mẹ ở đâu trong những trận tương tàn
trong tiếng súng đêm ngày dội về đinh tai nhức óc
Mẹ đứng ở trời Nam để ngóng về đất Bắc
hay đứng giữa dòng Bến Hải
lấy nước sông làm dịu nỗi xót lòng...
Mẹ sinh ra chúng con trong cùng một bọc
Những tưởng để thương nhau
Đâu nghĩ đến ngày sau
trăm đứa con trai xé nát bọc đồng bào
xẻ chia thân mẹ
Mấy trăm năm vết cắt cũ vẫn còn
Mấy mươi năm vết xẻ mới vẫn chưa liền sẹo
Trăm đứa con vẫn còn đi muôn nẻo
trăm tấm lòng vẫn chưa hết hờn căm
Ai cũng nói cuộc đời có bao lăm
mà chẳng ai chịu nhường ai một bước
Cũng là một từ đất nước
mà trong một ngày
có người gọi là giải phóng quê hương
có người kêu là ngày quốc hận
Rồi kẻ cười người khóc
người đoàn tụ kẻ biệt ly
người hồ hởi đeo huy chương đứng trước máy truyền hình
kẻ uất hận nuốt tủi hờn trong bóng tối
Hơn bốn mươi năm rồi
chưa một ai nói với Mẹ là chính mình có lỗi
mà chỉ chực chờ đổ lỗi cho nhau.

Mẹ ơi!
Ngang trái trái ngang
hận thù thù hận
khổ đau đau khổ
vòng luẩn quẩn không cởi ra mà càng thít chặt
Đường đời lắm thương đau
nhiều gập ghềnh lắt lẻo
chẳng có đứa con nào chịu nắm tay Mẹ dắt
nên đã lạc lối lầm đường
chẳng đứa nào chín bỏ làm mười
nên chúng xát muối vào lòng nhau mỗi khi có thể
Khép lại lịch sử… vẫn biết là như thế
Sao chỉ khép với người ngoài
còn với anh em thì cày đi xới lại
mát dạ người này thì rát dạ người kia.
Vì sao?
Vì sao?
Có phải vì xa cách nhau
từ cái thuở Mẹ Cha mỗi người mỗi ngả
nên bây giờ đứa con nào cũng thế
thích bán anh em xa mua láng giềng gần
dù không khác máu nhưng vẫn tanh lòng...
Mẹ đau!
Mẹ đau!
Hãy nhắc cho kỹ, nhớ cho sâu
Khi con hát bài ca chiến thắng
là khi mẹ dâng trào cay đắng
Sung sướng chi mà nối liền khúc ruột mình bằng xác những đứa con.

Mẹ có ngờ đâu
sau khúc khải hoàn
Con của mẹ thay chiến hào bằng nhà tù khắp chốn
để giam giữ anh em
Chiến tranh không còn
nhưng máu vẫn đổ
bao nhiêu đứa con Mẹ bị chôn sấp dập ngửa trên rừng vàng
bao nhiêu đứa chìm sâu dưới biển bạc
bao nhiêu đứa cập bến rồi vẫn lênh đênh phiêu dạt
Con rồng cháu tiên, lá ngọc cành vàng
phải có ngày nâng niu bàn chân thiên hạ
kiếm đồng tiền nương náu phận lưu vong
Nuốt oán nuôi thù phục hận long đong đất khách
như dã tràng xe cát
Giàu sang thành đạt hiển hách nơi xứ người
khác nào mặc áo gấm đi đêm.

Xưa Mẹ vọng phu
bây giờ vọng tử
héo hon, mòn mỏi
vọng các con về dưới mái yêu thương
nơi có những hàng tre xanh mát con đường
quên hết muộn phiền không còn thù hận...
Làm sao?
Làm sao?
Chúng con có thể cùng nhau
cúi đầu trước Mẹ
hóa giải thù xưa nói lời tạ tội
Để nước mắt thôi rơi
để tóc Mẹ xanh
để lòng Mẹ mát
để vết thương bao nhiêu năm chà xát
không còn hành hạ Mẹ ngày đêm...
Dẫu biết rằng không thể đợi chờ thêm
Không thể đợi chờ thêm...
Nhưng...
Làm sao?
Phải làm sao?
Thưa Mẹ Việt Nam? ●

TÌNH YÊU ÁO TÍM

1. ● Phương Quỳnh (Diệu Thiện)

Sau giờ tan trường, Dung thong thả đạp xe về nhà dọc theo đại lộ Thống Nhất. Đến ngã tư Thống Nhất-Hai Bà Trưng gặp đèn đỏ, Dung rẽ phải về hướng Tân Định. Với mái tóc thề đen mướt xõa trên vai áo dài màu tím của trường Nữ Trưng Vương làm cho nhiều người đang chờ đèn xanh không khỏi chú ý. Vài phút sau, bỗng có một chiếc xe Jeep chạy qua mặt Dung rồi dừng lại. Dung đạp xe đến gần, bất ngờ một thanh niên trong bộ quân phục sĩ quan Hải quân màu trắng từ trên xe nhảy xuống chặn làm Dung hốt hoảng dừng lại, lảo đảo suýt ngã xe. Anh chàng vội vàng đỡ xe cho Dung và nói:

- Xin lỗi cô về cử chỉ đường đột của tôi. Cô cho tôi hỏi thăm, cô có phải là Dung, người Phan Rang không?

- Xin lỗi, anh là ai mà hỏi tôi như thế?

- Tôi là Thanh, bạn ngày xưa của Đạt, anh của Dung…

- Vậy sao?…

Dung chau mày, cơn bàng hoàng sợ sệt chưa dứt, trong đầu cố nhớ lại vì đã lâu lắm rồi không nghe anh Đạt nhắc đến. Thanh giải thích thêm để trấn an và chờ cho Dung hồi tưởng lại:

- Tôi là người Nha Trang, từ lâu bận rộn trong quân ngũ nên không liên lạc với Đạt. Nhưng tôi không bao giờ quên ngày họp bạn với Đạt và đó là lần đầu tiên gặp Dung… Không biết bây giờ Đạt ở đâu?

- Dạ, anh Đạt du học Hoa Kỳ lâu rồi…

Thanh nói tiếp:

- Thú thật với Dung, hôm nay là ngày vô cùng may mắn đối với tôi. Nhờ đèn đỏ, lúc Dung quẹo tay phải tôi thoáng thấy bóng dáng và nét mặt đã hình dung được ngay hình ảnh cô em gái bé nhỏ dễ thương của Đạt. Hình như cách đây cũng đã hơn… 6 năm thì phải.

- Dạ, hình như vậy...

Dung nhỏ nhẹ nói.

Giờ thì Thanh nhẹ nhõm trong lòng vì thấy nét mặt Dung đổi sắc trở lại bình thường, xinh tươi với nụ cười hiền lành đôn hậu. Thanh vội nói tiếp:

- Xin phép Dung cho tôi được đưa Dung về nhà. Mình ngồi nói chuyện thì hay hơn, đứng đây bất tiện quá!

- Cảm ơn anh. Không được đâu, bà chủ nhà trọ Dung khó lắm. Mẹ Dung đã dặn dò gởi gắm cho bà ấy rồi. Nếu có thanh niên lạ đến nhà, bà sẽ báo cho mẹ Dung biết ngay. Thanh cố nài nỉ nhưng Dung nhất định từ chối và cũng không cho biết địa chỉ. Dung ngỏ lời cảm ơn, từ giã Thanh và vội vàng lên xe đạp về nhà.

Trên đường về, Dung còn nhớ câu giới thiệu và nhấn mạnh của Thanh. Gặp nhau lần đầu ở Phan Rang mà đến nay anh ta vẫn còn nhớ sao? Đúng vậy, năm ấy Dung chỉ mới 13 tuổi, tình cờ đã gặp anh Thanh lúc anh vừa tốt nghiệp Chuẩn úy trường Hải quân Nha Trang. Khi ấy Dung chỉ là một cô bé thơ ngây, tung tăng nói cười rộn rã, không hề để ý đến những người bạn của anh mình, chỉ nghe tên vậy thôi. Dung nhẩm tính, cũng đã lâu quá rồi mà anh ấy vẫn còn nhớ mình sao? Tự dưng trong tim Dung bỗng rộn lên một niềm vui khác lạ cùng với trạng thái nao nao trong lòng.

Qua hôm sau, khi tan học, ra đến cổng Dung chợt nghe có tiếng ai gọi mình. Thì ra Thanh đã trở lại trường để đón Dung:

- Chiều nay tôi xin được mời Dung đi ăn kem…

- Cảm ơn anh, chiều nay Dung có hẹn phải về nhà sớm! Đó chỉ là lý do Dung bịa ra để khước từ. Nhưng Thanh vẫn cứ đứng chần chờ ở đó. Các bạn Dung nhìn thấy càng tò mò thắc mắc… Sau lời từ chối của Dung, nét mặt Thanh đượm buồn nhưng chưa lộ niềm thất vọng. Thanh vẫn không chùn bước. Qua hôm sau, Thanh lại đón Dung ở cổng trường lần nữa.

Trong bộ quân phục Hải quân, mang quân hàm Đại úy với vóc dáng cao to, trông Thanh rất oai vệ, phong độ, làm cho đám bạn của Dung không khỏi trầm trồ và bám theo Dung để trêu chọc. Thanh vẫn kiên nhẫn nài nỉ và nói cho Dung biết anh chỉ còn 12 ngày quân vụ tại cảng Bến Tàu Sài Gòn, sau đó phải trở về đơn vị ở cảng Nha Trang.

Lần thứ ba, những lời thiết tha của Thanh đã làm Dung cảm động nhận lời. Chiều hôm ấy, một buổi chiều thật đẹp, có nắng vàng, gió nhẹ thổi từ cảng vào vùng Nguyễn Huệ - Lê Lợi, cảnh trí thật nên thơ, êm đềm, mát mẻ. Từ đâu đó vọng đến tiếng ai hát *"Nắng Sài Gòn, anh đi mà chợt mát; bởi vì em mặc áo lụa Hà Đông..."*[1] Thanh bất chợt nghe như những lời tâm sự của chính mình...

Thanh đưa Dung vào quán cà-phê Brodard, là nơi lý tưởng dành cho nam thanh nữ tú, cho những sinh viên sĩ quan được 2 ngày phép cuối tuần về thăm nhà. Đây cũng là nơi hẹn hò của

[1] Áo lụa Hà Đông - thơ Nguyên Sa, Ngô Thụy Miên phổ nhạc.

những cặp tình nhân mới chớm yêu hoặc đang yêu nhau...

Rồi những ngày sau đó, Thanh kiên trì tìm mọi cơ hội để được gặp Dung, bất kể là lúc nào. Dường như đối với Thanh, mỗi một giây phút thiếu vắng hình bóng Dung đã dài ra dằng dặc như cả một thế kỷ. Rồi khi hai người đã hiểu lòng nhau hơn, Thanh đánh bạo bộc bạch tâm sự:

- Dung à, *"Gặp một bữa, anh đã mừng một bữa, gặp hai hôm thành nhị hỷ của tâm hồn."* Nói theo thuyết nhà Phật, có lẽ là nhân duyên tự kiếp nào nên từ lần đầu gặp Dung đến nay, hình ảnh của em vẫn còn mãi trong ký ức của anh. Anh đã có nhiều cơ hội gặp gỡ các cô gái xinh đẹp, nhưng trong lòng anh chưa bao giờ thấy xao xuyến cả…

Dung thẹn thùng đỏ mặt, nhưng rồi như cảm nhận được sự chân thành trong lời nói của Thanh, Dung cũng cởi mở hơn. Nàng kể lại:

- Trong thời gian 6 năm qua, theo dòng đời đổi thay, em được mẹ cho vào Sài Gòn đi học tiếp. Để đáp lại sự lo lắng và lòng hy sinh yêu thương của mẹ, em chỉ biết ngày đêm miệt mài gắng học để cuối năm nay cho xong mảnh bằng Tú Tài toàn phần. Em không dám có nhiều bạn bè, mặc dù cũng không thiếu những chàng trai theo đuổi...

Nghe Dung kể, Thanh vui mừng ra mặt, trong lòng anh thầm nghĩ duyên may đã đến với mình. Cũng không biết hai người đã thay đổi cách xưng hô *"anh anh, em em"* từ lúc nào.

Khi chia tay ra về, Thanh và Dung đều có cùng một tâm trạng lưu luyến, hình như bóng dáng tình yêu đã bắt đầu chớm nở. Riêng Dung có một điều băn khoăn lo lắng: gia đình Dung theo Thiên Chúa Giáo, còn Thanh lại thuần thành Phật Giáo. Cha Thanh là một vị Tỉnh trưởng ở miền Trung, còn mẹ Dung chỉ là một cô giáo tầm thường. Như vậy, không biết hai gia đình có đồng ý tác hợp cuộc nhân duyên này hay không?

Hôm sau đến trường, các bạn Dung hè nhau tra vấn và dọa dẫm:

- Mày coi chừng đó nhen. *"Tượng nào cao bằng tượng Trần Hưng Đạo, lính nào xạo bằng lính hải quân."* Tụi tao cảnh báo mày, lính mà còn xạo, huống gì sĩ quan! Đẹp trai, cao ráo thì lại càng xạo hơn nhiều! Nhìn anh chàng này chắc nhiều đào lắm đó!

- Cảm ơn tụi mày nhắc nhở, nhưng tao chỉ quen biết thôi, nào có gì đâu…

Đối với Thanh, những ngày công vụ còn lại ở Sài Gòn như tràn ngập niềm vui khi được Dung nhận lời gặp gỡ. Cuộc tình đầu đời của cả hai người chớm nở thật đẹp. Mỗi ngày, sau giờ tan trường, Thanh và Dung thường gặp nhau để hàn huyên tâm sự. Với cùng quan niệm sống, hai tâm hồn đồng điệu và lòng chân thành càng làm cho tình yêu thắm thiết hơn. Thanh hứa với Dung khi trở về Nha Trang sẽ thưa chuyện với ba mẹ để xin làm lễ cưới sau khi Dung thi xong Tú Tài toàn phần.

Ba mẹ Thanh rất vui khi nghe con trai trưởng đã chọn được người yêu, điều mà lâu nay hai ông bà hằng mong đợi. Ông bà đề nghị Thanh đưa Dung về ra mắt gia đình để ông bà xem mặt cô dâu tương lai.

Thanh vui mừng quá, bàn với Dung mua vé máy bay cho Dung ra Nha Trang để làm quen với gia đình. Thanh nóng lòng tính từng ngày chờ đợi để đón Dung.

Rồi trong hai ngày cuối tuần ở lại Nha Trang, Thanh đưa Dung đi thăm nhiều di tích nổi tiếng và thắng cảnh nơi đây như Tháp Bà, Hòn Chồng, Viện Hải Dương học, Nhà thờ Đá, chùa Linh Sơn... Khi đến lễ nhà thờ và chùa, Thanh và Dung hết lòng cầu nguyện đức Mẹ Maria và đức Bồ Tát Quán Thế Âm, xin giúp cho hai người sớm được nên duyên.

Nha Trang là thành phố ven biển thật đẹp, là trung tâm văn hóa, du lịch của tỉnh Khánh Hòa. Buổi chiều, hai người ngồi trên bờ cát trắng nhìn ra biển khơi, Dung hát cho Thanh nghe *…"Tôi đi vào thương nhớ. Tôi đi tìm cơn gió. Tôi xây lại mộng mơ năm nào. Bờ biển sâu, hai đứa tôi gần nhau…"* [2] Chuyến đi này mang nhiều kỷ niệm thật đẹp, lưu dấu mãi trong lòng hai người. Sau hai ngày gặp gỡ gia đình Thanh, Dung trở về Sài Gòn với niềm vui chan chứa tràn đầy. Nhưng chưa bao lâu thì được tin như sét đánh. Cha mẹ Thanh không đồng ý về cuộc hôn nhân của hai đứa chỉ vì khác tôn giáo, mặc dù ông bà và cả gia đình đều khen Dung là người con gái duyên dáng mặn mà và nết na phúc hậu. Thanh đã hết lời tha thiết cầu xin cha mẹ hiểu cho mối tình của hai đứa, nhưng không lay chuyển được quyết định của ông bà. Khi được tin, Dung rất đau khổ. Lòng buồn rũ rượi, đầu óc miên man suy nghĩ, vào lớp học Dung ngẩn ngơ không nghe Thầy giảng bài. Về đến nhà, Dung lên giường trùm chăn kín, chẳng màng đến chuyện học hành. Trong đầu Dung cứ nhớ lại câu nói của cha Thanh: "Con là trưởng nam của gia đình phải lo phụng thờ ông bà, cha mẹ và làm gương cho các em. Gia đình mình thuần thành Phật giáo, nếu con cưới vợ và theo Công giáo là con bỏ cha mẹ,

[2] Nha Trang ngày về, nhạc Phạm Duy

ông bà tổ tiên hay sao?". Khi Dung thưa chuyện với mẹ, bà cũng cự tuyệt và nói: "Nếu bạn con chịu cải đạo thì mẹ sẽ đồng ý!". Dung tha thiết viện lẽ hai người vẫn có thể "đạo ai nấy giữ", nhưng mẹ Dung khăng khăng không đổi ý…

Trong một thời gian dài, cả Thanh và Dung đều đau khổ, tưởng chừng như tuyệt vọng. Rồi trong cơn đau đớn tuyệt vọng đó, Thanh chợt nhớ đến người cô ruột là Sư Bà Từ Hương, hiện đang trụ trì chùa Sư Nữ ở Trại Hầm, Đà Lạt. Trong gia tộc, Sư Bà là người chị được cha mẹ Thanh kính yêu nhất. Mặc dù đã lâu không gặp, trong lòng Thanh vẫn không lúc nào quên đi hình bóng uy nghi từ hòa và phong thái đĩnh đạc của Sư Bà. Ngày còn đi học, vào mùa hè Thanh thường được cha mẹ đưa lên Đà Lạt đến chùa vấn an Sư Bà. Sư Bà là người đức độ, giới luật nghiêm minh. Thật ra, những lúc đến chùa Thanh vẫn thường thích thú dạo chơi xem phong cảnh chung quanh nhiều hơn là gần gũi, trò chuyện với Sư Bà, nhưng không biết sao chỉ cần nhìn thấy dáng vẻ Sư Bà khoan thai đi lại, cười nói hiền hòa là Thanh đã thấy lòng mình thanh thản, an vui khó tả. Trong lúc khổ đau tột cùng vì tình ái, Thanh lại càng nhớ đến nụ cười khoan thai như xoa dịu mọi khổ đau của Sư Bà. Thế là anh quyết định xin mấy ngày phép bay lên Đà Lạt thăm Sư Bà. Trong gia đình, Thanh vẫn là đứa cháu được Sư Bà thương yêu chiều chuộng nhất khi Sư còn chưa xuất gia.

Mặc dù không định trước, nhưng khi gặp Sư Bà không biết sao Thanh bỗng dưng kể lể hết đầu đuôi câu chuyện tình của mình và nỗi đau đang giằng xé tâm can. Sư Bà điềm tĩnh ngồi nghe Thanh nói hết, khuôn mặt tỏa sáng nét hiền hòa cảm thông. Đến lúc Thanh chuẩn bị ra về, Sư Bà đến bên Thanh, cầm tay chậm rãi nói:
- Sư không biết có giúp được gì cho con không, nhưng Sư đoan chắc với con rằng con không phải là người duy nhất chịu đau khổ. Đức Thế Tôn từng dạy rằng cuộc đời này là cả một bể khổ, dù là mỗi người có thể khổ theo cách khác nhau, nhưng có mấy ai thoát được khổ? Sư cũng mong là có một giải pháp nào đó giúp các con, nhưng nếu sự việc không thay đổi thì dù con có buồn đau cũng chẳng ích gì. Con phải biết, con sinh ra ở đời này không chỉ để lo cho bản thân mà còn có trách nhiệm với gia đình, với quê hương đất nước. Cho dù chuyện gì xảy ra, con cũng không được quên đi bổn phận của mình. Hãy tin lời Sư nói, mọi việc dù có ghê gớm đến thì rồi cũng sẽ qua đi thôi, phải biết giữ vững niềm tin mà sống và phải nghĩ đến những người chung quanh mình.

Thanh cúi đầu lắng nghe từng lời Sư Bà dạy và chợt thấy mình quả thật quá nhỏ nhen, ích kỷ. Bất chợt Thanh nhớ đến những đồng đội trong quân ngũ, nhớ đến gia đình và còn biết bao người thân yêu. Lẽ nào tất cả giờ đây đều không có ý nghĩa gì đối với mình sao? Lẽ nào nỗi khổ niềm đau của mình là tất cả, còn của những người khác lại không đáng quan tâm hay sao? Mặc dù vẫn khôn nguôi buồn khổ, nhưng Thanh đã bắt đầu nhận ra là mình không thể để bị nhấn chìm trong đau khổ. Hơn nữa, dù còn một chút hy vọng nhỏ nhoi, nhất định cũng không được bỏ cuộc. Biết đâu rồi cha mẹ cũng sẽ nghĩ lại và đổi ý...

Thanh về lại Nha Trang và thấy lòng nhẹ nhõm hơn. Chàng cảm thấy Sư Bà nói rất đúng, buồn khổ cũng chẳng giúp ích được gì. Thay vì vậy, Thanh nghĩ mình cần thêm thời gian và lý lẽ để thuyết phục cha mẹ, cho dù chàng cũng thực sự chưa biết phải thuyết phục như thế nào. Đành phải chờ đợi thôi.

Nhưng rồi Thanh không phải chờ lâu. Ngay hôm sau, khi Thanh còn chưa trở lại đơn vị thì cả nhà đã cùng vui mừng chào đón những vị khách đặc biệt. Sư Bà Từ Hương cùng hai Sư cô khác đã bất ngờ ghé đến thăm gia đình Thanh. Sư Bà cho biết có Phật sự ở một chùa gần đó nên nhân tiện ghé qua thăm viếng vì cũng đã lâu không gặp cha mẹ Thanh. Trưa hôm ấy, Sư Bà vui vẻ nhận lời mời của cha mẹ Thanh ở lại dùng cơm chay. Sau bữa cơm, đến lúc dùng trà Thanh khéo léo xin phép vào trong để những người lớn ngồi lại trò chuyện. Chàng có cảm giác như chuyến thăm này của Sư Bà hẳn là vì chuyện của mình.

Nhưng Sư Bà dường như không đề cập gì đến chuyện của Thanh, chỉ nhắc nhở cha mẹ Thanh về chuyện tu niệm hằng ngày cũng như khuyên hai người nên có thời niệm Phật thường xuyên vào buổi tối. Mãi đến lúc sắp chia tay, Sư Bà mới nhìn thẳng vào cha mẹ Thanh và nói, giọng nhỏ vừa đủ nghe:

- Sư đã nghe cháu Thanh kể về chuyện lứa đôi của nó. Sư lấy làm lạ vì sao hai người lại khắt khe như vậy. Chuyện hôn nhân là hạnh phúc một đời của bọn trẻ, không nên dùng quyền làm cha mẹ để ngăn cản. Nếu chúng nó đã lựa chọn đến với nhau thì đó cũng là duyên số, hai người không nên cố chấp mà làm khổ bọn trẻ. Sư nghe cháu Thanh nói hai người sợ nó lấy vợ Thiên chúa giáo rồi sẽ bỏ việc thờ cúng ông bà. Nghĩ vậy là không đúng. Việc thờ cúng ông bà tổ tiên phải xuất phát từ tấm lòng, không thể do cưỡng

ép mà được. Nhưng nếu trong lòng đã có sự hiếu kính, không quên nguồn cội, thì đâu ai có thể làm nó thay đổi được? Sư chỉ nói vậy thôi, hai người nên suy nghĩ lại, đừng vì ý riêng của mình mà làm cho con cái đau khổ, không khéo sau này rồi phải ân hận.

Khi nói câu cuối cùng, giọng Sư Bà như chậm lại và hơi nhấn giọng, như có hàm ý gì đó không muốn nói thẳng ra, nhưng có vẻ như cha mẹ Thanh đã hiểu được. Hai người chầm chậm tiễn chân Sư Bà ra xe và lộ vẻ trầm ngâm suy nghĩ.

Nấp sau cánh cửa nhỏ, Thanh lắng tai nghe rõ trọn vẹn câu chuyện và cũng quan sát thấy được phản ứng của cha mẹ mình. Trong lòng chàng khấp khởi vui mừng và lóe lên một tia hy vọng. Quả thật, chuyến "hạ san" này của Sư Bà là hoàn toàn có chủ ý và Thanh tin tưởng vào ảnh hưởng của Sư Bà đối với cha mẹ mình, vấn đề bây giờ là cần phải có thêm thời gian để hai người suy nghĩ...

Trong khi Thanh đã thấy được một chút hy vọng cho tương lai hai người thì tội nghiệp thay, Dung vẫn còn chìm ngập trong đau khổ. Mỗi ngày qua đi đối với Dung vẫn như dài dằng dặc với nhớ thương gặm nhắm, cho dù nàng cũng chỉ vừa mới rời xa Thanh chưa bao lâu. Hơn nữa, nỗi lo lắng về một tương lai bất định khi cha mẹ hai bên đều phản đối chuyện hôn nhân làm cho Dung có cảm giác như cuộc đời này đầy những bất trắc đang chờ đón mình.

Suốt buổi chiều nằm vùi trong chăn không buồn dậy ăn tối, Dung cảm thấy tủi thân và cô độc dù đang sống giữa Sài Gòn hoa lệ. Dung suy nghĩ miên man, nhớ những ngày sống chung trong gia đình, nhớ mẹ, nhớ cả những khóm hoa vườn sau lúc nào cũng chờ đón Dung tưới nước vào buổi chiều... Rồi Dung nhớ đến anh Đạt. Ừ, mà cũng tại anh Đạt nên Thanh mới gặp Dung, để bây giờ Dung buồn khổ thế này thì anh lại ở xa tít tắp mãi bên kia địa cầu. Giá như có anh ở nhà, thế nào Dung cũng sẽ kể hết cho anh nghe tâm sự của mình, thế nào rồi anh cũng có cách che chở, chiều chuộng Dung như từ thuở bé vẫn vậy... Nhưng anh ở xa quá mà...

Nghĩ đến đây Dung vùng dậy, thay quần áo thật nhanh rồi vội vàng đi gọi điện thoại cho anh Đạt. Ừ, có vậy mà mấy hôm nay nghĩ không ra. Thế nào anh Đạt cũng "về phe" với Dung, sẽ thuyết phục mẹ chuyện này... Giờ này bên ấy cũng vừa sáng, chắc anh ấy vẫn còn chưa đến trường...

Quả đúng như vậy. Sau khi nghe Dung mè nheo khóc kể đủ điều, anh Đạt lựa lời an ủi rồi nói chắc như đinh đóng cột: *"Không được buồn khóc nữa. Chuyện này để anh lo, anh sẽ có cách. Việc của em là phải học thật giỏi, cuối năm cho xong Tú Tài toàn phần, nếu không thì đừng có mà năn nỉ anh... tha tội".*

Trò chuyện với anh Đạt xong, Dung như nhẹ hẳn cả người. Ừ, anh ấy nói đúng, có phải trời sập đâu mà rối lên như thế chứ! Anh ấy vẫn vậy, lúc nào cũng là chỗ dựa vững chắc cho Dung. Từ ngày ba mất, anh như càng yêu thương Dung gấp bội. Chuyện gì anh cũng chiều chuộng, lo lắng cho Dung... nhưng mà anh cũng nghiêm khắc lắm. Cứ học điểm kém đi là sẽ *"biết tay"* anh ấy. Anh vẫn thường nói với Dung, việc học là tương lai, là cách đền đáp công ơn cha mẹ... Muốn gì cũng được, nhưng phải học cho thật giỏi rồi mới *"nói chuyện"* với anh ấy được. Bởi vậy, chính anh là người luôn nêu gương đi trước. Năm ấy có biết bao nhiêu người chen chân nhau mà anh vẫn giành được học bổng toàn phần đi du học Mỹ thật ngon lành, khiến bạn bè ai cũng phải nhìn anh ngưỡng mộ và không khỏi ghen tị...

Cũng chẳng biết *"cách"* của anh Đạt là như thế nào, nhưng Dung tin tưởng lắm. Đêm ấy Dung ngủ thật ngon và không còn lo lắng nhiều nữa. Anh Đạt đã hứa là sẽ làm được. Anh không thể để cho *"con bé Dung"* buồn đau khổ sở được. Thế nào anh cũng có cách! Dung phải tin tưởng anh.

Hôm sau, Dung đi học vừa về đến nhà trọ thì thấy dường như trong nhà có khách. Hóa ra là vợ chồng bác Bảo cùng đến thăm Dung. Bác Bảo là anh của ba, từ ngày ba Dung mất thì bác luôn là người bảo bọc, giúp đỡ mẹ con Dung khi cần thiết. Vì nhà của hai bác ở quá xa trường Dung học, nên mẹ Dung mới phải gửi Dung trọ ở nhà người bạn thân của mẹ. Thỉnh thoảng bác Bảo vẫn ghé thăm để theo dõi, hỏi han về việc học của Dung. Dù vậy, Dung vẫn thấy hơi bất ngờ khi hai bác đến thăm lần này mà không gọi điện báo trước.

Trò chuyện một lát, bác Bảo nhìn Dung rồi cười nói:

- Thật không ngờ cháu của bác lớn nhanh đến thế, đã biết yêu rồi kia đấy!

Dung bất ngờ đỏ mặt, cúi xuống thẹn thùng không nói. Bác Bảo lại cười lớn:

- Cháu không cần phải giấu, thằng Đạt đã kể hết cho bác nghe rồi. Nó gọi điện về gặp bác, một hai bảo bác phải sớm lo chuyện này. Thôi được, tuần tới bác sẽ sắp xếp vài ngày về Phan Rang gặp mẹ con vậy.

Dung đi từ bất ngờ này sang bất ngờ khác. Ô, anh Đạt đúng là cao cờ, mà sao Dung lại không nghĩ ra được nhỉ? Còn ai *"có uy"* với mẹ

hơn bác Bảo? Thảo nào anh ấy nói *"đã có cách"*, hóa ra là *"cầu viện"* ngay đến bác Bảo. Trong lòng Dung khấp khởi mừng thầm, có hai bác thuyết phục thì hy vọng mẹ Dung sẽ đồng ý cuộc hôn nhân này. Nghĩ vậy, Dung rụt rè nói:

- Dạ, tuần tới cháu cũng được nghỉ mấy ngày. Hay là hai bác cho cháu cùng đi về thăm nhà được không ạ?

Bác Bảo nhìn Dung cười cười:

- Có phải thăm nhà thật không, hay là muốn đi theo *"thăm dò"* cho yên bụng?

Dung lại thẹn đỏ mặt cúi đầu, rồi cả hai bác cháu cùng cười vui vẻ. Giữ đúng lời hứa, tuần sau đó hai bác đi xe nhà về Phan Rang và cho Dung cùng đi. Lúc hai bác sắp đem chuyện của mình ra nói với mẹ, Dung liền giả vờ đi ra vườn sau tưới hoa nhưng rồi chỉ bước đến sau cửa thì dừng lại, đứng yên nghe ngóng. Dung nghe mẹ nhắc lại những điều đã nói với mình trước đây, nghĩa là bà yêu cầu Thanh phải hứa cải đạo nếu muốn cưới Dung. Bác Bảo dường như trầm ngâm một lúc rồi mới nói:

- Cô nghĩ vậy là không đúng rồi. Chẳng lẽ Chúa Trời vì thiếu người tin theo nên phải nhờ đến cô ép buộc người khác cải đạo? Tín ngưỡng là chuyện tự do của mỗi người, sao cô có thể bắt buộc người khác theo ý mình? Cứ cho là thằng bé vì muốn cưới được vợ mà nghe lời cô cải đạo, vậy thì trong lòng nó liệu có thật kính Chúa hay không? Hay chỉ là đối phó cho qua chuyện, rồi mai sau cô có sống đời mà ép buộc nó được chăng? Hơn nữa, mỗi người tự chọn một tôn giáo thích hợp với mình, không thể cho rằng đạo của người khác là thua kém đạo của mình. Cô là cô giáo thì cũng thừa biết sự thật trong lịch sử, thử hỏi vài ba trăm năm trước, ông bà tổ tiên của tôi với cô theo đạo gì? Chẳng lẽ khi Thiên Chúa giáo chưa truyền đến thì ông bà tổ tiên mình không có tôn giáo nào để theo hay sao? Tôi biết gia đình mình theo Thiên Chúa giáo từ lâu, nhưng cũng không nên vì thế mà suy nghĩ không tốt về tôn giáo khác, muốn cho tất cả mọi người đều chọn lựa giống mình. Hơn nữa, chuyện hôn nhân và tín ngưỡng là hai việc khác nhau, cô không thể gộp lại để ra điều kiện như vậy được. Cô suy nghĩ như thế không phải kính Chúa, mà là hạ thấp sự cao quý của Chúa đó. Theo tôi, cô phải để cho tụi nhỏ tự suy nghĩ, cân nhắc chọn lựa, bởi vì rồi chúng cũng sẽ tự chịu trách nhiệm về sự lựa chọn đó.

Mẹ Dung im lặng hồi lâu, dường như không biết phải biện bạch thế nào. Lát sau, bác Bảo lại nói tiếp:

- Tôi cũng chỉ góp ý vậy thôi, tất nhiên tùy nơi cô quyết định. Nhưng tôi mong cô hãy suy nghĩ cho thấu đáo, đừng vì những nếp nghĩ cổ xưa đã lỗi thời mà làm khổ bọn trẻ.

Ngừng một chút, bác Bảo nói với giọng chậm và rõ hơn:

- Mà này, thằng Đạt cũng biết chuyện rồi và nó hoàn toàn ủng hộ em nó đấy.

Ồ, bác Bảo thật là tinh ý, vì từ ngày ba mất, dường như chuyện gì trong nhà mẹ cũng hỏi ý và thường nghe lời anh Đạt. Ngay cả khi anh ấy đã đi du học rồi mà trong nhà có chuyện gì quan trọng mẹ cũng đều điện thoại sang hỏi ý anh. Bác Bảo cố ý nhắc cho mẹ biết anh Đạt đã về *"phe ta"* rồi thì chuyến này xem ra mẹ *"tứ bề thọ địch"*, chắc không *"chống đỡ"* gì được, thua là cái chắc!

Dung khấp khởi mừng thầm trong bụng, giờ chỉ còn chờ đợi để mẹ *"thấm đòn"* thôi, thế nào rồi mẹ cũng phải suy nghĩ lại. Quả nhiên, Dung nghe giọng mẹ trả lời bác Bảo đã có vẻ hòa hoãn khác đi:

- Dạ, em nhớ lời anh chị Hai, để em suy nghĩ lại.

Sau khi đi Phan Rang về, Dung lại nhận được tin tốt lành từ Thanh. Hy vọng lại bùng lên trong tim hai người. Dù sao đi nữa, trước sự chống đối của cả hai bên gia đình, họ vẫn còn có được sự ủng hộ của những người thân biết suy nghĩ thấu tình đạt lý và không cố chấp vào những quan niệm cũ. Nghe lời anh Đạt, Dung yên tâm nỗ lực học hành và cuối năm đã thi đậu Tú Tài toàn phần. Cùng với tin vui đỗ đạt, mẹ Dung cũng chính thức đồng ý chuyện tiến tới hôn nhân của Thanh và Dung. Trong khi đó, từ sau lần *"hạ san"* của Sư Bà Từ Hương, cha mẹ Thanh cũng thay đổi hẳn thái độ, chẳng những không ngăn cản mà còn hối thúc Thanh hãy *"cưới vợ liền tay"*. Dường như cha mẹ Thanh lo lắng nhiều về câu nói của Sư Bà nên không muốn *"sau này rồi phải ân hận"*.

Thế là vào mùa xuân năm đó, một *"đám cưới nhà binh"* được tổ chức tại Nha Trang, quê hương và cũng là đơn vị đóng quân của chú rể.

Đám cưới tuy không linh đình nhưng đầy ắp niềm vui của bà con, bạn bè đến chúc tụng cho cô dâu chú rể. Hai kẻ yêu nhau trong nghịch cảnh, tưởng như cuộc tình đã tan vỡ, nhưng với niềm tin và tình yêu chân thành, cùng sự giúp đỡ của những người thân yêu, họ đã làm thay đổi được những quan niệm cổ hủ của các bậc cha mẹ xưa nay từng làm khổ biết bao người. /.

Ở MỘT NƠI SUNG SƯỚNG

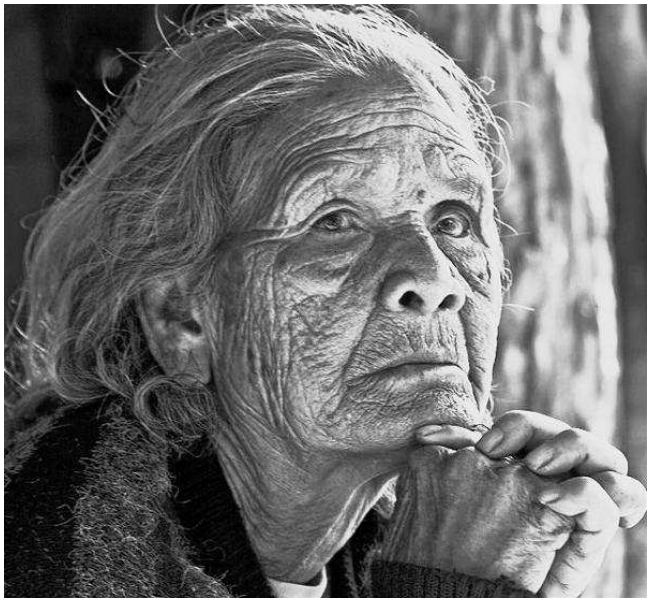

• Nguyễn Thị Thanh Dương

Cô Laura từ trên lầu bước xuống đã thấy mẹ ngồi thù lù nơi bàn ăn gần cửa sau, bà đang ngó xuyên qua cửa kính đăm đăm…

– Ủa, sao má dậy sớm thế? Con thức giờ nào cũng thấy má thức trước con rồi.

Bà Tư Nhiều trả lời con gái:

– Má già cả ngủ là bao nhiêu… Sao hôm nay con dậy sớm? mới có 8 giờ…

Cô Laura ra bếp lục đục vừa làm vừa đáp:

– Tùy bữa… mà con dậy sớm một chút thì giờ thong thả hơn.

Một lát sau cô bưng ra bàn 2 ly cà phê sữa nóng mới pha và 2 chiếc bánh bao cô mới hâm lại nóng hổi:

– Má ăn điểm tâm với con.

Bà Tư Nhiều nhìn ly cà phê sữa và chiếc bánh bao với vẻ ơ hờ:

– Cái bánh bự thế kia má ăn sao hết, nội ly cà phê sữa cũng đủ no bụng già rồi.

Cô Laura cằn nhằn:

– Má thiệt tình, sướng mà không biết hưởng, ở Việt Nam có cà phê sữa, có bánh bao cho má ăn không?

Cô nhìn theo hướng mẹ nhìn, qua khung cửa kính nhà ăn, ngoài kia một buổi sáng rạng rỡ, cây hoa hồng leo quanh hàng rào trên deck và có hai con chim đang líu lo rồi chắp cánh bay đi.

Cô tò mò hỏi:

– Nãy giờ má nhìn hai con chim đó hả?

– Ừ, má thấy nó vui quá, cứ bay đi rồi quay lại líu lo, rồi lại bay…

Cô Laura quen miệng luôn bắt đầu câu bằng chữ "ôi" dù câu vui hay buồn:

– Ôi, chim trời cá nước mà má. Nó bay đi khắp trời có gì lạ!

Bà Tư Nhiều không dám nói những điều mình đang nghĩ sợ cô con gái la, bà quậy ly cà phê sữa và uống vài ngụm rồi cầm chiếc bánh bao lên ăn cho con gái vừa lòng. Lòng bà như mọi ngày lại xót xa tự hỏi không biết sáng nay con cháu bà ở Việt Nam đang làm gì? Có cái gì ăn sáng bỏ vào miệng không?

Cô Laura uống sữa ăn bánh bao xong lên lầu thay quần áo và xách giỏ đi xuống:

– Thôi con đi làm, hôm nay má nấu món cá kho với thịt ba rọi nghe, anh Nhàn thích món cá kho của má.

– Sao con bỏ cá ra ngoài nhiều thế? Trong tủ lạnh còn nồi thịt kho trứng từ hôm kia ăn chưa hết mà.

– Ôi, đồ ăn đã hai ngày rồi, ăn không hết thì đổ đi cho rộng tủ. Nhà này không thích ăn lại đồ cũ má ơi.

Món thịt kho trứng mang tiếng là đã hai ngày mà thực tế ăn có là bao. Buổi chiều hôm đó cô Laura đi làm về, chắc gặp ngày hên đắt hàng, tiền tip nhiều cô cao hứng ghé vào nhà hàng mua mấy hộp đồ ăn mang về nhà, thế là nồi thịt kho trứng thành ế ẩm, thành đồ cũ.

– Thật là uổng phí, ở Việt Nam người ta không có mà ăn.

– Ôi, đồ ăn ở Mỹ rẻ rề má khỏi lo. Có khi một khách tiền tip cho con kho mấy nồi thịt trứng luôn.

Cô Laura đi ra cửa, cô là người cuối cùng rời khỏi nhà, vì nghề làm nail của cô đi trễ về trễ, cửa tiệm 9 giờ sáng mở cửa cho đến 9 giờ tối. Chồng và hai con kẻ đi làm người đi học trước rồi. Cô quay đầu dặn dò trước khi khép cửa:

– Má ở nhà cứ nằm xem ti vi, thích ăn gì thì mở tủ lạnh. Vui hưởng nhàn nghe má.

Bà Tư Nhiều còn lại một mình lại thở dài khi nhìn thấy hai con chim bay lượn ngoài sân. Chúng tự do sung sướng hơn bà, muốn đậu muốn bay đâu tùy thích. Còn bà thì chỉ ngồi đây hay quanh quẩn trong nhà và lúc nào cũng thấp thỏm lo lắng chỉ sợ xảy tay xảy chân té ngã thì mang họa cho con vì thỉnh thoảng cô Laura nghiêm trọng nhắc nhở bà:

– Má nhớ giùm con má đang là khách sống ở Mỹ không có quyền lợi chi, huỵch tẹt ra là má

không có bảo hiểm sức khỏe, nếu bị tai nạn gì phải vô bệnh viện là coi như con sạt nghiệp đó!

Bà Tư Nhiều đã sợ hãi và cẩn thận hỏi:

– Má sẽ ráng giữ gìn, nhưng rủi má bị cảm cúm, nhức đầu, đau lưng, đau bụng có sao không con?

– Ôi, ba cái bịnh vặt này thì không sao tránh khỏi, tiền khám bác sĩ con lo được.

Rồi cô trấn an mẹ hay trấn an cho chính mình:

– Má chỉ ráng cẩn thận trong vài tháng thôi, con tin là vài tháng nữa luật sư sẽ lo xong giấy tờ cho má định cư hợp pháp ở Mỹ nên không cần mua bảo hiểm diện du lịch làm chi cho tốn tiền, vì mua diện này mắc mỏ lắm. Khi má được hợp pháp hóa rồi thì chúng ta khỏi lo vụ ốm đau hay tai nạn gì nữa, con sẽ có cách xin thẻ khám bệnh rẻ tiền hay miễn phí cho má.

Cho nên bà Tư Nhiều tự cho quyền bà cao lắm là chỉ ốm đau vặt vãnh thôi, ngoài ra tuyệt đối không được vì bất cứ lý do gì phải vào bệnh viện. Bà Tư Nhiều nào có muốn sống ở Mỹ, bà đang ở Việt Nam với gia đình người con trai lớn tên Hiền kể từ ngày chồng bà qua đời. Vợ chồng Hiền nghèo lắm, Hiền nghề nghiệp không ổn định, nay thì làm phụ hồ, mai kia mốt nọ chạy xe ôm, còn vợ Hiền thì bán rau ngoài chợ, hai vợ chồng làm không đủ nuôi hai đứa con và bà mẹ chồng nếu không có món tiền 200 đô la Mỹ hàng tháng cô Laura từ Mỹ gởi về mục đích để nuôi má, báo hiếu cho má.

Cô Laura theo chồng đi Mỹ do nhà chồng bảo lãnh từ nhiều năm nay, cô muốn bảo lãnh mẹ sang Mỹ sinh sống nhưng bà Tư Nhiều từ chối, nhà có hai đứa con, gia đình cô Laura ở Mỹ đầy đủ hạnh phúc là bà an tâm rồi, bà chỉ muốn sống với gia đình con trai, họ nghèo khổ có bà ở bên may ra đỡ đần được chút công kia việc nọ cũng vui. Vợ chồng Hiền đi ra ngoài kiếm tiền thì bà ở nhà trông cháu, nấu cơm hay chăm nom nhà cửa.

Cô Laura gởi tiền về dặn anh trai và chị dâu phải lo cho mẹ được ăn ngon mặc đẹp, cho mẹ được hưởng sung sướng tuổi già. Không hiểu cô nghe tin "thèo lẻo" từ ai, từ đâu mà cô cho rằng cả nhà anh Hiền ăn bám vào đồng tiền cô gởi về nuôi mẹ, mẹ cô vẫn ăn đói ăn thèm, vẫn áo cũ sờn vai. Thế là cô Laura gọi phone ngon ngọt thủ thỉ với bà Tư Nhiều, làm đơn bảo lãnh cho bà Tư Nhiều sang Mỹ diện du lịch thăm con cháu chỉ 3 tháng thôi và bà sẽ trở về Việt Nam.

Sang đến nơi thì cô Laura tuyên bố sẽ giữ bà ở lại Mỹ luôn, cô sẽ mướn luật sư lo cho mẹ định cư hợp pháp, cô Laura không muốn mẹ ở Việt Nam cực khổ, đồng tiền cô gởi về bị lợi dụng, mang tiếng là nuôi mẹ mà nuôi cả nhà anh Hiền.

Bà Tư Nhiều đã mấy lần lên tiếng giải bày:

– Con nghe hàng xóm xấu miệng làm chi? Nghe má nè, 200 đô con gởi về là má tự nguyện đưa vợ thằng Hiền lo chi phí trong gia đình, có miếng ngon miếng dở cả nhà cùng ăn, chớ má ăn một mình sao đành? Quần áo cũ chưa rách chưa mòn má tiếc rẻ má mặc chớ vợ chồng Hiền không hề o ép má, thay vì má mặc quần áo mới thì má nhường cho hai thằng cháu nội. Chúng là anh chị của con, là cháu của con mà.

– Ôi, nhưng con không ưa… con dâu của má, bà vợ anh Hiền hay cằn nhằn má lắm, hồi còn ở Việt Nam con biết quá mà.

Bà Tư Nhiều bênh vực con dâu:

– Má biết từ ngày đó con đã không ưa chị dâu rồi. Chuyện chị dâu em chồng hay mẹ chồng nàng dâu nhà nào chẳng có, không ít thì nhiều. Cuộc sống có lúc vui buồn đụng chạm là thường, nhưng vợ Hiền đâu dám hỗn hào gì với má.

Mấy tháng trôi qua rồi, đã quá hạn 3 tháng ở Mỹ của bà rồi, chẳng biết vụ cô Laura nhờ luật sư tới đâu? mấy lần bà Tư Nhiều đòi về Việt Nam thì cô Laura gắt gỏng phản đối như pháo chuột nổ liên hồi một tràng:

– Má à, con mang má sang đây để hưởng đời sung sướng, nhà cao cửa rộng, mọi thứ tiện nghi, đồ ăn thức uống đầy trong tủ lạnh, má tha hồ mặc quần lành áo tốt, lên xe hơi có máy lạnh. Ngán đồ ăn nhà thì vào nhà hàng có đủ món ngon mà khi ở Việt Nam con chắc là má từng thèm và ao ước mà dễ gì có được. Không lẽ má từ chối ở một nơi sung sướng như thế này, từ chối lòng báo hiếu của con mà trở về Việt Nam sống với anh Hiền trong căn nhà xập xệ và túng thiếu mọi bề nữa sao?

Cô Laura bồi thêm để làm lung lạc cõi lòng bà mẹ:

– Má về là con cúp luôn tiền trợ cấp gia đình anh Hiền, má nghe lời con ở lại thì con sẽ thương tình thỉnh thoảng gởi tiền về giúp đỡ họ.

Bà Tư Nhiều không dám hó hé than phiền nữa, chỉ biết cầu mong vụ nhờ luật sư không thành để bà được trở về Việt Nam sống với gia đình thằng con trai.

Bà mở tủ lạnh lấy ra nồi thịt kho trứng, những cục thịt ba chỉ xắt to kho rệu, những quả trứng kho đi kho lại săn cứng đậm đà nước màu nước thịt, miếng ăn ngon thế này mà đổ đi sao đành. Bà lại chạnh lòng nghĩ tới vợ chồng Hiền và hai thằng cháu nội Tèo và Tẹo. Người ăn không hết

kẻ lần không ra, cuộc đời sao có nhiều nỗi trớ trêu.

Bà Tư Nhiều trút mớ thịt kho trứng vào một hộp nhựa và giấu kín sau mấy bó rau trong một góc tủ lạnh. Nếu vợ chồng cô Laura mà thấy đồ cũ là vứt thẳng tay vào thùng rác, bà tiếc lắm. Nhưng bà đã có cách của bà, vài ngày nữa bà sẽ nấu trở lại món thịt kho trứng, sẽ kho đồ cũ chung với đồ mới nồi thịt vẫn ngon lành, bà đã mấy lần "qua mặt" con kiểu này để tiết kiệm cho con mà nó nào hay biết. Không phải bà chỉ tiếc mớ thịt kho trứng này, mà tiếc từ một ít cá kho vụn hay vài con tép rang còn sót trong nồi, bà đều lấy ra bát đậy lại giấu trong tủ lạnh để bà ăn dần, cũng là cách tiết kiệm cho con và đỡ phí của trời.

Không hiểu sao con gái bà sống từ bé tới lớn là con nhà nghèo thứ thiệt, từng túng thiếu từ miếng ăn cái mặc mà sang Mỹ đổi tính đổi nết sống làm sang và hoang phí thế? Chồng nó làm nghề thợ tiện không biết lương hướng bao nhiêu, còn nó làm nghề nail một tuần 6 ngày sáng đi tối về, kiếm đồng tiền cũng đầu tắt mặt tối vất vả. Vậy mà vợ chồng nó không biết sống tiết kiệm đồng tiền mình lao động làm ra, đồ ăn dư cũng bỏ, quần áo mặc chán cũng bỏ. Phải chi những thứ bỏ đó mà giúp cho nhà anh Hiền nó được thì đỡ khổ biết mấy.

Bà mở bịch cá chim mà con gái đã lấy ra từ tủ lạnh và để sẵn trong bồn rửa bát. Bà rửa lại cá từ trong ra ngoài cho sạch máu cá hết mùi tanh, bà khứa mỗi con cá làm hai, rồi để ra rổ cho ráo nước. Xong bà thái thịt ba chỉ, thái củ hành, củ tỏi và ớt thật nhuyễn… Món cá kho của bà ngon vì công phu, hèn gì chồng cô Laura thích ăn, miếng cá vừa mềm vừa béo nhờ thấm mỡ thịt ba rọi và thơm mùi gia vị hành tỏi gừng tiêu ớt…

Bây giờ bà Tư Nhiều mang cá ra ngoài sân sau để kho bằng bếp ga, vì con bà dặn không được kho cá trong nhà sợ mùi hôi.

Căn nhà to lớn sang trọng này vợ chồng cô Laura mua gần 500.000 đồng, nhà có 4 phòng ngủ đều trên lầu, ở dưới là 2 phòng khách, nhà bếp và phòng ăn lắp kính cao từ trần nhà xuống tới dưới. Khi bức màn to dài vén sang một bên là căn phòng bếp, phòng ăn lồng lộng sáng ngời nguồn ánh sáng từ bên ngoài hắt qua cửa kính.

Ngồi tại bàn ăn là nhìn ra cái deck rộng sàn lót gỗ láng đẹp sau nhà. Cái deck có hàng lan can sơn màu trắng mỹ miều, có hoa hồng leo thơ mộng, có cái chuông gió mơ màng ở một góc sân. Từ đây có thể ngó sang những phía sau nhà hàng xóm, cũng cửa kính to cao lồng lộng, cũng cái deck lịch sự và đẹp như nhau.

Các deck nhà hàng xóm trang trí đủ kiểu, trồng cây hoa leo hay hoa trong bồn, có nhà bày bộ bàn ghế dưới một tấm dù rộng màu sặc sỡ để chủ nhân thỉnh thoảng ra ngoài ngồi uống trà hóng gió. Có nhà thì bày lò nướng BBQ với bàn ghế để vừa nướng thịt vừa ăn uống ngoài trời. Nhưng cái "deck" nhà cô Laura thì thực tế, có bếp gaz để kho cá, chiên chả giò và những món đồ ăn có mùi.

Bà Tư Nhiều còn thực tế hơn nữa, bà mang quần áo ra phơi la liệt trên lan can mỹ miều đó, những quần áo bà đã giặt bằng tay và đem phơi nắng cho đỡ tốn điện máy giặt máy sấy. Mấy cái quần đen, mấy quần lót và áo lót của bà bay phất phơ ở sân nhà con bà chẳng liên quan đến ai, vậy mà nhà hàng xóm bên cạnh sang gặp vợ chồng Laura phê bình sao đó nên cô Laura không cho bà Tư Nhiều phơi quần áo trên lan can hay bất cứ nơi nào ngoài deck, cô bảo làm thế là mất vẻ sang đẹp của khu gia cư.

Nhưng khi các con đi làm bà vẫn "lén lút" mang ra sân phơi vài cái nồi, cái xoong, cái thớt, con dao mới rửa hay giẻ rách bà mới lau nhà cho mau khô và sạch sẽ, bà để dưới thấp, dưới sàn để khuất mắt nhà ông hàng xóm Mỹ "nhiều chuyện" kia, rồi bà canh chừng đồ vừa khô là nhanh chóng mang vào nhà, có trời mới biết bà đã vi phạm luật làm mất vẻ sang đẹp của khu gia cư này. Bà qua mặt được ông hàng xóm Mỹ và qua mặt con bà thật dễ dàng.

Bà Tư Nhiều đi đứng từ trong bếp và mở cửa ra ngoài deck nhiều lần, lần nào cũng rất cẩn thận, từ lúc bắt đầu kho cá cho đến khi nồi cá để lửa liu riu mới vào ngồi yên trong nhà, bà chỉ sợ vấp ngã mang tai họa đến cho con gái.

Con gái bà tên Lành, sang Mỹ nó đổi thành Laura. Lần đầu tiên bà Tư Nhiều nghe con khoe tên mới đã mắng con gái:

– Tên Lành ý nghĩa tốt lành tử tế sao mày đổi thành "Lo ra" cho khổ vậy con? không lẽ mày cứ "lo ra" cả đời???

Cô Lành hãnh diện:

– Tên Mỹ con là Laura, một cái tên đẹp của phái nữ, ai biểu má dịch thành "Lo ra" kiểu Việt Nam làm chi.

Bà Tư Nhiều thắc mắc luôn thể:

– Còn cái sàn gỗ sân sau nhà sao con gọi là "cái đách, cái đếch" gì đó, nghe phách lối quá chừng.

– Ôi, má ơi là má, tiếng Mỹ mà má cứ dịch qua tiếng Việt Nam nghe không giống ai. Cái deck là cái sân sau nâng cao có lót sàn này nè, má hiểu thế là đủ rồi.

– Nhà ở Mỹ cầu kỳ quá, lót sàn cho tốn tiền và dưới gầm sinh ra ẩm thấp dơ bẩn là hang ổ côn trùng rắn rít chứ đẹp đẽ quái gì? Thà sân đất như ở Việt Nam lấy chổi tre quét xoèn xoẹt mấy nhát là sạch sẽ tinh tươm.

Cô Lành phải khen:

– Ôi, má nhà quê chưa từng ở Mỹ mà nói trúng phóc, nhiều cái deck thấp thì dưới sàn có khi là nơi trú ẩn của rắn rết. Nhưng deck nhà mình cao và thoáng thì vẫn sạch đẹp má khỏi lo.

Bà Tư Nhiều đang ngồi chơi đợi nồi cá kho thì tiếng điện thoại reo vang, bà ra cầm máy lên, cô Laura những lúc ở tiệm nail chưa có khách cô hay gọi về nhà "canh chừng" mẹ lắm, cô không lo chuyện mẹ buồn hay vui mà chỉ lo mẹ có bất ngờ tai nạn gì không kẻo cô… mang họa.

Nhưng lần này không phải cô Laura như bà nghĩ mà là tiếng của Hiền con trai bà từ bên Việt Nam:

– Má hả má? Con canh giờ này vợ chồng Lành đi làm để gọi điện hỏi thăm má nè.

Bà Tư Nhiều mừng rỡ lắp bắp:

– Ừ, má đây, má đây. Tụi nó đi hết rồi còn mình má ở nhà thôi, nói chuyện thoải mái đi con.

– Ở Mỹ cuộc sống vật chất đầy đủ chắc giờ đây má vui và khỏe lắm hả má? Vậy là tụi con mừng rồi.

Bà không nỡ làm con trai buồn lây nên cười gượng:

– Ừ, con đừng lo cho má… Thế các con, các cháu khỏe không? Công việc làm của con có đều đặn không?

Hiền trả lời theo thứ tự câu hỏi của mẹ:

– Cả nhà vẫn khỏe má, lúc này phụ hồ không có việc mà chạy xe ôm cũng ế…

Giọng bà Tư Nhiều chùn xuống lo âu:

– Vậy các con sống ra sao?

– Thì cơm rau và vài quả trứng luộc giằm nước mắm nước tương cũng xong. Mà biết rồi đó nhà con cực khổ đã quen.

– Trời ơi, bên này hiện giờ có dư nửa nồi thịt kho trứng, có cả bịch bánh bao và nhiều thứ bánh trái khác trong tủ lạnh ê hề, ước gì má gởi về bển được cho các cháu má ăn.

Rồi bà chép miệng tự than thở:

– Hồi má còn ở nhà chúng con được hưởng lây đồng tiền con Lành gởi cho má nên cũng đỡ khổ. Từ hôm má đi Mỹ đến giờ đã mấy tháng mà con Lành không cho đồng nào má cũng đoán ra được cảnh này.

Bà Tư Nhiều hứa liều:

– Để chiều con Lành về má hỏi xin nó vài trăm gởi giúp con qua cơn ngặt nghèo. Thôi con cúp máy đi cho đỡ tốn tiền, bữa nào má kêu con Lành mua cho má mấy thẻ điện thoại gọi về Việt Nam thì con tha hồ nói chuyện.

– Khoan má, có thằng Tèo muốn hỏi thăm nội nè.

Ôi, thằng Tèo cháu đích tôn của bà, năm nay nó 14 tuổi, nó giống cha nó đẹp trai chỉ mỗi tội con nhà nghèo. Thằng Tèo học chăm lắm, phải chi nó được sống ở Mỹ như hai đứa con của Lành thì đẹp trai, giỏi giang chớ nào thua kém chi. Bà thương cho cháu và tội cho cháu quá. Thằng Tèo hãnh diện khi thấy bà nội đang ở Mỹ thật le lói, nó nào biết bà nội nó ngày ngày ngồi chèo queo bó gối trong căn nhà vắng như một tù nhân, suốt từ sáng cho đến chiều mới có người về trò chuyện đôi câu.

Tèo hí hửng xin ngay:

– Nội ơi, nội gởi cho con quần "din" áo thun nghe nội, con khoái hàng ngoại, hàng USA lắm.

Bà Tư Nhiều chưa biết trả lời sao thì thằng cháu ngây thơ xin tiếp:

– Nội ơi, nội mua cho con cái máy vi tính đi, bạn con nói mày có bà nội, có cô ruột ở Mỹ mà không có máy vi tính là quê một cục.

Bà Tư Nhiều nghe lùng bùng đầy tai và khó khăn lắm mới trả lời cho thằng cháu thân yêu của bà:

– Vụ quần áo thì nội lo được, còn máy vi tính thì con đợi nội hỏi… cô Lành…

Vừa nói bà Tư Nhiều vừa nghĩ tới một tủ đầy quần áo của hai thằng con cô Lành, thỉnh thoảng chúng chê đồ hết "mô đen" bỏ đi, cô Lành đem đi cho chỗ từ thiện nào đó. Bà lại ngậm ngùi thương thằng Tèo quá chừng. Bà ngậm ngùi nhưng thực tế nhắc cháu:

– Tèo ơi, thôi con cúp máy đi cho đỡ tốn tiền.

Thằng Tèo ham vui:

– Nội kể con nghe nơi nội ở đi, sung sướng lắm phải không nội? Nhà cô Lành mấy từng lầu? có mấy xe hơi?

Bà Tư Nhiều sợ con bên Việt Nam tốn tiền điện thoại mà vẫn phải chiều cháu:

– Qua đây nội chỉ thấy nhà trệt hay nhà 2 từng chứ không ngất ngưỡng nhiều từng như ở Việt Nam. Nhà cô Lành có 2 từng, 1 trệt và 1 lầu, nhà cô Lành có 3 xe hơi.

– Trời ơi, đã quá, số nội có phước được hưởng mấy thứ này nha.

Bà Tư Nhiều lại xót ruột nhắc nhở:

– Tèo ơi, thôi con cúp máy đi cho đỡ tốn tiền.

Thằng Tèo vẫn đang hào hứng không để ý đến lời của bà nội nó:

– Nội ở Mỹ có ăn đồ Mỹ không nội? chắc nước Mỹ siêu thế đồ ăn ngon hơn đồ ăn Việt Nam hả nội? nội kể mấy đồ ăn Mỹ cho con nghe đi.

Bà Tư Nhiều trả lời tóm gọn câu hỏi tùm lum của thằng cháu:

– Người mình ăn đồ mình vẫn là ngon nhứt.

Lần này giọng bà năn nỉ:

– Tèo ơi, thôi con cúp máy đi cho đỡ tốn tiền!!!

Thằng Tèo cằn nhằn:

– Nội kỳ ghê, con đang khoái nghe chuyện bên Mỹ mà nội nãy giờ cứ kêu con cúp máy cho đỡ tốn tiền hoài. Vậy chớ xóm cô Lành ở có nhiều Mỹ lắm hả nội? rồi nội không biết tiếng Mỹ làm sao nói chuyện với người ta?

Bà lại chiều cháu, trả lời câu hỏi tào lao của nó:

– Hàng xóm ở Mỹ mạnh ai nấy sống đâu như bên Việt Nam mình có chòm xóm sớm hôm đụng mặt nhau. Tèo ơi, thôi con cúp máy đi cho đỡ tốn tiền.

Lần này cái điệp khúc "Tèo ơi, thôi con cúp máy đi cho đỡ tốn tiền" đã hiệu nghiệm, thằng Tèo đành chịu thua vì giọng rên rỉ của bà nội. Tèo sợ bà quên nên cố lặp lại:

– Dạ con sẽ cúp máy, nội nhớ mấy thứ con xin hồi nãy nghe, quần "din" áo thun và cái máy vi tính.

Bà Tư Nhiều chợt nhớ ra vội níu kéo lại:

– Khoan, khoan Tèo ơi đừng cúp máy, nghe nội dặn nè, con nhớ đừng đạp xe từ Gò Vấp nhà mình xuống Chợ Cầu thăm bà ngoại nữa, đường sá xe cộ đông đúc nguy hiểm lắm, con gọi điện thăm ngoại con được rồi.

– Dạ, con biết rồi. Trước khi đi Mỹ nội đã dặn dò con điều này mấy chục lần rồi.

Nói xong thằng Tèo ngoan ngoãn cúp máy.

Bà Tư Nhiều thương cháu, lo cho cháu, bà sợ nó bị… xe đụng nên dặn dò nó thế vì tai nạn xe cộ bên Việt Nam xảy ra quá nhiều chứ bà không có ác ý chia rẽ tình bà cháu của Tèo với bên ngoại.

Từ ngày sang Mỹ bà Tư Nhiều có nói con gái mua cho mấy cái thẻ điện thoại gọi về Việt Nam, bà gọi dần, nói chuyện với con trai, con dâu hỏi thăm từ sui gia cho đến họ hàng xa lối xóm gần. Thẻ hết rồi nên bà đành chịu để con trai gọi sang như hôm nay. Nó đã nghèo lại tốn tiền điện thoại làm bà xót xa cả ruột gan.

*

Bà Tư Nhiều ở Mỹ hơn 6 tháng thì văn phòng luật sư gởi thư cho cô Laura thông báo là mục đích không thành. Thế là tan vỡ bao hy vọng của cô Laura và làm cô tốn kém tiền bạc, khi thì vài trăm khi thì bạc ngàn, đụng tới luật sư thì không tránh khỏi tốn tiền hao của là vậy, họ tính tiền từ cuộc nói chuyện điện thoại tham khảo hay khi cô thư ký đánh máy văn bản. Thời giờ của họ tính ra tiền mà.

Bà Tư Nhiều mừng thầm. Nhưng cô Laura cố vớt vát nói với mẹ:

– Anh phụ tá luật sư người Việt Nam có gợi ý cho con là nếu má… kết hôn thì sẽ giải quyết ca này mau lẹ nhất, thành công nhất. Để con kiếm cho má một ông già nào vừa cô độc vừa… khờ khờ, dụ ổng làm giấy tờ cho má.

Bà Tư Nhiều giật mình phản đối:

– Úy trời thần ơi! Má hơn 70 tuổi còn lấy chồng làm trò cười cho thiên hạ hả?

Cô Laura cũng nản chí rồi, cho dù má cô có đồng ý thì kiếm một ông già khờ đâu phải dễ, mà chi tiền kiểu "dịch vụ" này tốn 30 ngàn đô thì quá đắt, cô chẳng dại gì bỏ ra.

Hơn 6 tháng ở Mỹ bà Tư Nhiều chẳng béo tốt tươi vui gì mà trái lại trông bà còn u ẩn hao mòn đi, cứ cái đà này thì bà càng ở lại Mỹ sẽ càng tiêu đời sớm. Bà than mệt mỏi và thỉnh thoảng chóng mặt càng làm cho cô Laura lo ngại vội đưa bà đi khám bác sĩ. Kết quả bà Tư Nhiều bị cao huyết áp và có triệu chứng trầm cảm làm cô càng lo sốt vó.

Cô Laura đâu biết rằng hằng ngày mẹ cô đã lặng ngồi nơi bàn ăn nhìn ra cửa kính dõi theo mây trời trôi, dõi theo bóng chim bay từ giờ này đến giờ kia mà cõi lòng buồn vời vợi, bà thương nhớ khung trời cũ, khu xóm xưa, bà mong được trở về Việt Nam ở chung nhà với con với cháu, miếng ăn ngon là khi tâm bà vui, còn hơn sống ở Mỹ ban ngày con cháu đi vắng bà ngồi thui thủi ăn bát cơm đầy cá thịt mà nuốt như mắc nghẹn.

Cả ngày bà chỉ quanh quẩn ngồi thừ người nơi bàn ăn hay đi ra phòng khách, hay mở cửa bếp ra cái deck sau nhà như một người tù không được vượt quá giới hạn vòng đai giam giữ.

Cô Laura đã phải chịu thua vội thu xếp ngày giờ cho bà trở về Việt Nam kẻo đùng một cái bà trở bệnh nặng thì bao nhiêu chuyện phiền hà và tốn kém sẽ xảy ra.

• Nguyễn Thị Thanh Dương

NGÀY TRONG MỘNG ẢO

• Thi Thi Hồng Ngọc

Kỷ niệm cuộc họp lớp được tổ chức tại nhà riêng của Kiều Tiên, "Á hậu" của lớp 12P1 vào... 30 năm về trước. Nhiều người nghĩ rằng trời không bao giờ ban cho một con người đầy đủ hạnh phúc như: giàu có, danh vọng, thông minh, gia đình, sắc đẹp và sức khỏe. Nhưng Kiều Tiên thì hình như có gần đủ trừ hai khoản có lẽ khá quan trọng là gia đình và danh vọng. Nhưng đó cũng là lợi điểm vì Kiều Tiên có rất nhiều bạn bè và ai cũng thích đến nhà cô chơi vì đời sống độc thân vui tính chẳng bị gò bó của cô.

Cuộc vui tàn, mọi người kéo nhau ra về, duy có Thành vẫn nấn ná ở lại. Thấy anh loay hoay mãi với những cái ly trên bàn, Kiều Tiên mỉm cười khẽ bảo:

- Thành cứ để đó đi! Lát nữa bà Hai sẽ dọn hết mà. Thành có muốn giúp cũng chẳng biết làm gì đâu.

Bà Hai là người giúp việc nhà cho cô, Thành vẫn biết thế nhưng ngoài việc giả vờ giúp đỡ dọn dẹp, anh chẳng còn lý do gì để lưu lại.

- Thành sợ Tiên mệt vì hôm nay Tiên đã tất bật từ sáng sớm đến giờ vì bạn bè.

- Mệt thì có mệt thật nhưng đâu bằng Thành. Hình như Thành đã bay gần cả ngày từ Mỹ về đây. Vừa xuống máy bay, Thành đã đến tham dự với cả lớp. Thành mệt hơn Tiên nhiều. Giọng nói đầy quan tâm nhẹ nhàng của Kiều Tiên làm anh khá cảm động. Kiều Tiên mời anh ra ban công ngồi uống trà nói chuyện. Thành vui vẻ nhận lời ngay, giờ mới là lúc chỉ có hai người với nhau. Dưới ánh trăng rằm vằng vặc, mùi dạ lý hương nồng nàn đâu đây, Kiều Tiên trở nên đẹp một cách quyến rũ mơ màng. Ở tuổi này, giữ được nhan sắc tươi tắn như cô đâu phải dễ dàng, nhất là cô cũng đã trải qua bao sóng gió trong tình trường và đời sống gia đình. Thành tự nghĩ mình không bao giờ nên đề cập đến những nỗi buồn như những vết thương lòng sâu kín của người bạn học, người yêu cũ xa xưa.

- Thành biết là Tiên có một đời sống hiện tại khá an bình bởi vì Tiên vẫn trẻ đẹp như ngày nào.

Cô xoay xoay ly nước trong tay mỉm cười:

- Cảm ơn Thành! Người đàn bà nào khi đã đến lúc không xúc động trước lời bình luận về nhan sắc của mình thì họ sẽ rất hạnh phúc và an lạc.

Thành cảm thấy mình hình như đang là cái ly mà cô đang xoay trong tay lúc đó. Anh ngập ngừng khẽ hỏi:

- Hình như... Tiên vẫn còn ghét Thành?

Vẫn giữ nụ cười thân thiện trên môi, cô dịu dàng hỏi lại:

- Sao Thành lại nghĩ vậy?

- Cả buổi tiệc, Tiên đã không nói chuyện và không nhìn Thành.

- Ồ! Thì ra vậy! Thành có biết tại sao không?

- Không! Thành ngơ ngác đáp- Thành mới về có làm gì lầm lỗi với Tiên đâu?

Kiều Tiên nhìn anh chăm chú rồi khẽ thở dài:

- Đúng! Thành không có lỗi gì với Tiên nhưng có lỗi với... Tuyết Băng.

Tim anh chợt nhói lên, cả một quá khứ tình ái xa xưa bừng bừng sống vậy. Tuyết Băng! "Hoa hậu" của lớp 12P1 người đẹp lạnh lùng, người đã đạt kỷ lục đạp lên "tim rơi" nhiều nhất trường nhưng cuối cùng bại trận thảm thương trước Thành.

- Tuyết Băng... sao rồi?

- Chuyện của Tuyết Băng rất dài, rất bí ẩn cả lớp mình không ai biết, chỉ một mình Tiên. Nếu Thành muốn, mình sẽ cùng nhau đi thăm Tuyết Băng.

Thành vừa tò mò vừa thương cảm vội hỏi:

- Bao giờ mình đi?

- Chủ nhật này, nhưng tụi mình phải đi ít nhất là mấy ngày vì đường xa lắm. Thành có sắp xếp được không? Nên nhớ! Thành là người duy nhất mà Tuyết Băng nói với mình là muốn gặp. Nếu Thành đồng ý thì tụi mình sẽ khởi hành vào lúc năm giờ sáng. Dậy nổi không?

- Thành nhất định sẽ đến.

Đúng hẹn. Kiều Tiên đã chỉnh tề chờ sẵn. Hôm nay dù không điệu đà trang điểm son phấn, nhìn cô vẫn trẻ trung và dễ thương

không kém. Một chiếc xe hơi bốn chỗ chờ sẵn bên ngoài.

- Mình đi đâu?

- Nha Trang.

Cả hai ngồi bên nhau im lặng khá lâu. Tự nhiên, Thành cảm thấy một bầu không khí lạ lùng bao trùm cả hai. Anh hơi hối hận đã sốt sắng nhận lời theo Kiều Tiên trong khi đám bạn vừa liên lạc được cũng từ Mỹ về đang rủ rê anh vào những cuộc vui mà có lẽ cả đời anh mơ ước. Hôm nọ, sở dĩ vội vàng đến tham dự cuộc họp lớp vì anh nôn nóng gặp lại Kiều Tiên sau bao năm xa cách. Nghe nói cô dạo này vẫn trẻ đẹp và khá thành đạt. Anh cũng hiếu kỳ muốn tận mắt chứng kiến người yêu cũ đang sống ra sao, may ra sẽ thêm một mối quan hệ vui vẻ giữa những tháng ngày buồn tẻ trong đời sống vợ chồng đơn điệu hiện tại. Nhưng Kiều Tiên cứ xa vời vợi dù chỉ gần nhau trong gang tấc. Xe dừng lại tại một quán cơm dọc đường khá rộng rãi thoáng mát, suýt nữa thì Thành đã đề nghị quay về nhưng nhìn vẻ mặt thản nhiên của Kiều Tiên anh lại đổi ý.

- Hình như Thành về kỳ này mục đích chính không phải là... thăm bác gái?

Kiều Tiên nói tuy rất nhẹ nhàng nhưng hàm ý sâu xa làm Thành hơi chột dạ vội vàng đánh trống lảng:

- Vì mẹ Thành là chính mà. Thú thật, nếu mai này bà trăm tuổi, Thành cũng chẳng tha thiết gì với Việt Nam. Mọi thứ đã khác xưa nhiều lắm: đâu đâu cũng xô bồ, bụi bẩn và ô nhiễm.

- Nhưng sự thật, có những thứ mà người ta biết là như thế nhưng họ vẫn cứ làm con thiêu thân đấy chứ!

Ẩn ý của cô làm Thành càng hiểu, càng hoảng. Anh có cảm tưởng như mình đang là một bệnh nhân bị bác sĩ nhìn thấu… nội tạng vậy. Một lần nữa anh lại định mở miệng đòi về nếu như Kiều Tiên không nói:

- Nếu không vì Tuyết Băng thì có lẽ giờ này Tiên không ngồi ở đây nói chuyện với Thành.

Không hiểu sao nhắc đến Tuyết Băng, Thành lại thấy lòng mình chùn xuống nao nao. Ký ức xưa kia chợt hiện về rõ ràng trong tâm trí. Anh yêu Kiều Tiên nhưng cũng thích Tuyết Băng. Tình yêu có sẵn với Kiều Tiên là một lợi thế cho anh đến gần Tuyết Băng dễ dàng vì họ là một đôi bạn thân. Trời phú cho Thành khả năng chinh phục và khao khát chinh phục người đẹp, anh chưa từng thất bại và cho đến tận bây giờ sự đam mê chinh phục ấy vẫn còn nguyên vẹn trong anh.

Dọc đường đi, dù ghé rất nhiều quán cơm, quán nước nghỉ ngơi nhưng Kiều Tiên tỏ ra rất đứng đắn làm Thành cũng e ngại không dám tỏ thái độ thân mật với cô. Họ đến Nha Trang vào lúc xế trưa, Kiều Tiên chủ động thuê hai phòng trong một khách sạn khá lịch sự. Họ nghỉ ngơi, ngắm biển đi dạo bên nhau, không hiểu sao dù cõi lòng rất xao xuyến, Thành vẫn không nói được câu nào tình tứ hay liều lĩnh nắm lấy bàn tay của người yêu cũ. Họ lại đi nói những chuyện về bạn bè, thầy cô, chính trị, thơ văn. Một phần cũng vì" Nha Trang ngày về" sao mà buồn thảm thế. Khắp nơi nhan nhản tụi Tàu cộng, viễn cảnh mất nước chưa nơi nào rõ rệt như ở đây. Thành than:

- Tiên nhìn thấy không? Thành cứ tưởng như mình đang đi trong một phố Tàu.

- Ừ!- Cô cũng thở dài buồn bã- Ai cũng thấy, ai cũng biết, nhưng chẳng ai làm được gì.

Ngày hôm sau, họ khởi hành sớm và sau hai tiếng đồng hồ, họ leo lên một ngọn đồi khá dốc để đến trước một ngôi chùa nhỏ nằm sau một hàng cây ngọc lan thơm ngát. Thành ngơ ngác

- Đây là đâu?

- Vào đi rồi sẽ biết!

Cả hai thong thả đi đến một cái sân rộng có tôn tượng Quán Thế Âm Bồ Tát uy nghi, thanh thoát, xung quanh trồng hoa mười giờ và giàn bông giấy đủ màu nhìn khá vui mắt. Họ bước vào chánh điện, một Sư Cô nhỏ tuổi đang loay hoay sắp xếp trái cây, nghe động vội quay lại chắp tay lễ phép cúi chào. Nhận ra Kiều Tiên, vị Sa Di Ni vui mừng reo lên:

- Ồ! Cô Thiện Tâm! Lâu quá không gặp, Sư Phụ vẫn nhắc đến cô.

Nhìn qua sự việc, Thành cũng đoán được Kiều Tiên đã đến đây rất thường

- A Di Đà Phật! Sư cô Trí Hiền vẫn an khang chứ cô?

- Dạ! Sư Phụ khỏe! Để tôi đi báo cho Sư Phụ biết ngay mời cô và vị đạo hữu này vào nhà khách uống trà.

Tim Thành đập thình thịch tưởng như sắp vỡ đến nơi dù trước mặt anh, Kiều Tiên rất ung dung bình thản tay nâng tách trà uống với một phong cách rất... thiền. Mấy phút sau, xuất hiện trước họ là một vị Sư Cô đứng tuổi nhưng nhan sắc khá thanh tú, mỹ lệ. Thành bật dậy kêu lên:

- Tuyết Băng! Phải là Tuyết Băng không?

Sư Cô không đổi sắc mặt trước sự kích động của Thành, khuôn mặt trái xoan trắng trẻo của cô vẫn nghiêm trang từ hòa, đôi bàn tay xinh đẹp chắp lại như một đóa sen, cô nhẹ nhàng nói:

- A Di Đà Phật! Thưa đạo hữu! Tuyết Băng của đạo hữu... đã chết lâu rồi.

Thành lặng người, bao câu hỏi rối bời trong tâm trí. Sự thật trước mắt làm anh choáng váng, không thể tin được dù chính anh đã chứng kiến. Thành run giọng hỏi:

- Nhưng tại sao? Ai đã làm gì để Tuyết Băng đến nông nỗi này?

Kiều Tiên rót cho Thành một tách trà rồi bảo anh ngồi xuống cô cũng ngồi đối diện và Sư cô Trí Hiền ngồi ở đầu bàn. Kiều Tiên nhìn Sư cô dò hỏi, sau cái gật đầu nhẹ nhàng câu chuyện bắt đầu

- Chắc Thành đang nghĩ Tuyết Băng đi tu vì... thất tình và người gây ra chuyện đó chính là Thành phải không?

Thành giật bắn người tái mặt không nói nên lời. Kiều Tiên tiếp tục, vẫn giọng nói chậm rãi, nhẹ nhàng, từ tốn cô kể lại cho Thành nghe cả một quá khứ tưởng như đã đi vào quên lãng của cả ba người. Đúng là thời ấy, Tuyết Băng đã yêu Thành, người tình của cô bạn thân nhất. Tuyết Băng xinh đẹp, học giỏi và kiêu ngạo, chính vì vậy mà vẻ lạnh nhạt hờ hững nửa gần, nửa xa của Thành đã làm cô si mê và rất đau khổ. Thành biết Tuyết Băng có tình ý với mình nhưng cũng không thể bỏ Kiều Tiên vì anh cũng yêu cô tha thiết. Cuối cùng thì anh mất cả hai vì họ là bạn thân của nhau và cùng nhau vạch trần âm mưu tham lam, ích kỷ của Thành. Tuy nhiên sự việc này làm cả hai đều suy sụp tinh thần mất một thời gian khá dài mới bình tĩnh lại được. Khi lấy lại được phong độ ban đầu, Tuyết Băng vì quá hận Thành nên làm cho bao nhiêu gã đàn ông khác điêu đứng, thậm chí có người tự tử, kẻ bị tai nạn xe chết vì cô. Thành rùng mình hốt hoảng hỏi:

- Vậy nên Tuyết Băng hối hận đi tu hả?

Kiều Tiên lắc đầu rồi kể tiếp trong khi Sư cô Trí Hiền vẫn ngồi yên, nét mặt bình thản tay nâng tách trà cung cách giống hệt như Kiều Tiên lúc nãy: rất thiền!

Thực ra trên đời này cũng có người vào chùa vì thất tình, vì hối hận đã làm gì đó cho ai tổn thương nặng, nhưng đa số là họ đi tu vì hiểu được tình đời hư huyễn. Hôm đó, sau khi dự sinh nhật Kiều Tiên, Tuyết Băng tự nhiên chóng mặt và ngất xỉu. Sau khi đưa đi cấp cứu và chuẩn đoán bệnh bác sĩ nói cô bị... ung thư. Trong những cơn mê, Tuyết Băng luôn thấy những người vừa quen vừa lạ vây quanh cô đòi mạng. Cô nói với gia đình: muốn những tháng năm còn lại chết trong một ngôi chùa trên núi vì một trong những giấc mơ của cô là nhìn thấy một ngôi chùa bỏ hoang trên núi và một vị hộ pháp trong chùa đã vẫy tay gọi cô đến. Mọi người ai cũng cho là cô bệnh hoạn nên hoảng hốt và bị ảo tưởng, riêng Kiều Tiên một mực tin bạn mình có lý do mới nói thế. Cô nghe bạn tả rất kỹ đặc điểm của ngôi chùa hoang rồi cố công tìm ra bằng được. Khi nghe Kiều Tiên báo tin, Tuyết Băng đã khóc năn nỉ cha mẹ đưa mình lên đó... để chết. Kiều Tiên cũng xin phép cha mẹ để cùng với gia đình Tuyết Băng đến ngôi chùa này. Họ gia công dọn dẹp, tu sửa, rồi thỉnh một vị sư cô của ngôi chùa gần nhất đến để khai thị. Tuyết Băng ngày ngày lạy sám hối, ngày ngày niệm Phật dù có những lúc cô tưởng chết vì kiệt sức. Cả nhà cùng cầu nguyện cho cô, ai cũng thương xót nhìn cô gái xinh đẹp mỹ miều ngày nào giờ chỉ giống như một bộ xương di động, thật kinh hoàng! Sau một tháng Tuyết Băng nói với Sư Cô trước sự chứng kiến của Kiều Tiên và gia đình:

- Xin Sư Cô thế phát cho con! Con muốn được là một người xuất gia trước khi rời bỏ cõi đời này.

Sư Cô từ ái nhìn Tuyết Băng hỏi:

- Con sẽ làm gì trong cương vị của một người xuất gia?

Một sức mạnh kỳ bí từ đâu trào dâng trong cô, Tuyết Băng nói một cách rõ ràng mạnh mẽ:

- Con nguyện suốt kiếp và đến tận mãi mãi về sau giúp đỡ cho nữ giới thoát khỏi sầu đau bằng cách hướng dẫn cho họ biết nghiệp nào dẫn dắt họ đến sự đau khổ của hiện tại. Làm sao để có thể giải được nghiệp quả của mình vì họ cũng còn được một nửa tự quyết định được sự an lạc của đời mình.

Sư Cô hoan hỉ, cả phòng như tràn ngập một bầu không khí an lành, mát mẻ. Tuyết Băng say sưa nói tiếp:

- Con sẽ giúp cho những kẻ tham đắm vào sắc đẹp, dục lạc và kiêu hãnh thấy được hiểm họa của con đường sắp tới mà họ sẽ rơi vào. Con sẽ dùng cuộc đời và thân mình để chỉ cho những người nào càng buông thả và ích kỷ, càng có một hậu vận rất thê thảm... như con.

Kiều Tiên rơi lệ, chợt cô nhìn lên tôn tượng Quán Âm đặt ở đầu giường, qua hàng nước mắt nhạt nhòa, cô kinh ngạc thấy hình như đức Bồ Tát đang mỉm cười nhìn xuống Tuyết Băng. Cô buột miệng kêu lên:

- Bạn sẽ không chết! Bạn sẽ không chết đâu! Thật đó!

Căn phòng lại chìm vào im lặng, Thành sốt ruột hỏi một câu ngớ ngẩn:

- Rồi sao nữa? Rồi… Tuyết Băng có chết không?

Đến lúc này thì cả Kiều Tiên lẫn Sư cô Trí Hiền đều bật cười. Nhận ra mình ngốc nghếch, Thành gãi đầu cũng cười ngượng ngập. Sư Cô dịu dàng nói:

- Đúng là Tuyết Băng đã chết từ dạo ấy và... tái sinh là một Sư Cô Trí Hiền của ngày nay. Sở dĩ tôi không muốn mọi người biết chuyện tôi đi tu để giữ cho mình một thời gian yên tĩnh dưỡng bệnh và dưỡng tâm. Còn sở dĩ tôi muốn gặp đạo hữu một lần là vì giữa chúng ta còn một chút ân tình nên tôi cần phải nói cho đạo hữu biết.

Ngưng một lát, Sư Cô nhìn Thành chăm chú, tia nhìn đầy uy lực làm anh trở nên hồi hộp, kính cẩn lắng nghe

- Quá khứ đạo hữu đã gây ra rất nhiều tội nghiệp từ trong vô thức: dùng sở trường đầu môi chót lưỡi và sự thông minh của mình để tán tỉnh hết người này đến người khác, tâm địa rất tăm tối. Đạo hữu nhờ có phúc đức từ tiền kiếp nên hiện tại giàu có, thành đạt nhà cao cửa rộng, vợ hiền, con ngoan. Nhưng đạo hữu vẫn chưa biết đủ nên vẫn tiếp tục làm theo bản năng tham ái đầy tội lỗi mà quên mất VÔ THƯỜNG.

Thành lúng túng hỏi:

- Thưa... thưa… VÔ THƯỜNG là gì vậy?

Sư Cô nghiêm nghị nhìn Thành tuy giọng nói vẫn từ hòa:

- Trong một giấc mộng xa xưa của tôi, đạo hữu sẽ chết vì một căn bệnh "lạ" trong lúc cô đơn ở một nơi hiu quạnh, dù lúc sống thường thích nơi đô hội, đông đúc, người đẹp, ăn ngon. Bình sinh đạo hữu không chung thủy, không biết quý trọng những tình cảm chân thật mà lao theo những lời dụ dỗ ngon ngọt, sắc đẹp của tuổi trẻ nên cũng chết vì dục tình. Khi xưa đạo hữu đã từng gieo nhân này cho nhiều người thì cuối đời gặp đúng quả này do người khác làm lại.

Sư Cô đứng dậy ngâm nho nhỏ:

Nhất nhật vô thường đáo
Phương tri mộng lý nhân
Vạn ban giai bất khứ
*Duy hữu nghiệp tùy thân**

Kiều Tiên ngâm tiếp dịch nghĩa:

Một ngày vô thường đến
Người biết mộng vỡ rồi
Chẳng gì mang đi được
Chỉ có nghiệp theo thôi.

Sau này, không cần ai giải thích, Thành đã hiểu Sư cô Trí Hiền đã "ngộ" được lý VÔ THƯỜNG sau lần thập tử nhất sinh ấy. Sư Cô đã sống với chánh niệm và chánh tinh tấn cả cuộc đời còn lại, cứ nhìn phong thái an nhiên tự tại của Sư Cô và cả Kiều Tiên là biết ngay họ đang từ từ ra khỏi tám cơn gió đời (được-mất, khen-chê, tốt-xấu, khổ đau-hạnh phúc) như thế nào.

Cả thời gian còn lại tại quê hương, Thành đưa mẹ đi chùa và tham gia một khóa tu học Phật pháp. Lần cuối cùng thăm Kiều Tiên trước khi về Mỹ, Thành đưa cô xem một bức tranh lụa. Cô mở ra hai người nhìn nhau mỉm cười hoan hỉ. Những lúc tâm tưởng điên đảo, Thành lại ngẩng lên nhìn lên bức tranh đó khẽ ngâm: *"Nhất nhật vô thường đáo…"*.

Thi Thi Hồng Ngọc

* Bài kệ xuất xứ trong "Qui Sơn Đại Viên thiền sư cảnh sách văn". Tác giả Thiền sư Quy Sơn Linh Hựu (771-853). Bài kệ này được trích lại trong Kinh Pháp Cú Hán tạng và Kinh Nhật tụng.

CUỘC VẬN ĐỘNG NGOẠI GIAO CUỐI CÙNG TRƯỚC NGÀY 30-4-1975

● Trần Gia Phụng

Trong chiến tranh vừa qua ở Việt Nam (1954-1975), quân đội cộng sản Bắc Việt Nam tấn công mạnh mẽ khắp nơi vào đầu năm 1975, tiến chiếm Vùng I Chiến thuật, rồi vùng II Chiến thuật của Việt Nam Cộng Hòa, và xua quân đe dọa thủ đô Sài Gòn. (Điều nầy đã được viết nhiều, xin không trình bày lại ở đây.)

Tình hình quân sự đang dồn dập ngoài mặt trận, thì một cuộc vận động ngoại giao quốc tế âm thầm diễn ra, nhằm tránh sự sụp đổ của chính phủ Việt Nam Cộng Hòa ở Nam Việt Nam. Tích cực trong việc nầy là hai chính phủ Pháp và Cộng Hòa Nhân Dân Trung Hoa.

Pháp là nước có nhiều liên hệ với Việt Nam trong quá khứ. Điều nầy người Việt nào hầu như cũng đều biết, vì Pháp đã từng bảo hộ Việt Nam từ năm 1884 đến khi quân đội Nhật Bản đảo chánh Pháp ở Đông Dương ngày 9-3-1945.

Còn Cộng Hòa Nhân Dân Trung Hoa, chẳng xa lạ gì với người Việt, nhứt là người miền Bắc Việt Nam, vì nước Trung Hoa nằm sát biên giới Bắc Việt Nam và Cộng Hòa Nhân Dân Trung Hoa có nhiều liên hệ với chế độ Bắc Việt Nam.

Cộng Hòa Nhân Dân Trung Hoa theo chủ nghĩa cộng sản, nên còn được gọi là Trung Cộng, đã tích cực viện trợ, gởi cố vấn giúp đảng Cộng Sản Đông Dương từ năm 1950 trong cuộc chiến 1946-1954, và trong cuộc chiến cộng sản Bắc Việt Nam xâm lăng Nam Việt Nam. (Đảng Cộng Sản Đông Dương đổi tên thành đảng Lao Động năm 1951.) (Từ đây xin gọi là Trung Cộng cho ngắn gọn, dễ viết.)

Xin chú ý là Trung Cộng, đã viện trợ cho BVN để tấn công NVN, "*chống Mỹ cứu nước*", không phải hoàn toàn vô vị lợi vì tình nghĩa cộng sản quốc tế với nhau, mà chính là vì hai lẽ: 1) Trung Cộng lo ngại rằng quân đội Hoa Kỳ hiện diện ở Nam Việt Nam, có thể gây nguy hại đến an ninh biên giới phía nam của Trung Cộng. 2) Khi Lưu Thiếu Kỳ, Chủ tịch Trung Cộng, gởi La Quý Ba qua làm cố vấn cho Hồ Chí Minh tháng 01-1950, Lưu Thiếu Kỳ dặn La Quý Ba hãy giúp đỡ tối đa cho nhu cầu của đảng Cộng Sản Việt Nam, rồi sẽ đòi lại trong tương lai. (Qiang Zhai, *China and the Vietnam Wars, 1950-1975*, The University of North Carolina Press, 2000, tr. 19.)

Như thế, có nghĩa là không có việc Trung Cộng cho không, biếu không, mà Trung Cộng chỉ cho cộng sản Bắc Việt Nam vay mượn dài hạn, và còn có lãi, vì cộng sản Bắc Việt Nam trở thành tên lính tiền phương bảo vệ biên giới phía nam cho Trung Cộng.

Vào tháng 2-1972, Tổng thống Hoa Kỳ là Richard Nixon thăm Bắc Kinh và ký thông cáo chung Thượng Hải với Thủ tướng Trung Cộng là Châu Ân Lai ngày 28-2-1972, theo đó hai bên chấp nhận sống chung hòa bình giữa các nước không cùng chế độ chính trị, và Hoa Kỳ xác nhận chỉ có một nước Trung Hoa, còn hải đảo Đài Loan là một phần của Trung Hoa. Điều nầy chẳng những làm cho Trung Cộng yên tâm, mà còn đánh thức con sư tử đang ngủ ở Đông Á đã từng được Hoàng đế nước Pháp là Napoléon Bonaparte báo trước vào thế kỷ 19.

Sau hiệp định *Paris* ngày 27-1-1973, Hoa Kỳ đưa hết quân đội Hoa Kỳ về nước, thì Trung Cộng cũng rút quân đội Trung Cộng ra khỏi Bắc Việt Nam. Trong khi đó, vào đầu năm 1975, Liên Xô tăng viện cho Bắc Việt Nam gấp bốn (4) lần so với trước để tấn công Nam Việt Nam. (Henry Kissinger, *Years of Renewal*, New York: Simon & Schuster, 1999, tr. 481.)

Trước tình hình nầy, Trung Cộng lại quan ngại rằng một khi Bắc Việt Nam chiếm được Nam Việt Nam, thì cộng sản Việt Nam sẽ rất mạnh, và trở thành vừa là đồng minh, vừa là vệ tinh của Liên Xô. Khi đó cộng sản Việt Nam có thể sẽ theo phe Liên Xô, đe dọa biên giới phía nam của Trung Cộng.

Vì vậy Trung Cộng không muốn Bắc Việt Nam chiếm được Nam Việt Nam, nên Trung Cộng tích cực tham gia vận động ngoại giao, nhằm chận đứng việc nầy, và giữ cho Việt Nam Cộng Hòa khỏi bị sụp đổ. (George J. Veith, *Drawn Swords in a Distant Land*, New York: Encounter Books, 2021, tt.555-556.)

Trung Cộng thật ra đã đề phòng điều nầy từ trước, có thể ngay từ khi bắt đầu xảy ra xích mích giữa Liên Xô với Trung Cộng, nhứt là khi hai bên thực sự đánh nhau trên sông Ussouri (Ô Tô Lý), vùng biên giới phía bắc của Trung Cộng với Liên Xô vào năm 1969. Trung Cộng lo ngại cộng sản Việt Nam về hùa với Liên Xô, sẽ đe dọa vùng biên giới phía nam của Trung Cộng với Việt Nam.

Trong cuộc gặp gỡ với đại diện Hoa Kỳ là Alexander Haig năm 1972 tại Bắc Kinh, Thủ tướng Trung Cộng là Châu Ân Lai đã dặn dò Haig rằng: "*Đừng để thua ở Việt Nam*." Theo Ngoại trưởng Alexander Haig, Trung Cộng quan ngại rằng Hoa Kỳ thất bại và rút lui khỏi Đông Nam Á,

là điều nguy hiểm cho Trung Cộng. (George J. Veith, *sđd.,* tr.. 557.)

Chẳng những thế, theo cựu Phó Tổng thống Việt Nam Cộng Hòa là Nguyễn Cao Kỳ, Trung Cộng còn cử đại diện tiếp xúc với ông Kỳ tại Sài Gòn vào cuối năm 1972, đề nghị ông Kỳ đảo chánh Tổng thống Nguyễn Văn Thiệu, rồi ông Kỳ tuyên bố Nam Việt Nam trung lập, không theo Hoa Kỳ và cũng không theo Liên Xô. Nếu cựu Phó Tổng thống Nguyễn Cao Kỳ chịu làm như vậy, thì Trung Cộng sẽ ủng hộ ông Kỳ. Trung Cộng chủ trương như thế vì Trung Cộng đang gặp rắc rối ở biên giới phía bắc với Liên Xô, nên Trung Cộng không muốn ở phía nam Trung Cộng, có một vệ tinh của Liên Xô chiếm đóng toàn bộ Việt Nam, sẽ trở nên quá mạnh và có thể đe dọa Trung Cộng. (George J. Veith, *sđd.* tr. 557.)

Sau trận Hoàng Sa ngày 19-1-1974, khi trả tù binh Việt Nam Cộng Hòa về nước qua đường Hồng Kông, Trung Cộng đề nghị với chính phủ Việt Nam Cộng Hòa mở một cuộc họp giữa hai bên, nhưng chính phủ Việt Nam Cộng Hòa không trả lời. Một thời gian sau, vào mùa hè 1974, Trung Cộng nhờ người nói chuyện lần nữa với chính phủ Việt Nam Cộng Hòa, nhưng người nầy lại trình bày với Đại sứ Hoa Kỳ tại Sài Gòn lúc đó là Graham Martin, và Đại sứ Martin im lặng luôn. (George J. Veith, *sđd.* tr. 557.).

Cựu Đại tướng Dương Văn Minh lên làm Tổng thống vào ngày 28-4-1975. Trung Cộng và Pháp một lần nữa vận động với cựu Đại tướng Minh hãy kêu gọi sự giúp đỡ của một "*lực lượng quốc tế*" để giải quyết cuộc tranh chấp, nhưng cựu Đại tướng Minh từ chối, và nói rằng: "…*Trong đời tôi, tôi đã phục vụ như kẻ tay sai của Pháp, rồi kẻ tay sai của Mỹ. Đủ rồi, tôi không muốn làm tay sai lần nữa*." (Nguyên văn bằng Anh ngữ trong sách "… *During my life I have already served as a lackey for the French and then as a lackey for the Americans. That is enough, I do not want to be a lackey again*." .(George J. Veith, *sđd.* tr. 560.)

Câu chuyện lịch sử trên đây được tiến sĩ George J. Veith ghi lại theo tài liệu của thư khố, chứ không phải những người trong cuộc kể lại.

Chúng tôi xin trình thuật để cùng nhau suy nghĩ nhân ngày 30-4 năm nay. Xin luôn luôn ghi nhớ công ơn những chiến sĩ Việt Nam Cộng Hòa, đã anh dũng chiến đấu, hy sinh bảo vệ nền tự do dân chủ của Việt Nam Cộng Hòa ở Nam Việt Nam.

TRẦN GIA PHỤNG
(Texas, 26-4-2022)

LỜI DÂNG LÊN MẸ VIỆT NAM
(47 NĂM TẾT LƯU VONG)

• VÕ ĐẠI TÔN

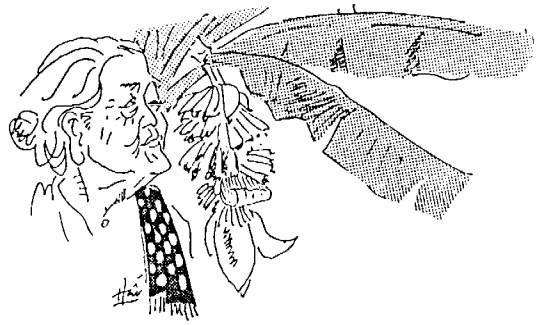

MẸ VIỆT NAM ơi
47 năm rồi
Áo con đã rách.
Còn sợi chỉ nào, từ nguồn thiêng huyết mạch
Cho con xin, vá lại áo Đời.
Con đã đi, đường gai góc mòn hơi
Xuyên rừng núi, mồ hôi pha trộn máu.
Về quê hương, nguyện lòng son chiến đấu
Nửa đường đi thành đêm tối lao tù.
Mười năm ôm hận nghìn thu
Lênh đênh chìm theo vận Nước.
Và hôm nay, vạn nẻo đường xuôi ngược
Con vẫn còn tiếp bước Cha Ông.

*

Bao nhiêu năm – Mẹ đã đau lòng
Nghe con khóc từ trùng dương sóng chuyển.
Huyền sử xưa năm mươi con theo Cha về biển
Giống Rồng Thiêng mở rộng cõi bờ.
Còn hôm nay vì hai tiếng Tự Do
Trăm ngàn thây vùi tan nơi vực thẳm.
Năm mươi con vượt rừng sâu muôn dặm
Theo Mẹ hiền – thơm nửa máu dòng Tiên.
Dựng quê hương hùng sử khắp ba miền
Nay Văn Hiến cằn khô cùng sỏi đá.
Những địa danh chôn xương tù gục ngã
Tên kinh hoàng, tủi nhục đến nghìn năm.
Hoàng Liên Sơn không nấm mộ con nằm
Cổng Trời nghe máu khóc.
Dã thú vờn quanh, xiềng gông, tang tóc,
Nghĩa "Con Người" thua chữ sắn khoai.

*

Bao nhiêu năm – em bán hình hài
Tìm miếng cơm manh áo.
Đại Hàn, Đài Loan, xông xáo

Mua em về làm món đồ chơi.
Năm nghìn năm dù nước lửa dầu sôi
Chưa bao giờ mẹ bán con vì đói.
Bầy trẻ thơ còm cõi
Bươi rác nghèo, rách rưới lang thang.
Nghe quanh mình loa vẫn thét "vinh quang"
Đường Tương Lai đá cũng tan thành lệ.

*

Bao nhiêu năm tưởng chào vui thế hệ
Ngẩng cao đầu, tay vói đến năm Châu.
Nhưng cội nguồn và đạo lý chìm sâu
Lo sáng tạo những đua đòi vật chất.
Mùi kim tiền thơm hơn bánh mật
Giấc mơ vàng: - mong thoát khỏi quê hương.
Thúy Kiều xưa, rơi sóng nước Tiền Đường
Nay viết lại thành Tiền Giang, phản động ! (*)
Lũy tre xanh, cánh tay thần Phù Đổng
Bao anh hùng dựng Nước thuở ban khai
Còn lại đây hoang phế cả đền đài
Tên Hùng Vương đành thua tên Bill Gates. (*).
Túi càn khôn đã nghèo, thêm rỗng tuếch,
Văn Hóa này còn lại tiếng "bia ôm"!

*

Bao nhiêu năm – răng hổ đói đỏ ngòm
Luôn gầm thét, xé tươi hồn Dân Tộc.
Từ địa đạo ùn lên bao cơn lốc
Thành "đại gia" chễm chệ một phương trời.
Miệng "vô sản" toàn men rượu nồng hơi,
Tay "chuyên chính" ôm bao đầy châu báu.
Dinh thự nguy nga, dựng lên từ máu
Của nhân dân khổ hạnh một đời.
Người thương binh ngẩng mặt nhìn trời
Nghe tiếng khóc trong tiếng cười vang vọng.
Chiếc xe lăn bánh mòn, gãy gọng
Lê thân tàn về cuối hẻm đơn côi.

*

MẸ VIỆT NAM ơi
47 năm rồi, niềm đau quặn thắt.
Đã có bao người lửa lòng nguội tắt
Dĩ vãng quên rồi, hiu hắt tình Quê ?
Lớp già nua mơ ước nẻo về
Không nhắm mắt, cuối đời lên tiếng nấc.
Còn tuổi trẻ hồn nhiên hoa mật
Nơi xứ người chấp nhận quê hương.

*

Nhưng một ngày mai:
Đường hoa nở hướng dương
Hành trình thôi cúi mặt.
Sẽ có những đàn con vòng tay siết chặt
Kéo mặt trời về lại phương Đông.
Tổ Quốc sẽ tươi hồng
Giữa hào quang Dân Tộc.
Cây Tự Do sẽ đâm chồi nảy lộc
Lửa Nhân Quyền bừng sáng nẻo thâm u.
Mái trường vui thay thế chốn lao tù
Cho con học từ cội nguồn Nhân Bản.
Không kẻ nào được quyền mua bán
Thịt da em, nguồn sống của Rồng Tiên.
Hồn Tổ Quốc linh thiêng
Đài cao về chiếm ngự.
Cuộc hành trình từ quê hương - viễn xứ -
Chuyển xoay thành trẩy hội hoa đăng.
Từ phương Nam tung vút cánh chim Bằng
Thành Rồng thiêng Đông Á.
Từ núi cao nghiêng mình ra biển cả
Rạng ngời soi hai chữ: VIỆT NAM.

*

Lời trần tình bao nhiêu năm
Con viết bằng tim máu.
Từ nỗi đau âm thầm chôn giấu
Kính dâng lên TỔ QUỐC hằng yêu.
Mỗi chữ -vẫn mong gói trọn một điều:
Từ Tâm Thức xin góp chung Hành Động.
Đại cuộc Toàn Dân ban con Lẽ Sống
Hiến dâng đời cho trọn nghĩa Quê Hương.
MẸ VIỆT NAM ơi
Dù gian lao xin tiếp máu Lên Đường
Cho con về với Mẹ.
Vững chân đi, qua trăm ngàn dâu bể
Được quỳ ôm từng mảnh đất quê Cha.
Phút cuối đời xin biến lệ thành hoa
Giữa triều vui Dân Tộc.
Trong lòng con: - Vĩnh hằng TỔ QUỐC
Huy hoàng Văn Hiến - Tự Do !

• VÕ ĐẠI TÔN.

Ghi chú:

** Văn Học - Trong kỳ thi tốt nghiệp trung học tại Việt Nam năm 2004, qua đề tài bình luận về truyện Kiều của Nguyễn Du, đã có nhiều thí sinh nộp bài viết: Thúy Kiều vì buồn chuyện gia đình đã tự vận tại sông Tiền Giang, may nhờ một nữ cán bộ cộng sản vớt lên, cải tạo tư tưởng phản động, Thúy Kiều giác ngộ, xin được kết nạp vào đảng.*

** Lịch sử - Trong cuộc thăm dò ý kiến sinh viên các trường đại học ở Việt Nam về các vĩ nhân thế giới và dân tộc, đa số sinh viên đều tuyển chọn Bill Gates làm thần tượng số 1 của giới thanh niên hiện nay trong nước.*

ĂN CHAY

● **Bác sĩ Nguyễn Ý Đức**

Từ Chay của ta bắt nguồn từ chữ „Trai" trong tiếng Hán, có nghĩa là giữ cho lòng dạ thanh tịnh để đạt đến một trạng thái tinh thần nào đó. Thường thì khi người có tâm nguyện gì lớn lao, hay muốn tập trung tinh thần vào một việc gì, người xưa thường luôn bắt đầu bằng cách *"giữ gìn trai giới".*

Mỗi tôn giáo có thể hiểu về ăn chay theo cách hơi khác nhau. Chẳng hạn ăn chay theo Hồi giáo (như trong tháng Ramadan) khác với ăn chay theo Thiên Chúa giáo và cũng không giống với ăn chay theo Phật giáo.

Khái niệm ăn chay đề cập tới trong chương sách này được hiểu là *"không ăn thịt, cá hoặc bất cứ thức ăn nào có nguồn gốc động vật"*. Như vậy người ăn chay chỉ ăn rau, trái, các loại hạt, củ... được thu hái từ thực vật. Tuy nhiên cũng có người ăn chay chấp nhận dùng thêm trứng, sữa và các thực phẩm chế biến từ sữa.

Ăn chay đã được thực hiện từ nhiều ngàn năm. Những năm gần đây phong trào không ăn thịt, chỉ ăn rau trái được nhiều người quan tâm, ngay cả các nhà nghiên cứu khoa học và giới y học. Và do có nhiều kết quả tích cực mang lại sức khỏe đã được chứng minh, nên việc ăn chay hiện đang được rất nhiều người áp dụng.

Một nghiên cứu về chế độ dinh dưỡng ở Trung Hoa thấy rằng đa số dân chúng ở nông thôn ăn nhiều rau trái, ít thịt động vật, nhiều bột, nhiều chất xơ. Mức độ cholesterol trong máu của họ rất thấp, họ ít bị các bệnh tim, béo phì, tiểu đường, loãng xương...

Từ nhận xét đó, một nhà nghiên cứu về dinh dưỡng và sức khỏe, bác sĩ Collin Campbell của trường Đại học Cornell đã kết luận: *"Nói về nguồn gốc, con người thuộc loại ăn rau trái. Do đó ta nên ăn nhiều loại thực phẩm rau trái, thực vật và giới hạn thực phẩm từ động vật để có sức khỏe tốt".*

Họ thấy rõ tác hại của việc ăn nhiều thịt động vật giầu chất béo, cùng với những chất phụ gia luôn dễ dàng gây bệnh cho cơ thể.

Nhiều nghiên cứu cho thấy ăn chay có thể làm giảm nguy cơ mắc bệnh béo phì, ung thư, bệnh động mạch tim, tiểu đường.

Người ăn chay có thể do nhiều động lực, lý do khác nhau. Nói chung, có thể kể ra những lý do phổ biến nhất như sau đây:

1.- Ăn Chay Vì Quan Tâm Tới Môi Trường.

Quan điểm của những người ăn chay vì quan tâm đến môi trường có thể tóm tắt ở một số vấn đề chính là:

a. Việc nuôi súc vật để lấy thịt sẽ làm ô nhiễm môi trường vì các chất phế thải của chúng;

b. Thủy sản bị đánh bắt nhiều đến nỗi các loài tôm cá đang rơi vào tình trạng diệt chủng;

c. Không nên phí phạm quá nhiều thực phẩm để nuôi súc vật trong khi còn có nhiều người đói vì thiếu lúa gạo.

2.- Ăn Chay Vì Lòng Nhân Từ

Những người ăn chay vì lòng nhân từ chủ trương làm giảm sự đau khổ của súc vật cũng như không giết chúng để làm thức ăn cho con người.

Đối với những người này, súc vật cũng có cảm xúc như con người: sợ hãi khi thấy sinh mạng bị đe dọa; mừng vui khi được nuôi ăn; đau đớn khi bệnh tật; quyến luyến chủ nuôi thân thương... Đôi khi chúng cũng tỏ ra rất thông minh và hữu dụng cho đời sống con người.

Họ cũng bất mãn khi thấy động vật bị nhốt trong những chuồng chật hẹp, gò bó, nuôi bằng thực phẩm nhiều hóa chất, cho mau béo lớn rồi đưa tới lò giết không nương tay.

Vì thế, họ cho rằng giết súc vật để ăn thịt là hành động tàn ác và không cần thiết. Còn ăn rau trái là giúp nuôi dưỡng lòng nhân từ, mang lại sự bình an và hạnh phúc cho đời sống muôn loài. Hơn nữa, khi chúng ta săn bắt động vật để giết thịt, chúng ta dồn loài vật đến chỗ diệt chủng. Còn khi chúng ta chọn các loại rau trái làm thực phẩm, ta vẫn có thể gieo trồng, chăm sóc làm cho chúng lan tràn khắp nơi và ngày càng xanh tốt, phong phú hơn.

3 - Ăn Chay Vì Lý Do Tôn Giáo.

Một số tôn giáo dạy tín đồ ăn chay như một trong các phương thức tu tập. Các vị tu sĩ giảng rằng sinh vật nào cũng có sự sống, cũng đáng quý như nhau, nên giết một loại này để nuôi một loại khác là trái với đạo lý. Người ăn chay trường chỉ ăn rau, củ, trái cây và uống nước thiên nhiên. Cuộc sống đơn giản như thế giúp họ nuôi dưỡng các điều lành và phát triển tình thương bao la tới mọi sinh vật.

Tín đồ đạo Phật, đạo Hồi còn tin ở sự luân hồi. Sau khi chết thì linh hồn sinh vật đó sẽ nhập vào sinh vật khác. Khi súc vật bị giết thịt nhiều thì những linh hồn sẽ không có nơi nương tựa. Cấm sát sinh là để giảm thiểu những linh hồn bơ vơ này.

4 - Ăn Chay Vì Sở Thích.

Những người có sở thích ăn chay muốn tận hưởng hương vị đặc biệt nhẹ nhàng và dễ tiêu của rau trái cũng như tránh được các bệnh nhiễm độc do thịt, cá gây ra. Chẳng hạn, họ biết rằng không ăn thịt bò thì chẳng bao giờ lây bệnh bò điên, bệnh lở móng, lở miệng... hoặc không ăn thịt heo thì sẽ không có nguy cơ bị lây nhiễm sán lải từ thịt heo... Cũng có người ăn chay vì thói quen gia đình hoặc ảnh hưởng của bạn bè.

5 - Ăn Chay Vì Lý Do Kinh Tế.

Một số người ăn chay đơn giản chỉ vì rau trái tương đối rẻ tiền hơn hoặc không có điều kiện nuôi súc vật để lấy thịt ăn. Một bữa trưa ở tiệm chay bao giờ cũng rẻ hơn là một mâm cơm thịnh soạn trong nhà hàng đắt tiền.

6 - Ăn Chay Vì Ý Ích Lợi Cho Sức Khỏe.

Ảnh hưởng tích cực của việc ăn chay đến sức khỏe con người gần đây đã được nghiên cứu khá kỹ lưỡng, và những kết quả đã được công bố luôn luôn khích lệ người ăn chay. Vì thế, rất nhiều người ở phương Tây hiện áp dụng chế độ ăn chay chỉ vì muốn tốt cho sức khỏe, tránh được nhiều bệnh ngặt nghèo đang phát triển tràn lan trong các đường tiêu hoá, sâu răng, bệnh chi nang đại tràng...

Các Hình Thức Ăn Chay.

Có nhiều cách ăn chay khác nhau nhưng món ăn căn bản vẫn là từ thực vật.

1 - Ăn Rau Trái Thuần Túy.

Những người ăn chay thuần túy chỉ ăn các sản phẩm của thực vật như rau, trái cây, hoa, củ, hạt. Họ không dùng bất cứ thứ gì từ động vật như các loại thịt, cá, trứng và các thực phẩm chế biến từ trứng như bơ, sữa, pho mát... Một số người không dùng cả mật ong vì cho rằng đây là chất do sinh vật tạo ra. Họ cũng không tiêu thụ món ăn nấu nướng với chất béo động vật như chiên xào với mỡ.

2 - Ăn Hỗn Hợp Rau-Trái-Trứng-Sữa.

Những người ăn chay thuộc nhóm này cũng ăn uống giống như người ăn chay thuần túy, chỉ khác là họ chấp nhận bổ sung vào thực đơn của mình hai món trứng và sữa (dĩ nhiên là kèm theo các sản phẩm chế biến từ sữa). Những người chủ trương không giết súc vật đều thuộc nhóm này, vì họ cho rằng việc ăn trứng không làm hại đến con vật đẻ trứng, cũng như dùng sữa không làm hại tới con vật cho sữa, bởi vì chúng vẫn có thể duy trì được cuộc sống tự nhiên.

Nhóm ăn chay loại này thường tiêu thụ khoảng 35% năng lượng từ chất béo so với nhóm ăn thịt thì tới 40%.

Trong nhóm này lại có một số người không chấp nhận ăn trứng, vì họ cho rằng trứng là hình thức khởi đầu của sự sống.

Ngoài ra còn một số người không ăn thịt đỏ nhưng ăn một ít thịt gà, cá cùng với rau trái các loại, ăn rau trái còn sống, chỉ ăn trái cây, hạt, dầu olive, mật ong hoặc chỉ ăn thực phẩm nuôi trồng tự nhiên mà không dùng phân bón, thuốc sát trùng hóa học...

Lợi Ích Của Việc Ăn Chay.

Con số người ăn chay trên thế giới hiện nay lên rất cao. Nếu một chế độ ăn chay mà cân bằng với đủ các chất dinh dưỡng thì cũng tốt, nhưng cho tới nay chưa có bằng chứng là ăn chay làm con người khỏe hơn hoặc làm tăng tuổi thọ.

Về những tác dụng tích cực của chế độ ăn chay đối với sức khỏe, chuyên gia dinh dưỡng Johana Dwyer của Đại học Y khoa Tufts ở Boston tóm tắt như sau: *"Có nhiều dữ kiện cho thấy ăn rau trái rất tốt để làm giảm nguy cơ mập phì, táo bón, ung thư phổi và ghiền rượu. Cũng có bằng chứng là nguy cơ về cao huyết áp, bệnh động mạch vành, tiểu đường loại II, sạn túi mật cũng giảm thiểu. Một số bằng chứng khác cũng cho là rau trái có thể giảm nguy cơ ung thư vú, bệnh nang chi ruột, ung thư ruột già, sạn thận, loãng xương, hư răng".*

Số người ăn chay trên thế giới hiện nay đã chiếm một tỷ lệ rất cao. Mặc dù chưa có bằng chứng rõ ràng là ăn chay có thể giúp con người tăng thêm tuổi thọ, nhưng nếu chế độ ăn chay được cân bằng với đủ các chất dinh dưỡng thì cũng tốt cho sức khỏe và không có nguy cơ suy dinh dưỡng như nhiều người vẫn lầm tưởng. Một số lợi ích cụ thể của việc ăn chay có thể được kể ra như sau:

1 - Giảm Nguy Cơ Mắc Bệnh Tim.

Hầu hết các loại thực vật đều không có cholesterol và chất béo bão hòa. Các chất béo này chỉ có nhiều trong thịt động vật. Vì vậy,

người ăn chay ít bị cao cholesterol, một chất dinh dưỡng mà nếu có tỷ lệ quá cao trong máu, đã được chứng minh là nguyên nhân gây ra bệnh tim mạch, vữa xơ động mạch, nhồi máu cơ tim. Nhiều nghiên cứu cho hay, nếu giảm cholesterol trong máu xuống 10% thì nguy cơ bệnh động mạch vành sẽ giảm đến 30%.

Bác sĩ Dean Ornish ở California thấy rằng một chế độ ăn uống ít chất béo với rau trái đồng thời lại vận động cơ thể, sống tích cực có thể đảo ngược diễn biến của một số bệnh tim. Lý do là khi cholesterol giảm sẽ đưa tới giảm các mảnh xơ vữa bám vào thành động mạch.

Kết quả một nghiên cứu mang tên Oxford Vegetarian Study ở Anh quốc được công bố năm 1994, thực hiện trong 12 năm với đối tượng nghiên cứu là 6,000 người ăn chay và 5,000 người ăn thịt, cho thấy bệnh động mạch vành ở nhóm ăn chay thấp hơn nhóm kia tới 28%.

Các nhà nghiên cứu M. Burr và B. Butland đã nhận thấy rằng tỷ lệ người ăn chay chết vì nhồi máu cơ tim thấp hơn so với những người không ăn chay tới 57%.

Nhà nghiên cứu Claude Chang đã quan sát 1,900 người Đức ăn chay và nhận thấy tỷ lệ chết vì bệnh tim mạch của đàn ông thấp hơn 60% và đàn bà thấp hơn 44%, so với những người không ăn chay.

2 - Giảm Nguy Cơ Béo Phì.

Nghiên cứu của Hiệp Hội Y Khoa Anh Quốc (British Medical Association) cho hay người ăn chay thường có trọng lượng cơ thể vừa phải hơn so với những người ăn nhiều thịt, cá.

Một thành viên tham gia trong cuộc nghiên cứu mang tên Oxford Vegetarian Study là P. Appleby cho hay người không ăn thịt thường có vóc dáng mảnh mai hơn người ăn thịt.

Có nhiều lý do dẫn đến thực tế này:

• Thức ăn thực vật thường có rất ít chất béo. Chất béo cung cấp một lượng calori nhiều hơn các chất dinh dưỡng khác như tinh bột, đạm. Năng lượng do rau trái cung cấp chỉ đủ dùng cho cơ thể mà không có dư thừa để tích trữ dưới dạng mỡ béo.

• Rau trái có nhiều chất xơ với rất ít calori, làm cho người ăn mau no nên không ăn quá nhiều.

Tuy nhiên, nếu không ăn thịt mà lại ăn nhiều sữa, bơ, phó mát thì cũng khó mà giữ cho cơ thể được mảnh mai.

3 - Ít Bị Rối Loạn Tiêu Hóa.

Ăn rau trái đã được chứng minh là rất tốt để không bị táo bón và bị bệnh chi nang ruột (diverticulosis) với các túi nhỏ lồi ra ở niêm mạc ruột. Nhà nghiên cứu J. S. Gear nhận thấy chỉ có 12% người ăn chay bị bệnh này trong khi tỷ lệ mắc bệnh này ở người không ăn chay là 33%. Lý do là chất xơ trong rau trái hút nhiều nước, giúp cho phân lớn, mềm, dễ dàng cho việc đại tiện, đồng thời lại kéo theo chất cặn bã độc trong ruột già để thải ra ngoài.

Nhưng cũng xin lưu ý là nếu đột nhiên tăng lượng chất xơ lên quá nhiều trong chế độ ăn sẽ có thể đưa tới tắc ruột.

4 - Giảm Nguy Cơ Bị Cao Huyết Áp.

Huyết áp cao có thể đưa tới bệnh tim, tai biến động mạch não, suy thận.

Các chuyên gia dinh dưỡng F.M. Sacks và B. Armstrong nhận thấy người ăn chay có huyết áp thấp hơn người không ăn chay.

Một chuyên gia dinh dưỡng khác thấy ăn chay cũng có thể làm giảm huyết áp ở người đang bị bệnh cao huyết áp. Hiện tượng này được giải thích là có thể do ăn chay người ta ít mập béo hoặc do ăn rau trái có ít muối, hoặc cũng có thể do người ăn chay thường có nếp sống điều độ, lành mạnh hơn.

5 - Sỏi Túi Mật.

Thành phần hóa học của sạn túi mật là cholesterol, mật và muối calci. Các sạn này được tạo ra trong túi mật và gây đau cho người bệnh. Nghiên cứu ở một nhóm 750 phụ nữ, người ta thấy nhóm ăn chay chỉ có 12% bị sỏi túi mật, trong khi đó nhóm không ăn chay tỷ lệ lên tới 25%.

Các nhà nghiên cứu giải thích là người ăn chay tương đối ít béo mỡ hơn, thực phẩm của họ ít cholesterol và nhiều chất xơ, tất cả đều giúp giảm nguy cơ sỏi túi mật.

6 - Giảm Nguy Cơ Loãng Xương.

Loãng xương gây ra do mất khoáng calci trong xương, làm cho xương trở nên giòn, dễ gẫy. Bệnh thường thấy ở nữ giới vào thời kỳ mãn kinh.

Kết quả nghiên cứu của A.G. Marsh công bố năm 1988 cho biết là sự mất calci ở người ăn chay ít xẩy ra hơn ở người không ăn chay. Theo Marsh, chất đạm động vật có nhiều sulphur, chất này làm tăng độ acid trong máu, đưa đến tăng lượng calci thải ra trong nước tiểu, do đó làm giảm calci trong xương.

Khoa học gia B.J. Abelow nhận thấy hiện tượng gẫy xương hông do loãng xương thường xẩy ra ở dân chúng thuộc các quốc gia ăn nhiều thịt động vật.

7 - Giảm Nguy Cơ Mắc Bệnh Ung Thư.

Đã có nhiều chứng minh là chế độ ăn uống có nhiều liên hệ nhân quả với các loại ung thư. Tỷ lệ mắc bệnh ung thư ở người ăn thịt động vật cao hơn so với ở những người ăn nhiều rau trái hoặc ăn chay. Tỷ lệ tử vong vì ung thư cũng cao hơn ở người ăn nhiều thịt đỏ. (1)

(1) Thịt đỏ là các loại thịt heo, bò, cừu... có màu đỏ, khác với thịt trắng là các loại thịt gà, vịt...

Giáo sư Tim Byers thuộc trường Đại học Colorado ở Denver cho biết: *"Nhiều luận cứ khoa học cho rằng trái cây và rau là những thành phần có khả năng bảo vệ cơ thể đối với tất cả bệnh ung thư tiêu hóa và các ung thư do hút thuốc lá gây ra".*

Một nghiên cứu của P. Willet năm được công bố 1990 với đối tượng nghiên cứu là trên 88,000 phụ nữ tuổi từ 34 tới 59 cho thấy là nhóm phụ nữ ăn nhiều thịt đỏ bị ung thư ruột già gấp đôi so với nhóm người chỉ ăn thịt đỏ một lần trong tháng và tỷ lệ này càng thấp hơn nữa ở những người ăn chay. Lý do có thể vì thức ăn chay có nhiều chất xơ, ít chất béo bão hòa. Một lý do nữa có thể là người ăn chay có lượng acid mật thấp hơn ở người ăn nhiều thịt và acid này là đã bị coi như một trong nhiều chất có thể đưa tới nguy cơ bị ung thư.

Bệnh ung thư vú cũng ít hơn ở những phụ nữ ăn chay. Lý do là rau trái làm thay đổi lượng kích thích tố nữ estrogen trong máu và làm thiếu nữ chậm có kinh lần đầu, và sự trễ kinh lần đầu này đã được coi như là có thể làm giảm nguy cơ ung thư vú.

Nhà nghiên cứu P. K. Mills cũng nhận thấy là ung thư nhiếp tuyến và tụy tạng ít hơn ở nhóm người ăn rau, trái cây.

Những Điều Người Ăn Chay Cần Lưu Ý.

Một người khỏe mạnh bình thường và ăn chay với một chế độ dinh dưỡng cân bằng thì sẽ không có vấn đề gì về sức khỏe. Nhưng đối với những người ăn chay thuần túy, nếu không có sự quan tâm đúng mức đến thực đơn hàng ngày, sẽ có nguy cơ thiếu sót một vài chất dinh dưỡng.

Người ăn chay có dùng thêm trứng, sữa và các sản phẩm chế biến từ sữa có thể dễ cung cấp đầy đủ chất dinh dưỡng hơn là ăn chay thuần túy. Vì thế chế độ ăn chay này thích hợp với các đối tượng như trẻ em đang thời kỳ tăng trưởng, phụ nữ có thai hoặc đang cho con bú sữa mẹ, hoặc người bệnh mới phục hồi. Người ăn chay thuần túy có thể có nguy cơ thiếu một số amino acid thiết yếu mà rau trái không có cũng như một số sinh tố, khoáng chất như sinh tố B2, B12, D, Calcium, sắt và kẽm.

Cần lưu ý là nhu cầu của cơ thể về chất đạm khá phức tạp, không phải chỉ là thịt với cá, mà còn ở hơn hai chục amino acid trong đó có 11 thứ được coi như cần thiết vì cơ thể không thể tổng hợp được, phải được cung cấp trực tiếp từ thức ăn. Thực phẩm động vật có đủ các amino acid, trong khi đó rau trái các loại lại không có đủ, ngoại trừ đậu nành. Thành ra người ăn chay cần lưu ý tới tính chất quý giá này của đậu nành nói riêng, và tất cả các loại đậu, hạt có nhiều chất đạm nói chung, vì chúng đều có thể dùng thay thế cho thịt, cá.

Người ăn chay có thể cung cấp đầy đủ dinh dưỡng cho cơ thể bằng cách pha trộn các loại rau, trái, hạt, củ với nhau trong bữa ăn hằng ngày. Thí dụ, hạt ngũ cốc thiếu lysine nhưng nhiều methionine thì ta có thể ăn thêm các loại đậu có nhiều lysine, ít methionine.

Một điều khác cần lưu ý là chất đạm thực vật thường có tỷ lệ hấp thụ thấp hơn chất đạm động vật, cho nên người ăn chay cần tiêu thụ một số lượng nhiều hơn. Thí dụ, một người nặng 70 kí cần 54 g chất đạm mỗi ngày, để đáp ứng nhu cầu này, người ăn chay cần ăn vào nhiều hơn 25%, tức là khoảng 68 g chất đạm. Trẻ em đang tăng trưởng, phụ nữ có thai hoặc cho con bú sữa cần nhiều hơn nữa.

Calci cần thiết cho sự tăng trưởng xương và răng, cho sự đông máu, truyền tín hiệu thần kinh và sự co duỗi của bắp thịt. Calci có nhiều trong sữa, bơ, pho mát, cá trích, cá hồi khi ăn cả xương. Người ăn chay thuần túy cần ăn nhiều loại rau có lá mầu xanh đậm và các loại thực phẩm có bổ sung calci.

Sinh tố D giúp cơ thể hấp thụ calci. Sinh tố này có nhiều trong lòng đỏ trứng, dầu cá, hoặc được cơ thể tạo ra khi da tiếp xúc với ánh nắng. Người ăn chay cần ăn thực phẩm có pha thêm sinh tố D hoặc tiếp xúc với nắng nhiều hơn một chút.

Sinh tố B12 cần thiết cho sự cấu tạo hồng cầu và cho việc hoàn tất các chức năng của hệ thần kinh. Sinh tố này có nhiều trong thịt động vật, sữa, bơ, pho mát, trứng, thủy sản. Thực vật không có sinh tố B 12, nên người ăn vhay cần ăn thực phẩm có bổ sung sinh tố này hoặc dùng

thêm thuốc có B 12, dạng ống tiêm hay viên uống cũng được.

Sinh tố B2 có nhiều trong sữa, bơ, trứng, pho mát, tim, gan, thịt động vật, hạt ngũ cốc, rau có lá màu xanh đậm và các loại rau đậu... Người ăn chay cần có sinh tố này bằng cách ăn rau cách ăn rau có lá đậm, các loại đậu, hạt hoặc thực phẩm có pha thêm sinh tố B2.

Sắt là một thành phần của huyết cầu tố và các men cần cho sự chuyển hóa thực phẩm. Sắt có nhiều trong gan động vật, thịt bò, thịt gà, tôm cá. Thực phẩm thực vật có nhiều sắt là đậu phụ, các loại hạt, lá rau có mầu xanh đậm, nước trái mận khô (prune), vỏ khoai tây...

Kẽm cần thiết trong các men để chuyển hóa chất đạm, cho cơ quan sinh dục, cho sự miễn dịch. Kẽm có nhiều trong tôm, gan, thịt bò, thịt gà, lòng đỏ trứng, rau trái như các loại hạt...

Trường Hợp Đặc Biệt.

Có hai trường hợp mà người ăn chay cần phải lưu ý. Đó là phụ nữ đang thai hoặc đang cho con bú sữa mẹ và trẻ em đang thời kỳ tăng trưởng.

1 - Phụ Nữ Mang Thai Hoặc Đang Cho Con Bú Sữa Mẹ.

Ăn chay thuần túy thường phải đặc biệt lưu ý cung cấp đủ chất dinh dưỡng cho những người mẹ này. Mỗi ngày, phụ nữ mang thai cần nhiều hơn mức bình thường 300 calori, và nếu đang cho con bú thì cần nhiều hơn mức bình thường 500 calori. Nhu cầu về chất đạm cũng tăng thêm khoảng 10 đến 15 g mỗi ngày. Như vậy, nếu dùng thêm sữa thì có đủ số chất đạm, còn nếu ăn chay thuần túy rau trái thì nên chú ý dùng thêm các thực phẩm từ đậu nành, vì loại đậu này có đủ các chất đạm như thịt động vật. Ngoài ra, phụ nữ mang thai cũng cần uống thêm Sắt, Calci, kẽm, các sinh tố D và B12.

2 - Trẻ Em Đang Thời Kỳ Tăng Trưởng.

Trẻ em đang tuổi tăng trưởng cần được cung cấp đủ số năng lượng. Vì thế, nếu ăn chay thuần túy thì phải lưu ý cung cấp đủ số năng lượng cũng như các chất dinh dưỡng.

Một điểm đáng lưu ý nữa là các em có bao tử chưa phát triển hoàn chỉnh, nên bữa ăn no của các em thường vẫn chưa cung cấp đủ nhu cầu năng lượng và dinh dưỡng. Chẳng hạn như, một bát đậu làm các em đầy bụng chỉ cung cấp được chừng 240 calori. Do đó, trẻ em ăn chay nên uống thêm sữa - một ly sữa cung cấp thêm cho các em khoảng 150 calori. các thực phẩm nhiều đạm và chất béo như đậu nành, đậu xanh, đậu phộng... cũng cần được lưu ý bổ sung thường xuyên vào thực đơn của các em. Cuối cùng, các bậc cha mẹ muốn con ăn chay nên tham khảo ý kiến các chuyên viên dinh dưỡng để có thể cung cấp một chế độ ăn uống đầy đủ và hợp lý cho trẻ.

Kết Luận.

Như đã nói, ăn chay hiện bây giờ là một khuynh hướng phổ biến, được rất nhiều người ủng hộ vì nhiều lý do khác nhau. Tuy nhiên, một chế độ ăn chay cung cấp đầy đủ dinh dưỡng cho cơ thể là một bài toán không dễ giải quyết, mà cần có sự quan tâm thích hợp cũng như những hiểu biết đầy đủ. Do đó, việc tham khảo các chuyên viên dinh dưỡng khi có nghi ngờ là điều cần thiết.

Theo ông John Vanderveen, Giám Đốc Cơ quan Thực Dược Phẩm Hoa Kỳ thì:

Việc giới hạn chế độ ăn uống sẽ làm khó khăn hơn cho việc cung cấp đủ chất dinh dưỡng cần thiết. Do đó, để được khỏe mạnh, người ăn chay cần phải có kế hoạch quy mô, chính xác để cung cấp các chất dinh dưỡng cần thiết cho cơ thể.

Tổ chức American Dietetic Association khuyên người ăn chay nên làm các điều sau đây:

1. Tham khảo các chuyên gia dinh dưỡng về vấn đề ăn uống trong các trường hợp đặc biệt, nhất là khi có thai, nuôi con sữa mẹ, hồi phục sau cơn bệnh hoặc trẻ em đang thời kỳ tăng trưởng.

2. Giảm thiểu tiêu thụ các thức ăn cung cấp nhiều năng lượng nhưng ít bổ dưỡng.

3. Ăn nhiều loại hạt, đậu, trái cây, rau khác nhau.

4. Nếu dùng thêm trứng, sữa thì nên lựa loại sữa ít chất béo.

5. Phụ nữ có thai nên dùng thêm sắt và folate

6. Trẻ em cần tăng cường thêm chất đạm, sinh tố D, calci, sắt, kẽm...

7. Cho con bú sữa mẹ cần bổ sung nhiều chất đạm, sinh tố D và calci.

Nếu thực hiện được các hướng dẫn trên đây thì người ăn chay có thể loại bỏ được những quan điểm sai lầm từ trước vẫn cho rằng ăn chay sẽ thiếu dinh dưỡng, chẳng hạn như ăn chay sẽ thiếu chất đạm, thiếu sinh tố D, B 12, thiếu calci, sắt, kẽm...Thực tế đã chứng tỏ rằng những người ăn chay biết cân bằng dinh dưỡng còn khỏe mạnh và ít bệnh tật hơn cả những người ăn nhiều thịt, cá.

Bác sĩ Nguyễn Ý Đức

10 điều xảy ra trong cơ thể khi chúng ta ăn chay

Ngày càng nhiều người quyết định ăn chay trường. Có lẽ điều đó thực sự tốt?

Điều đó hoàn toàn đúng, vì ăn chay không chỉ có thể thay đổi cơ thể bạn mà còn có thể có tác động tích cực đến hành tinh. Những người theo chế độ ăn thuần chay có thể gặp một số điều khác biệt so với những người ăn thịt và ăn chay, từ sức khỏe của khớp và xương của họ cho đến việc họ ngủ rất ngon vào ban đêm.

1. Ngủ ngon hơn

Đó là nhờ thực phẩm có nhiều chất xơ hơn, ít chất béo bão hòa hơn. Và đó cũng có thể tạo ra một giấc ngủ tuyệt hảo. Với chế độ ăn dựa trên thực vật, bạn có thể ăn nhiều carbohydrate phức tạp hơn để kích thích giải phóng serotonin, giúp bạn dễ ngủ. Điều này có nghĩa là ăn các loại thực phẩm giàu tinh bột như cơm và khoai tây trước khi ngủ có thể giúp bạn có một giấc ngủ ngon hơn.

2. Giảm cân

Một số nghiên cứu đã chỉ ra rằng ăn chay trường có tác động đến cân nặng của bạn. Trong một nghiên cứu, cả người lớn và trẻ em theo chế độ ăn thuần chay đều tiêu thụ ít protein, cholesterol và chất béo bão hòa hơn. Trên thực tế, trẻ em theo chế độ ăn thuần chay giảm trung bình 6.1 pound trong suốt thời gian nghiên cứu.

3. Thay đổi nội tiết tố

Mặc dù đậu nành có thể là một chất thay thế thịt tốt, nhưng ăn quá nhiều đậu nành cũng không tốt cho cơ thể. Người ta đã phát hiện ra rằng ăn một lượng lớn đậu nành có thể làm rối loạn tuyến giáp, gây khó cho việc kiểm soát và cân bằng hormone. Có nghĩa là bạn nên tìm thực phẩm thay thế đậu nành.

4. Ít viêm khớp hơn

Bơ, cheese và burger có thể gây viêm khớp vì chúng chứa nhiều chất béo bão hòa. Một chế độ ăn uống dựa trên thực vật, đặc biệt là thuần chay, có thể giúp giảm các triệu chứng của bệnh viêm khớp dạng thấp. Lý do đơn giản là trong thực phẩm thuần chay, có nhiều thứ chống lại chứng viêm khớp.

5. Vị giác sẽ tốt hơn

Chuyển từ chế độ ăn đồ ăn vặt và các sản phẩm động vật có nhiều muối, chất béo và đường có thể ảnh hưởng đến vị giác của bạn. Sự nhạy cảm của vị giác thay đổi khi bạn bắt đầu chế độ ăn kiêng dựa trên thực vật và cắt bỏ các sản phẩm và chất béo động vật. Điều này có thể có nghĩa là bạn phát hiện ra một niềm yêu thích mới đối với những món ăn mà trước đây bạn chưa từng thích.

6. Có thể bị đầy hơi

Ăn nhiều rau như cải bruxen, bông cải xanh và bắp cải có thể khiến bạn thấy dạ dày chứa đầy khí thừa. Điều này có thể khiến bạn bị đầy hơi, vì cơ thể bạn không thể xử lý tất cả các chất xơ. Do đó, bạn nên uống nhiều nước khi theo chế độ ăn thuần chay để đảm bảo rằng hệ tiêu hóa của bạn đang tiêu hóa thức ăn một cách khỏe mạnh.

7. Da của bạn có thể sáng đẹp hơn

Chế độ ăn kiêng từ thực vật có thể làm sạch mụn và nói chung là cải thiện sức khỏe làn da. Bằng cách hạn chế tiêu thụ sữa và ăn nhiều thực phẩm có chất chống oxy hóa tự nhiên, bạn có thể đang làm cho làn da của mình trở nên sáng đẹp hơn. Nhớ đừng dùng nhiều sữa.

8. Mùi cơ thể của bạn thay đổi

Mặc dù ăn thịt có thể khiến bạn thải ra độc tố có mùi mạnh mẽ, nhưng rau và ngũ cốc cũng làm thay đổi mùi của bạn. Một số loại rau có rất nhiều lưu huỳnh tự nhiên trong đó như bắp cải và hành tây. Khi chế độ ăn uống của bạn bao gồm nhiều thứ này, mồ hôi và hơi thở của bạn có thể bắt đầu có mùi hôi hơn.

9. Nhiều năng lượng hơn

Chế độ ăn dựa trên thực vật giúp cơ thể bạn tiêu hóa dễ dàng hơn, có nghĩa là nó không phải làm việc quá sức. Khi hệ tiêu hóa của bạn làm việc quá sức, bạn có thể cảm thấy uể oải và thiếu năng lượng. Do đó, theo một chế độ ăn thuần chay có thể có nghĩa là mức năng lượng của bạn cao hơn và bạn có thể nhận thấy rằng bạn làm việc hiệu quả hơn trong ngày.

10. Xương của bạn có thể dễ gãy hơn

Chế độ ăn thuần chay khiến mức calcium và vitamin D thấp hơn so với những người không ăn chay. Điều này có thể khiến bạn có nguy cơ loãng xương cao hơn, khi mật độ xương của bạn thấp hơn và chúng có thể dễ gãy hơn. Điều này một phần là do những người ăn chay trường có chỉ số BMI thấp hơn, vì họ có nhiều khả năng bị gãy xương hông, chân và đốt sống./.

IN PHẬT SỰ

● Phù Vân phụ trách

*** Đại lễ Phật Đản tại Tổ Đình Viên Giác ngày 14 & 15.05.2022:**

HT Thích Như Điển và HT Ananda (Hòa Lan)
Mở đầu lễ Tắm Phật

Mỗi năm vào trung tuần giữa tháng Tư hoa sen nở rộ báo hiệu là mùa Phật Đản đến. Toàn thể Phật tử Thế giới năm châu đều hân hoan đón mừng ngày kỷ niệm đấng Đại bi Thích Ca Mâu Ni xuất hiện đem lại ánh sáng trí tuệ cho nhân loại.

Rằm tháng Tư cũng là ngày mà hàng Tăng sĩ khắp mọi nơi trên Thế giới ở các chùa, tòng lâm hay thiền viện đều y theo lời Phật dạy chuẩn bị An cư kiết hạ để trau giồi giới đức, thúc liễm thân tâm, tấn tu, Tam vô lậu học (Giới, định, huệ).

Tổ đình chùa Viên Giác Hannover Đức Quốc tổ chức đại lễ Phật Đản trong khung cảnh trang nghiêm thanh tịnh của Đạo tràng trong ánh từ quang của Đức Thế tôn, dưới sự chứng minh của Hòa Thượng Phương Trượng và đông đủ Chư Tôn Đức Tăng Ni. Bà con Phật tử về tham dự đại lễ rất đông mặc dù trong hoàn cảnh còn cách ly dịch bệnh Corona.

Phật tử Nguyên Trí (Nguyễn Văn Tâm)
ghi hình Links thư viện ảnh

- Xem thêm chi tiết và hình ảnh của 2 ngày lễ Phật Đản nơi bài **„Lễ Phật Đản tại Tổ Đình Viên Giác Hannover – một tiến trình mới"** của Phù Vân & Photo của Nguyên Trí Nguyễn Văn Tâm cùng đăng trong số báo này.

*** Tổ Đình Bảo Quang tổ chức Lễ Tưởng Niệm 30 năm của Sư Bà Đàm Minh:**

Hamburg, 18.5.2022 - Sau 2 ngày tham dự lễ Khánh Đản tại Tổ Đình Viên Giác Hannover trở về nhà; dù chưa khỏe hẳn vì tuổi cũng đã trên „thất thập cổ lai hy", nhưng 3 ngày sau, 18.5.2022, chúng tôi cũng cố gắng thu xếp về Tổ Đình Bảo Quang Hamburg để tham dự lễ Tưởng Niệm 30 năm cố Ni Trưởng Đàm Minh, vị khai sơn Bảo Quang Ni Tự tại Đà Nẵng và chùa Bảo Thắng Hội An do Sư Cô trụ trì Tuệ Đàm Nghiêm tổ chức.

Mặc dầu Hòa Thượng Phương Trượng và quý Thầy ở chùa Viên Giác vừa mới tổ chức xong đại lễ Phật Đản, song có lẽ vì lòng hiếu hạnh của Sư Cô trụ trì đối với Sư Cố Đàm Minh, nên quý Thầy cũng về Hamburg chứng minh buổi lễ.

Khởi đầu buổi lễ là thời kinh Di Giáo -hay còn gọi là Kinh Giáo Huấn của Đức Phật để lại- do Ni Sư Tuệ Đàm Châu làm chủ lễ.

Tiếp theo Ni Sư Tuệ Đàm Châu điều hợp chương trình, giới thiệu thành phần Chư Tôn Đức tham dự buổi lễ như sau:

- HT. Phương Trượng và Chư Tăng Tổ Đình Viên Giác Hannover.
- TT. Thích Thiện Niệm, chùa Khuông Việt Paris, Pháp Quốc. - TT.Thích Tâm Huy. ĐĐ. Thích Hạnh Định, ĐĐ. Thích Hạnh Bổn, ĐĐ. Thích Hạnh Thức chùa Viên Giác Hannover.
- Sư Bà Thích Nữ Như Viên, Viện chủ chùa Viên Quang Tübingen.

- Sư Bà Thích Nữ Diệu Phước, Trụ trì và Chư Ni chùa Linh Thứu Berlin.

- Ni Sư Thích Nữ Tuệ Đàm Châu, trụ trì chùa Bảo Đức Oberhausen.

- Ni Sư Tuệ Đàm Vân, trụ trì và Chư Ni Tịnh Thất Bảo Liên Đan Mạch.

- Sư Cô Tuệ Đàm Nghiêm, trụ trì và Chư Ni Tổ Đình Bảo Quang Hamburg.

Trước tiên Sư Cô Tuệ Đàm Nghiêm, đại diện môn đồ pháp quyến cùng với môn đồ, đồ tôn đảnh lễ trước bàn thờ của Sư Cố, đồng thời ngỏ lời cảm niệm Chư Tôn Đức và Phật tử đến tham dự buổi lễ Tưởng Niệm 30 năm ngày Sư Cố viên tịch.

Thượng Tọa Thích Thiện Niệm, đại diện cho môn phái Tường Vân ở Huế, tuyên đọc tiểu sử về cuộc đời và hành trạng của Sư Bà Đàm Minh (1912 – 1992). Sư Bà có Pháp danh Tâm Quang, tự Đàm Minh, hiệu Minh Đức sinh tại xã Hưng Yên, huyện Hưng Nguyên, tỉnh Nghệ An.

Vốn xuất thân trong gia đình khoa bảng, thấm nhuần giáo lý đạo Phật, trong gia tộc có người cô ruột xuất gia tại chùa Điệt, thành phố Vinh là Sư Bà Đàm Thanh.

Năm 17 tuổi Ni trưởng phát tâm xuất gia, và được Hòa Thượng Đệ nhất Tăng Thống Thích Tịnh Khiết cho thọ Sa Di Ni tại giới đàn chùa Tường Vân, thuộc dòng Lâm Tế Chánh Tông đời thứ 43, thế hệ thứ 9 pháp phái Liễu Quán…

Sư Bà đã dày công khai sơn Bảo Quang Ni Tự Đà Nẵng và lập cô nhi viện Diệu Định Đà Nẵng, trường mẫu giáo của chùa Sư nữ Bảo Thắng Hội An, ký nhi viện Bảo Quang…

Sư Bà Giám Sự là người rất nghiêm minh mực thước và y cứ vào Luật. Nhờ công hạnh độ sanh Sư Bà Đàm Minh đã đào tạo được nhiều đệ tử khiêm cung mẫu mực và đã thành danh Ni ở trong nước và hải ngoại này. Sư Bà Đàm Minh xứng đáng là bậc tôn sư khả kính.

Suốt cuộc hành trình 80 năm trong trần thế và 58 năm hành đạo, Sư Bà Đàm Minh là một trong những vị Ni trưởng đầy tài năng và đức độ tích cực hoằng dương Phật pháp…

Tiếp theo Hòa Thượng Phương Trượng khen ngợi Sư Cô Tuệ Đàm Nghiêm là một đồ tôn mà có tấm lòng hiếu kính ân sâu nghĩa nặng đối với Sư Cố như thế thật là điều đáng quý. Hòa Thượng cũng kể lại một vài kỷ niệm đáng nhớ về Sư Bà Đàm Minh.

Dịp này Hòa Thượng cũng giới thiệu 2 cuốn Thanh Văn Tạng số 1 và số 2. Đây là 2 trong số 40 tác phẩm đầu tiên dịch thẳng từ tiếng Hán và Sanskrit ra tiếng Việt của Ban Phiên dịch của Hội Đồng Phiên Dịch Đại Tạng Kinh Lâm Thời, sẽ ra mắt trong đại hội Zoom ngày 17.7.2022. Và cuốn „Người Đi Còn Nhớ Con Đò ", tưởng niệm Sư Bà Thích Nữ Diệu Tâm sẽ ra mắt trong lễ Tiểu tường của Sư Bà ngày 31.5.2022.

Tiếp đến lần lượt Chư Tôn Đức dâng hương tưởng niệm Sư Bà Đàm Minh.

Hai Sư Bà Như Viên và Diệu Phước quỳ sát bàn thờ dâng thực phẩm cúng giác linh Sư Phụ, quỳ sau là Chư Ni và Phật tử thành tâm tưởng nhớ đến Giác linh của Sư Bà Đàm Minh.

Đến 12 giờ cùng ngày buổi lễ hoàn mãn. Chư Tôn Đức Tăng Ni trở về Trai Đường ngọ trai. Còn quý Phật tử mỗi người tự lấy thức ăn cho mình rồi cùng ngồi chung bàn, không khí thật vui và ấm cúng. Sau khi dùng trưa với nhiều món ngon, còn được ăn chè, đậu hủ tráng miệng nữa. Ngoài ra chúng tôi còn được các chị em trong Ban Trai soạn chia phần những gì còn lại cho Phật tử mang về nhà. Chúng tôi có cảm tưởng như mình có dịp về quê ăn giỗ tại nhà nội ngoại vậy.

Thành kính niệm ân Sư Cô Trụ trì đã trang trải tình thương cho tất cả.

Nguyện xin hồi hướng chư Phật độ trì cho quý vị trong Ban Trai Soạn và gia đình luôn được an vui, hạnh phúc để có đủ sức khỏe về Tổ Đình Bảo Quang công quả trong tinh thần „phục vụ chúng sanh là cúng dường Chư Phật".

Nam Mô Hoan Hỷ Tạng Bồ Tát.

(Hamburg, ngày 20.5.2022)

Tin: **Phương Quỳnh – Diệu Thiện**

Photo: **Nguyên Đạo VCT**

IN SINH HOẠT CỘNG ĐỒNG

● **Đại Nguyên phụ trách**

*** Ca Sĩ Người Mỹ Gốc Việt nhận Giải Thưởng Âm Nhạc Grammy:**

Tối Chủ nhật ngày 3/4 tại Las Vegas là lần thứ 64 của Viện Hàn lâm Khoa học và Nghệ thuật Thu âm Mỹ, trao giải thưởng để vinh danh các bản thu âm thuộc các hạng mục khác nhau đã phát hành trong giai đoạn từ 01/9/2020-30/9/2021.

Nữ ca sĩ Sangeeta Kaur, tên thường gọi là Teresa Mai và Mai Xuân Loan, giành giải trong hạng mục Album giọng hát solo cổ điển xuất sắc. Album này có tên Mythologies" (Thần thoại) bao gồm các tác phẩm âm nhạc của nữ nhạc sĩ Danaë Xanthe Vlasse, một người gốc Pháp sống ở Los Angeles từ 2005. Hila Plitmann, người cùng hát trong đĩa và nhận giải Grammy với Sangeeta Kaur, là ca sĩ cổ điển người Israel cùng ca sĩ Hila Plitmann.

Teresa Mai sinh ra ở California có ba mẹ là người Việt, cô tham gia các hoạt động âm nhạc từ khi là học sinh. Cô tốt nghiệp cao học Nhạc viện Bob Cole thuộc Đại học California, Long Beach, khá nổi tiếng trong cộng đồng người Mỹ gốc Việt hát tiếng Việt với tông giọng soprano, "đầy nội lực nhưng không kém phần da diết, có khi lại trong trẻo, pha chút thanh cao", nữ ca sĩ Teresa Mai làm "lay động đông đảo khán giả" khi trình diễn opera khắp Hoa Kỳ và Châu Âu.

Teresa Mai lấy tên Sangeeta Kaur, nghĩa là "nữ hoàng của âm thanh và giai điệu" từ năm 2010, sau nhiều năm đến với Phật Giáo Tây Tạng và thiền yoga, Cô được đề cử cho giải Grammy vào cuối tháng 11 năm 2021 trao giải danh dự nầy ngày 03.04.2022.

*** Áo Dài Việt Nam thướt tha lần đầu tiên trên thảm đỏ tại giải Điện Ảnh Oscar:**

Diễn viên nổi tiếng Mỹ gốc Việt, Kelly Marie Trần, mặc Áo Dài VN, khi xuất hiện trên thảm đỏ, tại buổi lễ trao giải Oscar ở Los Angeles hôm 27/3. Nhà thiết kế trang phục cho ngôi sao của nữ tài tử phim Star Wars, đây là lần đầu tiên trang phục truyền thống của Việt Nam, có mặt tại sự kiện lớn nhất của làng điện ảnh thế giới. Hình ảnh tà Áo Dài VN, đã được truyền đi khắp nơi nhất là với hàng triệu triệu khán giả mến mộ giải điện ảnh danh giá số một này.

Kelly M. Trần là người lồng tiếng cho nhân vật Raya trong bộ phim "Raya and the Last Dragon", được đề cử cho hạng mục phim hoạt hình hay nhất tại Oscar năm nay. Cô tham dự với chiếc áo dài thước tha nét đẹp của phụ nữ Việt Nam.

Nhà thiết kế Thái Nguyen cho biết, đây là "lần đầu tiên Áo Dài Việt Nam xuất hiện trên thảm đỏ của đêm trao giải Oscar" trước ống kính truyền hình, truyền đi khắp nơi trên thế giới.

Trang nhà của tạp chí thời trang nổi tiếng Variety, cũng đã đăng hình ảnh Kelly, người, đóng trong bộ phim ăn khách nhất "Star Wars: The Last Jedi". Về quyết định chọn trang phục áo dài, cho buổi ra mắt trực tuyến phim "Raya". Kelly ước muốn cô nhìn giống "một công chúa" trong tà Áo Dài Việt Nam! tương tự như nhân vật Raya mà cô lồng tiếng.

Trước đó vào năm 2017, khi ra mắt bộ phim "The Last Jedi", trong đó Kelly là phụ nữ da màu đầu tiên, đóng vai chính trong loạt phim "Star Wars!" Mô tả về việc Kelly là người mang chiếc áo dài đầu tiên đến thảm đỏ Oscar, nhà thiết kế Thái Nguyen nói rằng, đây là "khoảnh khắc đáng nhớ lịch sử, hãnh diện lắm VN! Chiếc Áo Dài duyên dáng, đã được trầm trồ khen ngợi, đẹp không thua kém bất cứ quốc phục nào, so với các quốc gia khác".

*** Stephanie Nguyễn Nghị Viên Gốc Việt Đầu Tiên Ứng Cử Dân Biểu Tại California:**

Lần đầu tiên ở Sacramento tiểu bang California, một nữ dân cử gốc Việt, con của gia đình tỵ nạn, tranh cử chức Dân Biểu Tiểu Bang, Địa Hạt 10. Bà Stephanie Nguyễn, cũng chính là phụ nữ gốc Á nói chung, gốc Việt nói riêng, đầu tiên được bầu vào Hội Đồng Thành Phố Elk Grove, thuộc Sacramento County, vào năm 2018.

Bà Stephanie Nguyễn đánh dấu là nữ dân cử người Việt đầu tiên, ứng cử dân biểu tiểu bang đại diện vùng Sacramento. Bà hiện là nghị viên Elk Grove, Địa Hạt 4, đồng thời là giám đốc điều hành của Asian Resources, tổ chức bất vụ lợi, hỗ trợ các dịch vụ lợi ích, cho người dân và gia đình gốc Á.

Bà Stephanie sinh ra ở Hoa Kỳ, một vài năm sau khi gia đình bà tỵ nạn năm 1975. Bà tốt nghiệp cử nhân ngành Nhân Văn Học ở đại học University of Sacramento.

Năm 2018, bà Stephanie đắc cử nghị viên Địa Hạt 4 với tỷ lệ ngạc nhiên áp đảo là 65%. Bà khẳng định: "Người Việt chúng ta phải có tiếng nói ở chính trường Mỹ. Càng mạnh bao nhiêu, càng tranh đấu hữu hiệu cho các quyền lợi cộng đồng bấy nhiêu!" bà mong đồng hương hãy bầu cử cho bà vào tháng Sáu năm 2022 vào Hạ Viện California ở thủ phủ Sacramento.

*** Hàng Loạt Phụ Nữ Gốc Việt Sẽ Làm Thay Đổi Chính Trị Ở Little Saigon và Sans Jose:**

Không khí chính trị sôi nổi Little Saigon, California, mùa bầu cử sơ bộ 2022, có nhiều nữ dân cử gốc Việt ứng cử các chức vụ từ địa phương, tới cấp tiểu bang và tới cấp… liên bang! Để cân bằng cán cân quyền lực nam giới và tạo thêm tiếng nói cho nữ giới.

Năm nữ ứng cử viên gốc Việt vùng Little Saigon, hàng trên, từ trái, theo chiều kim đồng hồ: Dân Biểu Janet Nguyễn, Phó Thị Trưởng Diedre Thu-Hà Nguyễn, Nghị Viên Kim Bernice Nguyễn, bà Amy Phan West, và Nghị Viên Kimberly Hồ.

Chính trường ở vùng có nhiều người Việt nhất hải ngoại này, Sài Gòn Nhỏ, từ lâu được dành riêng cho phái nam, nay đã đổi khác nhiều! Trong cuộc bầu cử sơ bộ tại California vào ngày 7 Tháng Sáu tới đây, Little Saigon được biết, có năm phụ nữ ứng cử!

Đó là bà Janet Nguyễn (CH), Dân biểu California (Địa Hạt 72); bà Diedre Thu-Hà Nguyễn (DC), Phó thị trưởng Garden Grove (Địa Hạt 3); cô Kim Bernice Nguyễn (DC), Nghị viên Garden Grove (Địa Hạt 6); Dược Sĩ Kimberly Hồ (CH), Nghị viên Westminster (Địa Hạt 3); và bà Amy Phan West (CH), cư dân Westminster.

Càng ngày càng có nhiều gương thành công của phụ nữ trong chính quyền Hoa Kỳ, thậm chí là được chọn vào chức vị cao trong Tối Cao Pháp Viện và Tòa Bạch Ốc. Có rất nhiều trường hợp phụ nữ tranh cử còn thành công, hơn cả…nam giới!

Theo thống kê dân số Census 2020, nữ giới ở California là 50.3%, trong khi đó nam giới chỉ chiếm 48.7%. Phụ Nữ Việt Thắng Cử Khắp Nơi! San Jose cũng không kém: Cô Vân Lê, Ứng Cử Viên Chức Vụ Nghị Viên Thành Phố San Jose Khu Vực 7 Và Cô Nguyễn Lê Hạnh Giao Khu Vực 5. Cuộc bầu cử nghị viên khu vực 7 thành phố San Jose kỳ này, Vân Lê tức Lê Thị Cẩm Vân, là Ủy Viên Giáo Dục East Side San Jose, sẽ ra tranh cử chức vụ này. Tiếng nói cộng đồng người Mỹ gốc Việt, càng ngày càng mạnh mẽ, càng nhiều quyền lợi, gần mục đích tranh đấu cho một VN dân chủ tự do. Nhìn con cháu Trưng Triệu vùng lên, hèn gì nhiều người nói cũng đúng: "Phụ nữ ở Mỹ là số Một!" tin tóm lược báo người Việt

*** Tommy Trần - một trong 6 học sinh giỏi nhất thế giới:**

TOMMY TRẦN một trong 6 học sinh giỏi nhất trên 4 triệu 700 ngàn học sinh dự thi trên toàn Thế Giới. Tommy là học sinh trường Evergreen (San Jose, California) năm nay mới có 17 tuổi. Với số điểm hoàn hảo, em TOMMY TRẦN đã cạnh tranh trong cuộc thi cuối cùng vào tháng 5 vừa qua cùng với 317.663 thí sinh khắp nơi trên thế giới.

Trong cuộc thi này có 45 câu hỏi trắc nghiệm cùng 6 câu hỏi tự giải phương trình toán. Nếu là

học sinh giỏi thì có thể làm được 45 câu hỏi hoàn hảo. Tuy nhiên, trong 6 câu tự giải phương trình sẽ làm cho học sinh rớt dễ dàng vì cần phải viết rõ ràng khi giải trình công thức.

Ban chấm thi với hơn 1.000 thầy cô giáo sẽ phải trao đổi ý kiến để bầu chọn người ĐẦU BẢNG. 1.000 thầy cô giáo quyết định số điểm, Tommy Trần trở thành một trong 6 học sinh giỏi nhất thế giới đạt điểm tuyệt đối trong kỳ thi Toán Giải tích (Calculus AP) năm nay.

Mẹ Tommy đã qua đời khi Tommy vừa mới lọt lòng. Bố cháu qua được Mỹ là nhờ ông nội dẫn một nửa gia đình đi theo diện HO. Cha của Tommy là anh Viên Trần cho biết cháu sinh ra tại Hoa Kỳ nhưng mẹ mất sớm nên đã trải qua một thời gian gà trống nuôi con.

(Tin Người Việt Hải Ngoại)

* **Luật sư Lê Nguyên Tú vận động cho sự bình đẳng cho các cộng đồng các sắc dân nhập cư ở Úc:**

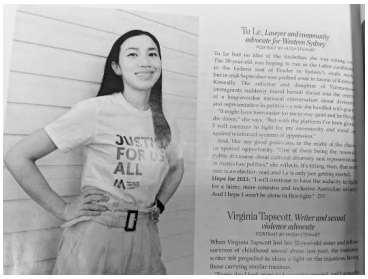

Tú Le, Lawyer and community advocate for Western Sydney

Virginia Tapscott: Writer and sexual violence advocate

Lê Nguyên Tú (Tú Lê) là một gương mặt quen thuộc với cộng đồng người Việt ở Sydney không chỉ vì cô là một luật sư cộng đồng mà còn cũng là đại diện cho tiếng nói của người Việt nhập cư ở Úc, là người luôn tích cực vận động vì sự bình đẳng và tăng cường tiếng nói của các cộng đồng các sắc dân nhập cư ở Úc, trong đó có cộng đồng người Việt.

Nữ luật sư trẻ Lê Nguyên Tú là người Việt thế hệ thứ 2 ở Úc nói tiếng Việt giỏi, cô còn là một nhà hoạt động cho sự bình đẳng của các sắc dân nhập cư tại Úc, người giúp đưa tiếng nói của cộng đồng đa sắc tộc ở Úc tới các cấp chính quyền để tạo nên những thay đổi tích cực cho những người dân nhập cư ở Úc nói chung và người Việt nhập cư nói riêng.

Tú Lê được nuôi dưỡng trong gia đình rất quan tâm đến việc giữ tiếng Việt và bản sắc văn hóa Việt cho con. Việc cha mẹ để ý nói và dạy con tiếng mẹ đẻ cùng với một thái độ tích cực với văn hóa tiếng mẹ đẻ là 2 yếu tố then chốt trong việc duy trì và phát triển tiếng mẹ đẻ khi sinh sống ở nước ngoài, làm được những công việc có ý nghĩa cho chính cộng đồng của mình.

(Tóm lược tin thân hữu gởi)

*** 30.4.2022 Biểu Tình tại Berlin**

Liên Hội Người Việt Tỵ Nạn tại Cộng Hòa Liên Bang Đức tổ chức biểu tình nhân ngày Lễ Tưởng Niệm Quốc Hận lần thứ 47.

Địa điểm xuất phát trước Sứ Quán của CSVN tại Berlin. Sau phần nghi thức chào cờ và phút mặc niệm tưởng nhớ công ơn tiền nhân và các đồng bào đã hy sinh vì đại nghĩa tự do, tiếp theo là phát biểu của các Hội đoàn chống cộng. Cuộc biểu tình trước Sứ Quán được kết thúc nhanh chóng để đoàn biểu tình sớm di chuyển đến địa điểm biểu tình chính tại trước cổng thành Brandenburger Tor. Là trung tâm thành phố Berlin là trung ương quyền lực của nước Đức. Ngày nầy rợp bóng cờ Vàng trong bầu trời nắng ấm, trên quảng trường rộng lớn các phụ nữ trẻ Việt Nam mặc áo dài cờ Vàng truyền thống mang đại kỳ ba đại kỳ của VNCH, cờ của Đức và Ukraine, với những biểu ngữ lớn biểu tình ngày Quốc Hận 30.4.1975 của Liên Hội Người Việt Tỵ Nạn tại Đức nêu cao tinh thần chống đảng CSVN cũng như ủng hộ dân tộc Ukraine chống lại cuộc chiến xâm lăng của Putin; với hình chim bồ câu trắng trên nền cờ xanh vàng của Ukraine được giương cao.

Hàng trăm người Việt cùng các quan khách người Đức và người Ukraine. Bắt đầu với bản quốc ca Ukraine, quốc ca Đức, quốc ca VNCH và một phút mặc niệm. Tiếp theo là nghi lễ tôn giáo cầu nguyện hòa bình của Phật Giáo và Công Giáo, phần dâng nến cầu an với bài hát Kinh Hòa Bình.

Kế đó là phần phát biểu bằng tiếng Đức của Dr. Hoàng Thị Mỹ Lâm về ngày Quốc Hận lần thứ 47 và vận động ôn hòa của người Việt trong và ngoài nước mong tái tạo dân chủ tự do cho quê hương Việt Nam, bà lên án đại diện CSVN tại Đại Hội Đồng Liên Hiệp Quốc hèn yếu từng bỏ phiếu trắng không ủng hộ dân tộc Ukraine.

Bà Fleisch, đại diện cho Hội Hành Động của Thiên Chúa Giáo chống lại sự tra tấn (Aktion der Christen für die Abschaffung der Folter = ACAT Deutschland), lên tiếng cảm thông cho những nạn nhân miền Nam VN khi CS Hà Nội gây chiến tranh xâm lăng miền Nam và bà so sánh chiến tranh VN cũng tương tự như chiến tranh của Putin tại Ukraine.

Nhà báo Michael Leh đại diện tổ chức Cộng Đồng Quốc Tế bảo vệ Nhân Quyền (Internationale Gesellschaft für Menschenrechte= IGFM) cũng góp lời nhận xét sự chà đạp công khai lên nhân quyền của CSVN và của Putin ngay trên nước Đức qua các vụ bắt cóc người và giết người ngay trên đường phố Berlin.

Ông Stefan Siebenbrock, đại diện tổ chức Cộng Đồng bảo vệ các dân tộc bị đàn áp (Gesellschaft für bedrohte Völker = GfbV) lên án tất cả các chiến tranh xâm lăng bằng bạo lực vũ khí tại Nam Việt Nam và Ukraine.

Đại biểu dân cử của Đảng Xanh bà Renate Künast gửi lời chào đến cuộc biểu tình của Liên Hội và những nạn nhân của đảng CSVN, bà trân trọng quý mến những tù nhân lương tâm tại VN là những người tranh đấu cho các giá trị tuyệt đối cho con người và nhắc lại là trong chương trình Dân biểu Bảo Vệ Dân Biểu (Parlamentarier schützen Parlamentarier) bà đã và sẽ tiếp tục can thiệp bảo vệ nhà báo đồng thời là nhà nhân quyền Phạm Chí Dũng.

Ông Dân biểu Martin Patzelt thuộc Đảng CDU, từng nằm trong Ủy Ban Nhân Quyền Quốc Hội Đức, cũng gửi lời chia xẻ nỗi đau thương của dân tộc VN dưới ách CS và nhấn mạnh sự tự do và tôn trọng quyền con người là yếu tố cơ bản để đưa một đất nước đạt thành công phát triển về mọi mặt.

Chương trình còn nhiều diễn giả trẻ và năng động đang chờ đợi tham gia nhưng vì thời gian hạn chế nên ban tổ chức đành phải chuyển qua phần tuần hành cho hòa bình (Marsch für den Frieden) để kịp thời sau đó tiến sang tòa nhà Quốc Hội Đức Quốc hòa mình tham dự vào cuộc biểu tình do Liên Minh Các Tổ Chức Ukraine (Allianz Ukrainische Organisationen) tổ chức.

Cuộc biểu tình nhân Lễ Tưởng Niệm Quốc Hận lần thứ 47 đã kết thúc vào lúc 17:00 giờ cùng ngày.

(Tin tóm lược của Dr. Mỹ Lâm)

*** Biểu Tình Tưởng Niệm 30 tháng Tư trên khắp Thế Giới:**

- 02/05/2022 Tưởng Niệm 47 Năm Quốc Hận Tại Nam California:

Theo như thông lệ hàng năm, cộng đồng người Việt quốc gia cùng phối hợp với các đoàn thể cựu chiến sĩ Việt Nam Cộng Hòa và các hội đoàn, tổ chức lễ tưởng niệm ngày Quốc hận 30 tháng Tư 1975 lần thứ 47 tại tượng đài Chiến Sĩ Việt Mỹ, thành phố Westminster, Nam California

- 04/05/2022 Tưởng Niệm 47 Năm Quốc Hận Tại San Jose:

San Jose xứng đáng là thủ phủ đấu tranh của người Việt tai hải ngoại với hàng loạt chương trình sinh hoạt đặc biệt tưởng niệm 47 năm Quốc hận.

- 05/05/2022 Cộng đồng người Việt tại tiểu bang Massachusetts tổ chức lễ tưởng niệm 30 tháng 4 tại hội trường Saint Gregory nằm trong thành phố Dorchester tiểu bang Massachusetts. Chúng tôi nhận thấy có sự hiện diện của một số cựu quân cán chính, đồng hương và ban tổ chức cộng đồng. Đặc biệt có mặt trong ngày hôm nay là ứng cử viên dân biểu liên bang thượng nghị sĩ Dean Trần và ứng cử viên thanh tra tiểu bang ông Anthony Amrore.

- Sydney - Tưởng Niệm 30 tháng Tư năm 2022:

47 năm trước đây, Sài Gòn thất thủ, miền Nam Việt Nam bị rơi vào tay CS, chiếm miền Nam cướp nhà, cướp của, đuổi dân miền Nam đi vùng kinh tế mới, quân dân cán chính VNCH bị học tập cải tạo..., cả triệu người dân Việt phải bỏ nước ra đi, Cộng Đồng Người Việt Tỵ Nạn hình thành khắp nơi trên thế giới tại Sydney trên 300 đồng hương và đại diện Cộng Đồng Lào, Campuchia và Ukraine tham dự. Người Việt tỵ nạn ở Úc trong hàng cờ Vàng bay quanh khu công viên Canley Vale, ở Cabramatta, Bankstown và Marrickville cờ Vàng cũng được treo dọc hai bên đường phố để tưởng niệm ngày tang thương mất nước 30.4.1975.

Vào 7 giờ tối tại Trung Tâm Sinh Hoạt Cộng Đồng NSW, hơn hai trăm đồng hương đến tham dự buổi lễ Thắp nến Tưởng niệm Ngày 30.4.1975.

(Tin tóm lược lyhuong.net)

*** Stephanie Nguyễn Nghị Viên Gốc Việt Đầu Tiên Ứng Cử Dân Biểu Tại California:**

Lần đầu tiên ở Sacramento tiểu bang California, một nữ dân cử gốc Việt, con của gia đình tỵ nạn, tranh cử chức Dân Biểu Tiểu Bang, Địa Hạt 10. Bà Stephanie Nguyễn, cũng chính là phụ nữ gốc Á nói chung, gốc Việt nói riêng, đầu tiên được bầu vào Hội Đồng Thành Phố Elk Grove, thuộc Sacramento County, vào năm 2018.

Bà Stephanie Nguyễn đánh dấu là nữ dân cử người Việt đầu tiên, ứng cử dân biểu tiểu bang đại diện vùng Sacramento. Bà hiện là nghị viên Elk Grove, Địa Hạt 4, đồng thời là giám đốc điều hành của Asian Resources, tổ chức bất vụ lợi, hỗ trợ các dịch vụ lợi ích, cho người dân và gia đình gốc Á.

Bà Stephanie sinh ra ở Hoa Kỳ, một vài năm sau khi gia đình bà tỵ nạn năm 1975. Bà tốt nghiệp cử nhân ngành Nhân Văn Học ở đại học University of Sacramento.

Năm 2018, bà Stephanie đắc cử nghị viên Địa Hạt 4 với tỷ lệ ngạc nhiên áp đảo là 65%. Bà khẳng định: "Người Việt chúng ta phải có tiếng nói ở chính trường Mỹ. Càng mạnh bao nhiêu, càng tranh đấu hữu hiệu cho các quyền lợi cộng đồng bấy nhiêu!" bà mong đồng hương hãy bầu cử cho bà vào tháng Sáu năm 2022 vào Hạ Viện California ở thủ phủ Sacramento.

*** Hàng Loạt Phụ Nữ Gốc Việt Sẽ Làm Thay Đổi Chính Trị Ở Little Saigon và Sans Jose:**

Không khí chính trị sôi nổi Little Saigon, California, mùa bầu cử sơ bộ 2022, có nhiều nữ dân cử gốc Việt ứng cử các chức vụ từ địa phương, tới cấp tiểu bang và tới cấp… liên bang! Để cân bằng cán cân quyền lực nam giới và tạo thêm tiếng nói cho nữ giới.

Năm nữ ứng cử viên gốc Việt vùng Little Saigon, hàng trên, từ trái, theo chiều kim đồng hồ: Dân Biểu Janet Nguyễn, Phó Thị Trưởng Diedre Thu-Hà Nguyễn, Nghị Viên Kim Bernice Nguyễn, bà Amy Phan West, và Nghị Viên Kimberly Hồ.

Chính trường ở vùng có nhiều người Việt nhất hải ngoại này, Sài Gòn Nhỏ, từ lâu được dành riêng cho phái nam, nay đã đổi khác nhiều! Trong cuộc bầu cử sơ bộ tại California vào ngày 7 Tháng Sáu tới đây, Little Saigon được biết, có năm phụ nữ ứng cử!

Đó là bà Janet Nguyễn (CH), Dân biểu California (Địa Hạt 72); bà Diedre Thu-Hà Nguyễn (DC), Phó thị trưởng Garden Grove (Địa Hạt 3); cô Kim Bernice Nguyễn (DC), Nghị viên Garden Grove (Địa Hạt 6); Dược Sĩ Kimberly Hồ (CH), Nghị viên Westminster (Địa Hạt 3); và bà Amy Phan West (CH), cư dân Westminster.

Càng ngày càng có nhiều gương thành công của phụ nữ trong chính quyền Hoa Kỳ, thậm chí là được chọn vào chức vị cao trong Tối Cao Pháp Viện và Tòa Bạch Ốc. Có rất nhiều trường hợp phụ nữ tranh cử còn thành công, hơn cả…nam giới!

Theo thống kê dân số Census 2020, nữ giới ở California là 50.3%, trong khi đó nam giới chỉ chiếm 48.7%. Phụ Nữ Việt Thắng Cử Khắp Nơi! San Jose cũng không kém: Cô Vân Lê, Ứng Cử Viên Chức Vụ Nghị Viên Thành Phố San Jose Khu Vực 7 Và Cô Nguyễn Lê Hạnh Giao Khu Vực 5. Cuộc bầu cử nghị viên khu vực 7 thành phố San Jose kỳ này, Vân Lê tức Lê Thị Cẩm Vân, là Ủy Viên Giáo Dục East Side San Jose, sẽ ra tranh cử chức vụ này. Tiếng nói cộng đồng người Mỹ gốc Việt, càng ngày càng mạnh mẽ, càng nhiều quyền lợi, gần mục đích tranh đấu cho một VN dân chủ tự do. Nhìn con cháu Trưng Triệu vùng lên, hèn gì nhiều người nói cũng đúng: "Phụ nữ ở Mỹ là số Một!" tin tóm lược báo người Việt

*** Tommy Trần - một trong 6 học sinh giỏi nhất thế giới:**

TOMMY TRẦN một trong 6 học sinh giỏi nhất trên 4 triệu 700 ngàn học sinh dự thi trên toàn Thế Giới. Tommy là học sinh trường Evergreen (San Jose, California) năm nay mới có 17 tuổi. Với số điểm hoàn hảo, em TOMMY TRẦN đã cạnh tranh trong cuộc thi cuối cùng vào tháng 5 vừa qua cùng với 317.663 thí sinh khắp nơi trên thế giới.

Trong cuộc thi này có 45 câu hỏi trắc nghiệm cùng 6 câu hỏi tự giải phương trình toán. Nếu là

học sinh giỏi thì có thể làm được 45 câu hỏi hoàn hảo. Tuy nhiên, trong 6 câu tự giải phương trình sẽ làm cho học sinh rớt dễ dàng vì cần phải viết rõ ràng khi giải trình công thức.

Ban chấm thi với hơn 1.000 thầy cô giáo sẽ phải trao đổi ý kiến để bầu chọn người ĐẦU BẢNG. 1.000 thầy cô giáo quyết định số điểm, Tommy Trần trở thành một trong 6 học sinh giỏi nhất thế giới đạt điểm tuyệt đối trong kỳ thi Toán Giải tích (Calculus AP) năm nay.

Mẹ Tommy đã qua đời khi Tommy vừa mới lọt lòng. Bố cháu qua được Mỹ là nhờ ông nội dẫn một nửa gia đình đi theo diện HO. Cha của Tommy là anh Viên Trần cho biết cháu sinh ra tại Hoa Kỳ nhưng mẹ mất sớm nên đã trải qua một thời gian gà trống nuôi con.

(Tin Người Việt Hải Ngoại)

* **Luật sư Lê Nguyên Tú vận động cho sự bình đẳng cho các cộng đồng các sắc dân nhập cư ở Úc:**

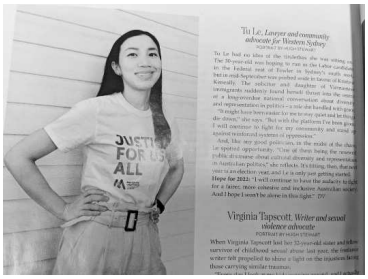

Lê Nguyên Tú (Tú Lê) là một gương mặt quen thuộc với cộng đồng người Việt ở Sydney không chỉ vì cô là một luật sư cộng đồng mà còn cũng là đại diện cho tiếng nói của người Việt nhập cư ở Úc, là người luôn tích cực vận động vì sự bình đẳng và tăng cường tiếng nói của các cộng đồng các sắc dân nhập cư ở Úc, trong đó có cộng đồng người Việt.

Nữ luật sư trẻ Lê Nguyên Tú là người Việt thế hệ thứ 2 ở Úc nói tiếng Việt giỏi, cô còn là một nhà hoạt động cho sự bình đẳng của các sắc dân nhập cư tại Úc, người giúp đưa tiếng nói của cộng đồng đa sắc tộc ở Úc tới các cấp chính quyền để tạo nên những thay đổi tích cực cho những người dân nhập cư ở Úc nói chung và người Việt nhập cư nói riêng.

Tú Lê được nuôi dưỡng trong gia đình rất quan tâm đến việc giữ tiếng Việt và bản sắc văn hóa Việt cho con. Việc cha mẹ để ý nói và dạy con tiếng mẹ đẻ cùng với một thái độ tích cực với văn hóa tiếng mẹ đẻ là 2 yếu tố then chốt trong việc duy trì và phát triển tiếng mẹ đẻ khi sinh sống ở nước ngoài, làm được những công việc có ý nghĩa cho chính cộng đồng của mình.

(Tóm lược tin thân hữu gởi)

*** 30.4.2022 Biểu Tình tại Berlin**

Liên Hội Người Việt Tỵ Nạn tại Cộng Hòa Liên Bang Đức tổ chức biểu tình nhân ngày Lễ Tưởng Niệm Quốc Hận lần thứ 47.

Địa điểm xuất phát trước Sứ Quán của CSVN tại Berlin. Sau phần nghi thức chào cờ và phút mặc niệm tưởng nhớ công ơn tiền nhân và các đồng bào đã hy sinh vì đại nghĩa tự do, tiếp theo là phát biểu của các Hội đoàn chống cộng. Cuộc biểu tình trước Sứ Quán được kết thúc nhanh chóng để đoàn biểu tình sớm di chuyển đến địa điểm biểu tình chính tại trước cổng thành Brandenburger Tor. Là trung tâm thành phố Berlin là trung ương quyền lực của nước Đức. Ngày nầy rợp bóng cờ Vàng trong bầu trời nắng ấm, trên quảng trường rộng lớn các phụ nữ trẻ Việt Nam mặc áo dài cờ Vàng truyền thống mang đại kỳ ba đại kỳ của VNCH, cờ của Đức và Ukraine, với những biểu ngữ lớn biểu tình ngày Quốc Hận 30.4.1975 của Liên Hội Người Việt Tỵ Nạn tại Đức nêu cao tinh thần chống đảng CSVN cũng như ủng hộ dân tộc Ukraine chống lại cuộc chiến xâm lăng của Putin; với hình chim bồ câu trắng trên nền cờ xanh vàng của Ukraine được giương cao.

Hàng trăm người Việt cùng các quan khách người Đức và người Ukraine. Bắt đầu với bản quốc ca Ukraine, quốc ca Đức, quốc ca VNCH và một phút mặc niệm. Tiếp theo là nghi lễ tôn giáo cầu nguyện hòa bình của Phật Giáo và Công Giáo, phần dâng nến cầu an với bài hát Kinh Hòa Bình.

Kế đó là phần phát biểu bằng tiếng Đức của Dr. Hoàng Thị Mỹ Lâm về ngày Quốc Hận lần thứ 47 và vận động ôn hòa của người Việt trong và ngoài nước mong tái tạo dân chủ tự do cho quê hương Việt Nam, bà lên án đại diện CSVN tại Đại Hội Đồng Liên Hiệp Quốc hèn yếu từng bỏ phiếu trắng không ủng hộ dân tộc Ukraine.

Bà Fleisch, đại diện cho Hội Hành Động của Thiên Chúa Giáo chống lại sự tra tấn (Aktion der Christen für die Abschaffung der Folter = ACAT Deutschland), lên tiếng cảm thông cho những nạn nhân miền Nam VN khi CS Hà Nội gây chiến tranh xâm lăng miền Nam và bà so sánh chiến tranh VN cũng tương tự như chiến tranh của Putin tại Ukraine.

Nhà báo Michael Leh đại diện tổ chức Cộng Đồng Quốc Tế bảo vệ Nhân Quyền (Internationale Gesellschaft für Menschenrechte= IGFM) cũng góp lời nhận xét sự chà đạp công khai lên nhân quyền của CSVN và của Putin ngay trên nước Đức qua các vụ bắt cóc người và giết người ngay trên đường phố Berlin.

Ông Stefan Siebenbrock, đại diện tổ chức Cộng Đồng bảo vệ các dân tộc bị đàn áp (Gesellschaft für bedrohte Völker = GfbV) lên án tất cả các chiến tranh xâm lăng bằng bạo lực vũ khí tại Nam Việt Nam và Ukraine.

Đại biểu dân cử của Đảng Xanh bà Renate Künast gửi lời chào đến cuộc biểu tình của Liên Hội và những nạn nhân của đảng CSVN, bà trân trọng quý mến những tù nhân lương tâm tại VN là những người tranh đấu cho các giá trị tuyệt đối cho con người và nhắc lại là trong chương trình Dân biểu Bảo Vệ Dân Biểu (Parlamentarier schützen Parlamentarier) bà đã và sẽ tiếp tục can thiệp bảo vệ nhà báo đồng thời là nhà nhân quyền Phạm Chí Dũng.

Ông Dân biểu Martin Patzelt thuộc Đảng CDU, từng nằm trong Ủy Ban Nhân Quyền Quốc Hội Đức, cũng gửi lời chia xẻ nỗi đau thương của dân tộc VN dưới ách CS và nhấn mạnh sự tự do và tôn trọng quyền con người là yếu tố cơ bản để đưa một đất nước đạt thành công phát triển về mọi mặt.

Chương trình còn nhiều diễn giả trẻ và năng động đang chờ đợi tham gia nhưng vì thời gian hạn chế nên ban tổ chức đành phải chuyển qua phần tuần hành cho hòa bình (Marsch für den Frieden) để kịp thời sau đó tiến sang tòa nhà Quốc Hội Đức Quốc hòa mình tham dự vào cuộc biểu tình do Liên Minh Các Tổ Chức Ukraine (Allianz Ukrainische Organisationen) tổ chức.

Cuộc biểu tình nhân Lễ Tưởng Niệm Quốc Hận lần thứ 47 đã kết thúc vào lúc 17:00 giờ cùng ngày.

(Tin tóm lược của Dr. Mỹ Lâm)

*** Biểu Tình Tưởng Niệm 30 tháng Tư trên khắp Thế Giới:**

- 02/05/2022 Tưởng Niệm 47 Năm Quốc Hận Tại Nam California:

Theo như thông lệ hàng năm, cộng đồng người Việt quốc gia cùng phối hợp với các đoàn thể cựu chiến sĩ Việt Nam Cộng Hòa và các hội đoàn, tổ chức lễ tưởng niệm ngày Quốc hận 30 tháng Tư 1975 lần thứ 47 tại tượng đài Chiến Sĩ Việt Mỹ, thành phố Westminster, Nam California

- 04/05/2022 Tưởng Niệm 47 Năm Quốc Hận Tại San Jose:

San Jose xứng đáng là thủ phủ đấu tranh của người Việt tai hải ngoại với hàng loạt chương trình sinh hoạt đặc biệt tưởng niệm 47 năm Quốc hận.

- 05/05/2022 Cộng đồng người Việt tại tiểu bang Massachusetts tổ chức lễ tưởng niệm 30 tháng 4 tại hội trường Saint Gregory nằm trong thành phố Dorchester tiểu bang Massachusetts. Chúng tôi nhận thấy có sự hiện diện của một số cựu quân cán chính, đồng hương và ban tổ chức cộng đồng. Đặc biệt có mặt trong ngày hôm nay là ứng cử viên dân biểu liên bang thượng nghị sĩ Dean Trần và ứng cử viên thanh tra tiểu bang ông Anthony Amrore.

- Sydney - Tưởng Niệm 30 tháng Tư năm 2022:

47 năm trước đây, Sài Gòn thất thủ, miền Nam Việt Nam bị rơi vào tay CS, chiếm miền Nam cướp nhà, cướp của, đuổi dân miền Nam đi vùng kinh tế mới, quân dân cán chính VNCH bị học tập cải tạo..., cả triệu người dân Việt phải bỏ nước ra đi, Cộng Đồng Người Việt Tỵ Nạn hình thành khắp nơi trên thế giới tại Sydney trên 300 đồng hương và đại diện Cộng Đồng Lào, Campuchia và Ukraine tham dự. Người Việt tỵ nạn ở Úc trong hàng cờ Vàng bay quanh khu công viên Canley Vale, ở Cabramatta, Bankstown và Marrickville cờ Vàng cũng được treo dọc hai bên đường phố để tưởng niệm ngày tang thương mất nước 30.4.1975.

Vào 7 giờ tối tại Trung Tâm Sinh Hoạt Cộng Đồng NSW, hơn hai trăm đồng hương đến tham dự buổi lễ Thắp nến Tưởng niệm Ngày 30.4.1975.

(Tin tóm lược lyhuong.net)

IN NƯỚC ĐỨC

● **Lê Ngọc Châu**

*** Cựu Thủ Tướng Schroeder không còn là công dân danh dự của Hannover:**

Putin (links) und Schröder im Jahr 2004

Ngày 17.3.2022: Cựu Thủ Tướng Đức Gerhard Schroeder (SPD), người từng bị chỉ trích vì có quan hệ mật thiết với Tổng Thống Nga Putin, không còn là công dân danh dự của Hannover. Chính quyền thủ phủ tiểu bang Niedersachsen thông báo hôm thứ Năm rằng họ đã nhận được một lá thư từ Schroeder. Trong đó ông ta tuyên bố rằng ông ta sẽ từ bỏ quyền công dân danh dự của mình một cách không thể thay đổi. Qua đó, ông không còn là công dân danh dự của thủ phủ tiểu bang Niedersachsen.

Thủ tục thu hồi quyền công dân danh dự, được "ủy ban quản lý" khởi xướng vào ngày 3 tháng 3, do đó đã kết thúc. Schroeder đã công bố bức thư trên mạng LinkedIn. Hiện thành phố đã chính thức tiếp nhận.

Thị trưởng Hannover, Belit Onay (Xanh) cho biết: "Theo quan điểm thực tế là Gerhard Schroeder không sẵn sàng rút ra những hậu quả cá nhân từ cuộc chiến ở Ukraine thì việc chấm dứt quyền công dân danh dự của ông ấy là hợp lý. Mối quan hệ kinh doanh tiếp tục giữa cựu TT Schroeder và Putin, người gây ra chiến tranh ở Ukraine" không thể dung hòa với các giá trị của thành phố.

Tuy nhiên, bất chấp tất cả những khó chịu xảy ra xung quanh Schroeder, Onay nói không coi thường công lao của Schroeder với tư cách là Thủ Tướng và công dân của Hannover. Ông cũng hoan nghênh thực tế rằng Schroeder dường như đã cố sang Moscow để thuyết phục Putin chấm dứt "cuộc chiến tranh tội phạm" của Putin.

*** Giá bất động sản / nhà ở tăng 11% vào năm 2021**

Ngày 28.3.2022: Sự tăng giá mạnh mẽ đối với nhà ở một và hai gia đình và nhà chung cư đã tăng nhanh trở lại vào năm ngoái. Giá bất động sản / nhà ở đã tăng 11,0% vào năm 2021, theo thông báo của Văn phòng Thống kê Liên bang tại Wiesbaden. Năm 2020, mức tăng là 7,8% so với năm trước 2019.

Theo thống kê, trong ba tháng cuối năm 2021, giá cả tăng hơn bất kỳ thời điểm nào kể từ đầu chuỗi thời gian năm 2000: chúng tăng 12,2% trong quý IV so với cùng kỳ năm ngoái. Giá nhà đã tăng 10,8% trong quý II năm 2021, và sau đó là 12,0% trong quý III. Tại các quận thưa dân cư, nhà riêng (cho một gia đình) và nhà liền kề (cho hai gia đình) đắt hơn gần 16% so với cùng kỳ năm ngoái, theo văn phòng thống kê. Các căn nhà chung cư ở đó tăng giá khoảng 13%. Tại bảy thành phố lớn nhất -Berlin, Hamburg, Munich, Koeln (Cologne), Frankfurt am Main, Stuttgart và Duesseldorf- giá nhà đã tăng gần 13% trong quý IV.

Tuy nhiên, tại các đô thị, đà tăng chậm lại có thể được quan sát, các nhà thống kê giải thích: So với quý III, giá nhà ở đây chỉ tăng 1,4% và giá nhà chung cư chỉ tăng 0,7%. Trong quý 3, chúng đã còn tăng lần lượt 3,5% và 3,8% so với quý trước.

* **Oskar Lafontaine quay lưng lại với Đảng Tả Khuynh** (die Linke):

Ngày 17.3.2022: Lafontaine ly khai với Đảng Tả Khuynh, đảng mà ông đã giúp thành lập cách đây khoảng 15 năm. Đó là "lối thoát rời đảng" lần thứ hai trong cuộc đời ông ta.

Saarbrücken (dpa) - Ông ấy vừa kết thúc thời gian hoạt động của mình với tư cách là một chính trị gia, giờ ông ấy sẽ rời Đảng Tả khuynh (die Linke). Oskar Lafontaine sẽ rời sân khấu chính trị với một chung kết lớn. Tại Saarbrücken, ông nói rằng ông không còn muốn thuộc về đảng do ông đồng sáng lập và đảng mà ông từng là chủ tịch. "Tôi muốn có một giải pháp thay thế cánh tả cho nền chính trị bất ổn xã hội và bất

bình đẳng trên bình diện chính trị, đó là lý do tôi đồng sáng lập die Linke. Đảng Tả khuynh hôm nay đã từ bỏ yêu sách đó".

Bối cảnh là "sự thay đổi dần dần trong đường lối chính trị của cánh tả" từ năm 2015, Lafontaine viết trong một bản tuyên bố. Nó đã trở thành một đảng mà "trong đó lợi ích của người lao động và những người hưu trí và một chính sách đối ngoại dựa trên luật pháp quốc tế và hòa bình không còn là trọng tâm nữa". Ngoài ra, đảng này còn hỗ trợ một hệ thống gian lận được thiết lập ở Saarland khi mua chuộc (acquisition) các thành viên - mà ông ta không còn có thể hỗ trợ.

Lafontaine đã kết hôn với thành viên cánh tả của Quốc hội Đức là Sahra Wagenknecht. Khi được hỏi, Wagenknecht không muốn bình luận về việc chồng mình rút khỏi đảng.

Liệu việc chia tay với đảng SPD có phải là một sai lầm vào thời điểm đó hay không, ông không thể trả lời "ngay cả hôm nay", Lafontaine nói với dpa vào cuối tháng Hai. "Có lẽ tôi đã có thể đạt được nhiều thành tựu hơn nếu ở lại SPD. Bạn khó có thể đánh giá điều đó trong nhận thức muộn màng. Tôi vẫn tự mô tả mình là một nhà dân chủ xã hội từ thời Willy Brandt - với hai trụ cột là mở rộng phúc lợi xã hội và chính sách đối ngoại hòa bình". Và nói thêm: "Trong đời sống chính trị, bạn luôn mắc sai lầm. Vâng, tôi sẽ làm một số điều khác nhau trong nhận thức muộn màng. Nhưng những gì đã xảy ra không thể hoàn thành nó".

*** Cựu lãnh đạo SPD Andrea Nahles trở lại sân khấu lớn:**

Andrea Nahles sẽ chuyển sang làm người đứng đầu Cơ quan Việc làm Liên bang vào ngày 01 tháng 8.2022.

Đó là một trong những sự trở lại đáng ngạc nhiên nhất trong năm nay. Vào cuối tháng 01.2022, cựu Chủ tịch SPD và Bộ trưởng lao động Andrea Nahles đã được đề nghị cho vị trí người đứng đầu Cơ quan Việc làm Liên bang (BA). Cô ấy sẽ có ngày làm việc đầu tiên vào ngày 01 tháng 8 năm 2022. Một phát ngôn viên của BA đã xác nhận điều này theo yêu cầu.

Trước đó, Nahles được bầu bởi Hội đồng quản trị của Cơ quan Việc làm Liên bang. Ngày cho việc này dự kiến là ngày 08.4.2022. Nội các Liên bang sau đó phải phê chuẩn nhân sự và Tổng Thống Liên Bang phải bổ nhiệm. Tuy nhiên, mọi thứ đều được coi chỉ là thủ tục hành chánh.

Nếu mọi chuyện suông sẻ, Nahles chia sẻ giai đoạn chuyển tiếp với ông Scheele, trong đó cô ấy có thể làm quen với công việc. Ngoài ông Scheele, Giám đốc Nhân sự và Tài chính Christiane Schoenefeld cũng sẽ rời khỏi Hội đồng quản trị của Cơ quan Việc làm Liên bang vào ngày 30 tháng 9 năm 2022.

Nahles chia sẻ giai đoạn chuyển tiếp kéo dài vài tuần với người tiền nhiệm Detlef Scheele, trong đó cô có thể được đào tạo. Hợp đồng của Scheele hết hạn vào ngày 31.7.2022. Ngoài ông, Giám đốc Nhân sự và Tài chính Christiane Schoenefeld cũng sẽ rời khỏi Hội đồng quản trị của Cơ quan Việc làm Liên bang vào ngày 30.9.2022. Nữ phát ngôn viên của BA cũng xác nhận cả hai thời điểm.

Năm ngoái đã có nhiều đồn đoán về việc bổ nhiệm Nahles làm xếp BA sau khi liên minh đèn giao thông không đề nghị cô ấy đảm nhận chức vụ trong tân chính phủ. Nahles được coi là một trong những thân tín của Thủ Tướng Olaf Scholz (SPD). Năm 2018, Nahles là người phụ nữ đầu tiên đảm nhận chức chủ tịch đảng SPD, nhưng đã từ bỏ chức vụ của mình sau kết quả bầu cử tồi tệ của SPD trong cuộc bầu cử châu Âu năm 2019. Kể từ tháng 8 năm 2020, Nahles là Chủ tịch Cơ quan Bưu chính và Viễn thông Liên bang, một cơ quan trực thuộc Bộ Tài chính Đức.

*** Rehlinger giới thiệu nội các cho chính quyền tiểu bang Saarland:**

Ngày 21.4.2022: Thống đốc Saarland do Anke Rehlinger (SPD) chỉ định đã giới thiệu nội các tương lai của mình tại Saarbrücken vào thứ Năm. Sáu Bộ trưởng được tạo thành từ Đảng Dân chủ Xã hội (SPD), những người, với đa số tuyệt đối trong quốc hội bang, không cần liên minh với đảng nào khác. Rehlinger giới thiệu Jürgen Barke là Bộ trưởng Kinh tế và là Phó Thủ Tướng. Jakob von Weizsaecker sẽ trở thành tân Bộ trưởng Tài chính và Khoa học.

Bà Anke Rehlinger

Bộ trưởng Môi trường tiền nhiệm Reinhold Jost sẽ tiếp nhận Bộ Nội vụ. Petra Berg sẽ trở thành người kế nhiệm trong Bộ Môi trường. Magnus Jung trở thành tân Bộ trưởng Lao động. Tuy nhiên, không có thay đổi nào tại Bộ Giáo dục. Christine Streichert-Clivot tiếp tục công việc của mình.

Trong cuộc bầu cử cấp tiểu bang cách đây khoảng 4 tuần, SPD đã giành được đa số tuyệt đối với 43,5%, bên cạnh đó chỉ có CDU đối lập với 28,5% và AfD với 5,7% có đại diện trong nghị viện tiểu bang Saarbrücken. Xanh, Tả khuynh (die Linke) và FDP đã thất bại ở rào cản 5%. Vào thứ Hai, tân nghị viện tiểu bang được bầu sẽ họp phiên họp bầu cử. Sau đó, Rehlinger sẽ được bầu và rồi tuyên thệ nhậm chức.

*** Bộ trưởng Gia đình CH Liên bang Đức Anne Spiegel từ chức:**

dpa, ngày 11.4.2022 / 22.4.2022: Chính phủ "đèn giao thông" sắp sửa đổi nội các lần đầu tiên. Bộ trưởng Gia đình CHLB Anne Spiegel (Xanh) cho biết bà sẽ từ chức. Bối cảnh là việc giải quyết thảm họa lũ lụt ở Rheinland-Pfalz vào mùa hè năm 2021. Do áp lực chính trị, hôm nay tôi quyết định chuyển giao văn phòng Bộ trưởng Gia đình CHLB Đức. Tôi làm việc này để tránh thiệt hại cho Bộ, Người phụ nữ 41 tuổi này cho biết đang phải đối mặt với những thách thức chính trị lớn. Trong một lần xuất hiện đầy cảm xúc, Spiegel mô tả kỳ nghỉ là một sai lầm và xin lỗi về điều đó.

Lãnh đạo CDU Merz yêu cầu: "Thủ Tướng phải cách chức bà ấy". Các chính trị gia liên minh và đại diện của AfD đã kêu gọi Spiegel từ chức hoặc sa thải. "Đối với Spiegel, ngày lễ và hình ảnh của chính bà ấy quan trọng hơn số phận của những người trên Ahr. Thủ Tướng phải sa thải bà ấy", lãnh đạo CDU Friedrich Merz cho biết trên báo "Bild". Tổng thư ký CSU Stephan Mayer cho biết trên Deutschlandfunk: "Tôi nghĩ rằng ngay cả khi bạn đã nhìn thấy Spiegel ngày hôm qua, tôi không nghĩ rằng bà ấy đang làm gì cho mình nếu bà ta tiếp tục khăng khăng ở lại "văn phòng Bộ"."

Sau khi Bộ trưởng Gia đình Anne Spiegel (41 tuổi, Xanh) từ chức, người kế nhiệm bà đã được xác định: Lisa Paus, đồng nghiệp cùng đảng của Spiegel (53 tuổi) sẽ tiếp nhận Bộ. Mạng biên tập của Đức (RND) đưa tin. Theo báo cáo, quyết định sẽ được công bố vào chiều thứ Năm.

Paus là thành viên của Quốc hội Đức (Bundestag) từ năm 2009 và là thành viên của đảng Xanh từ năm 1995. Bà ấy đến từ Nordrhein-Westfalen. Nhà kinh tế học thuộc cánh tả của Xanh và là đại diện trưởng khối dân biểu tại quốc hội của Xanh từ năm ngoái. Trước đây, bà ta là phát ngôn viên chính sách tài chính của một tập đoàn (Konzern).

Paus trước đây đã ủng hộ việc bảo vệ trẻ em cho các gia đình "không phụ thuộc vào giấy đăng bộ kết hôn của cha mẹ" - tức là họ đã kết hôn hay ly hôn không quan trọng. Bà cũng ủng hộ việc chăm sóc trẻ linh hoạt và dễ "tiếp cận" hơn sẽ giúp cuộc sống của những ông cha bà mẹ đơn thân dễ dàng hơn. Paus cũng ủng hộ nhiều công ty mẫu giáo và giờ mở cửa của nhà trẻ dài hơn.

*** Kết quả bầu cử tại nghị viện Schleswig-Holstein: CDU đạt 43,4 %, SPD 16%**

09.05.2022: Schleswig-Holstein đã bầu lại nghị viện tiểu bang. Theo dimap, CDU giành chiến thắng rõ ràng trong cuộc bầu cử, trong khi SPD đã đạt mức lịch sử thấp nhất.

Theo kết quả bán chính thức, đảng Dân chủ Cơ đốc giáo (CDU) được 43,4% (+11,4). Để chiếm đa số tuyệt đối cần 35 ghế trong nghị viện tiểu bang. SPD đạt 16% (-1,3%) và là mức thấp lịch sử kể từ năm 1947. Theo phép ngoại suy, Xanh đạt 18,3%, FDP là 6,4%. AfD có 4,4% và bị loại ra khỏi nghị viện tiểu bang. Link 1,7%, SSW sẽ được đại diện với 5,7% trong nghị viện tiểu bang mới, mặc dù đảng đại diện cho các dân tộc thiểu số Đan Mạch và Frisia được miễn rào cản 5%.

CDU đã tăng 11,5% và SPD mất 11,3% so với cuộc bầu cử năm 2017. Xanh tăng 4,9%, FDP mất 5%. AfD giảm 1,2%, SSW tăng 2,5%. Như vậy CDU được 34 ghế, Xanh 14, SPD 12, FDP 5 và SSW 4 ghế. CDU có *thể liên minh với FDP nắm quyền tiểu bang không cần Xanh như năm 2017.*

- *LNC (Munich Tháng 4+5.2022)*

Sưu tầm và phiên dịch từ báo der Spiegel, SZ, FAZ, die Welt, Handelsblatt, Focus, N -TV, AFP...

TIN VIỆT NAM

• **Quảng Trực phụ trách**

*** Dân Việt Nam chỉ được sử dụng đất còn quyền sở hữu thuộc về nhà cầm quyền cộng sản:**

Ngày 10/5/22 tại phiên bế mạc của Hội nghị Trung ương 5 khóa 13 của nhà cầm quyền Cộng sản, Nguyễn Phú Trọng, Tổng bí thư đảng Cộng sản tuyên bố, người dân Việt Nam chỉ có quyền sử dụng đất, còn nhà cầm quyền là đại diện chủ sở hữu, và cai quản. Theo ông Trọng, quyền sử dụng đất là quyền sử dụng một loại tài sản, và hàng hóa đặc biệt nhưng không phải là quyền sở hữu, nhà cầm quyền sẽ bảo hộ quyền sử dụng đất và tài sản gắn liền đất của người dân. Nhà cầm quyền có quyền thu hồi đất để sử dụng vào các mục đích quốc phòng, an ninh, phục vụ lợi ích quốc gia, lợi ích công cộng, và các dự án phát triển kinh tế-xã hội. Nhà cầm quyền thống nhất cai quản đất đai theo lãnh thổ quốc gia cả về diện tích, lẫn chất lượng, giá trị kinh tế, văn hóa, xã hội, quốc phòng, an ninh, và môi trường. Đồng thời, phân công các cơ quan để cai quản ở cấp Trung ương, và có sự phân cấp, phân quyền phù hợp cho các địa phương. Nhà cầm quyền sẽ không thừa nhận việc đòi lại đất mà nhà cầm quyền đã giao cho các tổ chức, cá nhân khác sử dụng, không đặt vấn đề điều chỉnh lại đất nông nghiệp đã giao cho các gia đình, cá nhân. Và để siết chặt hơn nữa việc cai quản đất đai, nhà cầm quyền sẽ sửa đổi, bổ sung luật Đất đai năm 2013, và các luật khác liên quan.

Nguồn: https://thanhnien.vn/

*** Cuộc Chiến Nga-Ukraine Ảnh Hưởng Xấu Đến Nền Kinh Tế VN:**

Các chuyên gia Việt Nam nhận xét rằng trong khi ảnh hưởng của đại dịch COVID-19 vẫn chưa hoàn toàn được giải quyết, các doanh nghiệp Việt Nam phải tiếp tục đối mặt với nhiều thách thức hơn nữa do cuộc chiến Nga-Ukraine. Cuộc chiến xâm lược đặc biệt của Nga vào Ukraine làm gián đoạn nguồn cung cấp nhiên liệu và vật liệu vào Việt Nam, đẩy lạm phát lên cao và gây ảnh hưởng nghiêm trọng đến tốc độ tăng trưởng kinh tế của đất nước. Nhiều quốc gia tiến hành áp đặt các biện pháp trừng phạt bao gồm các hạn chế tài chính nghiêm trọng đối với Moscow, điều này dẫn đến sự chậm trễ và gián đoạn trong quá trình thanh toán cũng như đẩy giá cước vận tải lên cao đột biến. Các doanh nghiệp Việt Nam gặp khó khăn trong việc nhập cảng một số mặt hàng từ Nga cũng như xuất cảng sản phẩm sang Nga và Ukraine. Ông Phạm Bình An, Phó Viện trưởng Viện Nghiên cứu Phát triển Thành Hồ, nói rằng các doanh nghiệp phải đối mặt với sự cạnh tranh gay gắt hơn trong việc mua nguyên liệu từ các thị trường khác. Tổng kim ngạch thương mại của Việt Nam với Nga và Ukraine đạt 7,6 tỷ Mỹ kim vào năm 2021, chiếm 1,2% tổng kim ngạch xuất nhập cảng của Việt Nam. Xung đột đã làm tăng chi phí sản xuất của các loại hàng hóa khác nhau, dẫn đến lạm phát ở nhiều quốc gia, trong đó có Việt Nam. Cuộc khủng hoảng Nga-Ukraine là một trong những nguyên nhân chính làm tăng giá hàng hóa trên thị trường thế giới. Trong 4 tháng đầu năm 2022, giá xăng dầu Việt Nam tăng 48,8% so với cùng thời kỳ năm ngoái. Ngân hàng Thế giới hạ dự báo tăng trưởng kinh tế Việt Nam năm nay xuống 5,3%.

Nguồn: https://www.rfa.org/vietnamese

*** Hội đánh cá Việt Nam đề nghị nhà cầm quyền có biện pháp ngăn chặn lệnh cấm đánh bắt cá của Trung Cộng ở biển Đông:**

Báo An ninh thủ đô ngày 4/5, trước lệnh cấm đánh bắt cá phi lý của Trung Cộng ở Biển Đông, Hội đánh cá Việt Nam đã ra công văn đề nghị nhà cầm quyền cộng sản phản đối mạnh mẽ, và có những biện pháp ngăn chặn lệnh cấm đánh bắt cá của Trung Cộng, bảo vệ tài nguyên, nguồn lợi thủy sản, đồng thời bảo vệ ngư dân trên vùng biển thuộc chủ quyền của Việt Nam. Về phía Hội Đánh cá, Hội sẽ phối hợp với Hội thủy sản, Hội đánh cá địa phương, và các đơn vị liên quan để tuyên truyền ngư dân chấp hành đúng đánh bắt cá đúng pháp luật trên biển; và vận động các ngư dân cứ yên tâm đi đánh bắt cá trên biển, để góp phần bảo vệ chủ quyền. Công văn cũng nêu rõ, Hội Đánh cá kịch liệt phản đối hành động cấm đánh bắt cá sai trái, đơn phương, lặp đi lặp lại nhiều năm của Trung Cộng. Yêu cầu Trung Cộng chấm dứt ngay hành động này, vì nó vô giá trị trên vùng biển của Việt Nam. Ngoài ra, lệnh cấm đánh bắt cá của Trung Cộng diễn ra hàng năm, và kéo dài làm tăng nguy cơ đụng độ giữa tàu cá của ngư dân Việt với lực lượng hải cảnh Trung Cộng, cản trở hoạt động bình thường của ngư dân và tàu cá Việt Nam trên vùng biển của nước mình.

Nguồn: https://www.sbtn.tv/

*** Việt Nam cấm du lịch đảo Bình Ba, Bình Hưng vì lý do an ninh:**

Theo bản tin của đài VOA, Việt Nam hôm 22/4, vừa ra quyết định cấm hoạt động du lịch ở đảo Bình Ba và Bình Hưng với lý do bảo đảm an ninh cho căn cứ quân sự tại Cam Ranh. Ngoài ra, các thông tin quảng bá về du lịch ở hai đảo này trên các website, mạng xã hội hay các nền tảng khác cũng bị yêu cầu gỡ bỏ. Bình Ba và Bình Hưng là hai đảo nằm trong nhóm "Tứ Bình" (cùng với đảo Bình Lập và Bình Tiên). Khu vực này nổi tiếng với các bãi biển đẹp, còn hoang sơ và giá cả sinh hoạt bình dân. Vào năm 2015, Thủ tướng csVN lúc đó là Nguyễn Tấn Dũng đã ký quyết định yêu cầu không được phát triển du lịch tại hai đảo trên và ở khu vực Mũi Hời. Các đảo này nằm trong trong vịnh Cam Ranh, nơi có căn cứ quân sự trọng yếu của Việt Nam. Hồi tháng 5/2016, tạp chí "National Interest" có bài viết với tựa đề "Căn cứ quân sự của Việt Nam quyết định số phận của Biển Đông", trong đó cho rằng cả Hoa Kỳ, Nga và Nhật Bản đều mong muốn đặt căn cứ tại vịnh này. Đây được xem là cảng nước sâu tốt nhất Đông Nam Á. Gần khu vực này còn có phi trường cho phép cất, hạ cánh máy bay vận tải hạng nặng và máy bay thả bom chiến lược. Theo nhận định của tờ "National Interest", nếu một quốc gia nào có được quyền sử dụng căn cứ hải quân này thì quốc gia khác muốn độc chiếm Biển Đông cũng sẽ vô cùng khó khăn.

Nguồn: https://www.voatiengviet.com/

*** Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam dâng hoa kỷ niệm 152 năm ngày sinh Lênin trong khi Ukraine gỡ bỏ tượng Hồng quân Liên Xô:**

Trong lúc Ukraine gỡ bỏ các bức tượng nhắc nhở đến quá khứ Liên Xô như việc gỡ bỏ tượng hồng quân Liên Xô tại thành phố Chernivtsi**,** thì theo bản tin của tờ Thành Hồ Giải Phóng, nhân kỷ niệm 152 năm Ngày sinh của Lênin (22-4-1870 – 22-4-2022), đoàn đại biểu Thành ủy, Hội Đồng Nhân Dân, Ủy Ban Nhân Dân, Ủy ban Mặt Trận Tổ Quốc Việt Nam vào hôm 22/4, đã đến đặt vòng hoa tưởng nhớ lãnh tụ Cộng Sản Lênin, tại Tượng đài Lênin trên đường Điện Biên Phủ, quận Ba Đình, Hà Nội. Mặc dù rằng chủ nghĩa này đã bị thế giới cho vào thùng rác của lịch sử, ngay cả đến Nga – cái nôi cách mạng vô sản cũng đem chôn nó ở ngoài nghĩa trang, và hiện nguyên hình là một đất nước theo đuổi chủ nghĩa đế quốc và bá quyền, đi xâm lăng quốc gia khác, thì nhiều cơ quan, đoàn thể của Hà Nội đều kéo đến quỳ lạy xì xụp nhân vật đã mang biết bao nhiêu chết chóc cho thế giới.

Nguồn: https://www.sbtn.tv/

*** Nhà cầm quyền CSVN vừa phản đối Trung Cộng tập trận vừa chuẩn bị giao lưu biên giới tăng cường tin cậy:**

Báo Vietnamnet ngày 7 tháng 4 năm 2022 loan tin, trong bối cảnh Trung Cộng đang thực hiện quân sự hóa các đảo ở Trường Sa trên Biển Đông, thuộc Việt Nam thì Bộ Ngoại giao Cộng sản vừa lên tiếng phản đối, yêu cầu Trung Cộng chấm dứt quân sự hóa, lại vừa thông báo sắp chuẩn bị giao lưu biên giới với kẻ địch để tăng cường tin cậy.

Trước đó, cơ quan Hải sự Trung Cộng đã thông báo, từ ngày 19/3 đến ngày 9/4 sẽ tập trận ở Biển Đông. Thì vào ngày 7/4, Phạm Thu Hằng, phó phát ngôn viên Bộ Ngoại giao Cộng sản lặp lại rằng, nhà cầm quyền yêu cầu Trung Cộng tôn trọng, và chấm dứt hoạt động vi phạm vùng đặc quyền kinh tế, và thềm lục địa của Việt Nam. Trung Cộng nên kiềm chế, không có hành động làm phức tạp tình hình, để góp phần duy trì hòa bình, an ninh trên Biển Đông. Để "đáp trả" lại hành động quân sự hóa hoàn toàn một số đảo mà Trung Cộng đã bồi đắp trên quần đảo Trường Sa của Việt Nam, bà Hằng lại một lần nữa khẳng định Việt Nam có đầy đủ pháp lý, và bằng chứng lịch sử để khẳng định chủ quyền ở khu vực này. Đồng thời yêu cầu Trung Cộng tôn trọng chủ quyền của Việt Nam. Trong một diễn biến khác, đại diện Bộ Ngoại giao cs cho biết, vào cuối tháng 4 này, nhà cầm quyền Việt Nam và Trung Cộng sẽ thực hiện giao lưu biên giới quốc phòng lần thứ 7 được tổ chức tại tỉnh Cao Bằng, và tỉnh Quảng Tây, do Bộ Quốc phòng hai nhà cầm quyền tổ chức.

Nguồn: https://vietnamnet.vn/

*** Nhà cầm quyền CSVN lập kế hoạch yêu cầu các trang mạng xã hội gỡ bỏ nội dung độc hại trong vòng 24 giờ:**

Các nguồn thạo tin hôm thứ Tư (20 tháng Tư) cho biết nhà cầm quyền cộng sản Việt Nam đang chuẩn bị đưa ra quy định yêu cầu các công ty truyền thông xã hội gỡ bỏ nội dung được cho là bất hợp pháp trong vòng 24 giờ. Reuters cho biết quy định mới sẽ đưa Việt Nam trở thành một trong những quốc gia thi hành chính sách nghiêm ngặt nhất thế giới đối với các công ty truyền thông xã hội và giúp nhà cầm quyền tăng cường sự kiểm soát, và đàn áp các hoạt động "chống phá nhà nước". Khung thời hạn 24 giờ để gỡ bỏ "nội dung và dịch vụ bất hợp pháp" sẽ không kèm theo thời gian ân hạn, các "nội dung livestream bất hợp pháp" sẽ phải bị chặn trong vòng ba giờ. Nhà cầm quyền nói thêm rằng nền

tảng mạng xã hội của những công ty không thực thi đúng theo thời hạn yêu cầu có thể sẽ bị cấm hoạt động tại Việt Nam. Nhà cầm quyền cũng đã thông tin đến các công ty truyền thông xã hội rằng những nội dung gây tổn hại đến an ninh quốc gia phải bị gỡ xuống ngay lập tức. Các sửa đổi, hiện vẫn chưa được công khai rộng rãi, dự trù sẽ được Thủ Tướng cs Phạm Minh Chính ký vào tháng tới và có hiệu lực từ tháng 7. Mặc dù chính phủ của hầu hết các quốc gia không áp đặt quy định gỡ bỏ nội dung đối với các công ty truyền thông xã hội, quyết định của Việt Nam được đưa ra trong bối cảnh nhiều nơi trên thế giới tăng cường kiểm soát các nội dung chống phá nhà nước. Chính phủ Nam Dương cũng đang chuẩn bị áp đặt khung thời gian 24 giờ tương tự cho các yêu cầu gỡ bỏ của nhà nước. Ấn Độ yêu cầu các công ty mạng xã hội phải cầu gỡ bỏ các thông tin sai lệch trong vòng 36 giờ.

Nguồn: https://www.sbtn.tv/

*** Cựu Tư lệnh và 4 tướng Bộ tư lệnh tuần duyên Việt Nam bị bắt vì tham ô tài sản:**

Theo bản tin của báo Pháp Luật, trung tướng Nguyễn Văn Sơn, cựu tư lệnh cảnh sát tuần duyên, cùng sáu bị can khác vừa bị bắt tạm giam về tội tham ô tài sản. Cơ quan Điều tra hình sự Bộ Quốc Phòng vào ngày 18/4 công bố quyết định khởi tố và bắt tạm giam bảy bị can là cựu lãnh đạo, cán bộ thuộc Bộ Tư lệnh Tuần duyên. Những người này bao gồm: Trung tướng Nguyễn Văn Sơn, cựu tư lệnh; Trung tướng Hoàng Văn Đồng, cựu chính ủy; Thiếu tướng Doãn Bảo Quyết, cựu phó chính ủy; Thiếu tướng Phạm Kim Hậu, cựu phó tư lệnh, tham mưu trưởng; Thiếu tướng Bùi Trung Dũng, cựu phó tư lệnh. Hai sĩ quan cấp tá gồm Đại tá Nguyễn Văn Hưng (cựu chủ nhiệm kỹ thuật kiêm phó tư lệnh) và Thượng tá Bùi Văn Hòe (cựu phó trưởng Phòng tài chính). Cả bảy bị can đều bị điều tra về tội tham ô tài sản, theo quy định tại khoản 4 Điều 353 Bộ luật Hình sự.

Nguồn: https://www.sbtn.tv/

*** CSVN thông báo tham dự Army Games ở Nga sau thông tin 'tập trận chung':**

Bộ Quốc Phòng csVN cho biết sẽ tham dự Hội thao quân sự quốc tế Army Games 2022 do Nga tổ chức, chỉ vài ngày sau khi truyền thông nhà nước Nga thông báo về cuộc tập trận quân sự chung với Việt Nam trong lúc tiến hành cuộc xâm lăng ở Ukraine. Phía csVN không đưa ra bất kỳ thông báo nào về cuộc tập trận này, trong khi phát ngôn viên Bộ Ngoại Giao ở Hà Nội không khẳng định, nhưng cũng không phủ nhận, khi được yêu cầu bình luận về thông tin mà Quân Khu Miền Đông của Nga đưa ra về cuộc tập trận quân sự chung với Việt Nam. Trước thông tin Việt Nam sẽ "tập trận quân sự chung" với Nga, các nhà quan sát và phân tích quân sự cho rằng nếu sự kiện này diễn ra sẽ là "không thích hợp" tại thời điểm Moscow đang bị cô lập và chế tài bởi phương Tây vì tiến hành tấn công quân sự ở Ukraine.

Trả lời câu hỏi của Sputnik về việc vì sao Việt Nam và Nga lại bàn về tập trận vào thời điểm này, chuyên gia về những vấn đề quân sự và chính trị quốc tế Nguyễn Minh Hoàng cho biết "tập trận chung không phải là chuyện gì xa lạ trong quan hệ đối ngoại quốc phòng của cộng sản Việt Nam trong quá khứ và hiện tại". Tuy nhiên, theo vị chuyên gia này, đây là lần đầu tiên hai nước "có một kế hoạch tập trận chung tại Nga" và sự kiện này, vốn đang thu hút nhiều bình luận trái chiều, lẽ ra "được tổ chức từ năm 2020 trong dịp kỷ niệm 70 năm quan hệ Việt-Nga nhưng vì lý do dịch bệnh nên bị hoãn lại cho tới bây giờ".

Nguồn: https://www.sbtn.tv/

*** Giáo dục của VN đứng thứ 59 trên 78 quốc gia được xếp hạng:**

Theo kết quả xếp hạng của US News về các quốc gia có nền giáo dục tốt nhất năm 2021 cho biết, Việt Nam xếp thứ 59 trong tổng số 78 quốc gia được xếp hạng. So với năm 2020, thì năm 2021 giáo dục của Việt Nam đã tăng lên 6 bậc, nhưng vẫn xếp sau một số nước ở khu vực Đông Nam Á như Singapore xếp thứ 21, Thái Lan xếp thứ 46, Nam Dương xếp thứ 54, và Philippines xếp thứ 55. 10 quốc gia đứng đầu bảng xếp hạng là Hoa Kỳ, Anh Quốc, Đức, Canada, Pháp, Thụy Sĩ, Nhật Bản, Úc, Thụy Điển, và Hà Lan. Trong đó Hoa Kỳ vẫn duy trì ở vị trí số 1, có khoảng 70% học sinh sau khi tốt nghiệp sẽ học lên cao hơn, và Hoa Kỳ cũng là quốc gia có 8 trên 10 trường đại học được đánh giá là tốt nhất thế giới. Theo US News, để đưa ra kết quả trên, họ đã dựa trên 3 điểm chính là, có hệ thống giáo dục công phát triển tốt, quốc gia đó có cung cấp nền giáo dục chất lượng hàng đầu hay không, và mọi người có cân nhắc theo học đại học ở tại quốc gia đó hay không.

Nguồn: https://vietnamnet.vn/

Quảng Trực
(tháng 6 & 7.2022)

TIN THẾ GIỚI

• **Quảng Trực phụ trách**

*** Doanh Thu Bán Vũ Khí Của Nga Cho Đông Nam Á Sụt Giảm Mạnh:**

Theo một báo cáo được công bố mới đây, doanh thu bán vũ khí của Nga sang Đông Nam Á đã giảm mạnh do ảnh hưởng của các lệnh trừng phạt quốc tế được áp đặt kể từ khi bắt đầu cuộc khủng hoảng Ukraine năm 2014. Ngoài ra, cuộc chiến đang tiếp diễn giữa Nga và Ukraine có thể làm sụt giảm hơn nữa nguồn xuất cảng vũ khí của Nga, tạo cơ hội thị trường cho các nước như Trung Cộng. Theo báo cáo do Viện Nghiên cứu Đông Nam Á (ISEAS–Yusof Ishak) tại Singapore xuất bản, ngành kỹ nghệ quốc phòng của Nga đã bị ảnh hưởng nặng nề, với kim ngạch xuất cảng giảm từ 1,2 tỷ Mỹ kim năm 2014 xuống còn 89 triệu Mỹ kim năm 2021. Trước đó, Nga từng đứng đầu danh sách các nhà cung cấp vũ khí cho Đông Nam Á trong hai thập niên qua, nhưng doanh số bán có thể sẽ giảm hơn nữa khi các nước trong khu vực tìm cách chuyển hướng hợp đồng vũ khí của họ sang các nước khác. Một yếu tố khác là việc tạm dừng chương trình tối tân hóa quân đội của Việt Nam, khách hàng lớn nhất của Nga ở Đông Nam Á. Việt Nam bắt đầu chương trình tối tân hóa quân sự từ cuối những năm 1990s và trong giai đoạn 1995-2021, nước này mua vũ khí và trang thiết bị quân sự trị giá 7,4 tỷ Mỹ kim từ Nga, chiếm hơn 80% tổng lượng vũ khí nhập cảng của Việt Nam.

Tuy nhiên, Hà Nội vẫn phải dựa vào Moscow để bảo trì và vận hành kho tàng vũ khí do Nga sản xuất gồm 06 chiếc tàu ngầm lớp Kilo, 36 máy bay Sukhoi Su-30MK2, 04 khinh hạm lớp Gepard 3.9 và 02 hệ thống hỏa tiễn phòng thủ bờ biển di động Bastion. Tuy nhiên, giới chuyên gia cho rằng Việt Nam đang tìm kiếm các nguồn cung cấp thay thế bao gồm Israel, Belarus, Hoa Kỳ và Hòa Lan.

*** Bầu cử Tổng thống Phi Luật Tân: Gia tộc Marcos trở lại cầm quyền sau gần 40 năm lưu vong:**

Theo kết quả kiểm phiếu sơ bộ, Ferdinand Marcos Junior, con trai nhà độc tài quá cố cùng tên, đã thắng lớn trong cuộc bầu cử Tổng thống Phi Luật Tân, diễn ra ngày hôm qua, 09/05/2022. AFP cho rằng thắng lợi áp đảo này đánh dấu sự trở lại cầm quyền của triều đại Marcos sau gần 40 năm bị cuộc nổi dậy của người dân đánh đuổi. Kết quả kiểm phiếu tại 90% điểm bỏ phiếu cho thấy Marcos Junior, có biệt danh « Bongbong » đã thu được 56% lá phiếu ủng hộ, cao gấp hai lần so với đối thủ chính là Phó tổng thống mãn nhiệm, bà Leni Robredo. Kết quả cuộc bầu cử phản ảnh nỗi bất bình của người dân đối với các chính phủ dân chủ liên tiếp bất lực trong việc cải thiện mức sống của người dân. Nhưng thắng lợi của ông Marcos để lại nhiều cay đắng cho hàng triệu người Phi Luật Tân muốn sang trang 6 năm nhiệm kỳ tổng thống Duterte, mang đậm dấu ấn bạo lực, điển hình là cuộc chiến chống ma túy đẫm máu. Theo AFP, chiến thắng của Marcos Junior, một phần cũng nhờ vào sự ủng hộ mạnh mẽ của phe Tổng thống mãn nhiệm Duterte. Một đa số lớn đã ủng hộ con gái ông Rodrigo Duterte giữ vị trí Phó tổng thống. Trong một bài phát biểu truyền hình sáng sớm hôm nay, Ferdinand Marcos Junior, 64 tuổi, tỏ ra khiêm tốn không vội mừng chiến thắng, trông chờ kết quả chung cuộc. Gia tộc Marcos, bị lật đổ năm 1986 sau một cuộc nổi dậy rộng lớn của quần chúng, buộc phải sống lưu vong ở Mỹ một thời gian dài, trước khi trở về nước, kiên nhẫn gầy dựng mạng lưới hậu thuẫn chính trị. Chưa đầy nửa thế kỷ sau ngày bị lật đổ, gia tộc Marcos trở lại Phủ tổng thống Malacanang ở Manila vào tháng 7/2022, với lời cam kết tái thiết « *thống nhất* » đất nước trong suốt 6 năm nhiệm kỳ tới của « *Bongbong* ».

*** Mỹ tố cáo Mạc Tư Khoa lập « trại sàng lọc », cưỡng ép hàng ngàn dân thường Ukraina sang Nga:**

Chính quyền Mỹ ngày 12/05/2022 tố cáo quân đội Nga cưỡng ép *« hàng ngàn »* người Ukraina sang Nga kể từ khi chiến tranh nổ ra hồi cuối tháng 02, và thường buộc di dân Ukraina qua các *« trại sàng lọc »,* nơi họ bị đối xử *« tàn nhẫn ».* Đại sứ Mỹ bên cạnh Tổ chức An ninh và Hợp tác Châu Âu (OSCE), Michael Carpenter, cho biết hôm thứ Năm 12/05 : *« Hoa Kỳ ước tính các lực lượng Nga đã đưa ít nhất vài ngàn người Ukraina đến các « trại sàng lọc » và sơ tán ít nhất hàng chục ngàn người khác sang Nga hoặc các vùng lãnh thổ do Nga kiểm soát, đôi khi không cho người sơ tán biết điểm đến cuối cùng của họ ».* Phát biểu từ Vienna, Áo, Đại sứ Mỹ bên cạnh OSCE nhấn mạnh, chỉ tính riêng từ

Mariupol, thành phố cảng miền nam Ukraina, mà quân Nga gần như đã kiểm soát, đã có vài ngàn dân thường Ukraina bị quân Nga ép buộc di tản sang lãnh thổ Nga. Theo quan chức này, đã có những lời chứng về *« các cuộc thẩm vấn tàn bạo »,* kèm theo các đòn *« tra tấn »* mà người Ukraina phải trải qua ở các *« trại sàng lọc »*, nhiều người bị tịch thu điện thoại di động, thậm chí bị thu hộ chiếu, bị ép khai mật khẩu tài khoản các mạng xã hội, mạng nhắn tin mã hóa. Mục đích của Nga là xác định bất kỳ ai trung thành với Ukraina, dù là chỉ với biểu hiện nhỏ nhất, hay có dấu hiệu phản đối cuộc chiến do Nga phát động. Đại sứ Carpenter còn tố cáo là những người Ukraina bị quân Nga xem là thân Kiev sẽ bị chuyển đến vùng được gọi là *« Cộng hòa Nhân dân Donetsk »,* do phe ly khai thân Nga kiểm soát ở miền đông Ukraina, *« nơi họ phải đối mặt với số phận nghiệt ngã ».* Đại sứ Mỹ bên cạnh Tổ chức An ninh và Hợp tác Châu Âu nhấn mạnh những hành vi nói trên của quân Nga *« cấu thành tội ác chiến tranh »* và *« Nga biết rõ là việc cưỡng ép di tản như vậy là « trái với luật nhân đạo quốc tế ».* Về phía Ukraina, AFP nhắc lại Kiev từng đưa ra con số gần 1,2 triệu người bị Mạc Tư Khoa ép buộc sang Nga, trong đó có hơn 200.000 trẻ em. Nhà chức trách Ukraina cũng tố cáo sự tồn tại của các *« trại sàng lọc »* của Nga, thường được đặt tại các vùng lãnh thổ ở miền đông Ukraina nhưng nay bị quân Nga kiểm soát, trên trục đường người Ukraina bị đưa sang Nga.

*** Liên Âu đề xuất kế hoạch hỗ trợ Ukraina xuất khẩu ngũ cốc:**

Ủy Ban Châu Âu ngày 12/05/2022 đề xuất một kế hoạch hỗ trợ Ukraina xuất khẩu hàng triệu tấn ngũ cốc hiện đang bị tắc nghẽn trong nước do các cảng biển của Ukraina đã bị quân Nga đánh chiếm và kiểm soát. Ủy viên châu Âu về vận tải, Adina Valean, ngày 12/05 cho biết: *« 20 triệu tấn ngũ cốc cần phải được chuyển đi từ Ukraina trong vòng dưới 3 tháng, thông qua các cơ sở hạ tầng giao thông vận tải của Liên Hiệp Châu Âu ».* Đối với quan chức châu Âu chuyên trách vận tải, *« đây là một thách thức vô cùng lớn ».* Bruxelles hướng tới việc vận chuyển nông phẩm Ukraina bằng đường sắt thay cho đường biển, nhưng có một vấn đề kỹ thuật cần giải quyết là chiều rộng đường ray để hệ thống đường sắt của Ukraina tương thích với hệ thống của đa số các nước Liên Âu. Việc bốc dỡ, chuyển hàng từ tàu hỏa sang xe tải hoặc các tàu theo chuẩn Liên Âu sẽ rất mất thời gian, và hiện cũng chưa đủ cơ sở hạ tầng phù hợp ở biên giới Ukraina với Liên Âu để thực hiện việc này. Để khắc phục những khó khăn nói trên, Ủy Ban Châu Âu đề nghị các cơ quan quản lý cơ sở hạ tầng ưu tiên bố trí vận chuyển nông phẩm của Ukraina và kêu gọi các nước thành viên linh hoạt trong các quy định thông quan và có sự phối hợp với nhau để tăng khả năng tích trữ tạm thời nông phẩm của Ukraina. Theo số liệu của Hội đồng quốc tế về ngũ cốc, trong năm 2020-2021, Ukraina là nước xuất khẩu ngũ cốc nhiều thứ 4 trên thế giới, với 44,7 triệu tấn bán cho nước ngoài, chủ yếu là sang Trung Quốc, châu Phi và châu Âu. Ukraina cũng là một trong những nhà xuất khẩu chính dầu hướng dương trên toàn cầu. Trước khi chiến tranh nổ ra, 90% lượng ngũ cốc và dầu ăn Ukraina xuất khẩu là qua các cảng biển của nước này ở biển Đen. Hiện nay các cảng này đã bị đóng, có nguy cơ gây ra các cuộc khủng hoảng lương thực, thậm chí là nạn đói ở nhiều vùng, đặc biệt là châu Phi. Trong khi đó, theo Reuters, hôm nay 13/05/2022, ngoại trưởng các nước G7 nhóm họp tại Đức để bàn về các biện pháp bảo đảm an ninh lương thực trong bối cảnh chiến tranh Ukraina và giúp đỡ nước này xuất khẩu nông phẩm.

*** Nhóm G7 cam kết yểm trợ Ukraina "cho đến khi chiến thắng":**

Hôm qua, 13/05/2022, trong cuộc họp tại Wangels, Đức, các Ngoại trưởng của 7 quốc gia công nghiệp hàng đầu thế giới thuộc nhóm G7 đã cam kết sẽ yểm trợ Ukraina "cho đến khi chiến thắng" nước Nga. Cuộc họp của các Ngoại trưởng G7 lần này còn có sự tham gia của đồng nhiệm Ukraina và Moldova, quốc gia có nguy cơ cũng bị Nga tấn công. Từ Berlin, thông tín viên Pascal Thibaut gởi về bài tường trình: " *Yểm trợ cho đến khi chiến thắng nước Nga": các ngoại trưởng nhóm G7 đã bày tỏ sự ủng hộ hoàn toàn đối với Kiev trong cuộc họp ở miền bắc nước Đức. Ngoại trưởng Pháp tuyên bố: " Chúng ta không có chiến tranh với nước Nga, mà chính nước Nga đang gây chiến với Ukraina: có một nước tấn công và một nước bị tấn công và chúng ta ủng hộ nước bị tấn công". Hoa Kỳ và Anh Quốc nhấn mạnh đến sự cần thiết cấp thêm vũ khí cho Ukraina. Lãnh đạo ngành ngoại giao Liên Hiệp Châu Âu Josep Borrell nhân dịp này thông báo một khoản viện trợ quân sự mới của Liên Âu trị giá 500 triệu euro, nâng tổng số viện trợ lên 2 tỷ euro tính từ đầu cuộc chiến tranh. Cuộc họp kéo dài 3 ngày của nhóm G7 cũng sẽ bàn về nguy cơ khủng hoảng lương thực thế giới do*

chiến tranh Ukraina. Là một trong những quốc gia sản xuất lớn nhất thế giới, Ukraina hiện gặp rất nhiều khó khăn trong việc xuất khẩu ngũ cốc, do các ngõ giao thương bằng đường biển đang bị chặn. Các nước thành viên nhóm G7 muốn tìm các giải pháp để giúp cho việc xuất khẩu này.
Cũng về Ukraina, theo Ngũ Giác Đài , hôm qua, trong một cuộc điện đàm, Bộ trưởng Quốc Phòng Mỹ Lloyd Austin đã kêu gọi đồng nhiệm Nga Sergei Choigou ngưng bắn *"ngay lập tức"* ở Ukraina. Theo phát ngôn viên Ngũ Giác Đài John Kirby, đây là cuộc điện đàm đầu tiên giữa hai Bộ trưởng kể từ ngày 18/02, vài ngày trước khi Putin phát động chiến tranh xâm lược Ukraina. Nhưng theo một quan chức cao cấp của Bộ Quốc Phòng Hoa Kỳ, cuộc điện đàm này *"đã không giải quyết được bất cứ vấn đề gay góc nào và cũng không làm thay đổi những gì phía Nga đang nói và làm".*

*** Thổ Nhĩ Kỳ dọa phủ quyết việc Phần Lan và Thụy Điển gia nhập NATO:**

Mặc dù được Mỹ cũng như nhiều thành viên khác và cả Tổng thư ký Liên Minh Bắc Đại Tây Dương Jens Stoltenberg hoan nghênh và tuyên bố ủng hộ, ý định của Phần Lan và Thụy Điển xin gia nhập NATO lại bị Thổ Nhĩ Kỳ thẳng thừng phản đối. Tổng thống Thổ Nhĩ Kỳ Recep Tayyip Erdogan ngày 13/05/2022 nhận định để hai nước Bắc Âu gia nhập NATO là « một sai lầm ». Do Thổ Nhĩ Kỳ có quyền phủ quyết tại NATO nên Thụy Điển và Phần Lan dự kiến thảo luận với Thổ Nhĩ Kỳ về hồ sơ này vào hôm nay 14/05 tại Berlin, bên lề một cuộc họp không chính thức của Ngoại trưởng các nước thành viên Liên Minh Bắc Đại Tây Dương mà Phần Lan và Thụy Điển cũng được mời dự. Vì sao Tổng thống Thổ Nhĩ Kỳ Recep Tayyip Erdogan lại phản đối việc Thụy Điển và Phần Lan gia nhập NATO ? Từ Istanbul, thông tín viên Anne Andlauer giải thích:

« "Chúng tôi không ủng hộ điều đó", "Thổ Nhĩ Kỳ không muốn phạm hai lần cùng một sai lầm" : Recep Tayyip Erdogan đã có những phát biểu không mang tính ngoại giao chút nào để phản đối việc Phần Lan và Thụy Điển xin gia nhập khối NATO. Tổng thống Thổ Nhĩ Kỳ cáo buộc những nước này là "nơi trú ngụ của các tổ chức khủng bố", nêu tên Đảng Những người lao động Kurdistan (PKK) và đảng cực tả DHKP-C. Tayyip Erdogan đã so sánh với sự gia nhập của Hy Lạp, quốc gia bị ông cáo buộc là đã lôi kéo NATO chống Thổ Nhĩ Kỳ. Giữa Ankara và một số nước châu Âu, đặc biệt là Thụy Điển, vẫn luôn có căng thẳng vấn đề đảng PKK và YPG, chi nhánh của đảng PKK ở Syria. Nhưng tuyên bố dứt khoát của Tayyip Erdogan có thể gây bất ngờ. Tổng thống Thổ Nhĩ Kỳ, người tự coi mình có thế mạnh trong NATO những tháng gần đây nhờ vai trò trung gian giữa Ukraina và Nga, và cũng là người tìm cách cư xử khéo léo với Nga, dường như đang nắm bắt cơ hội để gây sức ép với các đồng minh phương Tây về vấn đề các chiến binh người Kurdistan. Năm 2019, ông Erdogan đã từ chối ủng hộ một kế hoạch phòng thủ của NATO cho các nước vùng Baltic và Ba Lan chừng nào các nước thành viên NATO chưa công nhận YPG là một nhóm khủng bố. Ankara cuối cùng đã phải thay đổi quan điểm mà không giành được nhân nhượng nào ». Ngày 13/05/2022, Tổng thống Mỹ Biden đã điện đàm với Thủ tướng Thụy Điển Magdalena Andersson và Tổng thống Phần Lan Sauli Niinistö trong hơn nửa giờ đồng hồ về việc hai nước xin gia nhập NATO. Trên Twitter, Tổng thống Sauli Niinistö bày tỏ « *lòng biết ơn sâu sắc* » của đất nước Phần Lan về « *sự ủng hộ cần thiết của Mỹ* ».

*** Canberra tố cáo tàu do thám Trung Quốc tiến sát bờ biển phía tây nước Úc:**

Hãng tin Mỹ AP ngày hôm nay 13/05/2022 dẫn lời Bộ trưởng Quốc phòng Úc Peter Dutton cho biết một tàu chiến của Trung Quốc với khả năng do thám đã tiến sát bờ biển phía tây nước Úc. Theo Bộ trưởng Dutton, con tàu đã được nhìn thấy vào sáng nay, đang hướng về phía bắc, cách Broome ở bang Tây Úc khoảng 250 hải lý và phía Úc đã theo dõi con tàu này hoạt động dọc bờ biển trong suốt tuần qua. Ông Dutton nói: "*Tất nhiên, mục đích của con tàu là thu thập thông tin tình báo dọc theo đường bờ biển. Con tàu đã di chuyển gần các cơ sở quân sự và tình báo trên bờ biển phía tây của Úc*". Ông cho biết chưa bao giờ một tàu chiến Trung Quốc lại tiến xa về phía nam như thế và các nhà chức trách đang theo dõi chặt chẽ con tàu bằng máy bay và các kỹ thuật giám sát. Bộ trưởng Dutton nói thêm: "*Tôi nghĩ rằng đó là một hành động gây hấn, bởi con tàu đã tiến rất xa về phía nam*". Khi được hỏi về việc này, phát ngôn viên Bộ Ngoại giao Trung Quốc Triệu Lập Kiên cho biết ông không có thông tin về tình hình cụ thể, và khẳng định Trung Quốc luôn tuân thủ luật pháp quốc tế và thông lệ quốc tế. Trong thời gian gần đây, căng thẳng đã leo thang giữa Úc và Trung Quốc sau khi nước này ký một hiệp ước an ninh với quần đảo Solomon.

Quảng Trực
(tháng 6 & 7.2022)

CÁO PHÓ & CẢM TẠ

Gia đình chúng tôi vô cùng thương tiếc báo tin cùng thân bằng quyến thuộc xa gần:
Mẹ, Bà Nội, Bà Ngoại, Bà Cố của chúng tôi:

Bà **LÊ VĂN KHIÊM**
Nhũ danh **DƯƠNG XUÂN LANG**
Pháp danh **Diệu Quế**

Sinh ngày 02.03.1925 tại Long Xuyên
Tạ thế ngày 18.04.2022 tại Frankfurt, Germany
Thượng thọ 98 tuổi

Tang lễ được cử hành tại **Neuer Friedhof Offenbach**
(Mühlheimer Str. 425 – 63075 Offenbach)
Vào ngày 29.04.2022 lúc 12 giờ

Tang gia đồng kính báo

*** Đồng thời gia đình chúng con/chúng tôi thành kính tri ân và cảm tạ:**

Chư Tôn Đức Tăng Ni:
-HT Phương Trượng Thích Như Điển và Đại Chúng Tổ Đình Viên Giác, Hannover.
-HT Phương Trượng Thích Trí Minh và Đại Chúng Tổ Đình Khuông Việt, Oslo, Na Uy.
-Thầy Thiện Sơn, Thầy Huệ Giác & Tăng Ni Chùa Phật Huệ, Frankfurt.
-Thầy Pháp Ấn và Quý Thầy Quý Sư Cô Viện Phật Học B AB, Waldbröl
-Quý Bác, Quý Cô Chú, Quý Anh Chị, thân bằng quyến thuộc, bạn bè xa gần
đã tụng kinh, cầu nguyện, cầu siêu, hộ niệm, phúng điếu, giúp đỡ, thăm hỏi, điện thoại, Email, … tiễn đưa Hương Linh của Mẹ, Nội, Ngoại, Cố của chúng con/chúng tôi sớm vãng sanh về Tây Phương Cực Lạc Quốc.

Tang gia thành kính tri ân & kính bái

Trưởng Nam: Lê Trung Trực và gia đình
Thứ Nữ: Sư Cô Song Nghiêm (Lê Phương Chi) và các cháu.

Tất cả phúng điếu sẽ được dùng làm từ thiện theo di nguyện của người quá cố.

CÁO PHÓ

Gia đình chúng tôi vô cùng thương tiếc báo tin cùng thân bằng quyến thuộc, bạn hữu gần xa

Vợ, Mẹ và Bà chúng tôi:
TRẦN THỊ KIM QUẾ
Pháp danh Tâm Hương
Sinh ngày 13 tháng 8 năm 1931 (Tân Mùi)
Đã từ trần vào ngày 28 tháng 10 năm 2021 (Tân Sửu) tại thành phố Oakland, Tiểu bang California, Hoa Kỳ.
Thượng thọ 91 tuổi

Lễ phục tang tại Đạo Tràng Tam Bảo ngày 31.10.2021: 11 am
8239 International Blvd, Oakland, CA 94621. Tel. (510) 569 - 7714

Tang lễ được cử hành tại
SAN LEANDRO FUNERAL HOME
407 Estudillo Avenue, San Leandro, CA 94577. Tel: (510) 483 – 5300

Chương trình tang lễ
TỤNG NIỆM & THĂM VIẾNG:
Ngày 16/11/2021: từ 4 pm đến 8 pm
Ngày 17/11/2021: từ 9 am đến 1 pm.
LỄ DI QUAN: Ngày 17/11/2021: 1 pm

Lễ An táng tại
LONE TREE CEMETERY
24591 Fairview Avenue, Hayward, CA 94542. Tel: (510) 582 – 1274

TANG GIA ĐỒNG KHẤP BÁO
Chồng: Trần Trọng Khoái, Pd Trừng Khiết.
Trưởng Nữ: Gia đình Trần Thị Hoàng Hoa, chồng Nguyễn Hữu Đông.
Trưởng Nam: Gia đình Trần Minh Tân, vợ Huỳnh Thị Phong Nhu.
Thứ Nữ: Gia đình Trần Thị Minh Nguyệt, chồng Võ Văn Tường.
Thứ Nam: Gia đình Trần Minh Nhật, vợ Lê Thị Ngọc Loan.
Thứ Nam: Gia đình Trần Minh Anh, vợ Trần Thị Thu Hương.
Thứ Nam: Gia đình Trần Minh Việt, vợ Nguyễn Thị Quý.
Thứ Nam: Gia đình Trần Minh Pháp, vợ Phạm Nguyễn Bảo Trân.
Đích Tôn: Gia đình Trần Minh Triết, vợ Trần Thị Sang.

THÀNH KÍNH PHÂN ƯU

Nhận được tin bạn thân cùng học chung trường Cao Thắng ngày xưa là anh:

TRẦN QUANG VIỄN
Pháp danh Minh Chiếu

Sanh ngày 05.11.1950 tại Việt Nam
Mất ngày 05.04.2022 tại Bruxelles, Vương Quốc Bỉ.
Hưởng thọ 73 tuổi.

Trước đây năm 1968 anh Viễn du học ở Đức Quốc và tốt nghiệp Đại Học Hamburg.

Năm nay anh đã ra đi nhẹ nhàng trong tư thế miệng mỉm cười an nhiên tự tại.

Gia đình Trịnh Văn Thịnh, vợ và các con vô cùng thương tiếc, xin tiễn anh về cõi Tịnh Độ như anh hằng ước nguyện. Thành tâm nguyện cầu cho hương linh Minh Chiếu sớm vãng sanh miền Tây Phương Cực Lạc.

Xin thành kính phân ưu cùng hiền thê anh Trần Quang Viễn là chị Trần Lệ Hà và các cháu. Cùng gia đình anh Minh, gia đình chú Trần Quang Trí.

THÀNH KÍNH PHÂN ƯU

Nhận được tin hiền thê của Đạo hữu Trùng Khiết Trần Trọng Khoái là:

Cụ Bà Trần Thị Kim Quế
Pháp danh Tâm Hương
Sinh ngày 13.8.1931 (Tân Mùi)
Tạ thế ngày 28.10.2021 (Tân Sửu)
Tại Oakland, bang California, Hoa Kỳ
Thượng thọ 91 tuổi

- Hòa Thượng Thích Như Điển, Sáng lập Chủ Nhiệm Báo Viên Giác, Phương Trượng và toàn thể Chư Tăng Ni Tổ Đình Viên Giác Đức Quốc,
- Đạo hữu Phù Vân, Chủ Bút và toàn thể Ban Biên Tập & Kỹ Thuật Báo Viên Giác

Đồng Thành Kính Phân Ưu đại gia đình tang quyết của Đạo hữu Trần Trọng Khoái
và Cầu guyện cho Hương Linh Đạo hữu Phật tử Tâm Hương Trần Thị Kim Quế sớm được vãng sanh Cực Lạc Quốc.

Nam Mô Tiếp Dẫn Đạo Sư A Di Đà Phật

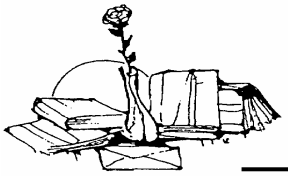

HỘP THƯ VIÊN GIÁC

Trong thời gian qua VIÊN GIÁC đã nhận được những thư từ, tin tức, tài liệu, bài vở, kinh sách, báo chí của các Tổ Chức, Hội Đoàn, Tôn Giáo và các Văn Thi Hữu khắp các nơi gửi đến.

* THƯ TÍN

- Đức: HT Thích Như Điển, Thị Tâm Ngô Văn Phát, Phù Vân, Nguyễn Quý Đại, Lê Ngọc Châu, Đỗ Trường, Thi Thi Hồng Ngọc, Lương Nguyên Hiền, Dr. Tôn Thất Hứa, Phương Quỳnh-Diệu Thiện, Trần Thế Thi, Tùy Anh.

- Pháp: Hoang Phong, Nguyễn Thị Cỏ May, Chúc Thanh.

-Bỉ: Nguyên Trí Hồ Thanh Trước.

- Hoa Kỳ: Ni Sư Thích Nữ Giới Hương, Nguyên Giác, Lâm Minh Anh, Viên Thi, Lê Đức Luận, Nguyễn Thị Thanh Dương, Hoàng Long Hải, Robert Puff, thylanthao, Tuệ Nga, Cát Đơn Sa-Diễm Châu, Nguyên Tánh Nguyễn Hiền Đức, Bùi Xuân Đinh.

- Canada: Dr. Thái Công Tụng, BS Thú y Nguyễn Thượng Chánh, GS Trần Gia Phụng.

- Úc Châu: Võ Đại Tôn, Quảng Trực Trần Viết Dung.

* THƯ & SÁCH BÁO

- Đức: Buddhismus aktuell 2/2022. D&C + &EZ Nr. 03-04/22

- Pháp: Báo Khánh Anh số 132.

- Thụy Sĩ: Mục Vụ số 404 & 405.

PHƯƠNG DANH CÚNG DƯỜNG

(Tính đến ngày 30. 04. 2022)

Trong thời gian gần đây, Chùa Viên Giác có nhận được tiền của quý Đạo Hữu gửi bằng cách chuyển qua Ngân Hàng hay bằng Bưu Phiếu, nhưng không ghi rõ mục đích. Thí dụ như Cúng Dường, Tu Bổ Chùa, Ấn Tống Kinh, Pháp Bảo v.v...

Ngoài ra có Đạo Hữu nhờ người khác đứng tên chuyển tiền nhưng không rõ chuyển tiền giùm cho ai để Cúng Dường hoặc thanh toán vấn đề gì. Do đó khi nhận được tiền, Chùa không thể nào ghi vào sổ sách được.

Để tránh những trở ngại nêu trên, kính xin quý Đạo Hữu khi chuyển tiền hoặc gửi tiền về Chùa nhớ ghi rõ Họ & Tên, địa chỉ đầy đủ và mục đích để Chùa tiện ghi vào sổ sách.

Ngoài ra khi quý vị xem Phương Danh Cúng Dường xin đọc phần trên cùng là tính đến ngày?... tháng?.... để biết rằng tiền đã chuyển đi ngày nào và tại sao chưa có tên trong danh sách.

Chùa có số Konto mới và Tu Viện Viên Đức cũng đã có số Konto (xin xem phía sau). Kính xin quý vị thông cảm cho.

Thành thật cám ơn quý Đạo Hữu.

Danh sách PDCD của quý Đạo Hữu & Phật Tử, chúng tôi xin phép chỉ đánh máy một lần chữ ĐH (Đạo Hữu) ở bên trên.

*** TAM BẢO**

ĐH. Ẩn danh 20€ (cúng Thanh Minh) . Ẩn danh 20€ HHHL Mẹ em Lan Pd Tịnh Sang. Bà Năm Cà Mau 20€. Bạch Chí Tùng (Trí Vui) 10€. Benny Trần Pd Đồng Đức 20€. Bùi Thanh Hòa 20€. Cao Đoàn Việt Anh & Trương Diệu Hằng 50€. Cao Ngọc Lang 10€. Châu Thế Mưu 50€. Cháu Thông 50€. Đàm Thị Hoàng Lan 10€. Daniel Đang Triet Vo (Gđ. Sư Cô Hạnh Ân) 1.000€. Đào Thị Huyền 10€. Đỗ Huy 210€. Đoàn Sơn 100€. Đồng Hạnh 50€. Đồng Hiếu Lê Huy Đức Trí 100€. Đồng Huê Đặng Minh Hương 5€. Đồng Hướng Nguyễn Thị Thanh Phương 100€. Đồng Quang & Đồng Chiếu 50€ HHHL Nguyễn Thị Hồng - Liên Hồng. Đồng Tâm Huỳnh Chung Hiệp 150€. Dr. Ngọc Lưu Đặng 200€ HHHL Nguyễn Văn Diệp. Dr. Thoai Đao Trang 216€. Dương Thị Ngọc Liên 20€. Dương Thị Thu Ninh 40€. Fam. Blumenthal 40€. Fam. Kim Thị Thúy Huê 50€. Fam. Thiện Dũng Văn Công Hoành & Thiện Hảo Huỳnh Thị Mảnh 1000€. Fam. Vu 20€. Fam. Vương & Giang 120€. Fam. Vương Hoàng Dung 10€. Francisco Struzynski & Sina Struzynski 47€. Gđ. Diệu Hòa Trần Thị Hiền & Dennis Strohmann 120€. Gđ. Đồng Phước 650€ HHHL Phạm Văn Hời Pd Phúc Hải. Gđ. Đồng Quang & Đồng Chiếu 50€. Gđ. họ Đỗ 200€ HHHL Đỗ Huy. Gđ. Kiều Văn Khang & Phạm Thị Hằng 100€. Gđ. Ngô Thị Thủy, Nguyễn Mạnh Tú & Phạm-Ngô Đức Phúc 20€. Gđ. Pt Nguyễn Thị Thư 30€ HHHL Bác Nguyễn Văn Siêu. Gđ. Pt Nguyễn Xuân Đạt 20€. Gđ. Trí Vui 50€. Gđ. Vũ Thị Khánh Ngọc & Vũ Tuấn Anh 50€. GĐPT Nürnberg 500€. Gia Nghi Hồng 200€. Glang Tony 50€. Hà-Đoàn Thục Như 500€. HL. Phạm Văn Hoàng 150€. Hoàng Hải Yến 20€. Hoàng Khánh Duy 100€. Hoàng Sỹ Hùng 20€. Hoàng Thị Nhung 20€ HHHL Hoàng Văn Lịch. Hoàng Thị Sen 50€. Khóa Giáo Lý PP GĐPT Đức Quốc 482€. Lê Thị Kim Oanh 30€. Lý Nam Đề & Micro Krause 50€. Maik Kohlbus 250€. Melanie Kiefer 25€. Minh Tri Huỳnh 192,09€. Nghiêm Xuân Hùng 200€. Ngô Văn Thuận & Nguyễn Thị Thanh Hồng 50€. Nguyễn Đức Anh & Trần Thu Hiền và Nguyễn Đức An Liam 50€. Nguyễn

Hải Trường 10€. Nguyễn Hoàng Dung 20€. Nguyễn Hoàng Liệt 30€. Nguyễn Hồng Ngọc 20€. Nguyen Hue Dieu Man (Phan Văn Hách) 250€. Nguyễn Lưu Hùng & Nguyễn Phượng 50€ HH cho cha Nguyễn Trân. Nguyễn Mạnh Hùng 5€. Nguyễn Minh Tú 20€. Nguyễn Thị Hồng Nhung 20€. Nguyễn Thị Hưng 100€. Nguyễn Thị Kim Sang 20€. Nguyễn Thị Liễu 30€. Nguyễn Thị Ngọc 15€. Nguyễn Thị Ngọc Anh 200€. Nguyễn Thị Ngọc Lan 20€ HHHL Mẹ Nguyễn Thị Phụng Pd Đồng Phước. Nguyễn Thị Ngọc Linh 50€. Nguyễn Thị Ngọc Thảo 25€. Nguyễn Thị Phương 25€. Nguyễn Thị Thanh 10€. Nguyễn Thị Thanh Huyền 20€. Nguyễn Thị Thư 10€. Nguyễn Thị Thu Giang 100€. Nguyễn Thị Trâm, Fabian Eckardt & Dennis Eckardt 20€. Nguyễn Thúy Hồng 150€. Nguyễn Văn Hùng 30€. Nguyễn Văn Tây 20€. Diệu Hạnh Nguyễn Thị Đức & Đạo Tâm 50€. Như Nguyện Dương Thị Kim Liên 50€. Phạm Trà My 200€. Pt Đồng Nhiên & Đồng Nhã 200€. Pt. Quán An 20€. Pt. Trí Lực 50€. Pt. Nguyễn Hồng Điệp 20€. Quách Hoa 50€. Sư Bà Như Viên 500€. Sư Cô TN Hạnh Trang 4.000€. Tan Yengxi 20€. Tan Zuyin 20€. Thanh Phương Heise 1000€. Thiện Căn Nguyễn Văn Quan 30€. Thiện Đẳng Trần Tú Sinh 50€. Thiện Học 80€. Thomas K. Conteh 5€. Thuc Nhu Ha Doan 500€. Tô Bá Khắc 20€. Trần Đức Nghĩa 10€. Trần Kim Anh, Trần Huy Anh & Trần Trương Anh 60€. Trần Linda Pd Đồng Hạnh & Trần Benny Pd Đồng Đức 140€. Trần Nguyệt Băng 40€. Trần Thị Hưng 20€. Trần Thị Ngọc Thùy 70€. Trần Thị Thu Thảo 300€. Trần Tuyết Loan 50€. Trần Văn Sang & Trần Wiriya 50€. Trần Thị Trâm 200€. Tu Son Lien 100€. Văn Thị Hương (TN Hạnh Trang) 995,56€. Vũ Hải Yến 20€. Vũ Thị Hồng 5€. Vũ Thị Minh Nguyệt 5€. Vũ Thị Phương 10€. Trần Văn Tiến (Aachen) 50€. Phạm Phương Anh (Aschersleben) 50€. Fam. Phạm Thị Phương Anh (Aschersleben) 500€ HHHL Bernd Joachim Malich Pd Đồng Sanh. Nguyễn Lucas Bảo Vinh Pd Quảng Hiển (Berlin) 200€ và 8 ngọn nến. Nguyễn Lyli Ngọc Mai Pd Diệu Bảo 200€ và 8 ngọn nến. Nguyễn Phạm Hoàng Hà 200€ và 13 ngọn nến. Phạm Thị Tuyết Mai (Bernburg) 20€. Gđ. Đồng Đạo (Bremen) 50€. Nguyễn Quang Quyết 10€. Trần Thị Kim Phúc, Mann (Burgdorf) 120€. Horn Manuela (Chemnitz) 100€ và 8 ngọn nến. Nguyễn Thị Kim Thanh & Đỗ Bá Sự (Dresden) 20€. Phạm T.K. Tiên (Essen) 10€. Trần Nương Bảo (Frankfurt/M) 20€. Fam. Trương (Freiburg) 30€. Gđ. Nguyễn Tiến Công (Fulda) 20€. Đức Hương Hồ Thanh & Diệu Tịnh Hoàng Thị Thủy (Fürth) 30€. Thị Ngọc Đức Eisenbrand (Grafenau) 200€. Huyền Trần (Gronau/L) 20€. Gđ. Nguyễn Vĩnh Thìn (Großkrotzenburg) 100€. Fam. Rich Wien (Halle/Saale) 30€. Marlais Rich Wien 4€. Pt Diệu Mỹ (Hamburg) 20€. Gđ. Nguyễn Thanh Bình (Hameln) 20€. Nguyen 20€. Gđ. Pt Ngọc Cẩn Trần Thị Lan (Hannover) 950€ HHHL Cụ Bà Đỗ Thị Mận mất ngày 08.03.2022. Fam. Nguyễn Thị Thư (Hannover) 50€. Gđ. Pt Thiện Dũng 100€. Nguyễn Thị Thu 150€. Pt. Trần Hoàng Việt 20€. Mạch Gia Lạc (Hassloch) 20€. Gđ. Nguyễn Mạnh Bích Thủy Pd Diệu Thảo (Ibbenbüren) 50€ cầu an cho Nguyễn Gia. Gđ. Trần Văn Hiện & Nguyễn Thị Kim Anh và Trần Jasmin Thùy An 20€. Phạm Thị Vân Anh (Ingolstadt) 20€. Thị Bình Nguyễn-Drebelow (Jesteburg) 120€ HHHL: Cha Nguyễn Đán Pd Tâm Khắc, Mẹ Trần Thị Giữ Pd Tâm Kỉnh và Chồng Erich Drebelow. Vũ Cao & Thị Yến (Karlsruhe) 40€. Giang Chúng (Diệu Anh Nguyễn Hạnh Trinh) (Künzelsau) 85€. Gđ. Phạm Văn Sơn tức Hải & Đông Hoa Nguyễn Thị Thu Hương (Lehrte) 40€. Gđ. Nguyễn Tiến Thành (Marktreduitz) 20€. Trần Thị Kim Ngân (München) 40€. Hồ Thị Nam (Norden) 100€. Trần Văn Danh & Trần Thị Phúc (Nürnberg) 60€. Lý Trung Hà (Osnabrück) 70€. Phạm Thị Liễu Huyền (Polen) 50€. Phạm Thị Nhung (Quedlinburg) 100€. Gđ. Vũ Xuân Quang & Dương Thị Minh Loan và con cháu (Rostock) 150€. Tôn Quốc Vinh (Saarbrücken) 20€. Nguyễn Quốc Trưởng (Salzgitter) 300€. Nguyễn Thị Ngọc Thảo (Straubenhardt) 25€. Nguyễn Thị Phúc Lợi (Stuttgart) 30€. Huỳnh Anh Kiệt (Tettnang) 15,89€. Chí Thanh Leuchtweis (Tübingen) 100€. SC TN Hạnh Trì (USA) 1326,10€. Tạ Tú Văn (Wallenhorst) 10€. Nguyễn Thanh Tiên, Tô Thị Dịu, Nguyễn Thanh Hải & Tô Nguyễn Thị Ngọc Ánh (Westestede) 30€. Bành Tâm Sơn (Wiesbaden) 10€. Bành Văn Phong 20€. Lê Thị Cậy (Nguyễn Văn Cừu) 40€. Trịnh Thị Tươi (Wiesbaden/ Nordenstadt) 30€. Ẩn danh (Khóa Tu học PPAC/2022) (Wilhelmshaven) 50€. Pt. Ẩn danh 50€ (Heo Công đức số 283). Trần Thu Thủy (Phạm-Trần) 30€. Gđ. Diệp Văn Sơn (Wuppertal) 300€ HHHL Diệp Văn Sơn Pd Đồng Hải. Quý Đạo Hữu & Phật Tử ẩn danh 175€. Xuong Mu Phung 100€. Thi Hoa Hau Le Vile-Tours 100€.

*Tu Viện Bồ Đề (USA) 455€. Nguyễn Viết Lâm và gia đình (Laatzen) 200€ HHHL Đh. Thanh Hòa Trần Thị Thắm. Thiện Như Chiêm Thị Hiền (Reutlingen) 100€. Giới Hương (Stockach) 50€. Gđ. Thiện Từ Diệp Chi Lan và Quý Phật Tử Mettingen 500€. Thông Giáo (Đan Mạch) 1.944€. Thiện Vinh Nguyễn Ngọc Quang, Huệ Thông Nguyễn Thị Nhi, Khánh & Vy (Erlangen) 100€. Đặng Thị Kim Loan 150€. Đồng Hạnh (Hannover) 20€. Ngọc Cẩn Trần Thị Lan (Hannover) 400€ HHHL Thân mẫu Tịnh San Đỗ Thị Mận. Nguyên Ngọc (Frankfurt) 100€. Gđ. Pt Đồng Phước (Bielefeld) 800€ HHHL Thân phụ Phúc Hải Phạm Văn Hời. Phạm Thị Phương Anh (Aschersleben) 50€ (HHHL Bernd Joachim Malinh). Trần Thị Thu Thảo (Mainz) 300€ HHHL Phước Điền Trần Hữu Nhơn. Nguyễn Hùng và gia đình (Nguyễn Thị Quýt) (USA) 943€. Võ Văn Trung (Hamburg) 200€ HH Chân linh Tỳ Kheo Ni TN Hạnh Ân. Đồng Sanh La Thị Ngọc Dung 50€ HHHL Đồng Sanh Nguyễn Văn Tiền và HL Đồng Sanh La Thị Buối. Thích Phước Thiệt (Australia) 270€. Gđ. họ Văn (Hannover) 50€ HHHL Thân mẫu Thiện Hảo Huỳnh Thị Mãnh. Chùa Viên Âm (Nürnberg) 200€. Như Lộc (Hamburg) 100€. Gđ. Đồng Nhã & Đồng Độ (Hannover) 500€ HHHL Thân phụ Phalo Dương Tấn Đạt và Đh. Thiện Vũ (Nürnberg) HH cho những người chìm tàu tại Cửa Đại Hội An ngày 26.02.22. Khóa Tu Học Phật Pháp kỳ thứ 22 của GĐPTVN/Đức Quốc 800€. Nguyễn Thị Bình 30€. Gđ. Dũng & Thư (Hannover) 50€. Phạm Như Liên (Schweiz) 189€. France: Chùa Phổ Hiền 1.000€. Minh Hòa & Tắc Duyên 100€. Minh Trọng & Diệu Anh 100€. Diệu Liên 100€. HHHL Mao Hồn Thảo Pd Minh Thạnh 500€. Gđ. họ Tôn (Saarbrücken) 100€. Bé ẩn danh 100€. Liên Hương Vũ Thị Hiền (Đức) 50€. Diệu Phước (Đức) 50€ Tâm Trí & Tâm Vũ (Mannheim) 50€. Đh Hoàng Ngọc Minh (France) 200€ HHHL Minh Ấn Nguyễn Thị Long.

* Quý Đạo Hữu và Phật Tử cúng dường vật dụng, thực phẩm và bánh phát hành

Chú Thành: 20 bánh ú, 40 bánh bột và 15 kg táo. Mai Lübke (Mönchengladbach) 4 chai nước rửa tay sát khuẩn và 1 hộp bao tay. Gia đình Quảng Lộc & Quảng Thiện, Gđ. Đồng Ân Lý Lệ Hồng, Gđ. Đồng Thạnh Trần Thị Viên, Gđ. Đồng Vân Lê Thị Sương và Gđ. Phương Duyên Nguyễn Thị Minh Hằng 700 bánh ít trần. Gđ. Nguyên Tuệ 120 bánh ít.

* Báo Viên Giác

Châu Thế Mưu 50€. Lê Thành Tín 20€. Nguyễn Thị Thanh 20€. Vũ Thu Hương & Nguyễn Vu 50€. Trần Văn Tiến (Aachen) 50€. Châu Lý Mùi (Aidlingen) 30€. Nguyễn Thị Long Thanh (Phương Hà) (Belgique) 50€. Đỗ Thị Thủy (Berlin Steglitz) 30€. Bùi Xuân Thảo (Bietigheim Buissingen) 30€. Đặng Hoàng (Böblingen) 30€. Nguyễn Bạch Tuyết (Bonn) 30€. Nguyễn Văn Thanh (Braunschweig) 30€. Nguyễn Duy Kiên (Bremen) 10€ (Phân Ưu Nguyễn Thị Huệ). Fam. Nguyễn-Ưng (Bremerhaven) 300€. Lý Ngọc Sơn (Bremervörde) 20€. Nguyễn Thị Bạch Huệ (Brigachtal/Kirchdorf) 120€. Nguyễn Hiền (Canada) 14€. Đào Sari (Duisburg) 20€. Lương Hiền Sơn 20€. Nguyễn Thị Thanh Hương (Emmendingen) 50€. Trịnh Văn Thịnh (Essen) 55€ (Phân Ưu Trần Quang Viễn Pd Minh Chiếu). Vũ Thanh Tín 20€. Bùi Mạnh Căn (France) 50€ (Phân Ưu Ông Trương Công Cừu). Jacqueline Nguyễn 27,50€. Nguyễn Thanh Giang 30€. Lê Thanh Sơn (Frankfurt) 50€ (Cáo Phó & CT Dương Xuân Lang). Trần Nương Bảo (Frankfurt/M) 30€. Huỳnh Kim Hoàng (Freiburg) 50€. Trần Chi Ly 20€. Lý Giang Châu (Griesheim) 30€. Gđ. Nguyễn Vĩnh Thìn (Großkrotzenburg) 50€. Nguyễn Ngọc Khảm (Haar) 20€. Van Han Tai (Hamburg) 30€. Mạch Gia Lạc (Haßloch) 40€. Lương Bắc (Italia) 30€. Vũ Cao & Thị Yến (Karlsruhe) 30€. Dr. Toan Trần Văn Kattner (Kirchheim) 20€. Nguyễn Thị Tâm (Köln) 30€. Mai Văn Tâm (Lüdenscheid) 100€. Ngô-Trần Thị Bích Thủy (Malsch) 40€. Lý Hoa (Meppen) 30€. Nguyễn Phương (Mönchengladbach) 20€. Hà Văn Hơn (München) 20€. Lê Thị Hồng Diệp 25€. Trần Quang Tuệ (Neuss) 50€. Võ Ngọc Khải & Võ Thị Kim Hoàng 20€. Hoàng Công Phu (Nordlingen) 20€. Bùi Văn Tân (Nürnberg) 20€. Nguyễn Thị Kim Vinh 20€. Trịnh Phương Kim 30€. Trịnh Hoài Thu (Oberhausen) 20€. Nguyễn Văn Tu (Oldenburg) 25€. Lý Trung Hà (Osnabrück) 50€. Lê Văn Dũng (Osterode am Harz) 20€. Tôn Thất Dung (Pirmasens) 30€. Nguyễn Đình Chương (Remscheid) 20€. Trương Khánh Tuyết (Rheinberg) 20€. Vũ Thị Tam (Schorndorf) 30€. Lim Trịnh Ánh Hồng (Schweiz) 100€. Lương Hiền Nhơn 30€. Phạm Thị Nga Jacqueline 93€. Trần Huỳnh Tân 30€. Lâm Thị Yến Nga (Seelze) 20€. Nguyễn Thị Kim Hoa (Stuttensee) 25€. Huỳnh Vĩnh Phát (Stuttgart) 100€. Huỳnh Văn Thập 100€. Phùng Văn Thanh 40€. Nguyễn Thanh Tâm (Trier) 20€. Phạm Văn Lam (Unna) 20€. Tạ Tú Văn (Wallenhorst) 20€. Nguyễn Henry (Wallerstein) 20€. Vương Tai Hung (Weil am Rhein) 20€. Bành Văn Phong (Wiesbaden) 30€. Huỳnh Thanh Long 50€. Lê Thị Cậy (Nguyễn Văn Cừu) 30€.

* Ấn Tống

Nguyên Hùng & Nguyên Ân (USA) 755€. Giang Chúng & Diệu Anh Nguyễn Hạnh Trinh (Künzelsau) 15€.

-Kinh Diệu Pháp Liên Hoa

Giang Chúng & Diệu Anh Nguyễn Hạnh Trinh (Künzensau) 15€.

-Tôi đọc Đại Tạng Kinh: Trần Thị Ba (Tübingen) 150€. Hoa Lê (Stuttgart) 150€.

* Tượng Phật

***-Tượng Quan Âm*:** Lý Trung Hà (Osnabrück) 50€.

-Một tượng Phật trên tháp: Lý Trung Hà (Osnabrck) 70€.

-Thiên Thủ Thiên Nhãn: Thiện Hà Đặng Thị Hằng Teickner (Langenhagen) 30€.

* Tết & RTG

Trần Văn Chương 50€. Triệu Cẩm Nguyên (Haßloch) 40€. Trương Kim Học (Schwieberdingen) 20€.

* Phật Đản

Cao Ngọc Lang 10€. Đào Thị Hiền 20€. Pt Như Lộc 50€. Đồng Duyên Trần Ngọc Huê (Coesfeld) 20€. Đồng Liên Trần Thanh Huê 20€. Thiện Duyên Trần Vĩnh Cam & Thiện Hồng Trần Xuân Lan 50€. Trần Thể Huê 20€. Trần Yến Huê 20€. Thiện Khang Võ Thị Hoa (Hannover) 50€. Phạm Hồng Phong (Leer) 50€.

* Sửa Chùa

HT. Thích Như Điển (Chùa Viên Giác) 10.000€. Thiện Lạc Giang Thái An 200€.

* Trai Tăng

Nguyễn Anh Tùng 50€. Nguyễn Lưu Hùng & Nguyễn Phượng 50€ HH cho cha Nguyễn Trân. Fam. Phạm Thị Phương Anh (Aschersleben) 500€ HHHL Bernd Joachim Malich Pd Đồng Sanh. Thị Bình Nguyễn-Drebelow (Jesterburg) 30€ HHHL Cha Nguyễn Đán Pd Tâm Khắc, Mẹ Trần Thị Giữ Pd Tâm Kính và Chồng Erich Drebelow.

* TỪ THIỆN & XÃ HỘI

-Cô Nhi, Cùi, Mù & Dưỡng Lão:

Le Thi Hoe 20€. Nguyễn Thị Liễu 40€. Dr. Nguyễn Thị Minh Ngọc (Hamburg) 50€. Phi Quang (Kalsruhe) 30€. Vũ Cao & Thị Yến (Karlsruhe) 30€. Trần Văn Danh & Trần Thị Phúc (Nürnberg) 50€. Trịnh Hoài Thu (Oberhausen) 20€. Pt. Ẩn danh (Wilhelmshaven) 50€ (Heo Công đức số 283). Trần Thu Thủy (Phạm-Trần) 20€.

-Giúp người nghèo: Trần Văn Danh & Trần Thị Phúc (Nürnberg) 30€.

-Nồi cháo tình thương: Phạm-Nguyễn Thị Thu Thủy (Belgique) 50€.

-Mổ mắt tìm lại ánh sáng: Phi Nam (Kalsruhe) 30€.

* Cứu trợ nạn nhân chiến tranh Ukraine

Anh Thư 20€. Chi Hội PTVNTN tại Aschaffenburg 200€. Chú Quán An 50€. D. Liên 20€. Dien V.N & Dien-Tran T.G 300€. Diệu Cần 20€. Diệu Hạnh Nguyễn Thị Liễu 50€. Đinh Thị Xi 50€. Đồng Hiếu (Lê Huy Đức Trí) 30€. Đồng Hiếu Lê Văn Nhỏ 100€. Đồng Liên (Phan Thị Xuân) 20€. Đồng Nhã & Đồng Liên (Nguyễn Thanh Thúy) 50€. Đồng Nhi (Na) 20€. Đồng Quang (Đỗ Khải) 10€. Đồng Quang (Vũ Vương Valentin) 10€. Đồng Thành (Lương Đức Trung), Đồng Trọng (Lương Đức Trọng), Đồng Phượng (Lương Kim Phượng) & Đồng Toàn (Lương Đức Toàn) 60€. Đức Hướng Hồng Ngọc Phương 100€. Dung 20€. Dương Thị Minh Ánh & Đồng Hiếu (Pham Dương Julia Quỳnh Anh) 150€. Fam. Cao-Breimair & Lê Minh 50€. G. Thanh 130€. Gđ. Đồng Huệ (Phạm Thị Thủy) 50€. Gđ. Đồng Tánh & Diệu Loan 50€. Gđ. Đồng Thức & Đồng Duyên 50€. Gđ. Phạm Văn Dũng (Thiện Trí & Thiện Hương) 50€. Gđ. Pt. Viên Trung, Viên Hồng, Viên Đào, Viên Chương, Viên Mai & Tâm Mỹ 60€. Gđ. Thị Thiện Phạm Công Hoàng 50€. Gđ. Thiện Hà & Nguyên Thảo 50€. Gđ. Thiện Học & Thiện Thảo 50€. Gđ. Thu Tứ & Bùi Thị Thái 70€. H. Van Ta & TBH Le Ta 50€. Hà Văn Thanh & Nguyễn Thị Lợi 50€. Hien Quang Han 100€. Hoa Le Finanztransfer GmbH 100€. Hoàng Hải & Bảo My và Gđ Đồng Quang & Đồng Huệ 50€. Hoàng Thị Phúc 25€. Hội Phật Tử Wiesbaden 200€. Huỳnh Kim Thúy 50€. Huỳnh Lê Diệu Phước 50€. Khóa Giáo Lý PP GĐPT Đức Quốc 300€. Kim Ph. Ng. 100€. Lai Thanh Duy & Nguyễn Thị Lý 130€. Lê Hoàng Anh & Lê Thị Lan Anh 100€. Lê Như Quỳnh 20€. Lê Thanh Sơn 80€. Lê Thị Bạch Mai 200€. Lê Thị Ngọc Hân 50€. Lữ Thục Trinh 100€. Maik Stöter 20€. Minh Phương Nguyễn Bá Mỹ 50€. Minh Thu & Cao Thị Kim Mai 20€. Mui Trinh 600€. Mỹ Linh Hubner 200€. Nga 30€. Ngạc Văn Tú 100€. Ngô Văn Dien & Ưng Thị Út Oanh 30€. Ngọc Tâm Tạ Thị Hương & Ngọc Cam Lê Văn Huỳnh 50€. Nguyễn Công Khai 50€. Nguyễn Danh Thắng 100€. Nguyễn Hòa 50€. Nguyên Hoằng & Thiện Liên 100€. Nguyễn Hữu Hậu 20€. Nguyễn Quang Khanh 200€. Nguyễn Tấn Hiếu 50€. Nguyên Thanh (Lê Thị Thục Nghi) 50€. Nguyễn Thị Ngọc Linh 25€. Nguyễn Thị Nguyệt 100€. Nguyễn Thu Thi 30€. Nguyễn Trâm 50€. Nguyễn Văn Hùng 50€. Nguyễn Văn Hùng & Hoàng Thu Hiền 20€. Nguyễn Văn Vũ & Nguyễn Thị Thu Trinh 400€. Phạm Chí Huy 20€. Phạm Quốc Tuấn 100€. Phạm Thị Thúy 30€. Phạm Thị Tuyết Mai 100€. Phạm Văn Thanh 50€. Phan Thị Dương 100€. Phùng Minh Khanh 20€. Quảng Bá Nguyễn Việt Hùng 50€. Staron, Jennifer Ngọc Phượng, Staron, Peter 100€. T. NH 200€. Tăng Quốc Lương 25€. Thanh Bảo 25€. Thanh Cát 50€. Thao Phan 100€. Thị Lộc Võ Văn Mai 20€. Thi N. Phi 30€. Thi Nguyen 50€. Thiện Bảo (Nho) 20€. Thiện Căn Nguyễn Văn Quan 20€. Thiện Chánh & Thiện Hải (Hằng & Mike Seewald) 50€. Thiện Hiếu (Lê) 20€. Thiện Nam Lê Ngọc Phương 100€. Thiện Nhật (Phạm Thị Thùy Nga) 50€. Thúy Trần 100€. Tĩnh Hiệp (Hồ Tấn Hiệp) 20€. Tính Trúc & Tính Nghiêu 200€. Trần Linda & Trần Benny và Gđ. Trần & Nguy 120€. Trần Phong Lưu & Quỳnh Hoa và Tứ Hải 25€. Trần Thị Cẩm Liên 200€. Trần Thị Chi 30€. Trần Thị Sanh 50€. Trần Thị Thu 100€. Trần Tú Ngọc & Trần Thị Của 50€. Trương Quốc 300€. Trương Thị Diệu Linh 50€. Từ Sơn Liên 100€. Tu Viện Viên Đức 1000€. Uông Minh Trung 50€. Võ Minh Chương 100€. Vu Nhat Khanh Nguyen 100€. Felicia Trịnh (Bad Pyrmont) 10€. Trịnh Minh Tân 10€. Hoa Lan Thiện Giới (Berlin) 100€. Đỗ Thị Thủy (Berlin Steglitz) 50€. Nguyễn Thanh Nghị (Bremen) 10€. Gđ. Phan Đình Lợi & Phan Phượng (Frankfurt) 200€. Lê Thị Vân (Geretsried) 10€. Hà Phước Minh Thảo (Hannover) 100€. Lê Bích Lan 20€. Thiện Hữu Trần Hữu Lộc (Heidenheim ad.Brenz) 50€. Võ Thị Lang 50€. Nguyễn Sáu (Kalsruhe) 20€. Vũ Cao & Thị Yến (Karlsruhe) 100€. Trần Thị Hiền & Trần Thị Thu Hương (Köln) 100€. Gđ. Thị Tâm Ngô Văn Phát & Diệu Nhụy Phan Thị Nhị và Diệp, Yến, Long, Trinh, Trung, Hiếu (Laatzen) 240€. Ngọc Bình Ô Thị Hai (Meppen) 50€. Chùa Viên Âm (Nürnberg) 260€. Chùa Bảo Đức (Oberhausen) 1.160€. Nguyễn Đình Chương (Remscheid) 100€. Đỗ Thái Bằng (Seelze) 100€. Bửu Đạt Nguyễn Thanh Tâm & Thiện Trang Phạm Thị Điền (Trier) 100€. Lê Thị Cậy (Nguyễn Văn Cừu) (Wiesbaden) 30€. Vogtlander, Bích Trâm & Gerhard 100€. Gđ. Nguyên Trí & Nguyên Tuệ (Wilhelmshaven) 300€. Hằng, Triều Pd Thông Minh 30€. Huy Hòa Pd Thông Thuận 20€. Mai Đức Pd Diệu Tường 30€. Ngọc Năng Pd Thông Thọ 20€. Sơn, Năm Pd Diệu Tâm 30€. Thìn Lan Pd Đồng Thời 50€. Thọ Đức & Thọ Thảo 20€.

* Đặng Thị Kim Loan 50€. **USA**: Nguyễn Mỹ Lan 189€. Sư Cô Đạo Hạnh 189€. Gđ. Bà Đức Minh Tánh 47€. Gđ. Nguyên An 47€. Gđ. Phạm Khiển 19€. Gđ. Châu Muội 19€. Gđ. Bổn Hương 19€. Lysa 19€. Alex 19€. Gđ. Diệu Hiền 47€. Gđ. Diệu Thu 47€. Gđ. Chơn Thuận 19€. Gđ. Diệu Thành 19€. Phương Tiết 28€. Liên Tiết 28€. Đức Ân & Kim Châu 472€ Gđ. Đồng Trí & Ngọc Cảnh 472€. Tịnh Niệm 189€. Hồng & Emily 189€. Hương Nguyện & Lê Minh Luân 94€. Henry Q. Vu 94€. Ninian Trần 94€. Huỳnh Châu Trần 283€. Dr. Anthony Trần 94€. Duyên Khởi 47€. Đồng Diệu & Chơn Pháp 47€.

* Trung tâm Nghiên cứu & Tu học VG

Bành Tâm Sơn (Wiesbaden) 20€.

* Học bổng Tăng Ni Việt Nam

Bành Tâm Sơn (Wiesbaden) 20€.

* Ký tự

Nguyễn Thị Liễu 30€. Nguyễn Thị Ngọc Lan 20€ HHHL Mẹ Nguyễn Thị Phụng Pd Đồng Phước. Nguyễn Văn Hùng 20€.

* Quảng Cáo

Hoa Le Finanztransfer GmbH 530€. Lý Thị Ngọc Phương 100€. Mai Lam 1.400€. Michael Nguyễn (Đông Nam Reisen) 530€.

* Định kỳ (tháng 3 & 4/2022)

Anh Châu Thi Trần-Lê 10€. Chöling 600€. Đặng Quốc Minh 20€. Diệu Khai, Diệu Ngọc & Quảng Tâm 100€. Đỗ Thái Bằng 60€. Đỗ Thị Hồng Hạnh 10€. Đoàn Thanh Vũ Phước 20€ HHHL Đồng Phước Võ Thị Hai. Đồng Giới Nguyễn Thị Thu 20€. Dương Lệ Thủy 10€. Gđ. Thiện Nam & Thiện H. 100€. Hà Ngọc Kim 50€ HHHL Diệu Hạnh Đinh Thị Hoi. Hồ Thị Nguyệt 50€. Hoàng Thị Phúc 20€. Hoàng Thị Tân 120€. Hồng Nghiệp Phan Quỳnh Trâm 10€. Hứa Thiện Cao 10€. Hue Wollenberg 20€. Kim Loan Lam Thi Maier 20€. Lâm Đức Toàn 10€. Lâm Thị San 20€. Lê Hoàng Nhi 10€. Lê Minh Sang 40€. Lê Thị Ngọc Hân 100€. Lê Thị Tiến 50€. Lê Thùy Dương 10€. Lê Văn Đức 20€. Lý Kiến Cường 30€. Lý Lăng Mai 30€. Manuela Horn 20€. Ngô Thị Thắng 20,46€. Nguyễn Hòa 30€. Nguyễn Hoàng Vũ & Nguyễn Thị Phương Nguyên 10€. Nguyễn Hữu Mừng Chi 20€. Nguyễn Liên Hương 40€. Nguyễn Ngọc Đương 10€. Nguyễn Quốc Định 30€. Nguyễn Thi 40€. Nguyễn Thị Hiền 10€. Nguyễn Thị Hồng Quyên 20€. Nguyễn Thị Kim Lê 20€. Nguyễn Thị Minh Sáu 40€. Nguyễn Thị Thanh Phương 10€. Nguyễn Thị Thu Nguyệt 20€. Nguyễn Thiện Đức 30€. Nguyễn Việt Châu 20€. Phạm Thị Mai & Minh Trương 40€. Phạm Văn Dũng & Đỗ Thị Cúc 12€. Phan Thi Dương 25,56€. Phan Thị Lan 14€. Phùng Văn Thanh 30€. Quách-Lê Thị Kim Thu 50€. Sabine & Phan Trương Trần Vũ 100€. Tạ Thị Ngọc Dung 60€. Thái Kim Sơn 80€. Thái Quang Minh 200€. Thị Bích Lan Nguyễn-Erhart 30€. Thị Thiện Phạm Công Hoàng 50€. Thiện Độ Ngô Quang Đức 40€. Thiện Phước & Quảng Thảo 40€. Thiện Thủy Vũ Thị Xuyến 30€. Tôn Thúy 40€. Trần Mạnh Thắng 100€. Trần Tân Tiếng 22€. Trần Thị Kim Lệ 10€. Trần Thị Ngọc Anh (Trần Lăng Hía) 20€. Trần Thị Thu Thủy 10,22€. Trần Văn Dân 15€. Trần Văn Lục 30,68€. Trương Ngọc Liên 100€. Tu Binh Spyra 20€. Uông Minh Trung 20€. Viên Tú Nguyễn Thị Anh 20€. Võ Thị My 20,46€. Võ Thị Mỹ 20€. Võ Văn Hùng 30€. Vũ Đình Đức 30€. Vũ Quang Tú 100€. Vũ Thị Phương Thảo 20€. Vũ Thị Tường Nhân 20,46€. Young Thị Thanh 30€.

Tu Viện VIÊN ĐỨC
(Tháng 1,2 & 3/ 2022)

*** Tam Bảo**

Bành Hên 40€. Diệu Ngọc & Quảng Tâm 40€. Diệu Trí Trần Thị Thúy An 100€. Đỗ Văn Vinh 20€. Dương Thị Ngọc Liên 30€. Giang Hồng Vũ 50€. Giang Muoi 100€. Hiếu Ngọc Đỗ Bích Giao 5€. Ho Dinh 100€. Huỳnh Minh Nhựt 30€ HHHL Mẹ Trần Thị Hai. Kim Loan Lam Thi Maier 50€. Lai Trung Việt & Lô Thị Phương 60€. Lê Thúy Hà 70€. Lê Thị Huê (Đồng Hậu & Đồng Phúc) 120€. Lê Thị Kim Loan 40€. Mỹ Hạnh Kathleen Phạm 50€. Ngô Quí Hoa 200€. Nguyễn Anh Giang 30€. Nguyễn Thanh Hai 60€. Nguyễn Thị Hạnh 146€. Nguyễn Thị Huệ 20€. Nguyễn Thị Minh Phương 30€. Nguyễn Thị Thúy Hà 10€. Nguyễn Tuyết Xinh 60€. Pagode Viên Giác (Thích Hạnh Bổn) 100€ HHCL SC TN Hạnh Ân. Phạm Thái Hùng 10€. Thanh Hương Bauer 30€. Trần Thị Nở 60€. Trần Hoàng Minh 90€. Trần Thị Nga 30€. Võ Ngọc Hiền 30€. Vũ Đình Đức 45€. Trần Thị Mẫu Đơn (Danmark) 50€. Nguyễn Thị Minh Phương (Erbach) 30€. Nguyễn Thị Lan Anh (Neu-Ulm) 20€. - Alfons Wagner & Hồ Thị Lô và Phan Thảo Vi Karin 20€. Ẩn danh 50€. Bành Hên 20€. Bành Hên & Ong Thị Ten 50€. Châu Văn No & Tạ Tú Khanh 200€. Đặng Xuân Hùng, Nguyễn Thùy Linh, Đặng Minh Khang 300€. Diệu Duyên Nguyễn Thanh Dung 60€. Diệu Ngọc & Quảng Tâm 20€. Đỗ Bích Giao 10€. Đỗ Văn Vinh 10€. Đồng Huệ Huỳnh Thị Đại 100€. Đồng Ngọc Đào Tú Uyên (Định kỳ) 150€. Đồng Phúc & Đồng Hậu 50€. Đồng Thiện 50€. Đồng Trí & Đồng Phước 50€. Fam. Hà 10€. Gđ. Hải Hà 50€. Gđ. Hồ Thị Hạnh, Nguyễn Chí Hiển & Nguyễn Hảo Uyên 20€. Gđ. Phú & Gđ. Phương 90€. Gđ. Pt Đồng Châu 50€. Hà Thu Lan & Hà Quốc Thanh 30€. Hồ Thị Lô 20€. Hoàng Công Phu 20€. Hùng Mỹ & Vinh Hào 50€. Lê Thị Kim Loan 20€. Lương Văn Du 50€. Mai Thị Ngọc 20€. Mme Balmain (Vũ Thu Hằng) 100€. Nguyễn Đăng Tiến 5€. Nguyễn Thanh Hai 30€. Nguyễn Thị Huệ 20€. Nguyễn Thị Kim Dung 50€ HHHL Trần Hữu Phúc Pd Thanh Trần. Nguyễn Tuyết Xinh 30€. Nguyễn Văn Tiến 20€. Phạm Thái Hùng 5€. Phạm Thùy Trang 10€. Phan Kim Ngân 20€. Phan Kim Thúy & Phan Thảo Vi 20€. Pt. Đồng Mỹ 50€. Quách Văn Khánh & Phương Khai Keven 50€. Tâm Huệ 20€. Thân Thị Tân 25€. Trần Quốc Vương 20€. Trung Hoa 20€. Trần Ngọc Hiếu & Lê Thị Vinh (Bad Walsee) 40€. Fam. Phạm Quang Bính (Biberach) 20€. Trần Thị Hội (Ehingen) 20€. Huy Phạm (Erbach) 20€. Nguyễn Thị Minh Phương 30€. Phạm Thái Gia Hiếu 20€. Gđ. Mạch Khung (Friedrichshafen) 50€. Pt Lê Thị Oanh 30€. Phạm Thái Nhật Long & Phạm Thái Phi Long (Günzburg) 10€. Tô Bá Vinh & Nguyễn Quỳnh Trang (Günzburg/Bayern) 50€. Pt. Đồng Trí & Đồng Châu (Karlsruhe) 50€. Nguyễn Thị Mai Anh (Kaufbeuren) 20€. Vũ Việt Hùng & Phương Thị Thủy 20€. Nguyễn Trọng Quý & Nguyễn Thanh Hương (Kempten) 30€. Lê Văn Hoa (Kempten(Allgäu)) 100€. Gđ. Hoàng Thế Dương (Konstanz) 100€. Nguyễn Hoàng Yến 50€. Nguyễn Thị Hoai 50€. Nguyễn Thị Tân 20€. Phạm Thị Hiền 50€. Phan Thanh Hùng & Nguyễn Thị Hưng 50€. Võ Ngọc Quỳnh My 20€. Gđ. Nguyễn Thanh Hoàng (Laupheim) 20€. Gđ. Pt Hùng & Hương (Lindau) 50€. Nguyễn Duy Linh 20€. Nguyễn Phú Khang 20€. Nguyễn Thị Hồng Bích 100€. Nguyễn Thị Hải Minh (Lindenberg) 50€. Pt Diệu Hòa Huỳnh Thị Thanh Hà 120€ (Định kỳ). Trương Bích Thủy 50€. Lương Khánh Linh & Phùng Đức Anh (Marburg) 40€. Gđ. Thiện Thịnh (Markdorf) 30€. Đỗ Việt Hoàng (Meckenbeuren) 50€. Trần Thị Thúy Hà 150€. Gđ. Lê Xuân Việt & Nguyễn Ngọc Ánh (Memmingen) 20€. Gđ. Trinh Toản 20€. Fam Ho (Mühlacker) 100€. Nguyễn Thị Bích Thủy (Neu-Ulm) 30€. Nguyễn Thị Lan Anh 19€. Gđ. Hùng Thủy (Nonnenhorn) 150€. Fam. Nguyễn Văn Bình (Österreich) 50€. Lê Quang Ngọc 50€. Nguyễn Văn Bình 50€. Pt. Phi 50€. Công Thanh Dương (Pfullendorf) 50€. Trần Thị Hải Anh (Radolfzelle) 20€. Vũ Thị Ánh Tuyết (Ratingen) 20€. Cao Kim Ngát (Ravensburg) 50€. Trần Thị Mai Lan 10€. Gđ. Trương Văn Tấn (Scheidegg) 30€. Lê Thị Ngọc Linh & Kim Long (Senden) 50€. Lê Thị Ngọc Linh (Senden/Neu-Ulm) 100€. Vũ Thanh Hương (Ulm) 60€. Nguyễn Thanh Thủy (Ulm Blautal Center) 50€. Hoàng Thị Nga (Việt Nam) 50€. Trần Trang Vy (Wangen) 20€. Gđ. Nguyễn Văn Vinh & Nguyễn Thị Ninh (Wangen im Allgäu) 20€. Ngọc Anh (Weingarten) 20€. Nguyễn Thương Huyền 50€. Pt Giác Nhẫn 30€. Ẩn danh 250€ và cúng dường 1 tượng Thích Ca, 1 cặp chum cúng nước, 3 hộp nhan, 1 cặp chân đèn, 1 lò đốt trầm, 1 ông Địa và 1 ông Thần tài.

*
* *

Khi chuyển tịnh tài cúng Chùa, xin quý vị vui lòng ghi vào nơi (Verwendungszweck = mục đích cho việc gì) để văn phòng dễ làm việc. Quý vị ở xa ngoài nước Đức cũng có thể gửi tiền mặt hoặc Check trong thư, có thể gửi thường hoặc bảo đảm về chùa. Xin thành thật cám ơn quý vị.

Tất cả mọi sự Cúng Dường định kỳ hoặc những lễ lạc khác cho Chùa, quý vị đều có thể lấy Giấy Khai Thuế lại (bằng tiếng Đức) để cuối năm quý vị có thể khai khấu trừ thuế với Chính Phủ. Quý vị nào cần, xin liên lạc về Chùa qua Email: **buero@viengiac.de** bằng thư hoặc điện thoại, cho đến cuối tháng 4 mỗi năm; chúng tôi sẽ gửi giấy đến quý vị.

Quý vị chuyển tịnh tài về Chùa, xin chuyển vào Konto mới như sau:

Congr.d.Verein Vietn.Buddh.Kirche Abteilung i.d Sparkasse Hannover
Konto Nr. 910 403 066
BIC: SPKHDE2HXXX
IBAN: DE40 2505 0180 0910 4030 66

Ngoài ra Tu Viện Viên Đức ở Ravensburg có số Konto như sau:

Kloster Vien Duc
BIC: SOLADES1RVB
IBAN: DE53 6505 0110 0111 3020 68
Kreissparkasse Ravensburg

Ngày..... tháng ..... năm 20 ....

PHIẾU ỦNG HỘ BÁO VIÊN GIÁC

Số hiệu độc giả (SH) .....

Họ và tên : .....

Địa chỉ : .....

.....

Tel./Email : .....

Số tiền : .....

Giấy chứng nhận khai thuế : Có ☐ Không ☐

Độc giả mới ☐ Độc giả cũ ☐

Nếu thay đổi địa chỉ nhận báo, xin ghi rõ địa chỉ cũ dưới đây :

.....

.....

Congr.d.Verein Vietn.Buddh.Kirche
Abteilung i.d
Sparkasse Hannover
Konto Nr. 910 403 066
BIC: SPKHDE2HXXX
IBAN: DE40 2505 0180 0910 4030 66

VIÊN GIÁC

TẠP CHÍ CỦA KIỀU BÀO
VÀ PHẬT TỬ VIỆT NAM TỴ NẠN
TẠI CỘNG HÒA LIÊN BANG ĐỨC

Zeitschrift der Vietnamesen und Buddhistischen Vietnam-Flüchtlinge in der Bundesrepublik Deutschland

CHỦ TRƯƠNG (HERAUSGEBER)

Congr. d. Verein Vietn. Buddh. Kirche e. V.
Karlsruher Str.6 - 30519 Hannover - Deutschland

SÁNG LẬP CHỦ NHIỆM

Hòa Thượng Thích Như Điển

CHỦ BÚT

Phù Vân Nguyễn Hòa

QUẢN LÝ TÒA SOẠN

Thị Tâm Ngô Văn Phát

BAN BIÊN TẬP & CỘNG TÁC VIÊN

HT. Thích Như Điển - Phù Vân - Lê Ngọc Châu - Quảng Trực
Trần Viết Dung –- Đại Nguyên

※ và Các Văn - Thi Hữu ※

*** Đức:** Tích Cốc Ngô Văn Phát – Nguyên Đạo Văn Công Tuấn - Từ Hùng Trần Phong Lưu - Tùy Anh - Dr. Trương Ngọc Thanh - Phan Ngọc - Trần Đan Hà - Đỗ Trường - Lương Nguyên Hiền - Nguyễn Quý Đại - Nguyên Hạnh HTD – Trần Thị Hương Cau – Hoa Lan Thiện Giới - Thi Thi Hồng Ngọc – Phương Quỳnh - Dr. Văn Công Trâm - Quỳnh Hoa – Trần Thế Thi – Hoàng Quân.
*** Pháp:** Dr. Hoang Phong Nguyễn Đức Tiến.
*** Thụy Sĩ:** Trần Thị Nhật Hưng - Song Thư LTH – Lưu An Vũ Ngọc Ruẫn.
*** Hòa Lan**: Nguyên Trí-Hồ Thanh Trước.
*** Ý Đại Lợi:** Huỳnh Ngọc Nga - TS. Elena Pucillo Trương & Trương Văn Dân.
*** Hoa Kỳ:** Tuệ Nga – Họa Sĩ Vi Vi Võ Hùng Kiệt & Cát Đơn Sa – Diễm Châu – Lâm Minh Anh – thylanthao.11^^
*** Canada:** Dr. Thái Công Tụng – GS. Trần Gia Phụng – DVM Nguyễn Thượng Chánh,
*** Úc Châu:** TT. Thích Nguyên Tạng – TS. Lâm Như Tạng.

KỸ THUẬT ẤN LOÁT (Layout)

Chùa - Pagode Viên Giác - Hannover CHLB Đức

CÙNG SỰ CỘNG TÁC CỦA (Mitwirkung von)

Hội Phật Tử VNTN tại Cộng Hòa Liên Bang Đức
Vereinigung der Buddhistische-Vietnamflüchtlinge i. d. BRD

TÒA SOẠN

Chùa – Pagode Viên Giác
Karlsruher Str.6 - 30519 Hannover
Tel. 0511 - 87 96 30 . Fax : 0511 - 87 941 200
Homepage: https://www.viengiac.info
E-mail : info@viengiac.de
Email : buero@viengiac.de
E-mail : baoviengiac@viengiac.de
E-mail : vongatuong@yahoo.de

VIEN GIAC erscheint 6 mal jährlich

- Viên Giác phát hành mỗi 2 tháng vào những tháng chẵn. Nhằm mục đích phục vụ lợi ích cộng đồng người Việt tỵ nạn tại Đức Quốc trên mọi mặt.
- Viên Giác bảo tồn và phát huy truyền thống Văn Hóa Phật Giáo và Dân Tộc Việt bên cạnh những sinh hoạt Tôn Giáo, Xã Hội hoàn toàn không có tính cách thương mại, tuy nhiên mọi ủng hộ qua hình thức cúng dường. Viên Giác xin chân thành cảm tạ.
- Ủng hộ hiện kim cho Viên Giác. Quý vị sẽ nhận được biên nhận theo sự yêu cầu để làm đơn xin quân bình thuế lương bổng hoặc lợi tức hằng năm.
- Những bài viết được đăng hay trích đăng, cũng như Quảng Cáo thuê đăng trên báo Viên Giác không nhất thiết là tư tưởng, lập trường hay chủ trương của Ban Biên Tập. Tác giả những bài viết, hay những người thuê đăng quảng cáo chịu hoàn toàn trách nhiệm về việc nầy.

Ủng hộ tịnh tài xin gửi qua trương mục:
Congr. d. Verein Vietn. Buddh. Kirche
Abteilung i.d.
Sparkasse Hannover
Konto Nr. 910 4030 66
BIC: SPKHDE2HXXX.
IBAN: DE40 2505 0180 0910 4030 66

MỤC LỤC

• Tôn Giáo
2. Thư Tòa Soạn
4. Bài pháp thoại nhân lễ Phật Đản… (Thích Như Điển)
7. Điều kiện quang minh thị hiện… (TN Giới Hương)
9. Chết tuy xa mà gần (Nguyễn Thượng Chánh dịch)
11. Lý tưởng của người Bồ Tát (Hoang Phong)
17. Tôi học Phật (Thị Tâm Ngô Văn Phát)

• Văn Học Nghệ Thuật:
20. Thơ Đường (H.T. Thích Như Điển dịch)
21. Phật Đản tại Tổ Đình Viên Giác Hannover … (Phù Vân)
24. Hình ảnh một vị Sư già (Vũ Ánh Oakland, CA)
27. Kiếp này, Kiếp sau (Hoàng Quân)
30. Thức tỉnh (Chúc Thanh)
34. Hữu Loan – tài năng và sự mâu thuẫn (Đỗ Trường)
37. Buồn trông cửa bể chiều hôm (Thái Công Tụng)
41. Thanh Mai Trúc Mã (Lâm Minh Anh)
43. Hoa Gạo và Cái Đói 60 năm Trước (Bùi Xuân Đính)
44. Cảm niềm thương đau (BS.Tôn-Thất Hứa)
49. Thơ: Mẹ ơi! (Nguyễn Thị Tịnh Thi)
51. Tình yêu áo tím (Phương Quỳnh)
56. Ở một nơi sung sướng (Nguyễn Thị Thanh Dương)
61. Ngày trong mộng ảo (Thi Thi Hồng Ngọc)
65. Cuộc vận động ngoại giao… (Trần Gia Phụng)
68. Ăn Chay (BS Nguyễn Ý Đức)

• Tin Tức
74. Tin Phật Sự (Phù Vân phụ trách).
76. Tin Sinh Hoạt Cộng Đồng (Đại Nguyên phụ trách).
80. Tin Nước Đức (Lê Ngọc Châu phụ trách).
83. Tin Việt Nam (Quảng Trực phụ trách).
86. Tin Thế Giới (Quảng Trực phụ trách

• Phân Ưu – Cáo Phó Cảm Tạ
89, 90

91. Hộp Thư Viên Giác – Phương Danh Cúng Dường

95. Mục Lục

• Thơ:
10. *Tháng Tư gọi thầm (Tùy Anh)*
20. *Thơ Đường (Thích Như Điển dịch Thơ của Vua Trần Nhân Tông)*
26. *Tiếng kinh cầu cho Ukraine (Tuệ Nga)*
48. *Rửa chén… Tắm Liêu (Trần Thế Thi)*
49. *Mẹ ơi! (Nguyễn Thị Tịnh Thi)*
66. *Lời dâng lên Mẹ Việt Nam (Võ Đại Tôn)*

• Hình bìa: Mẹ con (tranh của Họa sĩ Cát Đơn Sa - Hoa Kỳ)

• Cáo lỗi: Vì số trang báo có giới hạn nên bài viết của Quý Văn Thi Hữu gửi đến, cũng như Phương Danh Cúng Dường không thể đăng hết trong kỳ nầy. Chúng tôi sẽ lần lượt đăng trong các số báo tới. Xin thành thật cáo lỗi cùng Quý Phật Tử và Độc Giả.

• Báo Viên Giác